

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 22. června 2006 (31.10)
(OR. en)**

10810/06

RC 6

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	19. června 2006
Příjemce:	Javier SOLANA, generální tajemník, vysoký představitel
Předmět:	Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2005 - Zpráva Komise

Delegace naleznou v příloze dokument Komise SEK(2006)761 v konečném znění.

Příloha: SEK(2006)761 v konečném znění

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 15.6.2006
SEC(2006)761 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2005

OBSAH

Úvod	7
I – Antimonopolní politika – články 81, 82 a 86 Smlouvy o ES	11
A – Legislativní, interpretační a procesní předpisy	11
1. Zneužití dominantního postavení	11
2. Dohody a jednání ve vzájemné shodě	12
2.1. Nařízení o blokové výjimce pro dopravu	12
2.1.1. Námořní doprava	12
2.1.2. Letecká doprava	13
2.2. Nařízení o blokové výjimce pro distribuci motorových vozidel	13
3. Procesní pravidla	15
3.1. Nahlížení do spisů	15
3.2. Zacházení s informacemi o trhu a stížnostmi	15
Box 1: Články 81 a 82 Smlouvy o ES: Zájem Společenství zabývat se údajným porušováním a stanovení priorit	17
4. Monitorování právních předpisů EU z hlediska hospodářské soutěže	19
5. Zelená kniha o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel ES	19
B – Použití článků 81, 82 a 86	21
1. Energetika, těžký průmysl, chemikálie a léčiva	21
1.1. Energetika	21
1.2. Těžký průmysl	26
1.3. Chemikálie	27
1.4. Léčiva	28
Box 2: AstraZeneca: zneužití správních řízení ve farmaceutickém odvětví	29
2. Informace, komunikace a sdělovací prostředky	30
2.1. Elektronické komunikace a poštovní služby	30
2.2. Sdělovací prostředky	36
2.3. Informační odvětví, internet a spotřební elektronika	38
3. Služby	40

3.1.	Finanční služby.....	40
3.2.	Doprava.....	42
3.2.1.	Letecká doprava.....	42
3.2.2.	Vnitrozemská doprava	44
3.3.	Obchod a jiné služby.....	44
3.3.1.	Svobodná povolání	44
3.3.2.	Nakládání s odpady.....	46
4.	Průmysl, spotřební zboží a zpracovatelský průmysl.....	47
4.1.	Spotřební zboží a potraviny.....	47
4.2.	Strojírenská a jiná zpracovatelská průmyslová odvětví včetně dopravních prostředků	49
5.	Kartely.....	52
5.1.	Přehled vývoje kartelové politiky.....	52
5.1.1.	Nové ředitelství.....	52
5.1.2.	Leniency program Komise	53
5.2.	Případy	55
C –	Evropská síť pro hospodářskou soutěž: Přehled spolupráce	59
1.	Obecný přehled.....	59
1.1.	Spolupráce na otázkách hospodářské politiky.....	59
1.2.	Prizpůsobování vnitrostátních zákonů za účelem zajištění účinného vynucování vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž.....	60
1.3.	Spolupráce na jednotlivých případech	60
2.	Používání pravidel hospodářské soutěže EU vnitrostátními soudy v EU: zpráva o provádění článku 15 nařízení (ES) č. 1/2003	63
2.1.	Pomoc v podobě informací nebo v podobě stanoviska.....	63
2.2.	Rozsudky vnitrostátních soudů.....	63
2.3.	Zásah <i>amicus curiae</i>	64
2.4.	Financování odborného vzdělávání vnitrostátních soudců v právních předpisech EU v oblasti hospodářské soutěže	64
2.5.	Shrnutí stanovisek vydaných Komisí podle čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003....	64
3.	Spolupráce v Evropské síti pro hospodářskou soutěž v různých odvětvích	66
D –	Vybrané soudní případy	69

E – Statistika	75
II – Kontrola spojování	78
A – Legislativní a interpretační předpisy	79
1. Studie opravných prostředků	79
2. Nové pokyny k upuštění od spojení	81
3. Zjednodušené přidělování případů v akci – zkušenosti v průběhu roku 2005	82
3.1. Statistický přehled	82
3.2. Praktické aspekty postoupení před podáním oznámení	82
B – Rozhodnutí Komise	84
1. Rozhodnutí podle článku 8	84
2. Rozhodnutí podle čl. 6 odst. 1 písm. b) a čl. 6 odst. 2	89
3. Postoupení	92
4. Stažená oznámení / operace, od nichž se upustilo	97
C – Vybrané soudní případy	100
D – Statistika	105
III – Kontrola státní podpory	107
A – Legislativní a interpretační předpisy	107
1. Nařízení, pokyny a sdělení	107
1.1. Akční plán pro státní podpory	107
Box 3: Akční plán pro státní podpory	107
1.2. Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře na období 2007-2013	108
1.3. Budoucí rámec pro výzkum, vývoj a inovace	109
1.4. Sdělení o státní podpoře pojištění vývozních úvěrů	111
1.5. Revize pokynů k podpoře na ochranu životního prostředí	111
1.6. Služby obecného hospodářského zájmu	112
Box 4: Služby obecného hospodářského zájmu	112
2. Zemědělství	113
2.1. Nové roční zprávy o státní podpoře	113
2.2. Průhlednost	113

3.	Uhlí	114
4.	Doprava	114
5.	Průhlednost	116
6.	Rozšíření	116
6.1.	Stávající podpora v nových členských státech	116
6.2.	Přistoupení Bulharska a Rumunska	117
B – Případy		118
1.	Podpora na záchranu a restrukturalizaci	118
1.1.	Podpora na záchranu	118
1.2.	Podpora na restrukturalizaci	119
2.	Stavba lodí	124
3.	Ocel	126
4.	Veřejnoprávní vysílání, široké pásmo a filmový průmysl	128
5.	Bankovníctví	132
6.	Regionální podpora	133
7.	Podpora výzkumu a vývoje, podpora inovací	136
8.	Podpora na ochranu životního prostředí a úspory energie	140
9.	Podpora odborného vzdělávání, zaměstnanosti a malých a středních podniků	143
10.	Fiskální podpora	145
11.	Podpora na nápravu škod způsobených přírodními katastrofami	149
12.	Jiné: zdravotnictví, poštovní služby, obrana	150
13.	Zemědělství	152
14.	Rybolov	155
15.	Uhlí	156
16.	Doprava	157
16.1.	Železniční doprava	157
16.2.	Kombinovaná doprava	157
16.3.	Silniční doprava	158
16.4.	Letecká doprava	158
C – Prosazování rozhodnutí o státní podpoře		161

1.	Úvod.....	161
2.	Jednotlivé případy.....	162
	D – Vybrané soudní případy	164
	E – Statistika	170
	V – Mezinárodní činnosti	172
	A – Rozšíření a západní Balkán	172
	B – Dvoustranná spolupráce	173
1.	Úvod.....	173
2.	Dohody s USA, Kanadou a Japonskem	173
3.	Spolupráce s jinými zeměmi a regiony	176
	C – Mnohostranná spolupráce.....	179
1.	Mezinárodní síť pro hospodářskou soutěž	179
2.	OECD.....	181
	V – Výhled na rok 2006.....	185
1.	Antimonopolní politika	185
2.	Spojování podniků	186
3.	Státní podpora.....	186
4.	Mezinárodní činnosti	187
	Příloha – případy probírané ve zprávě.....	188
1.	Články 81, 82 a 86 Smlouvy o ES.....	188
2.	Kontrola spojování podniků	190
3.	Státní podpora.....	191

Úvod

ÚVOD GENERÁLNÍHO ŘEDITELE PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ

V roce 2005 generální ředitelství pro hospodářskou soutěž učinilo značný pokrok k účinnějšímu a cílenějšímu používání pravidel hospodářské soutěže ve všech oblastech naší činnosti.

Bylo svědkem zahájení akčního plánu pro státní podpory, což je dalekosáhlý balíček reform, který má přinést zaměřenější pravidla státní podpory, aby se prosadila lépe zacílená podpora, například podpora, jejímž cílem je prosazování inovací, rizikového kapitálu, výzkumu a vývoje. Konečným cílem akčního plánu pro státní podpory je zajistit větší předvídatelnost při kontrole státní podpory, lepší hospodářské výsledky a lepší řízení. V rámci kontroly státní podpory také došlo k významnému zvýšení pracovního zatížení při vyřizování případů, jelikož v roce 2005 bylo zaregistrováno 676 nových případů (8% nárůst v porovnání s předchozím rokem).

V rámci vynucování antimonopolní politiky přikládalo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž nejvyšší prioritu zachycování, odstraňování a sankcionování kartelů, což je nejškodlivější podoba protisoutěžního chování. Kartely uměle zvyšují ceny zboží a služeb, omezují nabídku a brání inovacím (takže spotřebitelé nakonec zaplatí více za nižší kvalitu) a mohou významně zvyšovat náklady vstupů pro evropské podniky. Úspěch programu shovívavosti (leniency) Komise, který vedl k rostoucímu počtu šetření kartelů, je povzbudivou známkou účinnosti naší politiky. V roce 2005 přijala Komise pět rozhodnutí proti kartelům; uložené pokuty činily celkem 683,029 milionu EUR. Za účelem posílení schopností bojovat proti kartelům bylo na generálním ředitelství pro hospodářskou soutěž vytvořeno specializované ředitelství pro kartely.

Další činnost generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž v rámci vynucování antimonopolní politiky se vyznačovala rostoucím zaměřením na řešení případů, které zahrnují praktiky, jež jsou pro spotřebitele nejškodlivější. Komise například sankcionovala společnost AstraZeneca za zneužití regulačního systému k tomu, aby pozdržela vstup na trh generických léků, které konkurují jejímu úspěšnému výrobku Losec. Kromě formálních řízení pro porušení pravidel byla také využita možnost zakotvená v nařízení (ES) č. 1/2003, totiž přijímat od podniků závazky za účelem odstranění problémů týkajících se hospodářské soutěže. Týkalo se to například obchodní politiky společnosti Coca-Cola.

Milníkem v provádění nařízení (ES) č. 1/2003 bylo zahájení prvních dvou odvětvových šetření podle článku 17: jednoho v odvětví finančních služeb a jednoho v energetice (plyn a elektřina), přičemž obě jsou klíčová pro dosažení širších politických cílů Komise týkajících se růstu a pracovních míst. Těmito odvětvovými šetřeními splnila Komise svůj závazek vynucovat pravidla hospodářské soutěže aktivněji a s větším důrazem na ekonomickou analýzu. Komise použije výsledky těchto šetření k určení toho, zda a jaká vynucovací a regulační opatření jsou v těchto odvětvích zapotřebí, aby se zajistilo řádné fungování vnitřního trhu. Analýza výsledků těchto odvětvových šetření a stanovení vhodných návazných kroků budou hlavními úkoly pro ředitelství pro hospodářskou soutěž v roce 2006 a v následujících letech.

V oblasti spojování podniků došlo v roce 2005 k nárůstu činnosti v důsledku současného vzestupného trendu spojování podniků a akvizic. Bylo oznámeno 313 případů spojení, což

představovalo zvýšení o 25% v porovnání s rokem 2004. Šetření generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž se také opírají o stále důkladnější zjištění skutečností. Zaměřujeme se na zjišťování obav z narušení hospodářské soutěže, které odpovídají solidní ekonomické analýze a zakládají se na faktech. Zvláštní pozornost byla věnována spojením, která by mohla zbrzdit splnění liberalizačních cílů EU.

Zlepšení účinnosti pravidel hospodářské soutěže EU bylo hlavním cílem modernizace, kterého lze dosáhnout pouze zajištěním řádného fungování Evropské sítě pro hospodářskou soutěž, jež spojuje Komisi a vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž z členských států. Jejím hlavním cílem je zajistit koherentní a jednotné používání pravidel hospodářské soutěže EU v rozšířené EU. V této souvislosti byla Komise podle čl. 11 odst. 4 nařízení (ES) č. 1/2003 informována téměř o 80 případech, kdy vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž měly v úmyslu přijmout rozhodnutí podle článku 81 a/nebo 82.

Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž spolu s generálním ředitelstvím pro informační společnost hraje významnou úlohu při provádění regulačního rámce pro elektronické komunikace přijatého Komisí v roce 2002, který je založen na zásadách práva hospodářské soutěže EU. Podle tohoto rámce je generální ředitelství pro hospodářskou soutěž spolu s generálním ředitelstvím pro informační společnost spoluzodpovědné za přezkumy oznámení vnitrostátních regulačních orgánů, která se týkají regulačních opatření pro trhy elektronických komunikací. V roce 2005 bylo zkoumáno 201 takových oznámení (což je více než dvojnásobek odpovídajícího čísla za rok 2004: 89). Rozhodnutí přijatá Komisí o těchto oznámeních se v roce 2005 také téměř zdvojnásobila v porovnání s rokem 2004, a to z 64 na 117.

V roce 2005 jsme také učinili významné kroky k zajištění účinného provádění rozhodnutí Komise v oblasti hospodářské soutěže, jak ukazuje zahájení formálního řízení pro nedodržování předpisů ve věci Microsoft (prosinec). Také v oblasti státní podpory se snížila částka protiprávní a neslučitelné státní podpory, která má být navrácena na základě rozhodnutí přijatých v období 2000 až polovina roku 2005: do konce června 2005 bylo z celkem 9,4 miliardy EUR skutečně navráceno přibližně 7,9 miliardy EUR.

Kromě akčního plánu pro státní podpory učinilo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž významný pokrok ve svém ambiciózním přezkumném procesu v politice hospodářské soutěže, jehož cílem je rozšířit vynucování hospodářské soutěže, a to jak ve smyslu posílení účinnosti pravidel hospodářské soutěže EU, tak ve smyslu zvýšení konkurenceschopnosti. Diskusní dokument generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž o aplikaci článku 82 Smlouvy o ES na případy vylučovacího zneužití dominantního postavení a přijetí Zelené knihy o žalobách na náhradu škody přispějí k posílení soutěžní kultury v EU. Dalším příkladem je návrh Komise na zrušení blokové výjimky pro liniové konference ze zákazu restriktivních obchodních praktik dle pravidel hospodářské soutěže EU. Zrušení výjimky prospěje vývozcům v EU, neboť se sníží ceny za dopravu, a zároveň se zachovají spolehlivé služby, čímž se zlepší konkurenceschopnost výrobních odvětví EU.

Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž konečně také v roce 2005 investovalo značné zdroje do podpory lepších regulačních iniciativ. Patřilo sem zejména monitorování nových iniciativ Komise za účelem posouzení jejich dopadu na hospodářskou soutěž a soutěžní advokacie vůči členským státům. Spolu s naší vlastní prací na vývoji politiky přispěla tato opatření ke zlepšení účinnosti pravidel hospodářské soutěže a k zajištění průhlednosti a předvídatelnosti pro podnikatelskou obec a spotřebitele.

Celkově byl rok 2005 ve znamení významného pokroku, a to jak ve smyslu konsolidace reformovaného systému pravidel hospodářské soutěže v oblasti antimonopolní politiky a

spojování podniků, tak ve smyslu dalekosáhlé reformy v oblasti státní podpory. Rok 2005 také přinesl významný pokrok v aplikaci stávajících nástrojů na problémy hospodářské soutěže způsobem, který je více orientovaný na dopad a je založený na ekonomii. A konečně, v roce 2005 zahájilo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž významné nové projekty – zejména odvětvová šetření – jejichž výsledky povedou k novým iniciativám nebo vynucovacím opatřením v následujících letech. Prospěje to spotřebitelům v EU, ať se jedná o jednotlivce nebo podniky, a přispěje ke konkurenceschopnosti EU.

SDĚLENÍ ÚŘEDNÍKA PRO SLYŠENÍ

Komise vytvořila místo úředníka pro slyšení (hearing officer) s cílem svěřit vedení správních řízení v případech spadajících do oblasti antimonopolního práva a spojování podniků nezávislé a bezúhonné osobě se zkušenostmi v oblasti hospodářské soutěže tak, aby byla zajištěna objektivita, průhlednost a efektivnost těchto řízení. Úředník pro slyšení tento úkol vykonává v souladu s mandátem.

Důvěrnost versus nahlédnutí do spisu v souvislosti s oznámením o pravidlech pro nahlédnutí do spisu

V roce 2005 se v řadě případů vyskytly složité otázky týkající se nahlédnutí do spisu. Konkrétně v některých případech, kdy spis případu obsahoval tisíce dokumentů, pro něž byla odůvodněně požadována důvěrnost, vedly žádosti o nahlédnutí k prodlením v řízení. Vzhledem k nutnosti ověřit u každého dokumentu, zda nárokováný zájem o nahlédnutí za účelem práv na obhajobu převládá nad zájmem na ochraně důvěrnosti, je pro efektivní řízení nezbytná důkladná příprava nahlédnutí do spisu.

Je v zájmu všech účastníků, aby řízení postupovalo rychle a spěšně. Poskytovatelé informací a osoby, které požadují přístup k důvěrným informacím, by tedy měli dodržovat některé zásady týkající se důvěrnosti, a to zejména:

- Poskytovatelé informací by měli podávat žádosti o důvěrnost, které jsou dostatečně odůvodněné a omezené na konkrétní pasáže, u nichž lze důvodně tvrdit nebezpečí vážné újmy. Musí být poskytnuto nedůvěrné znění informací, které by mělo zahrnovat stručný popis každé vypuštěné informace. Je důležité, aby nedůvěrná znění a popisy vypuštěných informací byly sestaveny způsobem, který jakékoliv straně s právem na nahlédnutí do spisu umožní určit, zda jsou vypuštěné informace pravděpodobně významné pro její obhajobu, a tedy zda existují dostatečné důvody požádat Komisi o poskytnutí přístupu k dotyčným nárokováným informacím.
- Strany požadující přístup k důvěrným informacím by měly podat podrobnou odůvodněnou žádost, která zřetelně prokazuje jejich zájem na konkrétních dokumentech, pokud jde o právo na obhajobu.

Rozhodnutí úředníků pro slyšení

V průběhu své činnosti, kdy se úředníci pro slyšení zabývají jednotlivými žádostmi o nahlédnutí do spisu, přijali v roce 2005 v sedmi případech 13 rozhodnutí podle článku 8 svého mandátu. Podle článku 8 mohou strany požadovat přístup k dokumentům, o kterých se domnívají, že jsou nezbytné k řádnému výkonu jejich práva na slyšení, a které jim nebyly sděleny z důvodů důvěrnosti. Úředník pro slyšení může rozhodnout o zamítnutí, nebo o poskytnutí plného či částečného přístupu k těmto dokumentům.

V roce 2005 úředníci pro slyšení nemuseli přijmout žádné rozhodnutí podle článku 9. Podle tohoto článku mandátu úředníci pro slyšení rozhodují, že Komise může zveřejnit informace, i když má podnik proti tomuto zveřejnění námitky, jestliže zjistí, že informace nejsou chráněné, nebo jestliže se rovnováha mezi zájmem na zveřejnění informací a škodou, která by zveřejněním mohla vzniknout, přikloní na stranu zveřejnění. Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat k evropským soudům, přičemž takové řízení je obvykle označováno jako řízení Akzo.

Aby úředníci pro slyšení předešli obtížnému řízení, zavedli praxi zasílání tzv. „dopisů před článkem 9“. Ty podniky informují o předběžném postoji úředníků pro slyšení před přijetím konečného a právně závazného rozhodnutí podle článku 9. V roce 2005 byla rozeslána řada těchto dopisů.

Rozsah spisu

V průběhu roku 2005 úředníci pro slyšení uznali, že v souladu s judikaturou by strany měly mít na požádání nárok na přístup ke všem dokumentům, které se objektivně týkají údajného porušení pravidel, s výhradou běžných výjimek z důvodů důvěrnosti nebo interní povahy dotčených dokumentů. Příslušné útvary Komise však disponují určitou mírou vlastního uvážení při rozhodování, zda spojí šetření, která považují za dostatečně příbuzná. Objektivní důvody mohou vést příslušné útvary Komise k rozhodnutí, že komplexní a důkladná analýza prošetřovaného protisoutěžního chování vyžaduje zároveň šetření na různých výrobních nebo geografických trzích, či nikoliv.

Zprávy úředníků pro slyšení a ústní slyšení

Úředníci pro slyšení v roce 2005 zpracovali předběžné nebo konečné zprávy ve třech případech spojení podniků a dvanácti antimonopolních případech, přičemž slyšení pro některé z nich se konala v roce 2004. V roce 2005 byla požadována ústní slyšení v osmi antimonopolních případech. V případech spojení podniků se žádná slyšení nekonala. Klesající zájem o ústní slyšení v případech spojení podniků možná pramení z přání stran využít dostupný omezený čas k jednání o závazcích, místo aby zpochybňovaly posouzení Komise před širším publikem, které by mohlo také zahrnovat společnosti vůči spojení nepřátelské.

Postup pro ústní prohlášení

V roce 2005 byl zaveden nový postup, který zajišťuje, že podniky, jež chtějí spolupracovat s Komisí podle oznámení o shovívavosti (leniency), od toho nebudou odrazeny v důsledku povinnosti předložit dokumenty (discovery) v občanskoprávních řízeních o náhradu škody vedených před soudy mimo EU. Postup spočívá v tom, že ostatní členové podezíraného kartelu nemají přístup ke korporátním prohlášením obvyklým způsobem (tj. na CD-ROMu/DVD nebo v tištěné podobě). Místo toho si strany smějí pořídit poznámky ze záznamu prohlášení žadatele o shovívavost.

I – Antimonopolní politika – články 81, 82 a 86 Smlouvy o ES

A – LEGISLATIVNÍ, INTERPRETAČNÍ A PROCESNÍ PŘEDPISY

1. ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

1. Dne 19. prosince generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zveřejnilo diskusní dokument o používání pravidel hospodářské soutěže EU pro zneužívání dominantního postavení (článek 82 Smlouvy o ES)¹. Diskusní dokument má podpořit debatu, jak jsou trhy EU nejlépe chráněny před vylučovacím jednáním dominantních společností, které pravděpodobně omezuje zbývající konkurenční omezení na trzích. Dokument navrhuje rámec pro trvalé přísné vynucování článku 82 Smlouvy o ES, staví na ekonomické analýze provedené v nedávných případech a vymezuje jednu možnou metodiku pro posuzování některých nejběžnějších zneužití, jako je stanovení neúměrně vysokých cen, nákup jedné značky, vázání a odmítnutí dodávek. Další formy zneužívání, jako je diskriminační a vykořisťovatelské jednání, budou předmětem další práce Komise v roce 2006. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž vyzvalo k zaslání připomínek k tomuto diskusnímu dokumentu do 31. března 2006.
2. Článek 82 Smlouvy o ES zakazuje zneužívání dominantního postavení. Zneužívání se obvykle rozděluje na vylučovací zneužívání, které vylučuje konkurenty z trhu, a vykořisťovatelské zneužívání, kdy dominantní společnost zneužívá svou tržní sílu – například – účtováním nadměrných cen. Diskusní dokument se zabývá pouze vylučovacím zneužíváním.
3. Dokument popisuje obecný rámec pro analýzu vylučovacího zneužívání dominantní společností. Tam, kde je na trhu přítomna dominantní společnost, je již hospodářská soutěž na trhu slabá. Předmětem pravidel hospodářské soutěže je tedy zabránit jednání této dominantní společnosti, které hrozí dalším oslabováním hospodářské soutěže a poškozením spotřebitelů, ať již k tomuto poškození pravděpodobně dojde v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. U jednání založeného na cenách, jako jsou rabaty, dokument zvažuje, zda by se za zneužívání mělo považovat pouze jednání, které by hrozilo vyloučením stejně efektivních soutěžitelů. Dokument také uvažuje, zda by se v rámci článku 82 Smlouvy o ES mělo vzít v úvahu zvýšení efektivnosti, a pokud ano, jak. Má-li být nárokové zvýšení efektivnosti vzato v úvahu, muselo by vyvážit restriktivní účinek dotyčného jednání.
4. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž diskusní dokument široce konzultuje. Projednalo jej již v Evropské síti pro hospodářskou soutěž a nyní zahájilo konzultaci s veřejností. V rámci této konzultace Komise na jaře 2006 uspořádá veřejné slyšení o zneužívání dominantního postavení, které se bude zejména týkat navrhovaného rámce uvedeného v diskusním dokumentu.

¹ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/article_82_review.html

2. DOHODY A JEDNÁNÍ VE VZÁJEMNÉ SHODĚ

2.1. Nařízení o blokové výjimce pro dopravu

2.1.1. Námořní doprava

Zrušení nařízení Rady (EHS) č. 4056/86 – bloková výjimka pro liniové konference

5. Dne 14. prosince přijala Komise návrh² nařízení Rady, kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 4056/86, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článkům 85 a 86 Smlouvy v námořní dopravě³. Rada o tomto návrh rozhodne kvalifikovanou většinou po konzultaci s Evropským parlamentem.
6. Cílem je ukončit blokovou výjimku pro liniové konference, která umožňuje dopravcům setkávat se na konferencích za účelem stanovení dopravného a regulace kapacity. Po tříletém přezkumu provedené posouzení dopadu ukazuje, že liniové konference nesplňují čtyři kumulativní podmínky čl. 81 odst. 3 a že zrušení blokové výjimky pravděpodobně sníží ceny za dopravu, a zároveň zachová spolehlivé služby a zlepší konkurenceschopnost evropských výrobních odvětví, zejména vývozců v EU. Pro ustanovení, která se týkají blokové výjimky pro liniové konference, návrh předpokládá dvouleté přechodné období od doby přijetí nařízení Radou.
7. Cílem návrhu je také pozměnit nařízení Rady (ES) č. 1/2003⁴ a rozšířit rozsah jeho působnosti na kabotáž a trampovou dopravu a použít tak stejná obecná prováděcí pravidla hospodářské soutěže na všechna odvětví hospodářské činnosti.
8. Aby Komise usnadnila přechod na plně soutěžní systém, plánuje vydat v roce 2007 příslušné pokyny k hospodářské soutěži v námořním odvětví.

Prodloužení a změny nařízení Komise (ES) č. 823/2000 – nařízení o blokové výjimce pro konsorcia

9. Dne 20. dubna přijala Komise nařízení (ES) č. 611/2005, kterým se mění stávající nařízení o blokové výjimce pro konsorcia společností liniové dopravy⁵. Prodloužuje nařízení Komise (ES) č. 823/2000 do 25. dubna 2010 a zavádí dvě menší změny. Změny povolují členovi konsorcia odstoupit od dohody o konsorciu bez penále po počátečním období až 24 měsíců, což představuje prodloužení o šest měsíců v porovnání s předchozím systémem. Kromě toho se toto počáteční období nyní také použije, jestliže se strany stávající dohody dohodly na podstatných nových investicích do služeb námořní dopravy nabízených konsorciem. Tato investice musí činit alespoň polovinu celkových investic učiněných členy konsorcia. A konečně byla změněna jedna ze základních podmínek pro výjimku, a to existence účinné cenové soutěže v konsorciu: k prokázání existence této soutěže mohou být nyní brány v úvahu také „jednotlivé důvěrné smlouvy“.

² KOM(2005)651 návrh nařízení Rady, kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 4056/86, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článkům 85 a 86 Smlouvy v námořní dopravě, a mění nařízení (ES) č. 1/2003, pokud jde o rozšíření jeho rozsahu působnosti na kabotáž a trampovou dopravu.

³ Úř. věst. L 378, 31.12.1986, s. 24.

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1).

⁵ Úř. věst. L 101, 21.4.2005, s. 10.

10. Bloková výjimka pro konsorcia úzce souvisí s blokovou výjimkou pro konference společností liniové dopravy (nařízení Rady (EHS) č. 4056/86). Vzhledem k úzkému propojení těchto dvou blokových výjimek se Komise domnívala, že není nutné ani vhodné zavádět do blokové výjimky pro konsorcia podstatné úpravy, než skončí přezkum nařízení Rady (EHS) č. 4056/86.

2.1.2. *Letecká doprava*

Nahrazení nařízení Komise o blokové výjimce (EHS) č. 1617/93

11. Komise pokračovala v procesu konzultace zahájeném v roce 2004, který se týkal revize nařízení Komise (EHS) č. 1617/93⁶, a dne 2. března zveřejnila dokument, který se zabývá podáními obdrženy v rámci této konzultace.
12. Dne 15. listopadu přijala Komise předběžný návrh nařízení o blokové výjimce s cílem nahradit nařízení Komise (EHS) č. 1617/93. Návrh má projednat Poradní výbor pro restriktivní praktiky a dominantní postavení. Předběžný návrh nařízení o blokové výjimce stanoví, že:
- konzultace o tarifech osobní dopravy pro letecké služby uvnitř EU by blokovou výjimku využívaly do 31. prosince 2006; tato výjimka by po tomto datu nebyla prodloužena;
 - konzultace o přidělování letištních časů a o tvorbě letových řádů letišť by blokovou výjimku využívaly do 31. prosince 2006; tato výjimka by po tomto datu nebyla prodloužena;
 - konzultace o tarifech pro osobní letecké služby mezi EU a třetími zeměmi by blokovou výjimku využívaly do 31. prosince 2008, s povinností poskytování souvisejících statistických údajů.
13. Zároveň s přípravou nového nařízení o blokové výjimce zahájily útvary Komise konzultace s Mezinárodním sdružením leteckých dopravců (IATA) a s několika samostatnými leteckými společnostmi o budoucnosti vzájemného propojení.

2.2. **Nařízení o blokové výjimce pro distribuci motorových vozidel**

Klauzule o umístění v dohodách o distribuci automobilů již nejsou blokově vyňaty

14. Dne 1. října vstoupila v platnost závěrečná část reformy Komise, která se týkala pravidel hospodářské soutěže použitelných na distribuci motorových vozidel: na „klauzule o umístění“ ve smlouvách o distribuci mezi výrobcí automobilů a obchodníky se nyní již nevztahuje nařízení Komise o blokové výjimce pro motorová vozidla (ES) č. 1400/2002. Klausule o umístění jsou ustanovení v dohodách o distribuci automobilů, která obchodníkovi připisují konkrétní hlavní místo a zakazují mu provozovat další prodejní nebo dodávková místa na jiných místech.

⁶ Nařízení Komise (EHS) č. 1617/93 ze dne 25. června 1993 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě týkajících se společného plánování a koordinace letových řádů, společného poskytování služeb, konzultací o tarifech pravidelné osobní a nákladní dopravy a přidělování volných letištních časů (Úř. věst. L 155, 26.6.1993, s. 18). Nařízení naposledy pozměněné Aktem o přistoupení z roku 2003.

15. Nové pravidlo se týká osobních vozů a lehkých užitkových vozidel. Nepoužije se na výlučný distribuční systém ani na dohody, které mají na trh jen minimální účinek⁷. Pro selektivní distribuční dohody nové pravidlo znamená, že klauzule o umístění, která obchodníkům zakazují otevřít další prodejní nebo dodávková místa, budou spadat mimo „bezpečné útočiště“ vytvořené nařízením o blokové výjimce.
16. Základní cíl nového pravidla z hlediska soutěžní politiky je dvojí⁸:
- omezit územní omezení, aby spotřebitelé mohli využít účinnou hospodářskou soutěž mezi obchodníky, zejména pokud jde o ceny a o oblasti, kde nemají skutečnou příležitost vybírat si mezi obchodníky stejné značky; a
 - usnadnit rozvoj inovačních podob distribuce, jako jsou místa nabízející více značek.
17. Když se Komise zabývala klauzulemi o umístění podle článku 5 nařízení, přiznala větší rozsah individuálnímu posouzení případ od případu, zda klauzule splňuje všechny podmínky nutné k odůvodnění výjimky podle čl. 81 odst. 3. Nejpravděpodobnějšími potenciálními příznivými účinky klauzulí o umístění v systémech selektivní distribuce je, že mohou zabránit parazitování na investicích jiných obchodníků a podpořit úsilí zavedených obchodníků.
18. Pokud jde o první typ klauzulí o umístění uvedený v nařízení – tj. klauzule zakazující další *prodejní* místa – je obtížné poznat, jak by výrobci automobilů mohli vyžadovat omezení dalších prodejních míst, aby zabránili parazitování. Nařízení výrobcům automobilů umožňuje požadovat, aby sekundární prodejní místa dodržovala všechny jakostní normy použitelné na obchodní zastoupení v oblasti, ke má být místo otevřeno, a zkontrolovat toto dodržování předem. Tak se obvykle předejde nebezpečí nepoctivého parazitování na investicích a podpoří se úsilí zavedených obchodníků. Sekundární prodejní místa navíc pravděpodobně nezvýší transakční výdaje a logistické náklady výrobců automobilů, jelikož platná smlouva s obchodníkem bude nadále určovat, zda výrobce automobilů musí dodávat vozy objednané obchodníkem. To znamená, že když obchodníci otevřou sekundární místo v jiném členském státě, není zapotřebí další smlouva s místním dovozcem, ačkoliv výrobce automobilů samozřejmě může delegovat na místního dovozce funkce, jako je kontrola dodržování jakostních kritérií. Nákupní podmínky a prodejní cíle zůstanou takové, jak bylo určeno v souladu se stávající dohodou o obchodním zastoupení.
19. Pokud jde o druhý typ klauzulí o umístění uvedený v nařízení – tj. o klauzule zakazující obchodníkům zřizovat další *dodávková* místa – mohlo by být pravděpodobnější, že individuální analýza podle článku 81 Smlouvy o ES povede k jinému výsledku. Může hrozit větší riziko, že tato dodávková místa budou (zne)užívána k parazitování na investicích, marketingovém úsilí a dobrém jménu obchodníka usazeného na cílovém území. Jestliže se v praxi dodávková místa fakticky využívají k provádění „prodeje“ (oproti pouhým „předávacím službám“), mohl by se výrobce úspěšně dovolat výjimky podle čl. 81 odst. 3 za předpokladu, že omezení otevření dodávkových míst je jediným způsobem jak zabránit tomuto riziku parazitování, které by mohlo vést k destabilizaci jeho distribuční sítě.

⁷ V této souvislosti viz například věc Porsche, tisková zpráva IP/04/585, 3.5.2004.

⁸ Viz tiskovou zprávu IP/05/1208, 30.9.2005.

3. PROCESNÍ PRAVIDLA

3.1. Nahlížení do spisů

20. Dne 13. prosince přijala Komise oznámení o pravidlech pro přístup do spisu Komise v antimonopolních případech a případech spojování⁹. Oznámení stanoví rámec pro uplatnění práva nahlédnout do spisu v souladu s ustanoveními, na která se v oznámení výslovně odkazuje. Neupravuje možnost poskytování dokumentů v souvislosti s jiným řízením. Právo nahlédnout do spisu popsané v oznámení – které se liší od obecného práva na přístup k dokumentům podle nařízení (ES) č. 1049/2001¹⁰ – umožňuje osobám, kterým Komise adresovala oznámení námitek, účinně vykonávat jejich práva na obhajobu.
21. Účelem oznámení – které nahrazuje oznámení o nahlédnutí do spisů přijaté v roce 1997 – je zlepšit průhlednost a zřetelnost postupu Komise při zpracovávání žádostí o nahlédnutí do spisu v antimonopolních případech a případech spojování. Za tímto účelem oznámení uvádí, že adresáti námitek Komise mají právo nahlédnout do spisu, buď v elektronické, nebo papírové podobě. Oznámení uvádí, kdy se nahlédnutí do spisu stranám povolí. Specifikuje, že „spis Komise“ zahrnuje všechny dokumenty související s konkrétním řízením, které vedly k oznámení námitek Komise. Interní dokumenty Komise (které zahrnují dokumenty vyměněné s členskými státy), obchodní tajemství a jiné důvěrné informace však pro strany přístupné nejsou. Komise vykládá pojem interní dokumenty tak, že v zásadě zahrnuje veškerou korespondenci mezi Komisí a jejími externími odborníky. Výsledky studie zadané v souvislosti s řízením i dokumenty, které jsou nezbytné k pochopení metodiky použité ve studii nebo k ověření její technické správnosti, jsou však přístupné.
22. Oznámení zahrnuje důkladný popis postupů pro nakládání s důvěrnými informacemi a pro provádění nahlédnutí do spisu. Popisuje také postup pro řešení neshod u nároků na důvěrnost, včetně úlohy úředníků pro slyšení.
23. Oznámení také upravuje související otázku přístupu ke konkrétním dokumentům pro stěžovatele v antimonopolních řízeních a pro jiné strany zúčastněné v řízení o spojování podniků. Toto právo je však ve svém rozsahu omezenější než právo nahlédnout do spisu.

3.2. Zacházení s informacemi o trhu a stížnostmi

24. Komise si cení informací poskytnutých podniky a spotřebiteli, jelikož tyto informace pomáhají zajistit účinné vynucování pravidel hospodářské soutěže. Komise vítá informace o oblastech, kde trh nefunguje správně, a o podezřeních na porušování pravidel hospodářské soutěže.

⁹ Oznámení Komise o pravidlech pro přístup do spisu Komise v případech podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES, článků 53, 54 a 57 Dohody o EHP a nařízení Rady (ES) č. 139/2004 (Úř. věst. C 325, 22.12.2005, s. 7).

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43).

25. Tyto informace lze Komisi poskytnout různě:

- Nejvyšší prioritou se přiřazuje žádostem o shovívavost (leniency)¹¹. Kartely jsou nejhorší podobou protisoutěžní činnosti a Komise věnuje značné zdroje, aby proti nim zakročila.
- Informace o trhu¹² jsou vždy vítány, ať již vedou k šetření v jednotlivém případě, či ne. Pouze shromažďováním řady informací z mnoha zdrojů může Komise souvisle porozumět trhu.
- Vítány jsou také formální stížnosti¹³, které se zabývají zřetelnými otázkami zájmu Společenství a obsahují příslušné podkladové informace. Mnohá významná rozhodnutí Komise by nebyla možná bez informací a aktivní podpory poskytnuté stěžovatelem. Před podáním formální stížnosti obvykle pomáhá spojit se s generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž. Neformální styky před podáním stížnosti umožňují první diskuse týkající se informací, které má případný stěžovatel k dispozici, a mohou pomoci objasnit, zda případ bude pravděpodobně pro Komisi prioritou.

26. Každý z těchto způsobů poskytování informací je významný a může vést k vynucovacím opatřením. Komise pečlivě zváží a odpoví na každé obdržené podání.

¹¹ Oznámení Komise o imunitě vůči pokutám a o snížení pokut v kartelových případech (Úř. věst. C 45, 19.2.2002, s. 3).

¹² Pro různé způsoby informování Komise (informace o trhu, stížnosti) viz odstavce 3 a 4 oznámení Komise o vyřizování stížností Komisí podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES (Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 65) (dále jen „oznámení Komise o stížnostech“).

¹³ Viz oznámení Komise o stížnostech i článek 5 nařízení Komise (ES) č. 773/2004 a jeho přílohu (formulář C).

BOX 1: ČLÁNKY 81 A 82 SMLOUVY O ES: ZÁJEM SPOLEČENSTVÍ ZABÝVAT SE ÚDAJNÝM PORUŠOVÁNÍM A STANOVENÍ PRIORITY

Než případní stěžovatelé podají Komisi formální stížnost, vyzýváme je, aby zvážili tyto skutečnosti.

Orgány pro hospodářskou soutěž a soudy členských států

Když spotřebitelé a podniky uvažují, zda Komisi zašlou formální stížnost, neměli by zapomínat, že také orgány pro hospodářskou soutěž členských států používají právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže a spolupracují s Komisí v Evropské síti pro hospodářskou soutěž. Případní stěžovatelé by tedy měli zvážit, zda nemůže zasáhnout orgán pro hospodářskou soutěž nějakého členského státu.

Například jestliže údajné porušování ovlivňuje hospodářskou soutěž hlavně na území jednoho členského státu, bude se případem pravděpodobně chtít zabývat uvedený vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž této země. I když případ ovlivňuje hospodářskou soutěž ve více než jednom členském státě, mohou vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž spolupracovat při shromažďování důkazů pro daný soutěžní případ a případem se mohou zabývat orgány pro hospodářskou soutěž dvou nebo tří členských států. Podrobnější pokyny k dělbě práce v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž jsou k dispozici na internetové stránce Komise¹⁴.

Případní stěžovatelé by také měli zvážit podání žaloby k vnitrostátnímu soudu. Mnoha případy se mohou vhodně zabývat vnitrostátní soudy včetně nároků na plnění smluvních závazků, použití civilní sankce zneplatnění v čl. 81 odst. 2 nebo žádostí o předběžná opatření¹⁵. Komise také velmi podporuje právo osob poškozených protisoutěžním jednáním na přiznání odškodného vnitrostátními soudy¹⁶ a vydala zelenou knihu¹⁷, která se zabývá možnostmi usnadnění žalob o náhradu škody.

Priority

Každý případný stěžovatel, který uvažuje o podání formální stížnosti Komisi, by také neměl zapomínat, že ačkoliv Komise bere všechny informace, které jsou jí poskytnuty, velmi vážně, nemá zdroje na šetření každého problému, na který je upozorněna. Komise si musí stanovit priority a zaměřit své omezené zdroje na šetření a stíhání nejzávažnějších porušování a na vyřizování případů, které jsou důležité pro rozvoj politiky hospodářské soutěže EU a pro zajištění koherentního používání článků 81/82 Smlouvy o ES¹⁸.

¹⁴ Viz odstavec 19 a násl. oznámení Komise o stížnostech i odstavec 5 a násl. oznámení Komise o spolupráci v rámci sítě orgánů pro hospodářskou soutěž (Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 43).

¹⁵ Viz odstavec 16 oznámení Komise o stížnostech.

¹⁶ Viz věc C-453/99, *Courage versus Crehan*, Sb. rozh. 2001 s. I-6297, odstavce 26 a 27; bod 7. odůvodnění nařízení (ES) č. 1/2003.

¹⁷ Zelená kniha o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel ES, KOM(2005)672, 19.12.2005 (viz oddíl A.I.5. níže).

¹⁸ Viz zejména 3. bod odůvodnění nařízení (ES) č. 1/2003 i odstavec 11 oznámení Komise o stížnostech.

Na základě dostupných informací používá Komise jedno nebo několik z následujících kritérií, podle jednotlivých případů, aby rozhodla, zda existuje dostatečný zájem Společenství provést hloubkové šetření stížnosti, či ne¹⁹:

- význam dopadu na fungování hospodářské soutěže na vnitřním trhu, který se vyznačuje zejména:
 - zeměpisným rozsahem jednání, proti němuž byla stížnost podána, nebo hospodářským významem jednání, proti němuž byla stížnost podána, nebo velikostí trhu nebo významem pro koncového spotřebitele dotčených výrobků nebo jednání, proti němuž byla stížnost podána; nebo
 - postavením na trhu podniků, které jsou předmětem stížnosti, nebo celkovým fungováním dotčeného trhu;
- rozsah nebo složitost nutného šetření, pravděpodobnost zjištění porušování, a zda ve světle těchto prvků je vhodné provést hloubkové šetření;
- možnost stěžovatele předat případ vnitrostátnímu soudu v jakémkoliv členském státě, zejména s ohledem na to, zda případ je nebo již byl předmětem soukromoprávního vynucování nebo je to takový typ, který lze vhodným způsobem takto vyřídit;
- vhodnost projednat danou stížnost, která se týká konkrétní právní otázky/otázek, jimiž se Komise již zabývá v jednom nebo několika jiných případech či jimiž se již zabývala nebo které jsou předmětem řízení u soudů Společenství;
- zastavení nebo změna jednání, proti němuž byla stížnost podána, zejména tehdy, když Komise svým rozhodnutím podle článku 9 nařízení (ES) č. 1/2003 uložila závazky nebo když podnik(y), proti nimž byla stížnost podána, změnily své jednání z jiných důvodů za předpokladu, že ani významné přetrvávající protisoutěžní účinky nebo závažnost údajného porušování nečiní ze stížnosti zájem Společenství i navzdory zastavení nebo změně daného jednání;
- význam jiných oblastí právních předpisů Společenství nebo vnitrostátních právních předpisů dotčených jednáním, proti němuž byla stížnost podána, v porovnání s významem obav o hospodářskou soutěž vzbuzených stížností.

Tato kritéria se však používají flexibilně. Je nemožné definovat abstraktní pravidla, zda by bylo správné, aby Komise zasáhla, či ne. Vždy budou existovat faktory, které nejsou uvedeny v odstavcích výše, jež mohou zvýšit, nebo snížit stupeň priority konkrétního případu. Komise navíc není povinna odložit případ, neboť není v zájmu Společenství. Ale jestliže se Komise nedomnívá, že existuje dostatečný zájem Společenství, který vyžaduje hloubkové šetření, obvykle stížnost zamítne s odkazem na jedno nebo více těchto kritérií.

Komise se snaží informovat stěžovatele do čtyř měsíců od obdržení stížnosti, zda hodlá případ šetřit, či ne.

¹⁹

Viz odstavec 41 a násl., zejména odstavec 43 oznámení Komise o stížnostech.

4. MONITOROVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ EU Z HLEDISKA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

27. Hlavním úkolem uvedeným v Lisabonské strategii, která byla znovu zahájena ve dnech 22.–23. března, bylo zlepšit regulační prostředí na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni za účelem zvýšení konkurenceschopnosti. Práce zaměřená na dosažení „lepší regulace“ začala v roce 2002 podle akčního plánu Komise, který byl zrevidován dne 16. března. Týká se všech dosud neprojednaných legislativních návrhů EU, stávajících předpisů (zjednodušení) a nových legislativních a politických návrhů. V souladu s akčním plánem přijala Komise v červnu revidované pokyny k posuzování dopadu²⁰, které se vztahují na všechny legislativní a politické iniciativy zahrnuté v ročním pracovním programu Komise. Toto posuzování zkoumá alternativní možnosti vyřešení definovaného problému a vyhodnocuje jejich hospodářský, ekologický a sociální dopad.
28. Pokyny k posuzování dopadu uznávají, že „dynamická hospodářská soutěž v příznivém podnikatelském prostředí je klíčovým hnacím faktorem produktivity, růstu a konkurenceschopnosti“²¹. *Monitorování z hlediska hospodářské soutěže* je tedy nedílnou součástí posuzování dopadu. Pokyny k posouzení dopadu uvádějí – nikoliv vyčerpávajícím způsobem – typy návrhů, které je potřeba sledovat kvůli možným nepříznivým dopadům na hospodářskou soutěž (například předpisy o liberalizovaných síťových odvětvích, opatření, která mají dopad na překážky vstupu a výstupu, výjimky z pravidel hospodářské soutěže atd.)²².
29. Základní „test z hlediska hospodářské soutěže“ používaný v souvislosti s monitorováním z hlediska politiky hospodářské soutěže zahrnuje na samém počátku položení dvou zásadních otázek. Zaprvé: *jaká omezení* hospodářské soutěže mohou přímo či nepřímo z návrhu vyplynout (zavádí omezení vstupu na trh, ovlivňuje podnikatelské chování atd.)? Zadruhé: jsou k dosažení dotyčného politického cíle k dispozici *méně restriktivní prostředky*? Monitorování z hlediska hospodářské soutěže může vést k volbě méně restriktivních regulačních metod nebo metod založených na trhu za účelem dosažení některých cílů, čímž se předejde zbytečným nebo nepřiměřeným omezením hospodářské soutěže. Je to v zájmu spotřebitelů i podniků.

5. ZELENÁ KNIHA O ŽALOBÁCH O NÁHRADU ŠKODY ZPŮSOBENÉ PORUŠENÍM ANTIMONOPOLNÍCH PRAVIDEL ES

30. Pravidla hospodářské soutěže stanovená v člancích 81 a 82 Smlouvy o ES mohou vynucovat orgány pro hospodářskou soutěž (veřejnoprávní vynucování) i soukromé strany, které zahájí řízení u vnitrostátního soudu (soukromoprávní vynucování). Jedním z cílů modernizace antimonopolních pravidel ES bylo oživit úlohu vnitrostátních soudů a vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž ve vynucování těchto předpisů. Nařízení (ES) č. 1/2003 zdůrazňuje společnou zodpovědnost Komise, vnitrostátních soudů a vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž v této souvislosti a stanoví nástroje potřebné k dosažení lepšího a koherentního vynucování antimonopolních pravidel ES. Pokud jde o veřejné vynucování, Komise a vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž nyní úzce spolupracují v Evropské síti pro hospodářskou soutěž na používání antimonopolních pravidel ES. Pokud jde o

²⁰ SEC(2005) 791.

²¹ Viz oddíl 9 příloh pokynů k posouzení dopadu.

²² Viz oddíl 9.2 příloh pokynů k posouzení dopadu.

soukromoprávní vynucování, nařízení (ES) č. 1/2003 zrušilo monopol Komise na používání čl. 81 odst. 3 a zmocnilo tak vnitrostátní soudy k používání článků 81 a 82 Smlouvy o ES v celém jejich rozsahu. Uvedené vnitrostátní soudy mají výlučnou pravomoc přiznávat náhradu škody obětem porušování právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže.

31. Na antimonopolní žaloby o náhradu škody se zaměřuje zelená kniha přijatá Komisí dne 19. prosince²³. Komise chce tento druh žalob, kterých dosud bylo velmi málo²⁴, podporovat, protože slouží dvojímu účelu. Nejen že žaloby o náhradu škody umožňují obětem porušování antimonopolních právních předpisů ES získat odškodnění, ale tvoří také další motivaci pro podniky dodržovat antimonopolní pravidla ES. Žaloby o náhradu škody jen neposilují účinky zjištění porušování uskutečněných orgány pro hospodářskou soutěž, měly by být také samostatným vynucovacím prostředkem. Soukromoprávní vynucování antimonopolních pravidel ES se tedy stává nástrojem, který rozšiřuje rozsah vynucování článků 81 a 82 Smlouvy o ES. Navíc jestliže jednotlivé firmy nebo spotřebitelé v Evropě dokáží účinně podávat žaloby o náhradu škody, přímo se zapojí do vynucování pravidel hospodářské soutěže. Tato zkušenost z první ruky zvyšuje přímý význam pravidel hospodářské soutěže pro firmy i spotřebitele. Jelikož žaloby o náhradu škody zvyšují úroveň vynucování antimonopolních pravidel ES, přispívají k dodržování uvedených pravidel, a tedy k účinné hospodářské soutěži v Evropě. Jedná se tak o významné nástroje při tvorbě a udržování soutěžní ekonomiky, což je klíčový prvek Lisabonské strategie, jejímž cílem je podpořit ekonomiku Evropské unie, aby rostla a vytvářela pracovní místa pro evropské občany.
32. Ve svém rozsudku z roku 2001 ve věci Courage versus Crehan Soudní dvůr potvrdil, že oběti porušování antimonopolních pravidel ES mají právo na žalobu o náhradu škody a že členské státy musí zajistit procesní rámec, který umožňuje účinný systém nápravy²⁵. Hlavním cílem zelené knihy je určit hlavní překážky účinnějšího systému žalob o náhradu škody a stanovit různé možnosti k dalšímu uvažování a možné kroky k usnadnění žalob o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních předpisů ES.
33. Zelená kniha se zabývá řadou klíčových otázek, jako je přístup k důkazům, nutnost dokázat vinu, výpočet náhrady škody, možnost dovolat se obhajoby založené na „přenesení“, právo nepřímých odběratelů podat žalobu, možnost zástupné a hromadné žaloby, náklady řízení, koordinace veřejnoprávního a soukromoprávního vynucování a pravidla příslušnosti soudu a rozhodného práva.
34. Účelem zelené knihy je vyvolat diskusi o tom jak zvýšit počet úspěšných žalob o náhradu škody, které se týkají porušování antimonopolních pravidel ES. Na základě obdržených reakcí na zelenou knihu Komise posoudí, jaké kroky jsou případně zapotřebí k další podpoře těchto žalob.

²³ Zelená kniha je dostupná na adrese http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/actions_for_damages/gp.html. Doprovází ji pracovní dokument útvarů Komise, dostupný na adrese http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/actions_for_damages/sp.html, který uvádí souvislosti a rozpracovává politické možnosti uvedené v zelené knize.

²⁴ Viz studii, která byla zadána Komisi a zveřejněna v roce 2004, na adrese http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/actions_for_damages/study.html

²⁵ Věc C-453/99 Courage versus Crehan Sb. rozh. 2001 s. I-6297.

B – POUŽITÍ ČLÁNKŮ 81, 82 A 86

1. ENERGETIKA, TĚŽKÝ PRŮMYSL, CHEMIKÁLIE A LÉČIVA

1.1. Energetika

Odvětvová šetření v plynárenství a elektroenergetice

35. Co se týče použití antimonopolních pravidel EU v odvětví energetiky, bylo v roce 2005 nejvýznamnějším krokem zahájení odvětvových šetření v plynárenství a elektroenergetiky. Dne 13. června přijala Komise rozhodnutí²⁶, kterým zahájila odvětvová šetření v plynárenství a elektroenergetice podle pravomocí Komise dle článku 17 nařízení Rady (ES) č. 1/2003. Odůvodnění pro odvětvové šetření bylo uvedeno ve sdělení komisařky pro hospodářskou soutěž ve shodě s komisařem pro energetiku²⁷.
36. Odvětvová šetření jsou součástí úsilí Komise znovu zahájit Lisabonskou strategii s jejími cíli podpořit hospodářský růst, zvýšit zaměstnanost a přetvořit Evropskou unii v „nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomiku na světě založenou na znalostech“. Aby Komise pomohla vrátit Lisabonskou strategii na správnou cestu, rozhodla se uplatňovat proaktivnější používání pravidel hospodářské soutěže, zejména prostřednictvím odvětvových monitorování, aby zajistila otevřené a konkurenceschopné trhy v Evropě, zejména v odvětví energetiky²⁸.
37. Šetření se zaměřují na nedávno liberalizovaná odvětví elektroenergetiky a plynárenství. Integrace trhu je neuspokojivě pomalá a dosud se nepodařilo výrazně snížit často vysoké úrovně koncentrace, které jsou pro obě odvětví charakteristické. V letech 2004 a 2005 došlo k významnému zvýšení cen a odběratelé si čím dál tím víc stěžují na neschopnost zajistit si od dodavatelů konkurenceschopné nabídky. Tyto prvky svědčily o tom, že tyto trhy nefungují optimálně, a odůvodnily zahájení šetření podle článku 17 nařízení (ES) č. 1/2003 a použití vyšetřovacích nástrojů, které má Komise k dispozici.
38. V odvětví elektroenergetiky se šetření zaměřuje na mechanismy tvorby cen na velkoobchodních trzích elektřiny, na výrobu a dodávky elektřiny a na faktory, které určují dodávkové a nabídkové strategie výrobců elektrické energie. Zvláštní pozornost je věnována tomu, zda výrobci elektřiny mají významnou tržní sílu a mohou ovlivňovat velkoobchodní ceny elektřiny. Součástí tohoto posuzování budou pravděpodobně ekonometrické analýzy. Kromě toho budou podrobně zkoumány překážky vstupu a překážky přeshraničních toků, které mohou například vyplývat z dlouhodobých dohod o dodávkách v některých členských státech a z právních a provozních režimů pro propojovací zařízení, která spojují vnitrostátní elektrické rozvodné sítě.

²⁶ Rozhodnutí Komise (ES) č. C(2005)1682 ze dne 13. června 2005, kterým se zahajuje šetření v plynárenství a elektroenergetice podle článku 17 nařízení Rady (ES) č. 1/2003, viz http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/decision_en.pdf

²⁷ Viz

²⁸ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/communication_en.pdf
Sdělení jarnímu zasedání Evropské rady – Společně k růstu a zaměstnanosti – Nový začátek lisabonské strategie, KOM(2005) 24 ze dne 2. února 2005. Viz zejména strany 8 a 19.

39. V plynárenství se šetření zaměřuje na dlouhodobé smlouvy o dovozu, swapové dohody a překážky přeshraničních toků plynu. Budou také pečlivě prošetřeny požadavky na vyrovnanost pro uživatele plynových sítí a skladování plynu i navazující dlouhodobé smlouvy a účinky, které mohou mít na náklady spojené se změnou dodavatele a vstup na trh.
40. Šetření v plynárenství a elektroenergetice zkoumají rozdílné otázky, protože hospodářská soutěž v těchto odvětvích je v rozdílné fázi vývoje a protože mají zcela rozdílné výrobní struktury. Nicméně vazby mezi těmito odvětvími budou zohledněny. Plyn je totiž čím dál tím významnějším primární palivem pro výrobu elektřiny a konkurenceschopnější trhy plynu by mohly mít okamžitý blahodárný dopad na trhy elektřiny.
41. Cílem generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž je zjistit, zda je za zjevně špatné fungování trhů elektřiny a plynu zodpovědné porušování článků 81, 82 a 86 Smlouvy o ES, v kterémžto případě by Komise mohla přijmout proaktivní nápravná opatření. Na základě skutečností shromážděných při šetření a následných priorit pro vynucování se generální ředitelství pro hospodářskou soutěž bude zabývat případy podle článku 81, 82 nebo 86 Smlouvy o ES, jakmile vyjdou najevo. Předpokládá se také, že výsledky šetření budou hrát roli při posuzování účinnosti současného legislativního rámce v liberalizaci trhů plynu a elektřiny.
42. Při přípravě šetření generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž konzultovalo podnikatelské svazy, spotřebitelská seskupení, jiné útvary Komise (včetně generálního ředitelství pro dopravu a energetiku), vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž a vnitrostátní regulační orgány a jejich evropské zástupce, aby přesně zaměřilo šetření a zajistilo jeho účinnost. Cílem generálního ředitelství je zajistit průhlednost celého procesu. Komise představila soubor otázek vyplývajících z první analýzy reakcí řadě fór a zejména Radě ve složení pro energetiku dne 1. prosince, kdy Komise také podala zprávu o provádění legislativního balíčku pro liberalizaci energetiky. Hlavní obavy uvedené v dokumentu²⁹ generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž se týkají přetrvávajících úrovní koncentrace, vertikálního uzavření, nedostatečné integrace trhu, nedostatečné průhlednosti a mechanismu tvorby cen. Předběžná zpráva má být předložena na počátku roku 2006, následovat bude intenzivní veřejná konzultace o této zprávě. Závěrečná zpráva o šetření v odvětví energetiky má být hotová na konci roku 2006.
43. Odvětvová šetření výrazně posilují schopnost Komise proaktivně podporovat hospodářskou soutěž v nedávno liberalizovaných odvětvích plynárenství a elektroenergetiky, ale v roce 2005 se také důsledně pokračovalo ve vynucovací činnosti v konkrétních případech na podporu liberalizačního procesu.

Dlouhodobé dohody o dodávkách plynu na navazujících trzích

44. Obzvláště velkým problémem, který vznikl po otevření odvětví plynárenství hospodářské soutěži v roce 2005, je možné uzavření navazujícího trhu prostřednictvím dlouhodobých smluv o dodávkách plynu mezi tradičními dodavateli

²⁹

Viz:
http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/issues_paper15112005.pdf

na jedné straně a distribučními společnostmi a průmyslovými a obchodními uživateli na straně druhé.

45. Dlouhodobé smlouvy brání odběratelům přejít k alternativním dodavatelům připraveným nabídnout lepší hodnotu za peníze. V některých případech smlouvy, které jsou v současnosti v platnosti, mají skončit až za mnoho let, a tito odběratelé tedy nemohou využít rozvíjející se hospodářské soutěže v tomto odvětví. Na trhu dodávek plynu existují také významné úspory z rozsahu způsobené například vysokými náklady na vyrovnání a pružnost, které se relativně snižují s rostoucími objemy dodaného plynu. Dlouhodobé smlouvy na navazujícím trhu plynu mohou tedy také oddálit schopnost alternativních dodavatelů vybudovat si dostatečný podíl na trhu, aby mohli účinně soutěžit. Tyto dlouhodobé smlouvy tak mohou uzavřít trhy a vyvolat obavy o hospodářskou soutěž, pokud nejsou nezbytné k vytvoření vyvažujících výhod pro spotřebitele.
46. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž, vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž a vnitrostátní regulační orgány se otázkou dlouhodobých smluv na navazujících trzích zabývaly v Podskupině Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro energetiku při dvou příležitostech. Spolkový kartelový úřad zveřejnil zprávu o otázce dlouhodobých smluv na trhu pro dodávky plynu městským podnikům („Stadtwerke“) v Německu. Poté zahájil jednání s 15 největšími dodavateli na tomto trhu za účelem zavedení jednoznačného omezení trvání jejich dodavatelských smluv. Tato jednání začala v září a Spolkový kartelový úřad oznámil, že zahájí formální řízení o zákazu³⁰. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž také šetří případ, který se týká dlouhodobých smluv o dodávkách plynu na belgickém trhu.

Případy územních omezení

47. V průběhu roku 2005 generální ředitelství pro hospodářskou soutěž pokračovalo ve své snaze zajistit, aby obchodní praktiky před liberalizací na energetických trzích nepodrážaly liberalizační proces. Tato snaha byla odměněna odstraněním územních omezení ze smluv o dodávkách plynu uzavřených společností Gazprom s řadou významných historických velkoobchodníků v EU. Územní omezení brání dovozcům plynu vyvážet plyn do jiných členských států nebo omezují jejich motivaci tak učinit a tím maří integraci trhu a hospodářskou soutěž mezi bývalými monopolními podniky.
48. V roce 2003 generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zajistilo, že společnost Gazprom a italská ropná a plynárenská společnost Eni Spa³¹ upustí od těchto praktik. V únoru³² generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zajistilo zlepšení smluv o dodávkách plynu mezi bývalým monopolním rakouským velkoobchodníkem s plynem OMV a ruským producentem plynu Gazprom. OMV se již zejména nebude bránit v dalším prodeji plynu mimo Rakousko, který koupí od společnosti Gazprom, a společnost Gazprom bude moci prodávat jiným odběratelům v Rakousku, aniž by nejdříve musela nabídnout plyn OMV (tzv. předkupní právo). Společnost OMV také souhlasila, že přispěje ke zvýšení kapacity plynovodu TAG, který přepravuje ruský

³⁰ <http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/entscheidungen/Kartellrecht/EntschKartell.shtml>

³¹ Zpráva o hospodářské soutěži za rok 2003, bod 98.

³² Tisková zpráva IP/05/195, 17.2.2005.

plyn přes Rakousko do Itálie. Tento výsledek se podobá výsledku dosaženému v souvislosti s Eni v roce 2003. Dané závazky jsou ve své podstatě totožné se závazky, které v říjnu 2003 dala Komisi společnost Eni, další podílník na plynovodu TAG. Ve světle tohoto vývoje bylo rozhodnuto uzavřít šetření.

49. V červnu³³ generální ředitelství pro hospodářskou soutěž uzavřelo šetření smluv o dodávkách plynu mezi společnostmi Gazprom a největší německou velkoobchodní společností E.ON Ruhrgas AG, která je součástí skupiny E.ON, když dosáhlo odstranění územních omezení z těchto smluv. Společnost Gazprom již navíc nebude vázána ustanovením o „nejvíce zvýhodněném odběrateli“, které bylo v těchto smlouvách dříve zahrnuto. Tyto doložky společnost Gazprom zavazovaly, aby společnost Ruhrgas nabízela podobné podmínky jako jejím konkurentům na velkoobchodním trhu v Německu.
50. Z uzavření těchto dvou případů vyplývá, že všechny případy Komise otevřené v roce 2001, které se týkaly omezení vývozu ruského plynu (Rakousko, Francie, Německo, Itálie a Nizozemsko), jsou nyní uzavřeny. Šetření týkající se dovozu alžírského plynu italskými a španělskými subjekty, rovněž zahájena v roce 2001, nadále pokračují.

Regulační rámec

51. V průběhu roku 2005 byl dále rozpracován regulační rámec pro vnitřní trh v elektroenergetice a plynárenství. Dne 28. září Rada a Parlament přijaly nařízení o podmínkách pro přístup třetích stran k plynárenským přepravním soustavám, které má zlepšit příležitosti přeshraničního obchodu pro nové účastníky³⁴. Na počátku roku 2006 bude přijata směrnice o zabezpečení dodávek elektřiny a o rozvoji infrastruktury³⁵. Očekává se, že zajistí spolehlivý regulační rámec, který povede k novým investicím do výroby elektřiny a do elektroenergetické infrastruktury.
52. V průběhu roku 2005 Komise pokračovala ve svém úsilí zajistit, aby členské státy prováděly druhou směrnici o plynu³⁶ a druhou směrnici o elektřině³⁷, které tvoří regulační úhelné kameny procesu liberalizace energetických trhů. Došlo k výraznému pokroku. Druhá směrnice o plynu a druhá směrnice o elektřině také Komisi zavázaly podat do konce roku 2005 zprávu o pokroku učiněném při vytváření vnitřního trhu plynu a elektřiny. Komise svou zprávu předložila Radě ve složení pro energetiku dne 1. prosince. Je v souladu s analýzou generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž týkající se jeho odvětvových šetření a navrhuje provést přezkumy v jednotlivých zemích, než se na konci roku 2006 rozhodne o nutnosti třetího liberalizačního balíčku.

³³ Tisková zpráva IP/05/710, 10.6.2005.

³⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1775/2005 ze dne 28. září 2005 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám (Úř. věst. L 289, 3.11.2005, s. 1).

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 89/2005/ES o opatřeních pro zabezpečení dodávek elektřiny a investic od infrastruktury.

³⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES (Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 57).

³⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 37).

53. Soudní dvůr také objasnil některé důležité aspekty regulačního rámce, když dne 7. června vydal rozsudek ve věci *VEMW*³⁸. Ačkoliv případ se konkrétně týkal dlouhodobých rezervací propojovací kapacity do Nizozemska, má významné důsledky pro mnoho historických dlouhodobých rezervací kapacity v propojovacích zařízeních, které po vstupu v platnost první směrnice o elektřině³⁹ nadále existovaly.
54. Soudní dvůr shledal, že přednostní přístup poskytovaný nizozemskými právními a regulačními předpisy historickým smlouvám o dodávkách (23% celkové propojovací kapacity v tomto konkrétním případě) je diskriminací zakázanou směrnicí o elektřině z roku 1996, protože články 7 a 16 této směrnice vyžadují, aby se se všemi starými i novými uživateli sítě zacházelo stejně. Soud uplatnil tento přístup na základě odůvodnění, že jakýkoliv jiný výklad by ohrozil přechod z monopolního a uzavřeného trhu k trhu otevřenému a soutěžnímu. Soudní dvůr měl také za to, že Nizozemsko mohlo požádat o výjimku pro stávající smlouvy podle směrnice, ale neučinilo tak včas.
55. Po tomto rozsudku mohou následovat další soudní případy na vnitrostátní úrovni a opatření vnitrostátních regulačních orgánů. Pokud jde o antimonopolní vynucování, otevírá rozsudek dveře možným případům, které by mohly být otevřeny generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž, i když se rozsudek Soudního dvora těmito otázkami hospodářské soutěže výslovně nezabýval.
56. Odvětvové šetření generálnímu ředitelství pro hospodářskou soutěž pravděpodobně poskytne dobrý přehled o faktických otázkách souvisejících s dlouhodobými rezervacemi a o nutnosti jakýchkoliv návazných šetření.
57. A konečně v roce 2005 bylo také zahájeno obchodování s emisními právy na CO₂⁴⁰. Ačkoliv se netýká pouze odvětví energetiky, lze její účinky možná nejvíce pocítit na trzích elektřiny. Zdá se, že systém obchodování s emisemi má účinek na ceny elektřiny, jelikož výrobci elektřiny cenu emisních práv částečně promítají do cen, které účtují koncovým spotřebitelům. Někteří spotřebitelé elektřiny si stěžovali, že by nemělo docházet ke zvyšování cen, jelikož emisní práva se většinou přidělují zdarma.
- REPSOL*
58. Ačkoliv Komise v průběhu roku 2005 upřednostňovala nedávno liberalizovaná odvětví plynárenství a elektroenergetiky, pokračovala opatření proti porušování v jiných energetických odvětvích, jako je distribuce motorových paliv.

³⁸ Věc C-17/03, *Vereniging voor Energie, Milieu en Water a jiní versus Directeur van de Dienst uitvoering en toezicht energie*.

³⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. L 27, 30.1.1997, s. 20).

⁴⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

59. Dne 20. října 2004 Komise zveřejnila oznámení⁴¹ podle čl. 27 odst. 4 nařízení (ES) č. 1/2003, aby na trhu otestovala závazky předložené společností REPSOL C.P.P. („REPSOL“) ve smyslu čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003. Předmětem šetření Komise podle článku 81 Smlouvy o ES je využívání doložek o výlučnosti pro dodávky motorových paliv ve smlouvách o distribuci podepsaných společností REPSOL, což vedlo k uzavření španělského trhu pro velkoobchodní i maloobchodní prodej motorových paliv. Smlouvy byly Komisi původně oznámeny, ale platnost tohoto oznámení skončila dne 1. května 2004.
60. Dne 17. června 2004 bylo společnosti REPSOL zasláno předběžné posouzení ve smyslu čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003.
61. Toto předběžné posouzení konstatuje, že přístup na trh je obtížný a že smlouvy společnosti REPSOL významně přispívají k možnému uzavření trhu, protože v kombinaci se svým dlouhým trváním svazují velkou část trhu se společností REPSOL (zejména „nájemní“ smlouvy a smlouvy o „užívání“, kde má REPSOL časově omezené věcné právo, trvají 25 až 40 let).
62. Závazky nabídnuté společností REPSOL poskytují řadě obchodníků s „nájemními“ smlouvami nebo smlouvami o „užívání“ právo na předčasné ukončení v závislosti na zaplacení kompenzace společnosti REPSOL. Společnost REPSOL by také neuzavřela žádnou novou dohodu se stanicemi DODO⁴² delší než pět let; a do konce roku 2006 by nekoupila žádnou novou stanici DODO. Provádění navržených závazků by sledoval správce jmenovaný společností REPSOL.
63. Po výsledku testu navržených závazků na trhu předložila společnost REPSOL revidované závazky a Komise plánuje řízení na přijetí rozhodnutí podle čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003, které by učinilo tyto revidované závazky závaznými.

1.2. Těžký průmysl

Obchodní dohoda ALROSA – De Beers

64. Dne 3. června Komise zveřejnila oznámení⁴³ podle čl. 27 odst. 4 nařízení (ES) č. 1/2003 o závazcích⁴⁴ předložených společnostmi ALROSA a De Beers ve smyslu čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003. Předmětem šetření Komise podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES a článků 53 a 54 Dohody o EHP je obchodní dohoda mezi těmito dvěma společnostmi, které obě působí v oblasti těžby a dodávky surových diamantů. Dohoda byla Komisi původně oznámena, ale platnost tohoto oznámení skončila dne 1. května 2004.
65. Sdělení výhrad adresovaná těmito společnostem v lednu a červenci 2003 představovala předběžné posouzení ze strany Komise ve smyslu čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003.

⁴¹ Úř. věst. C 258, 20.10.2004, s. 7.

⁴² DODO = vlastněný distributorem, provozovaný distributorem (Distributor Owned, Distributor Operated).

⁴³ Úř. věst. C 136, 3.6.2005, s. 32.

⁴⁴ Viz: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_76.html#i38_381.

66. Předběžné posouzení naznačuje, že De Beers zaujímá dominantní postavení na světovém trhu pro surové diamanty. Uzavřením obchodní dohody se společností ALROSA, svým největším konkurentem, by společnost De Beers získala kontrolu nad významným zdrojem nabídky na trhu surových diamantů a přístup k většímu sortimentu diamantů, které by pro ni jinak přístupné nebyly. To by na jedné straně odstranilo společnost ALROSA jako zdroj nabídky na trhu mimo Rusko a zvýšilo již stávající tržní sílu společnosti De Beers s účinkem zabránění růstu nebo zachování hospodářské soutěže na trhu pro surové diamanty.
67. Předběžné posouzení také upozornilo, že podle obchodní dohody by De Beers, největší producent diamantů na světě, působil jako distributor přibližně pro polovinu produkce svého největšího konkurenta. Vzhledem ke skutečnosti, že obchodovaná množství by byla podstatná a že dohoda byla uzavřena mezi dvěma největšími podniky působícími v obchodování se surovými diamanty, by hospodářská soutěž na trhu v důsledku obchodní dohody byla značně oslabena.
68. Závazky nabídnuté společnostmi ALROSA a De Beers navrhly postupně snižovat hodnotu prodeje surových diamantů mezi nimi na 700 milionů USD v roce 2005, 625 milionů USD v roce 2006, 550 milionů USD v roce 2007, 475 milionů USD v roce 2008, 400 milionů USD v roce 2009 a 275 milionů USD v roce 2010 a později. S ohledem na stanovení cen, třídění a oceňování by společnostmi ALROSA a De Beers uzavřely dohodu podobnou obchodní dohodě. Provádění navržených závazků by sledovali správci jmenovaní společnostmi ALROSA, respektive De Beers.
69. V návaznosti na výsledek veřejné konzultace navržených závazků Komise zvažuje, zda přikročit k přijetí rozhodnutí podle čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003, které by učinilo tyto revidované závazky závaznými.

1.3. Chemikálie

70. V průběhu roku 2005 generální ředitelství pro hospodářskou soutěž prověřilo z hlediska hospodářské soutěže řadu legislativních návrhů v odvětví chemikálií, jako například plánovanou revizi směrnice 91/414/EHS o ochraně rostlin⁴⁵, která reguluje uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, a návrh nařízení Komise o registraci, hodnocení, autorizaci a omezení chemikálií⁴⁶ („REACH“), které stanoví registraci přibližně 30 000 již existujících chemikálií i jakýchkoliv budoucích.
71. Analýza z hlediska hospodářské soutěže, která stále pokračuje vzhledem ke změnám, jež mohou být ve znění návrhů provedeny v průběhu legislativního procesu, se zaměřuje na zajištění toho, aby tyto legislativní návrhy, a zejména náklady z nich vyplývající pro toto výrobní odvětví, nevedly k narušení hospodářské soutěže.

⁴⁵ Směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (Úř. věst. L 230, 19.8.1991, s. 1).

⁴⁶ KOM(2003) 644 v konečném znění.

1.4. Léčiva

Hospodářská soutěž v oblasti generických léčiv

72. Konkurenceschopný evropský farmaceutický průmysl je na předních místech pořadu jednání Komise, zejména s ohledem na lisabonskou strategii. Je nezbytné zajistit, aby inovační výrobky požívaly silné ochrany duševního vlastnictví, aby společnosti mohly získat zpět výdaje na výzkum a vývoj a byly odměněny za své inovační úsilí. Ale jestliže se společnosti pokoušejí nezákonně prodloužit tuto ochranu, působí to jako překážka inovace a může se jednat o vážné porušování pravidel hospodářské soutěže EU. Konkurence představovaná generickými výrobky vyrobenými třetími stranami poté, co skončila platnost patentu, obvykle podporuje další inovaci v oblasti léčiv.
73. V rámci případu *AstraZeneca* (viz box 2 níže) a současně s ním si generální ředitelství pro hospodářskou soutěž uvědomilo existenci potenciálně protisoutěžního chování s cílem vyloučit nebo oddálit konkurenci ze strany generických léčiv. Tyto náznaky vedly k intenzivnějšímu sledování hospodářské soutěže v odvětví generických léčiv.

Paralelní obchod s léčivy

74. Komise považuje paralelní obchod s farmaceutickými výrobky za prostředek cenové arbitráže mezi členskými státy s vysokými a nízkými cenami, který přispívá k vytvoření společného trhu farmaceutických výrobků. Evropské soudy zaujaly restriktivní postoj k použitelnosti článku 81 Smlouvy o ES na systémy dodávacích kvót, které omezují nebo znemožňují obchod mezi členskými státy, a to z toho důvodu, že tyto systémy představují jednostranné chování podniků.
75. Jednostranné systémy dodávacích kvót by nicméně mohly být zkoumány z hlediska článku 82 Smlouvy o ES. Je však třeba vzít v potaz možná objektivní odůvodnění existence těchto systémů.

BOX 2: ASTRAZENECA: ZNEUŽITÍ SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ VE FARMACEUTICKÉM ODVĚTVÍ

Dne 15. června přijala Komise rozhodnutí, kterým uložila společností AstraZeneca AB a AstraZeneca Plc (dále jen „AZ“) pokutu ve výši 60 milionů EUR za porušení článku 82 Smlouvy o ES a článku 54 Dohody o EHP zneužíváním správních řízení a předpisů v řadě států EHP s cílem vyloučit výrobce generických léčiv a paralelní obchodníky ze soutěže s antiulcerózním výrobkem AZ Losec⁴⁷. Pokuta vzala v úvahu skutečnost, že některé rysy zneužívání – tj. zneužívání správních řízení – lze považovat za nové.

1. Relevantní trh

Relevantní trh zahrnuje vnitrostátní trhy pro tzv. inhibitory protonové pumpy prodávané na předpis, které se používají pro nemoci týkající se žaludečních kyselin (jako jsou žaludeční vředy). Losec AZ byl prvním inhibitorem protonové pumpy.

2. Dominantní postavení AZ na dotčených vnitrostátních trzích inhibitorů protonové pumpy

Zjištění Komise týkající se dominantního postavení v průběhu příslušných let v dotčených zemích vycházejí mj. z vysokých podílů AZ na trhu a jejího postavení jako incumbenta na trhu inhibitorů protonové pumpy. Soutěžitel, který jako první vstoupí na farmaceutický trh, obvykle může požadovat a udržovat vyšší ceny než soutěžitelé, kteří na trh vstoupí později. Rozhodnutí se také zabývá otázkou monopsonních kupujících (tj. národních systémů zdravotnictví) a cenovou regulací. Konstatuje se v něm, že vyjednávací síla monopsonních kupujících je značně omezená vůči společnostem, které nabízejí ryze inovační nové výrobky (jako je Losec). Monopsonní kupující navíc nemohou kontrolovat vstup na trh.

3. Zneužití regulačního systému

První zneužití dominantního postavení AZ spočívalo ve zneužití nařízení Rady, přijatého v roce 1992⁴⁸, o zavedení dodatkových ochranných osvědčení, podle kterého lze prodloužit základní patentovou ochranu farmaceutických výrobků. Zneužití v podstatě spočívalo v tom, že společnost AZ od poloviny roku 1993 opakovaně předkládala patentovým úřadům v řadě zemí EHP zavádějící prohlášení v souvislosti s žádostmi o dodatkové ochranné osvědčení pro omeprazol (účinná látka výrobku AZ Losec). V důsledku těchto zavádějících informací společnost AZ získala dodatečnou ochranu v několika zemích. Došlo tedy k oddálení vstupu levnějších generických verzí výrobku Losec na trh, což s sebou neslo náklady pro systémy zdravotnictví i pro spotřebitele.

Komise shledala, že využívání takových řízení a předpisů může být za zvláštních okolností zneužíváním, zejména když úřady nebo orgány, které taková řízení vedou, mají malou nebo žádnou možnost vlastního uvážení.

Existence opravných prostředků podle jiných právních ustanovení nemůže sama o sobě vyloučit použití článku 82 Smlouvy o ES, i když se týkají aspektů vylučovacího jednání. Komise ve svém rozhodnutí shledala, že neexistuje důvod pro omezení použitelnosti

⁴⁷ Tisková zpráva IP/05/737, 15.6.2005.

⁴⁸ Nařízení Rady (EHS) č. 1768/92 ze dne 18. června 1992 o zavedení dodatkových ochranných osvědčení pro léčivé přípravky (Úř. věst. L 182, 2.7.1992, s. 1).

právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže na situace, kdy předmětné jednání neporušuje jiné zákony a kdy neexistují žádné jiné opravné prostředky.

4. Zneužití řízení o povolování léků

K druhému zneužití došlo ke konci 90. let a spočívalo v žádostech společnosti AZ o zrušení registrace jejího povolení k uvedení na trh pro kapsle Losec v Dánsku, Norsku a Švédsku v kontextu, kdy byly kapsle Losec z trhu staženy a v uvedených třech zemích byly uvedeny na trh tablety Losec MUPS.

Selektivní zrušení registrace odstranilo referenční povolení k uvedení na trh, o které se výrobci generických léčiv a paralelní obchodníci pravděpodobně potřebovali opřít v době vstupu na trh nebo setrvání na něm.

Komise shledala, že tímto jednáním se společnost AZ snažila - do určité míry úspěšně - prodloužit faktickou ochranu, a to na dobu významně překračující dobu stanovenou v příslušných předpisech.

Toto druhé zneužití je také charakterizováno vylučovacím záměrem v regulačním kontextu, pro který je charakteristická omezená nebo žádná možnost vlastního uvážení na straně dotčených orgánů. Dominantní společnosti mají zvláštní povinnost využívat zvláštní práva, ať soukromé či veřejné povahy, přiměřeně, pokud jde o přístup na trh pro jiné subjekty.

Komise se ve svém rozhodnutí vyjádřila, že samostatná jednání týkající se žádosti o uvedení, stažení nebo zrušení registrace by obvykle zneužitím sama o sobě nebyla.

2. INFORMACE, KOMUNIKACE A SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY

2.1. Elektronické komunikace a poštovní služby

Poplatky za roaming v oblasti mobilní telefonie

76. V souvislosti s roamingem (tj. s poplatky za používání mobilních telefonů při cestách do zahraničí) zaslala Komise dne 10. února sdělení výhrad německým provozovatelům mobilní sítě T-Mobile International AG & Co. KG (T-Mobile) a Vodafone D2 GmbH (Vodafone). Výhrady se týkají sazeb, které společnosti T-Mobile i Vodafone účtovaly zahraničním provozovatelům mobilních sítí za mezinárodní roaming na velkoobchodní úrovni (tarify mezi operátory – tzv. IOT). Předběžné závěry šetření Komise, které se týkalo společnosti T-Mobile, zněly, že společnost T-Mobile zneužila své dominantní postavení na německém trhu pro poskytování mezinárodních roamingových služeb na velkoobchodní úrovni ve vlastní síti od roku 1997 alespoň do konce roku 2003 účtováním nepřiměřeně vysokých cen. Komise dospěla ke stejným předběžným závěrům, pokud jde o tarify účtované společností Vodafone v období od roku 2000 nejméně do konce roku 2003.

77. Co se týče širokopásmových služeb, přijala Komise v roce 2004 závazky společnosti Deutsche Telekom AG (DT) ukončit chování v podobě „margin squeeze“, pokud jde o sdílený přístup k místní smyčce (sdílení linek) v Německu, u kterého se předběžně mělo za to, že představuje zneužití dominantního postavení⁴⁹. Výsledné narovnání vycházelo z metodiky kalkulace margin squeeze stanovené v rozhodnutí ve věci Deutsche Telekom⁵⁰. Po konzultaci s německým vnitrostátním regulačním orgánem – Spolkovou síťovou agenturou (Bundesnetzagentur – BNetzA) – bylo narovnání Komisí přijato a vedlo k podstatnému snížení poplatků za sdílení linek. Následně začalo několik společností zavádět nové sítě za účelem poskytování širokopásmových služeb na základě sdílení linek. V žádosti adresované BNetzA ze dne 24. května však společnost DT oznámila svůj záměr poplatky za sdílení linek opět zvýšit. Poté, co útvary Komise ověřily, že by to vedlo k opakování problému margin squeeze, k němuž docházelo před narovnáním, zasáhly a požádaly společnost DT o plnění jejích závazků. Aby společnost DT zabránila Komisi zahájit formální řízení, podala k agentuře BNetzA novou žádost, v níž žádala o stejné tarify jako v roce 2004. Agentura BNetzA – s níž útvary Komise v tomto případě úzce spolupracovaly – nakonec schválila velkoobchodní tarify, které byly nižší než požadované tarify a zároveň nižší, než bylo nutné ke splnění závazků DT⁵¹. Komise očekává, že lepší podmínky pro poskytování širokopásmových služeb na bázi sdílení linek příznivě ovlivní hospodářskou soutěž a zvýší širokopásmové pokrytí v Německu, čímž se v konečném důsledku zvýší výběr pro spotřebitele a sníží spotřebitelské ceny.

Odvětvové šetření v oblasti 3G

78. V září uzavřela Komise své odvětvové šetření soutěžní situace na trhu pro nové systémy mobilní komunikace, které mohou přenášet audiovizuální obsah (3G). Zjištění odvětvového šetření byla předmětem veřejné prezentace konané dne 27. května a účastníci trhu se k nim podali svá vyjádření.
79. Odvětvové šetření, které bylo společnou iniciativou Komise a Kontrolního úřadu ESVO, bylo provedeno v roce 2004 a v první polovině roku 2005 a bylo zahájeno, protože Komise chtěla zajistit, aby dostupnost sportovního obsahu, který má pro nástup nových mobilních služeb zásadní význam, nebyla omezována protisoutěžním jednáním. Zahrnovalo komplexní zkoumání chování všech aktérů podílejících se na akvizici, dalším prodeji a využívání mobilních práv na sportovní události.

⁴⁹ Věc COMP/38.436 *QSC*; tisková zpráva IP/04/281, 1.3.2004.

⁵⁰ Spojené věci COMP/37.451, 37.578 a 37.579 *Deutsche Telekom* (Úř. věst. L 263, 14.10.2003, s. 9). Viz tiskovou zprávu IP/03/717, 21.5.2003. Proti rozhodnutí byl podán opravný prostředek k Soudu prvního stupně, věc T-271/03 (Úř. věst. C 264, 1.11.2003, s. 29).

⁵¹ Viz tiskovou zprávu IP/05/1033, 3.8.2005. Jedním z důvodů pro další snížení velkoobchodních poplatků za sdílení linek je, že agentura BNetzA založila svou analýzu margin squeeze z pohledu *ex ante* na nákladech DT (které byly východiskem pro rozhodnutí ve věci Deutsche Telekom) a na (s největší pravděpodobností vyšších) nákladech efektivního operátora. Při testu margin squeeze tedy byly vzaty v úvahu obě možnosti, které jsou stanoveny ve sdělení o použití pravidel hospodářské soutěže na dohody o přístupu v odvětví telekomunikací (Úř. věst. C 265, 22.8.1998, s. 2).

80. Na dotazníky rozeslané v roce 2004 odpovědělo přibližně 230 organizací. V návaznosti na zkoumání shromážděných údajů generální ředitelství pro hospodářskou soutěž rovněž provedlo analýzu 50 situací, ve kterých v souvislosti s prodejem práv 3G vznikly problémy s hospodářskou soutěží.
81. Výsledky odvětvového šetření poskytly Komisi jasný pohled na současný vývoj na trhu a na převládající marketingové modely a vzorce využívání v celém hodnotovém řetězci sportovního obsahu pro mobilní platformy. Zjištění odvětvového šetření a návazné kroky byly popsány ve zprávě, která shrnuje závěry odvětvového šetření⁵².
82. Tato zpráva upozorňuje na řadu potenciálně protisoutěžních obchodních praktik, které byly zjištěny v průběhu odvětvového šetření a které mohou omezit dostupnost inovačních mobilních sportovních služeb pro spotřebitele. Zpráva se zaměřuje na čtyři hlavní oblasti obav o hospodářskou soutěž, které šetření odhalilo:
- Svazování (bundling): situace, kdy silní provozovatelé sdělovacích prostředků koupili všechna audiovizuální práva na prémiový sport v jednom balíčku, aby si zajistili výlučnost ve vztahu ke všem vysílacím platformám s cílem práva 3G nevyužívat ani na ně neposkytovat další licence.
 - Embarga: situace, kdy se pro mobilní práva ukládají příliš restriktivní podmínky (podstatná časová embarga nebo zbytečná omezení délky klipů), která omezují praktickou dostupnost obsahu 3G.
 - Společný prodej: situace, kdy práva 3G zůstávají nevyužita, protože organizacím uskutečňujícím kolektivní prodej se nepodaří prodat práva 3G jednotlivých sportovních klubů.
 - Výlučnost: výlučné přidělování práv 3G v situacích, které vedou k monopolizaci prémiového obsahu ve prospěch silných subjektů.
83. Zpráva vyzvala účastníky trhu, aby své obchodní praktiky přezkoumali a včas napravili možné protisoutěžní účinky vyplývající z jejich obchodních praktik. Zpráva také oznámila, že generální ředitelství pro hospodářskou soutěž spolu s dotčenými vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž přezkoumá potenciálně škodlivé případy s vnitrostátním rozměrem, které byly zjištěny v průběhu odvětvového šetření.

Konzultační řízení podle článku 7 rámcové směrnice (2002/21/ES)

84. Podle regulačního rámce EU pro sítě a služby elektronických komunikací⁵³ jsou vnitrostátní regulační orgány povinny vymezit relevantní trhy elektronických komunikací podle vnitrostátních podmínek v souladu se zásadami právních předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže.

⁵² Dostupné na adrese

http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/new_media/3g/

⁵³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice) (Úř. věst. L 108, 24.2.2002, s. 33).

85. Po provedení analýzy trhu jsou vnitrostátní regulační orgány povinny oznámit Komisi všechny návrhy regulačních opatření týkajících se vymezení relevantních trhů, zjištění nebo nezjištění významné tržní síly a případně navrhovaných povinností. Komise může buď vydat připomínky, které musí vnitrostátní regulační orgány v maximální možné míře zohlednit, nebo může vnitrostátní regulační orgán požádat, aby návrhy opatření vzal zpět, jestliže jsou vymezení trhu nebo určení významné tržní síly neslučitelné s právními předpisy Společenství. V roce 2005 obdržela Komise od vnitrostátních regulačních orgánů 201 oznámení (v porovnání s 89 oznámeními v roce 2004 se jedná o čistý nárůst).
86. V roce 2005 přijala Komise jedno rozhodnutí, kterým požadovala zpětvzetí oznámených opatření⁵⁴. V uvedeném případě – který se týkal velkoobchodního ukončení volání v pevných sítích v Německu – vnitrostátní regulační orgán navrhl určit společnost Deutsche Telekom jako podnik s významnou tržní silou na trhu poskytování velkoobchodních služeb ukončení volání v její síti. Vnitrostátní regulační orgán dospěl k závěru, že 53 alternativních provozovatelů pevných sítí v Německu nemá - navzdory jejich monopolnímu postavení při poskytování velkoobchodních služeb ukončení volání v jimi provozovaných sítích - významnou tržní sílu, neboť tato je vyvážena kupní silou společnosti Deutsche Telekom. Komise se však domnívala, že vnitrostátní regulační orgán neposkytl na podporu argumentu vyvažující kupní síly dostatek důkazů.
87. Komise dále posuzovala tři oznámení, ve kterých vnitrostátní regulační orgán shledal dva nebo více subjektů kolektivně dominantními na relevantním trhu. Ve dvou těchto případech vnitrostátní regulační orgán oznámení stáhl předtím, než Komise přijala rozhodnutí, a to na základě předběžných obav vyjádřených útvary Komise⁵⁵. Ve třetím případě – který se týkal trhu pro velkoobchodní mobilní přístup a původ volání v Irsku – neměla Komise proti zjištění kolektivního dominantního postavení vnitrostátním regulačním orgánem námitky.
88. Komise dále akceptovala návrh francouzského vnitrostátního regulačního orgánu zahrnout do relevantního trhu pro pevné hlasové hovory tzv. služby „přenosu hlasu po internetovém protokolu“ (voice over the Internet protocol – VoIP), které zákazníkům umožňují uskutečňovat a přijímat hovory stejným způsobem jako tradiční telefonní služby⁵⁶. Francouzský vnitrostátní regulační orgán rozlišil služby VoIP založené čistě na internetu, které připomínají *instant messaging* a jinou vzájemnou komunikaci založenou na internetu, jako je Skype, a služby VoIP, jež poskytují alternativní širokopásmoví operátoři, kteří investovali do zpřístupnění účastnického vedení a jiných produktů pro širokopásmový přístup, a mohou tedy nabízet svým zákazníkům hlasové služby, které mají vyšší kvalitu a stejnou funkčnost jako tradiční telefonie.

⁵⁴ Rozhodnutí Komise C(2005)1442 ve věci DE/2005/0144 dostupné na adrese:

<http://forum.ec.europa.eu/Public/irc/info/ecctf/home>

⁵⁵ Věc UK/2004/0111 (v souvislosti s řízenými přenosovými službami) a věc FR/2005/0179; oznámení o zpětvzetí jsou dostupná na adrese: <http://forum.ec.europa.eu/Public/irc/info/ecctf/home>

⁵⁶ Rozhodnutí Komise ve věcech FR/2005/221 až FR/2005/0226, SG-Greffe (2005) D/205048.

89. Kromě pravidel hospodářské soutěže EU a konzultačního řízení podle článku 7 rámcové směrnice, resp. současně s nimi, využívá Komise řízení pro porušení povinností ve smyslu článku 226 Smlouvy o ES, aby zajistila, že členské státy (i) transponují směrnici ES do vnitrostátního práva a (ii) transponují je správně. Povinností generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž je sledovat, jak členské státy dodržují jednu ze směrnic v regulačním rámci EU pro elektronické komunikace, a to tzv. směrnici o hospodářské soutěži⁵⁷. Účelem směrnice o hospodářské soutěži je v první řadě zajistit, aby členské státy neposkytovaly nebo nezachovávaly v platnosti žádná výlučná nebo zvláštní práva na provozování sítí elektronických komunikací a poskytování služeb elektronických komunikací v rozporu s článkem 86 Smlouvy o ES, a tedy zajistit, aby se v celé EU uplatňovaly soutěžní tržní podmínky.
90. Komise pokračovala v řízeních pro porušení povinností proti těm členským státům, které se opozdily s přijímáním vnitrostátních opatření nezbytných pro splnění požadavků směrnice o hospodářské soutěži. V průběhu roku 2005 Komise uzavřela řízení proti Belgii, Estonsku a České republice poté, co tyto členské státy Komisi informovaly o přijetí vnitrostátních opatření. Na druhou stranu rozsudkem ze dne 14. dubna Soudní dvůr shledal, že Řecko dosud nepřijalo opatření nezbytná k dodržování směrnice o hospodářské soutěži⁵⁸. Podobně v rozsudku ze dne 16. června dospěl Soudní dvůr k závěru, že Lucembursko nepřijalo opatření nezbytná ke splnění této směrnice⁵⁹. Dne 23. června však Lucembursko oznámilo Komisi opatření, která uvedou vnitrostátní právní předpisy v soulad se směrnicí o hospodářské soutěži.
91. V roce 2004 byla Komise upozorněna, že ve Švédsku zůstávají v platnosti předpisy, které zavazují televizní stanice získávat pozemní vysílací a přenosové služby výlučně od státem vlastněné společnosti Teracom AB. Komise proto zahájila proti Švédsku řízení pro porušení povinností⁶⁰. Odpověď švédské vlády na formální oznámení Komise – které se týkalo služeb analogového vysílání – neobsahovala jednoznačný závazek ukončit porušování v přiměřeném časovém rámci. Proto dne 16. března přijala Komise proti Švédsku odůvodněné stanovisko podle článku 226 Smlouvy o ES. Komise dospěla k závěru, že požadavek, podle kterého stanice musí získávat analogové vysílací služby výlučně od společnosti Teracom, porušuje směrnici o hospodářské soutěži. Další šetření v roce 2005 ukázalo, že švédská regulace digitálních vysílacích služeb má podobné účinky. Stanice, které chtějí distribuovat svůj program přes digitální pozemní síť ve Švédsku, musí spolupracovat se společností Teracom, pokud jde o určité klíčové aspekty digitálního distribučního

⁵⁷ Směrnice Komise 2002/77/ES ze dne 16. září 2002 o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací (Úř. věst. L 249, 17.9.2002, s. 21). Za to, jak členské státy dodržují ostatní směrnice v regulačním rámci pro elektronické komunikace, je zodpovědné generální ředitelství pro informační společnost.

⁵⁸ Věc C-299/04 Komise Evropských společenství versus Řecká republika, rozsudek ze dne 14. dubna 2005.

⁵⁹ Věc C-349/04 Komise Evropských společenství versus Lucemburské velkovévodství, rozsudek ze dne 16. června 2005.

⁶⁰ Řízení 2004/2197 – liberalizace – Švédsko – porušování směrnice 2002/77/ES.

řetězce (například multiplexování). Komise dospěla k závěru, že společnosti Teracom bylo fakticky uděleno zvláštní nebo výlučné právo také na digitální vysílací služby, což porušuje směrnici o hospodářské soutěži. Proto Komise zaslala švédské vládě dne 12. října doplňující formální oznámení.

92. Téhož dne zaslala Komise dopis s formálním oznámením maďarské vládě, ve kterém uvedla svůj názor, že maďarský zákon o sdělovacích prostředcích je neslučitelný se směrnicí o hospodářské soutěži. Omezením práv provozovatelů kabelových televizí poskytovat vysílací přenosové služby na území, které nesmí zahrnovat více než jednu třetinu obyvatelstva, maďarský zákon o sdělovacích prostředcích porušuje právo zřízovat nebo poskytovat sítě či služby elektronických komunikací a brání další konsolidaci trhu kabelových televizí. Zrušení omezení by zvýšilo hospodářskou soutěž mezi kabelovými operátory navzájem i mezi kabelovými operátory a operátory, kteří využívají jiné typy infrastruktury.

Poštovní služby

93. Politika hospodářské soutěže EU v poštovním odvětví je prováděna v kontextu dosud nedokončené liberalizace poštovních trhů. Poštovní směrnice⁶¹ umožňuje, aby v míře, která je nezbytně nutná k zajištění provozu všeobecné služby za finančně vyvážených podmínek, členské státy vyhradily některé poštovní služby provozovatelům všeobecných služeb, kteří stále tvoří rozsáhlou část trhu. Poštovní směrnice vyžaduje, aby Komise nejpozději do 31. prosince 2006 předložila návrhy, kterými se případně zavede úplná liberalizace poštovního trhu EU do roku 2009. Některé členské státy zrušily své monopoly nebo oznámily, že tak plánují učinit před uvedeným datem.
94. V tomto kontextu se Komise v roce 2005 zabývala návrhy zákonů o poštovních službách v řadě členských států. Komise zaujala stanovisko, že návrh poštovního zákona České republiky obsahuje ustanovení, která by prodloužila monopol incumbentního operátora nad rozsah vyplývající z poštovní směrnice, a tak by znovu monopolizovala trh, který již v uvedeném členském státě byl otevřen hospodářské soutěži. Komise zastává názor, že jestliže rozsah výlučných práv nepřesahuje poštovní služby, které mohou být vyhrazeny, jak je definováno v poštovní směrnici, mohou být taková práva v zásadě ospravedlněna s ohledem na čl. 86 odst. 2⁶². Po neformálních kontaktech mezi Komisí a českou vládou byl zákon pozměněn způsobem, který neprodlužuje monopol a umožňuje další rozvoj hospodářské soutěže na daném trhu.
95. Dále generální ředitelství pro hospodářskou soutěž v současnosti šetří některé praktiky, které mohou bránit hospodářské soutěži v přeshraniční poště uvnitř Společenství, jež byla v zásadě liberalizována podle pravidel EU. Ve většině těchto případů se údajné zneužívání týká praktik, které přenášejí dominantní postavení

⁶¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby (Úř. věst. L 15, 21.1.1998, s. 25); směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/39/ES ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření hospodářské soutěže poštovních služeb Společenství (Úř. věst. L 176, 5.7.2002, s. 21).

⁶² Oznámení Komise o použití pravidel hospodářské soutěže na poštovní odvětví a na posuzování některých státních opatření týkajících se poštovních služeb (Úř. věst. C 39, 6.2.1998, s. 2, odstavec 5.4).

z trhu monopolních služeb na sousední trhy otevřené hospodářské soutěži. Tyto praktiky budou s postupující liberalizací pravděpodobně čím dál běžnější. Proto musí Komise a vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž zůstat ostražití a zajistit, aby v důsledku protisoutěžního chování nebyly eliminovány výhody postupného liberalizačního procesu, o kterém rozhodla Rada a Parlament.

2.2. Sdělovací prostředky

Německá Bundesliga

96. Dne 19. ledna přijala Komise rozhodnutí o německé Bundeslize⁶³ – první rozhodnutí o závazcích podle článku 9 nařízení (ES) č. 1/2003. Rozhodnutí prohlásilo závazky navržené německou fotbalovou ligou, které se týkají společného a výlučného prodeje mediálních práv na fotbalové zápasy, za právně závazné a ukončilo řízení.
97. Rozhodnutím o Bundeslize potvrdila Komise svou antimonopolní politiku v oblasti sdělovacích prostředků s ohledem na prodej a nabývání cenných audiovizuálních sportovních práv. Kvůli struktuře odvětví sdělovacích prostředků, kde omezený počet subjektů obchoduje s malým množstvím cenných výlučných audiovizuálních sportovních práv, vznikají v tomto odvětví snadno situace vyvolávající obavy z narušení hospodářské soutěže. Na straně nabídky často existuje jen několik poskytovatelů prémiových sportovních práv. Stupeň koncentrace na straně nabídky je zvyšován společným prodejem, tj. sdružováním klubových práv a jejich uváděním na trh jedním subjektem⁶⁴. Rovněž na straně poptávky existuje významný stupeň koncentrace, který může vzbuzovat obavy vzhledem k jeho možným dopadům na přístup k obsahu pro jiné subjekty na trhu⁶⁵.
98. Komise provedla předběžné posouzení dne 18. června 2004 v souladu s čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003, které bylo dáno k dispozici ligovému svazu a DFB. Podle tohoto předběžného posouzení vzbuzoval společný a výlučný prodej mediálních práv subjektem Liga-Fußballverband řadu obav o hospodářskou soutěž. Klubům Bundesligy mohlo být zabráněno v nezávislém obchodování s provozovateli vysílání nebo se zprostředkovateli sportovních práv, zejména v přijímání nezávislých obchodních rozhodnutí o ceně a obsahu balíčků práv, čímž mohla být vyloučena hospodářská soutěž mezi kluby o prodej práv. Kromě toho, jelikož přístup k fotbalovému obsahu má velký význam pro vysílací stanice a provozovatele nových sdělovacích prostředků, kteří soutěží o příjmy z reklamy a o předplatné, mohl společný prodej práv ligovým svazem hrozit nepříznivým ovlivněním navazujících televizních a nových mediálních trhů v podobě omezení výstupu a zamezení přístupu.

⁶³ COMP/37.214 – společný prodej mediálních práv k německé Bundeslize. Úplné znění zveřejněno na internetové stránce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž:
<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37214/en.pdf>

⁶⁴ Viz rozhodnutí Komise o Lize mistrů UEFA (Úř. věst. L 291, 8.11.2003, s. 25), které se zabývá otázkou společného prodeje.

⁶⁵ Touto otázkou se zabývala řada rozhodnutí Komise o spojování podniků; například Newscorp/Telepiù ve věci COMP/M.2876 ze dne 2. dubna 2003.

99. Za účelem nápravy těchto obav o hospodářskou soutěž nabídl ligový svaz závazky, které významně změnily jeho politiku společného prodeje⁶⁶. Navržené závazky byly zveřejněny v oznámení podle čl. 27 odst. 4 nařízení (ES) č. 1/2003⁶⁷. Aby se zabránilo riziku vylučovacích účinků na navazujících trzích, nabízela by se mediální práva formou nabídkové soutěže za nediskriminačních a průhledných podmínek. Navíc, i když se uznává potřebnost určitého stupně výlučnosti pro ochranu hodnoty sportovních práv, vyřešilo se riziko dlouhodobého uzavření trhu závazkem omezit trvání výlučných vertikálních licenčních smluv nejvýše na tři sezóny. Delší trvání smluv by podle předběžného posouzení Komise hrozilo vytvořením situace, kdy by si úspěšný kupec mohl vytvořit dominantní postavení na trhu a zmenšit tak prostor pro účinnou hospodářskou soutěž *ex ante* v kontextu budoucích nabídkových soutěží.
100. Dále, aby se řada potenciálně zainteresovaných kupujících mohla ucházet o audiovizuální práva, zavázal se ligový svaz, že rozsah výlučnosti bude omezen rozdělením audiovizuálních práv do přiměřeného počtu samostatných balíčků, které budou vytvořeny tak, aby každý balíček byl samostatně využitelný jakýmkoliv subjektem. Prodej několika smysluplných balíčků by umožnil méně silným subjektům s menšími finančními prostředky ucházet se o práva, která vyhovují jejich potřebám. Některé balíčky by byly vyčleněny pro zvláštní trhy / platformy: vzhledem k silné asymetrické hodnotě práv pro různé distribuční platformy může být zabráněno v přístupu ke sportovním právům tržním subjektům v některých rozvíjejících se tržních platformách; díky závazku vyčlenit balíčky pro některé distribuční platformy by práva mohli nabývat provozovatelé volně dostupné televize a předplaceného televizního vysílání, mobilní operátoři a poskytovatelé internetových služeb.
101. A konečně, aby se omezilo riziko omezení výstupu způsobené společným prodejem výlučných práv, ponechaly by si kluby právo prodávat některá práva jednotlivě. Doložka pro případ nevyužití práv má zajistit maximální využití práv a předejít existenci nevyužitých práv, tj. všech práv, která ligový svaz neprodá nebo která jejich kupci plně nevyužijí. Nevyužitá práva by podle této doložky připadla zpět klubům pro individuální nevýlučné využití.
102. Komise akceptovala, že závazky nabudou účinnosti postupně v rámci přechodného období⁶⁸, aby se zajistilo, že tyto mechanismy budou uvedeny v soulad s pravidly hospodářské soutěže, aniž by ohrozily chod německé fotbalové ligy.
103. Rozhodnutí uvádí, že se zabývá výhradně společnou a výlučnou prodejní politikou ligového svazu ve vztahu k první a druhé německé profesionální fotbalové lize mužů a neupravuje otázky hospodářské soutěže, které vyplývají z jednotlivě uzavřených licenčních smluv. Pro tento účel rozhodnutí zdůrazňuje, že budoucí šetření Komise nejsou vyloučena, zejména jestliže jeden kupující koupí více než jeden balíček práv.
104. Závazky nabídnuté ligovým svazem významně zlepšují dostupnost obsahu pro televizi, rozhlas a zejména pro subjekty na vznikajících trzích nových sdělovacích prostředků. Vyhovují tedy politice Komise spočívající v zajištění

⁶⁶ Komplexní shrnutí závazků a podrobný popis balíčků práv obsahuje dokument MEMO 05/16.

⁶⁷ Úř. věst. C 229, 14.9.2004, s. 15.

⁶⁸ Změny, které se týkají televize a (částečně) internetu, nabudou účinnosti dne 1. července 2006. Všechny ostatní změny byly uplatněny od 1. července 2004.

maximální dostupnosti obsahu za účelem podpory inovací a utlumení tendencí ke zvyšování koncentrace na trzích sdělovacích prostředků, přičemž se zcela bere ohled na zájmy diváků.

*Fotbalový svaz Premier League*⁶⁹

105. V listopadu Komise oznámila, že obdržela závazky od fotbalového svazu Premier League v souvislosti s jeho společným uváděním mediálních práv na fotbalové zápasy Premier League na trh ve Spojeném království. Tyto závazky byly navrženy v návaznosti na sdělení námitek v roce 2002 a veřejnou konzultaci k prvnímu souboru závazků v dubnu 2004. Závazky se mají týkat prodeje práv na fotbalovou sezónu 2007 a dále. Hlavními prvky závazků je vytvořit menší a rovnoměrněji vyvážené balíčky televizních práv, aby se zajistilo, že si žádný kupující nemůže koupit všechny balíčky a že se prodej uvedených práv bude provádět spravedlivě. Za tímto účelem se fotbalový svaz Premier League zavázal udělovat balíčky samostatným uchazečům, kteří podají nejvyšší nabídku na každý balíček, a zajistit, že na proces bude dohlížet nezávislý správce. Závazky zahrnují různé další prvky, které odstraňují omezení výstupu u různých mediálních práv. Na základě těchto závazků může Komise v roce 2006 přijmout rozhodnutí podle článku 9 nařízení (ES) č. 1/2003.

2.3. Informační odvětví, internet a spotřební elektronika

Microsoft

106. Dne 28. července přijala Komise rozhodnutí týkající se dohlížejíciho správce v případě *Microsoft*⁷⁰. Článek 7 rozhodnutí Komise ze dne 24. března 2004 v případě Microsoft (dále jen „rozhodnutí“) předpokládá vytvoření vhodného mechanismu na sledování toho, jak Microsoft rozhodnutí dodržuje, včetně ustanovení dohlížejíciho správce, který je na společnosti Microsoft nezávislý. Jedná se o jeden z mála případů, kdy Komise využila nezávislého správce ke sledování dodržování povinnosti ukončit a zdržet se určitého jednání podle článku 82 Smlouvy o ES. Správci se častěji využívají ke sledování dodržování závazků v případech spojení podniků.
107. Prvořadou povinností dohlížejíciho správce je poskytnout Komisi odborné poradenství ohledně dodržování rozhodnutí. Správce Komisi zejména informuje, zda (i) Microsoft zpřístupňuje informace o interoperabilitě úplně, přesně a včas a neukládá pro přístup k těmto informacím nebo pro jejich využití nepřiměřená či diskriminační omezení a (ii) zda nesvázaná verze operačního systému Windows pro osobní počítače, kterou Microsoft zpřístupní podle rozhodnutí, je plně funkční a nezahrnuje Windows Media Player a zda konkurenční prodejci přehrávačů médií mají dostatek informací, takže jejich přehrávač médií není znevýhodněn při interoperaci s dominantním operačním systémem společnosti Microsoft pro osobní počítače v porovnání s přehrávačem Windows Media Player. Za tímto účelem bude mít správce přístup ke zdrojovému kódu počítačů a operačních systémů pro servery společnosti Microsoft. Veškeré náklady související se jmenováním a odměnou

⁶⁹ Věc COMP/38.173; viz tiskovou zprávu IP/05/1441 ze dne 17. listopadu 2005.

⁷⁰ C(2005) 2988 v konečném znění.

správce nese Microsoft. Správce byl jmenován dne 4. října ze seznamu kandidátů předloženého společností Microsoft.

108. Po zamítnutí žádosti společnosti Microsoft o předběžná opatření dne 22. prosince 2004 zahájila Komise diskusi se společností Microsoft o tom, jak dodržuje rozhodnutí. Pokud jde o nápravu interoperability (článek 5 rozhodnutí), zaměřila se Komise na povinnost společnosti Microsoft poskytovat úplné a přesné informace, které by jejím konkurentům umožnily vyvíjet produkty operačních systémů s podporou pracovních skupin, jež interoperují s počítači a servery Windows stejně jako produkty operačních systémů pro servery společnosti Microsoft. Za účelem splnění této povinnosti zpřístupnila společnost Microsoft technický popis příslušného programového vybavení („protokoly“) používaného při komunikaci mezi počítači Windows a skupinovými pracovními servery („technická dokumentace“).
109. Tuto technickou dokumentaci přezkoumal správce, techničtí experti Komise i několik dalších subjektů. Všichni dospěli k závěru, že neposkytuje dostatek informací pro vytvoření konkurenceschopných interoperabilních produktů operačních systémů s podporou pracovních skupin.
110. Druhá otázka v souvislosti s plněním požadavku interoperability společnosti Microsoft, kterou Komise se společností Microsoft v roce 2005 rozsáhle projednala, se týká přiměřenosti podmínek, které Microsoft klade na zájemce o přístup k technické dokumentaci a její využití. Zpočátku společnost Microsoft poskytla soubor dohod obsahujících podmínky, které hodlala klást podnikům se zájmem o využití technické dokumentace. Po diskusích s generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž společnost Microsoft tyto dohody několikrát pozměnila. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž návrhy společnosti Microsoft rovněž konzultovalo se zainteresovanými podniky.
111. Na základě uvedené konzultace a odborných stanovisek k technické dokumentaci se Komise rozhodla zahájit proti společnosti Microsoft řízení, aby ji přiměla splnit její povinnosti vyplývající z rozhodnutí. Následně dne 10. listopadu přijala Komise rozhodnutí podle čl. 24 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003 (dále jen „rozhodnutí podle čl. 24 odst. 1“). Toto rozhodnutí je prvním krokem v řízení podle článku 24 tohoto nařízení. Prostřednictvím tohoto rozhodnutí bylo společnosti Microsoft od 15. prosince uloženo penále 2 miliony EUR denně v případě, že nedodrží čl. 5 písm. a) a c) rozhodnutí, tj. své povinnosti (i) poskytovat úplné a přesné informace o interoperabilitě a (ii) zpřístupnit uvedené informace za přiměřených podmínek.
112. Dne 21. prosince vydala Komise sdělení výhrad v řízení podle článku 24 ve vztahu k povinnosti společnosti Microsoft poskytovat úplné a přesné informace o interoperabilitě. Námitky Komise se opírají o další zprávy správce, ve kterých dospěl k závěru, že technická dokumentace poskytnutá společností Microsoft v reakci na rozhodnutí podle čl. 24 odst. 1 zůstává neúplná a nepřesná.

3. SLUŽBY

3.1. Finanční služby

113. Efektivní trhy finančních služeb jsou životně důležité pro zajištění pružnosti a dynamiky evropského hospodářství, zvýšení produktivity, růst a vytváření zaměstnanosti. Politika hospodářské soutěže a politika vnitřního trhu se vzájemně doplňují a mohou pomoci vytvořit integrovaný a konkurenceschopný trh pro všechny finanční služby. Komise posiluje hospodářskou soutěž ve finančních službách cíleným využíváním odvětvových šetření, šetřením v jednotlivých případech a širším rozvojem politiky hospodářské soutěže v této oblasti.

Šetření v odvětví finančních služeb

114. Dne 13. června na základě svých pravomocí podle článku 17 nařízení (ES) č. 1/2003 zahájila Komise šetření v odvětví finančních služeb. Odůvodnění pro zahájení odvětvových šetření bylo uvedeno ve sdělení komisařky pro hospodářskou soutěž, ve shodě s komisařem pro vnitřní trh a služby⁷¹.
115. Šetření se zabývá dvěma významnými odvětvími finančních služeb, retailovým bankovníctvím a podnikatelským pojištěním. Tato šetření se vedou současně. U retailového bankovníctví se Komise zabývá oblastí platebních karet a základních retailových bankovních služeb, jako jsou běžné účty a financování pro malé a střední podniky⁷². U platebních karet staví šetření na znalosti trhu, kterou Komise již získala v jednotlivých případech. U základních retailových bankovních služeb bude šetření mj. zkoumat nízkou úroveň integrace trhu, účinný výběr na straně poptávky a překážky vstupu na trh.
116. Šetření podnikatelského pojištění se bude zejména zabývat mírou spolupráce mezi pojistiteli a pojistnými sdruženími v oblastech, jako je stanovení jednotných pojistných podmínek⁷³. I když v mnoha případech může tato spolupráce zvyšovat efektivitu, některé podoby spolupráce mohou potenciálně narušovat hospodářskou soutěž, bránit inovaci a omezovat možnost subjektů na straně poptávky vyjednávat podmínky pojistného krytí.
117. Analýza odvětvových šetření se bude do značné míry opírat o údaje poskytnuté účastníky trhu. Například v červenci, na základě čl. 18 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1/2003, provedla Komise šetření platebních karet založené na reprezentativním vzorku přibližně 200 podniků z celé EU.

⁷¹ Viz:
http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services/communication_en.pdf

⁷² Viz:
http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services/decision_retailbanking_en.pdf

⁷³ Viz:
http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services/decision_insurance_en.pdf

118. Šetření Komise týkající se mnohostranných výměnných poplatků (multilateral interchange fees) MasterCard, zahájené dne 24. září 2003, pokračovalo po celý rok 2005. Poté, co obchodníci informovali Komisi, že banky stále nejsou ochotné sdělit úroveň mnohostranných výměnných poplatků, souhlasily společnosti Visa a MasterCard se zlepšením průhlednosti zveřejněním svých mnohostranných výměnných poplatků a kategorií nákladů, které se berou v úvahu pro stanovení těchto poplatků, na svých internetových stránkách⁷⁴. I když společnost MasterCard zrušila některá síťová pravidla⁷⁵ a souhlasila se zavedením nové licence pro přeshraniční získávání debetních karet Maestro, nebylo dosaženo dohody ohledně hlavní obavy Komise, a to struktury mnohostranných výměnných poplatků MasterCard.

Obchodování s cennými papíry, zúčtování a vypořádání

119. Efektivní kapitálové trhy jsou nezbytné pro dosažení cílů lisabonské strategie – růstu a zaměstnanosti. Jelikož k podpoře efektivity může přispět hospodářská soutěž, je aplikace pravidel hospodářské soutěže v tomto technicky složitém, ale hospodářsky velmi významném odvětví prioritou.
120. Komise šetřila možné porušování článku 82 Smlouvy o ES v souvislosti s reakcí společnosti Euronext na konkurenci ze strany Londýnské burzy cenných papírů při obchodování s nizozemskými cennými papíry. Šetření se týkalo možných rabatů a vylučovacího jednání. V říjnu se generální ředitelství pro hospodářskou soutěž rozhodlo v šetření nepokračovat, jelikož v předběžné fázi nebyly zjištěny žádné důkazy zneužívání. Snížení cen společnosti Euronext ve skutečnosti uživatelům prospělo a zdá se, že pokračující přítomnost Londýnské burzy cenných papírů na trhu obchodování s nizozemskými akciemi brání společnosti Euronext vrátit se k jejím původním cenovým úrovním.
121. Současně po rozsáhlé konzultaci s účastníky trhu vydalo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zprávu, vypracovanou poradenskou společností London Economics, o obchodování s cennými papíry, zúčtování a vypořádání na regulovaných burzách v 25 členských státech⁷⁶. Zpráva popisuje infrastruktury, které slouží každému vnitrostátnímu trhu, a zabývá se trendy na panevropské úrovni. Její závěr, že uživatelé mají malý nebo žádný výběr při umísťování svých mechanismů zúčtování a vypořádání, přiměl generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zaměřit další zjišťování skutečností na ekonomické a právní vztahy mezi různými poskytovateli služeb a uživateli. Cílem probíhajícího zkoumání je určit, zda by větší hospodářská soutěž na těchto trzích přinesla uživatelům výhody, zejména ve smyslu nižších nákladů.

⁷⁴ Viz: <http://www.visaeurope.com/aboutvisa/overview/fees/interchangefeelevels.jsp> a:

⁷⁵ http://www.mastercardintl.com/corporate/mif_information.html

⁷⁶ Tzv. pravidlo nulového příplatku / nediskriminační pravidlo a pravidlo nenabytí bez vydání; viz Věstník hospodářské politiky 2005 č. 2, s. 57.

⁷⁶ Tisková zpráva IP/05/1032, 2.8.2005.

Letecké pojištění

122. Po šetření Komise za účelem zjištění, zda některé praktiky v odvětví leteckého pojištění zavedené v reakci na 11. září 2001 porušují článek 81 Smlouvy o ES, se přední letecké pojišťovny zavázaly zreformovat své praktiky tak, aby podporovaly větší hospodářskou soutěž a průhlednost⁷⁷.
123. Šetření odhalilo, že stávající struktury pro spolupráci mezi leteckými pojišťovnami brání trhu fungovat tak dobře, jak by měl, a že opatření proti nadměrné koordinaci mezi pojišťovnami by mohla zvýšit hospodářskou soutěž. S ohledem na poskytnuté závazky bylo šetření uzavřeno.
124. Závazky, poskytnuté ze strany International Underwriting Association of London a Lloyd's Market Association, zajišťují mj. větší průhlednost klíčových výborů tohoto odvětví se sídlem v Londýně, včetně výboru, který stanoví jednotné znění leteckých pojistných smluv a doložek. Kromě toho závazky stanoví, že jestliže nastane nepředvídatelná krize vyplývající z války nebo terorismu, omezí pojišťovny jakoukoliv koordinovanou akci na to, co je nezbytné pro zajištění toho, aby byla nadále dostupná kapacita, a co omezí dopady na hospodářskou soutěž na nezbytné minimum.

3.2. Doprava

3.2.1. Letecká doprava

Austrian Airlines / SAS

125. V roce 1999 společnosti SAS a Austrian Airlines oznámily Komisi dohodu o spolupráci s cílem získat individuální výjimku. Podle dohody strany spolupracovaly na všech trasách po celém světě, nejdalekosáhlejší spolupráce probíhala na trasách mezi Rakouskem a severskými zeměmi. Po diskusích s generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž uzavřely strany v roce 2002 „pozměněnou dohodu o spolupráci“, která však stále vzbuzovala obavy o hospodářskou soutěž na trasách Vídeň-Kodaň a Vídeň-Stockholm. Proto strany nabídly balíček závazků, který zahrnuje zejména přístup k letištním časům, dohody o vložených dopravních službách, přístup k programům pro pravidelné cestující a zmrazení letových frekvencí. Dne 22. září zveřejnila Komise oznámení⁷⁸ podle čl. 27 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1/2003, ve kterém zveřejnila stručné shrnutí dohody o spolupráci a hlavní obsah závazků.

⁷⁷ Tisková zpráva IP/05/361, 23.3.2005.

⁷⁸ Úř. věst. C 233, 22.9.2005, s. 18.

126. Dne 15. července a 23. prosince přijala Komise prvních pět rozhodnutí⁸⁰ podle nařízení Rady (ES) č. 847/2004 o sjednávání a provádění dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi o leteckých službách. V těchto rozhodnutích stanovila Komise kritéria, podle kterých posuzovala otázku, zda schválit či neschválit prozatímní aplikaci či uzavření dohod sjednaných členskými státy. V souladu s ustálenou judikaturou⁸¹ Komise také v rozhodnutích uvedla, že její volné uvážení podle ustanovení nařízení (ES) č. 847/2004 jí neumožňuje schválit výsledek, který by byl v rozporu s právem EU.
127. Podle ustálené judikatury platí, že články 81 a 82 Smlouvy o ES ve spojení s článkem 10 Smlouvy o ES vyžadují, aby členské státy nezaváděly ani nezachovávaly v platnosti opatření, byť legislativní nebo regulační povahy, která mohou bránit účinné aplikaci pravidel hospodářské soutěže ve vztahu k podnikům; to by byl případ, jak prohlásil Soudní dvůr⁸², jestliže by členský stát měl vyžadovat nebo upřednostňovat přijetí dohod, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě v rozporu s článkem 81 Smlouvy o ES nebo by posiloval jejich účinky. Značná část dvoustranných dohod o leteckých službách uzavřených mezi členskými státy a třetími zeměmi vyžaduje nebo nutí letecké dopravce určené podle těchto dohod, aby se dohodli na tarifech nebo na kapacitě, kterou provozují, nebo je koordinovali.
128. Tyto dohody o leteckých službách, jak Komise konstatovala ve svých rozhodnutích podle nařízení (ES) č. 847/2004, porušují článek 10 ve spojení s článkem 81 Smlouvy o ES. Komise tedy členským státům povolila dočasně používat nebo uzavřít tyto dohody mj. za podmínky, že ustanovení, která porušují články 10 a 81 Smlouvy o ES, budou uvedena ve shodu s právem EU do 12 měsíců od data vyhlášení rozhodnutí.
129. Pět rozhodnutí přijatých Komisí podle nařízení (ES) č. 847/2004 schválilo uzavření nebo dočasné používání dohod sjednaných členskými státy s třetími zeměmi o leteckých službách mj. za podmínky, že ve 45 záležitostech bude odstraněno porušování článků 10 a 81 Smlouvy o ES.

Jednání mezi EU a USA o otevřeném leteckém prostoru

130. Dne 18. listopadu dokončila Komise návrh znění nové dohody se Spojenými státy americkými, která nahradí stávající dvoustranné dohody uzavřené členskými státy. Konečné schválení této první fáze dohody Radou ve složení pro dopravu souvisí s výsledkem legislativního procesu zahájeného ministerstvem dopravy USA s cílem rozšířit příležitosti zahraničních občanů investovat do amerických dopravců a podílet se na jejich řízení. Dohoda, pokud by byla přijata, by opravňovala každou americkou leteckou společnost i leteckou společnost EU létat mezi všemi městy v Evropské unii

⁷⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 847/2004 ze dne 29. dubna 2004 o sjednávání a provádění dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi o leteckých službách (Úř. věst. L 157, 30.4.2004, s. 7).

⁸⁰ Rozhodnutí Komise C(2005)2667 a C(2005)2668 ze dne 15. července 2005, rozhodnutí Komise C(2005)5736, C(2005)5737 a C(2005)5740 ze dne 23. prosince 2005.

⁸¹ Věc C-225/91 Matra versus Komise Sb. rozh. 1993 s. I-3203, odstavec 41.

⁸² Věc 267/86 Pascal Van Eycke versus ASPA NV, Sb. rozh. 1988 s. 4769, odstavec 16.

a všemi městy ve Spojených státech, bez jakýchkoli omezení co do počtu letů, používaných letadel nebo zvolených tras, včetně neomezeného práva létat i do míst v třetích zemích mimo EU a USA, svobodně stanovovat ceny letenek v souladu s poptávkou na trhu a uzavírat ujednání o spolupráci s jinými leteckými společnostmi, včetně sdílení kódů a pronájmu. Tato dohoda vytvoří nový rámec spolupráce mezi Komisí a ministerstvem dopravy USA na poli právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže a politiky hospodářské soutěže, pokud jde o leteckou dopravu. Pro podrobnosti viz také oddíl Mezinárodní činnosti, část IV.B.2. níže.

3.2.2. *Vnitrozemská doprava*

131. Dne 20. července předložila Komise revidovaný návrh týkající se požadavků na veřejné služby a smluv o veřejných službách v osobní dopravě po silnici, železnici a vnitrozemských vodních cestách⁸³. Předchozí návrhy byly představeny v roce 2000 a 2002, avšak nezískaly potřebné schválení Evropského parlamentu a Rady. Návrh zavádí požadavek smlouvy o veřejných službách za účelem poskytování osobní dopravy, která má být uzavřena mezi veřejnými orgány a provozovateli, a podrobuje tak trasy veřejné služby určitým pravidlům, jako je průhlednost parametrů poskytování úhrady za plnění závazků veřejné služby, ekvivalence nákladů a některé požadavky na zveřejňování. Zavádí také povinnost výběrového řízení pro regionální autobusové a místní autobusové a železniční trasy, pokud nejsou provozovány interním hospodářským subjektem (tj. provozovatelem kontrolovaným místním nebo regionálním veřejným orgánem).

3.3. **Obchod a jiné služby**

3.3.1. *Svobodná povolání*

Úvod

132. Práce Komise v odvětví svobodných povolání pokračovala zveřejněním první průběžné zprávy navazující na zprávu z roku 2004 s názvem „Hospodářská soutěž ve svobodných povoláních“⁸⁴. Zpráva z roku 2004 analyzovala možnosti reformy nebo modernizace konkrétních profesních pravidel. Čerpala z výsledků rozsáhlého hodnocení regulace členských států v tomto odvětví, které generální ředitelství pro hospodářskou soutěž provedlo se zaměřením na šest svobodných povolání – advokáti, notáři, inženýři, architekti, lékárníci a účetní (včetně související profese daňových poradců) a podrobně analyzovala pět klíčových omezení hospodářské soutěže: (i) pevně stanovené ceny, (ii) doporučené ceny, (iii) regulace reklamy, (iv) požadavky na vstup a vyhrazená práva a (v) pravidla upravující strukturu podnikání a víceoborové praxe.

⁸³ Cílem tohoto návrhu je nahradit nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 ze dne 26. června 1969 o postupu členských států ohledně závazků vyplývajících z pojmu veřejné služby v dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách (Úř. věst. L 156, 28.6.1969, s. 1).

⁸⁴ Zpráva je dostupná na adrese: http://ec.europa.eu/comm/competition/liberal_professions/final_communication_en.pdf (doplněno o hodnocení týkající se regulace svobodných povolání v nových členských státech zveřejněné v listopadu 2004, které je dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/comm/competition/liberalization/conference/overview_of_regulation_in_the_eu_professions.pdf).

133. Tato analýza dospěla k závěru, že odvětví svobodných povolání charakterizují restriktivní pravidla – z nichž některá jsou stará již mnoho let – která zbytečně potlačují hospodářskou soutěž a poškozují uživatele služeb svobodných povolání – zvláště spotřebitele. Jako příklady lze uvést zastaralé předpisy pro stanovení cen, zákazy reklamy a zákazy meziprofesní spolupráce. Zpráva z roku 2004 na všechny zainteresované naléhala, aby vyvinuli společné úsilí a reformovali nebo odstranili předpisy, které jsou neodůvodněné. Regulační orgány v členských státech a profesní orgány byly vyzvány, aby dobrovolně přezkoumaly stávající předpisy a vzaly v úvahu, zda jsou tyto předpisy nutné pro veřejný zájem, zda jsou úměrné a odůvodněné a zda jsou nutné pro řádný výkon dané profese. Zpráva stanovila, že v roce 2005 bude zpracována návazná zpráva o dosaženém pokroku v této oblasti.

Zpráva z roku 2005: „Svobodná povolání – prostor pro další reformy“

134. Návazná zpráva byla zveřejněna dne 5. září. Skládá se ze dvou samostatných dokumentů. Prvním je sdělení Komise „Svobodná povolání – prostor pro další reformy“⁸⁵ a druhým, který je přílohou sdělení, pracovní dokument útvarů Komise s názvem „Pokrok členských států při přezkoumávání a odstraňování omezení v oblasti hospodářské soutěže u svobodných povolání“.
135. Sdělení uvádí přehled pokroku, jaký učinily jednotlivé členské státy při přezkoumávání a odstraňování neodůvodněných regulačních omezení od vydání zprávy z roku 2004. Uvádí také podrobnosti vynucovacích opatření v tomto odvětví přijatých vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž a Komisí. Popisuje tempo reformem a navrhuje další postup. Pracovní dokument útvarů Komise podporuje sdělení a uvádí podrobnou analýzu informací shromážděných od členských států o učiněných reformách. Uvádí kritiku odůvodnění předložených členskými státy pro jejich pokračující zachovávání restriktivních pravidel a zdůrazňuje správnou praxi.
136. Zpráva uvádí vyváženou analýzu dosaženého pokroku porovnáním reformních kroků oznámených členskými státy za uplynulých 18 měsíců s úrovní stávající regulace. Cílem je, aby reformní kroky byly vnímány v kontextu stávající úrovně regulace. To je důležité, neboť každý členský stát začíná na jiné úrovni; některé mají poměrně nízkou úroveň regulace, zatímco v jiných jsou profese regulovány rozsáhle.
137. Zpráva poskytuje smíšený obrázek, pokud jde o reformní činnost v průběhu období 2004/2005. Několik zemí zaznamenalo značný pokrok, zatímco v jiných musí reformní proces teprve začít.
138. Analýza Komise naznačuje, že pokroku ve většině členských států brání několik faktorů, včetně nedostatečné vnitrostátní politické podpory a malé ochoty k reformám ze strany samotných svobodných povolání.
139. Zpráva konstatuje, že většina vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž se nyní ve spolupráci s Komisí aktivně podílí na prosazování změn. Probíhá řada aktivit, včetně dvoustranných diskusí s vnitrostátními regulačními orgány a profesními orgány, hodnocení aktuálního stavu a odvětvových studií. Vnitrostátní orgány pro

⁸⁵

Návazná zpráva je dostupná na adrese:

<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/legislation/#liberal>

hospodářskou soutěž také aktivně aplikují pravidla hospodářské soutěže EU na případy ve svých zemích. Od února 2004 bylo nahlášeno otevření jedenácti případů v šesti profesích zahrnutých ve studii.

140. Za účelem podpory reforem zpráva navrhuje, aby otázka modernizace předpisů, které se dotýkají svobodných povolání, byla zabudována do programů národních reforem pro provádění lisabonské strategie. Zpráva nechává otevřenou možnost, aby Komise přijala další vynucovací opatření s využitím pravidel hospodářské soutěže EU, včetně případného použití článku 86 Smlouvy o ES.

3.3.2. *Nakládání s odpady*

141. V roce 2003 se generální ředitelství pro hospodářskou soutěž rozhodlo zahájit komplexní dialog s vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž s cílem identifikovat hlavní problémy hospodářské soutěže v oblasti systémů nakládání s odpady a zajistit koherentní politiku hospodářské soutěže prováděnou v této oblasti Komisí a vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž. Diskuse se týkaly zejména tří typů odpadu, kterými se zabývají odpovídající směrnice ES, a to: (i) obalové odpady (směrnice o obalech⁸⁶), (ii) vozidla s ukončenou životností neboli „automobilové vraky“ (směrnice o vozidlech s ukončenou životností⁸⁷) a (iii) odpadní elektrická a elektronická zařízení (směrnice o OEEZ⁸⁸).
142. Jako první krok byl vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž zaslán v roce 2003 dotazník. V roce 2004 zpracovalo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž diskusní dokument na základě rozhodovací praxe Komise⁸⁹ a na základě odpovědí získaných od vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. Návrh tohoto dokumentu byl v prosinci 2004 rozeslán vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž ke konzultaci. V únoru se konala schůzka s 20 vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž za účelem projednání návrhu a reflexe zkušeností vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. Po druhém kole konzultací v květnu byl návrh dopracován a v září zveřejněn na internetové stránce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž⁹⁰.

⁸⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. L 365, 31.12.1994, s. 10). Tato směrnice byla pozměněna směrnicí 2004/12/ES ze dne 11. února 2004 (Úř. věst. L 47, 18.2.2004, s. 26).

⁸⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES ze dne 18. září 2000 o vozidlech s ukončenou životností (Úř. věst. L 269, 21.10.2000, s. 34).

⁸⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES ze dne 27. ledna 2003 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) (Úř. věst. L 37, 13.2.2003, s. 24).

⁸⁹ Rozhodnutí Komise ze dne 16. října 2003 (Úř. věst. L 75, 12.3.2004, s. 59; ARA, ARGEV, ARO, v souvislosti s článkem 81 Smlouvy o ES) – podán opravný prostředek; rozhodnutí Komise ze dne 17. září 2001 (Úř. věst. L 319, 4.12.2001, s. 1; DSD, v souvislosti s článkem 81 Smlouvy o ES) – podán opravný prostředek; rozhodnutí Komise ze dne 15. června 2001 (Úř. věst. L 233, 31.8.2001, s. 37; Eco Emballages, v souvislosti s článkem 81 Smlouvy o ES); a rozhodnutí Komise ze dne 20. dubna 2001 (Úř. věst. L 166, 21.6.2001, s. 1; DSD, v souvislosti s článkem 82 Smlouvy o ES) – podán opravný prostředek.

⁹⁰ Dokument je dostupný na adrese <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/waste.pdf>

143. Při aplikaci pravidel hospodářské soutěže v odvětví nakládání s odpady je obecným cílem dosáhnout provádění politiky hospodářské soutěže a životního prostředí tak, aby se vzájemně posilovaly, aby co nejlépe přispívaly k cíli lisabonské strategie vytvořit z EU do roku 2010 nejdynamičtější, nejkonkurenceschopnější a udržitelnou ekonomiku na světě a zároveň zlepšovat blaho spotřebitelů. Aplikace politiky hospodářské soutěže v oblasti nakládání s odpady je důležité, neboť trhy pro recyklované materiály se stanou významným zdrojovým trhem budoucnosti.
144. Dotyčné trhy jsou poměrně nové. Trhy obalových odpadů se postupně vyvíjejí od poloviny 90. let. Pokud jde o vozidla s ukončenou životností a OEEZ, trhy ve většině zemí se buď vytvářejí nebo budou vytvořeny v budoucnu.
145. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž identifikovalo tři hlavní obavy o hospodářskou soutěž v oblasti systémů nakládání s odpady. Zaprvé je třeba předejít protisoutěžním praktikám, jako je např. rozdělení trhu, dohody o cenách a výměna citlivých informací. Zadruhé je důležité zajistit právní prostředí, které umožní existenci několika konkurenčních systémů nakládání s odpady. A konečně je nutné vyhnout se výlučným systémům všeho druhu bez solidního a přesvědčivého ekonomického odůvodnění, čímž se umožní větší hospodářská soutěž a nižší ceny.
146. Případy v odvětví nakládání s odpady se pravděpodobně budou řešit hlavně na vnitrostátní úrovni, jelikož se zdá, že většina relevantních trhů je vnitrostátní. Avšak Komise i vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž budou v budoucnu nadále aktivně sledovat vývoj v odvětví nakládání s odpady.

4. PRŮMYSL, SPOTŘEBNÍ ZBOŽÍ A ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

4.1. Spotřební zboží a potraviny

*Coca-Cola*⁹¹

147. Dne 22. června přijala Komise rozhodnutí o závazcích podle článku 9 nařízení (ES) č. 1/2003 na základě článku 82 Smlouvy o ES a článku 54 Dohody o EHP určené společnosti The Coca-Cola Company (dále jen „TCCC“) a jejím třem klíčovými stáčírnami, Bottling Holdings (Luxembourg) sarl, Coca-Cola Erfrischungsgetränke AG a Coca-Cola Hellenic Bottling Company SA (dále jen společně „Coca-Cola“). Předmětem rozhodnutí byly určité obchodní praktiky společnosti TCCC a jejich příslušných stáčíren při dodávce sycených nealkoholických nápojů v EU, Norsku a na Islandu.
148. Ve svém předběžném posouzení určeném společnosti Coca-Cola dne 15. října 2004 vyjádřila Komise obavy, že společnost TCCC a její příslušné stáčírny možná zneužily své společné dominantní postavení na vnitrostátních trzích sycených nealkoholických nápojů, když prováděly určité praktiky v distribučních kanálech pro spotřebu v domácnostech („kanál pro domácnosti“) a pro spotřebu v provozovnách („kanál pro provozovny“) v EU, Norsku a na Islandu. Vyjádření zainteresovaných třetích stran podpořila předběžné obavy Komise o hospodářskou soutěž.

⁹¹ Věc COMP/39116 – Coca-Cola (Úř. věst. L 253, 29.9.2005, s. 21 a Úř. věst. C 239, 29.9.2005, s. 19). Viz také http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_78.html#i39_116.

149. V souvislosti s oběma distribučními kanály se předběžné obavy Komise týkaly požadavků na exkluzivitu, rabatů poskytovaných za podmínky, že klienti čtvrtletně dosahovali individuálně určených nákupních prahů stanovených samostatně pro coly a ostatní nápoje, vázaná ujednání a ujednání, která vyžadovala, aby klienti měli pro prodej skladovací zařízení pro coly nebo skladovací zařízení pro ostatní nápoje. V distribučním kanálu pro domácnosti navíc společnost TCCC a její stáčírny používaly ujednání o místu v regálech, kdy supermarket vyhrazovaly velkou část svého místa v regálech určených pro sycené nealkoholické nápoje výrobkům značky TCCC a zvýhodňovaly tak slabší sycené nealkoholické nápoje portfolia značek TCCC. V distribučním kanálu pro provozovny získávali odběratelé financování předem, přičemž úvěr spláceli koupí výrobků značky TCCC po řadu let. A konečně, společnost TCCC a její stáčírny také spojily instalaci technických prodejních zařízení s určitými omezeními souvisejícími s exkluzivitou, jako jsou chladicí boxy pro nápoje a nápojové automaty.
150. V reakci na předběžné posouzení předložila společnost Coca-Cola závazky, které zohledňovaly označené sporné soutěžní otázky. Dne 26. listopadu 2004 zveřejnila Komise oznámení podle čl. 27 odst. 4 nařízení (ES) č. 1/2003⁹², ve kterém vyzvala zainteresované třetí strany k předložení jejich vyjádření k navrhovaným závazkům společnosti Coca-Cola. Získaná vyjádření byla celkově kladná, i když uváděla, jak by se účinnost závazků mohla dále zlepšit (např. zpřísnění znění, sledování). V reakci na tato vyjádření předložila společnost Coca-Cola pozměněný návrh závazků.
151. Rozhodnutí Komise podle článku 9 uvádí, že závazky nabídnuté společnostmi Coca-Cola reagují dostatečně na předběžné výhrady, které vyjádřila. Coca-Cola se zejména zdrží uzavírání dohod o výlučnosti s výjimkou zvláštních okolností, jakož i poskytování slev při zvýšení odběru a cílových slev. Ve svém předběžném posouzení označila Komise tyto praktiky za praktiky potenciálně omezující soutěž ze strany třetích subjektů. Skutečnost, že podle nabídnutých závazků musí být požadavky týkající se sortimentu a místa v regálech pro určité kategorie značek stanoveny odděleně, řeší obavu vyjádřenou v předběžném posouzení, že silné značky by mohly být prosazeny na úkor slabších značek. Pokud jde o financování a technické vybavení, závazky zkracují dobu trvání smlouvy, poskytují zákazníkům možnosti vrácení platby a výpověď smlouvy bez sankcí a bez uvolnění určitého prostoru v chladicích zařízeních; tím se řeší obavy, že stávající dohody by mohly nadměrně zavazovat zákazníky a vést k výlučnosti prodejen.
152. Ve světle nabídnutých závazků dospěla Komise v rozhodnutí k závěru, že již neexistují důvody pro její zásah a to aniž by rozhodla o tom, zda docházelo k porušování soutěžních pravidel či ne. Přijetím rozhodnutí učinila Komise závazky společnosti Coca-Cola závaznými do 31. prosince 2010.

⁹² Úř. věst. C 289, 26.11.2004, s. 10.

4.2. Strojírenská a jiná zpracovatelská průmyslová odvětví včetně dopravních prostředků

*SEP a.o. / Automobiles Peugeot SA*⁹³

153. Dne 5. října uložila Komise pokutu ve výši 49,5 milionu EUR společnosti Automobiles Peugeot SA a jejímu 100% vlastněnému dovozci Peugeot Nederland N.V. za to, že od ledna 1997 do září 2003 bránili vývozům nových automobilů z Nizozemska ke spotřebitelům s bydlištěm v jiných členských státech. V Nizozemsku byly ceny před zdaněním obvykle podstatně nižší než v jiných členských státech, jako je Německo a Francie. Prováděním strategie, která měla bránit obchodníkům prodávat automobily spotřebitelům v jiných členských státech, aby se omezil vývoz nizozemských obchodníků Peugeot, se společnost dopouštěla velmi vážného porušování zákazu restriktivních dohod stanoveného v článku 81 Smlouvy o ES.
154. Protiprávní jednání společnosti Peugeot se skládalo ze dvou opatření.
155. První opatření souviselo s částí odměny poskytované nizozemských obchodníků Peugeot na základě konečného místa určení vozidla diskriminující prodej zahraničním spotřebitelům. Konkrétně společnost odmítala poskytovat výkonnostní příplatky v případech, kdy obchodníci prodali automobily, které byly následně zaregistrovány mimo Nizozemsko.
156. Rozhodnutí nezpochybňuje možnost výrobce přizpůsobit svou obchodní politiku podle požadavků různých vnitrostátních trhů tak, aby dosáhl lepší míry proniknutí na uvedené trhy. Rozhodnutí také nezpochybňuje možnost výrobce svobodně si dohodnout se svými obchodníky prodejní cíle stanovené jako objemy prodeje, kterých má být dosaženo na smluvně určeném území, ani nezpochybňuje jeho možnost svobodně zavádět vhodné pobídky, zejména v podobě výkonnostních příplatků, aby motivoval obchodníky ke zvýšení objemu prodeje na jejich přiděleném území.
157. Systém příplatků prováděný společností Peugeot ve shodě s její nizozemskou sítí obchodníků však zacházel dále, než bylo nutné k tomu, aby nizozemské obchodníky přiměl věnovat své nejlepší prodejní úsilí svému smluvnímu území. Nizozemští obchodníci museli dosáhnout určitých prodejních cílů na svém území, aby získali právo na příplatek. Když obchodníci toto právo získali a dokázali tak výrobci automobilů, že vynaložili veškeré úsilí na rozvoj prodeje na jejich území, byl příplatek vyplacen pouze za automobily, které byly následně zaregistrovány v Nizozemsku, a ne za další prodej, kdy se mohlo jednat o vývoz. Vedl tak k diskriminaci zahraničních spotřebitelů. Z těchto důvodů systém příplatků používaný společností Peugeot v Nizozemsku odporoval čl. 6 odst. 1 pododst. 8 nařízení (ES) č. 1475/95⁹⁴, který stanoví, že výjimka se nepoužije, jestliže „*dodavatel, bez jakéhokoliv objektivního důvodu, poskytuje obchodníkům odměny vypočítané na základě místa určení motorových vozidel, která byla dále prodána, nebo místa*

⁹³ Věci COMP/36.623, COMP/36.820 a COMP/37.275.

⁹⁴ Nařízení Komise (ES) č. 1475/95 ze dne 28. června 1995 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod o prodeji a servisu motorových vozidel. Toto nařízení bylo od té doby nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 1400/2002 (Úř. věst. L 203, 1.8.2002).

pobytu kupujícího“. Důkazy, které byly k případu shromážděny, navíc ukázaly, že příplatek byl pro obchodníky ekonomicky významný po celé období a že jeho ztráta při vývozním prodeji výrazně ovlivnila zájem obchodníka o prodej spotřebitelům, kteří neměli trvalé bydliště v zemi.

158. Druhé opatření spočívalo v tlaku vyvíjeném společností Peugeot, prostřednictvím Peugeot Nederland, na obchodníky, o nichž se zjistilo, že rozvinuli významnou vývozní činnost, kterým bylo například vyhrožováno snížením počtu dodávaných automobilů. Společnost Peugeot Nederland vyvíjela přímý nátlak, když se příležitostně snažila omezit vývozní prodej některých obchodníků. Nátlak měl také podobu výhrůzek omezením dodávek, zejména nejčastěji vyvážaných modelů. Kromě toho byly některé modely vyhrazeny výlučně pro nizozemský trh a jejich vývoz společnost Peugeot považovala za nepatřičné jednání, za které bude hnán k zodpovědnosti vyvážející obchodník.
159. V důsledku těchto dvou opatření vývoz z Nizozemska poklesl v roce 1997, kdy byl proveden systém odměňování, pak prudce klesl po roce 1999. Tento drastický pokles vývozu nebylo možné vysvětlit vnějšími faktory jako např. změnami úrovně cenových rozdílů mezi Nizozemskem a ostatními členskými státy.
160. Při určování výše pokuty vzala Komise v úvahu velmi vážnou povahu a poměrně dlouhé trvání protiprávního jednání, kterého se dopouštěla společnost Peugeot a její nizozemská dceřiná společnost. Proti tomuto rozhodnutí byl podán opravný prostředek k Soudu prvního stupně⁹⁵.

BMW a General Motors – neodůvodněné překážky nabízení více značek a omezení přístupu ke schváleným servisním sítím

161. Případy společností BMW⁹⁶ a General Motors (Opel)⁹⁷ byly otevřeny v roce 2003 / na počátku roku 2004 poté, co Komise obdržela formální i neformální podněty od několika sdružení obchodníků. Po hloubkových šetřeních a konstruktivních diskusích se stranami informovala Komise příslušné stěžovatele na konci roku 2005, že pokud jde o opatření přijatá BMW i GM, již neexistují důvody k dalšímu vedení řízení, co se týče dvou ústředních otázek podnětů⁹⁸. Tyto dvě otázky se týkaly (i) neodůvodněných překážek prodeje a servisu pro více značek a (ii) zbytečných omezení pro servisy, které se chtěly stát členem schválených servisních sítí těchto výrobců.
162. Aby společnosti BMW a General Motors (GM) vyřešily obavy vyjádřené Komisí a využily právní jistoty podle nařízení Komise (ES) č. 1400/2002⁹⁹, vyzasnily a upravily příslušné dohody o prodeji a servisu prostřednictvím oběžníků zaslaných všem členům jejich různých schválených prodejních a servisních sítí.

⁹⁵ Věc T-450/05, Automobiles Peugeot a Peugeot Nederland versus Komise.

⁹⁶ Věc COMP/38.771 Europäischer BMW- und Mini Partnerverband e.V./BMW AG.

⁹⁷ Věc COMP/38.864 PO/General Motors – Opel dohody o prodeji a věc COMP/38.901 Verband Deutscher Opel-Händler/Adam Opel.

⁹⁸ Co se týče ostatních otázek vznesených jedním sdružením obchodníků, diskuse stále probíhají.

⁹⁹ Nařízení Komise (ES) č. 1400/2002 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel.

163. Co se týče možnosti obchodníků prodávat konkurenční značky automobilů, sdělily společnosti BMW a GM svým příslušným distribučním sítím, že akceptují společné a nevýlučné využívání celých zařízení, s výjimkou části předváděcí místnosti, která je věnována prodeji jejich značek (tedy např. přepážku na recepci, prostor pro zákazníky, vnější fasádu, *back office*). Oba výrobci automobilů výslovně uznávají zásadu koexistence konkurenčních značek, pokud jde o jejich příslušné ochranné známky, rozlišující označení nebo jiné prvky charakterizující firmu, které mohou být vystavovány v provozovně obchodního zastoupení i mimo ni. Dále umožní svým obchodníkům používat generickou počítačovou infrastrukturu (více značek) a řídicí systémy, včetně účetní metodiky a účetního rámce za předpokladu, že vlastnosti, funkčnost a kvalita těchto systémů se shodují s řešeními doporučenými BMW a GM. Společnost GM také ujasnila, že obchodníci nabízející značku Opel mohou vytvářet internetové stránky pro více značek a že prodejní personál vyškolený pro značku Opel může být využit také k prodeji automobilů jiných značek přičemž pro personál, jemuž bude svěřen prodej konkurenčních značek, již zároveň nebude požadováno odborné vzdělávání zaměřené na značku Opel.
164. Společnosti BMW i GM objasnily, že povinnosti výkaznictví a provádění auditu obchodníků se nevztahují na obchodně citlivé informace, které souvisejí s podnikatelskou činností obchodníků, pokud jde o výrobky konkurenčních dodavatelů.
165. Vzhledem k možnému zastrahujícímu účinku mechanismů pro stanovení prodejních cílů a hodnocení výkonu obchodníků nabízejících více značek společnost GM potvrdila, že, zaprvé, prodejní cíle budou stanovovány na základě vzájemně dohody s obchodníky. Zadruhé, cíle budou stanoveny s ohledem na případné změny podmínek podnikání jednotlivých obchodníků (včetně zahájení prodeje více značek) a podmínek místního trhu, přičemž se GM zdrží posuzování výkonu obchodníků na základě srovnávání mezi podíly na místním a vnitrostátním trhu. Tyto cíle jsou v případě sporu předmětem rozhodčího řízení. Zatřetí, vývoj výkonu obchodníka, měřeno jeho podílem na místním trhu v porovnání s podílem na vnitrostátním trhu značek GM, nebude využíván k ukládání sankcí obchodníkovi.
166. Komise naopak neshledala, že požadavky společnosti BMW, aby její obchodníci vystavovali minimálně tři až čtyři automobily (tento počet zdaleka nepokrývá celou modelovou řadu BMW), lze považovat za nepřímý závazek nesoutěžit. Předváděcí místnosti pod určité rozměry v některých případech jednoduše nemusí být vhodné k vystavování reprezentativního sortimentu automobilů více než jedné značky bez dalších investic.
167. Co se týče servisu více značek a přístupu ke schváleným sítím, odstranily společnosti BMW a GM ze svých smluv požadavky, které ve svém důsledku bránily novým subjektům připojit se ke schváleným servisním sítím nebo provádět servis automobilů konkurenčních značek.
168. Kromě toho, že společnosti BMW a GM provedly zásady stanovené výše v odstavcích 159–162, odstranily ze svých servisních smluv všechna množstevní kritéria (např. cíle minimálního obrátu a požadavky na minimální výkonnostní kapacitu). Smlouvy BMW obsahovaly dodatečnou škálu požadavků na minimální kapacitu v souvislosti s pracovními prostory, vybavením, zásobami a skladovou kapacitou stanovených na základě místní potenciální poptávky, a nikoliv na základě

historie skutečných zakázek každého servisu. BMW nyní pro zajištění poskytování kvalitních servisních služeb pouze vyžaduje, aby každý autorizovaný servis měl alespoň tři mechanická pracoviště a odpovídající zařízení. Podobné smluvní úpravy zavedla společnost GM. Tyto změny umožní místním trhům určit hustotu a umístění servisních provozoven tak, aby byla uspokojena poptávka spotřebitelů.

169. Společnosti BMW a GM také zavedly do svých smluv o poskytování servisních služeb „zahajovací doložku“, podle níž si autorizované servisy mohou zajistit zdroj veškerého zařízení, náradí, hardwaru a programového vybavení IT u jiných než určených dodavatelů (za předpokladu, že alternativní výrobky mají stejnou funkčnost a kvalitu). Toto *generické* náradí, zařízení a IT infrastruktura může být využita k provádění servisu automobilů různých značek. Společnost GM také ujasnila, že její servisní smlouvy nevyžadují používání dílen a jejich vybavení výlučně pro zákazníky s vozy Opel, a snížila počet zvláštních nástrojů, které autorizované servisy musí mít ve svých provozovnách.
170. Za účelem odstranění případných překážek společného nakupování a skladování náhradních dílů společnosti BMW a GM jasně stanovily, že autorizované servisy mohou společně nakupovat a společně skladovat náhradní díly. Společnosti se dále dohodly zrušit požadavek, aby každý autorizovaný servis měl vlastní sklad na místě, aniž by byl dotčen požadavek mít ve své provozovně zásoby pouze tzv. „volně prodejných součástí“ (např. brzdových destiček, žárovek, filtrů, které zákazníci často požadují).

Konvergence cen automobilů se v rozšířené EU nadále zlepšovala

171. V březnu a srpnu zveřejnila Komise zprávy o rozdílech v cenách automobilů v EU na základě listopadových a květnových údajů. V průběhu roku se cenový rozptyl, měřený jako průměrná standardní odchylka cen před zdaněním, mezi 25 vnitrostátními trhy trvale snižoval na 6,3% v porovnání s 6,9% ve zprávě ze srpna 2003. V porovnání s květnem 2004 se ceny automobilů v EU v květnu 2005 zvýšily o 0,4% v porovnání s 1,9% celkové inflace za totožné období. V členských státech s tradičně nízkými cenami před zdaněním obecně nedošlo k významnému zvýšení spotřebitelských cen automobilů. Ceny se poněkud zvýšily v Dánsku (+2,4%) a Řecku (+1,8%), kdežto ve Finsku (-2%), Estonsku (-8,3%) a Polsku (-7,6%) klesly. Uvedené zdá se vypovídat o tom, že ceny automobilů nemají sklon konvergovat směrem vzhůru k cenovým úrovním v zemích s vysokými cenami.

5. KARTELY

5.1. Přehled vývoje kartelové politiky

5.1.1. Nové ředitelství

172. Po převzetí funkce označila komisařka pro hospodářskou soutěž, Neelie Kroesová, boj proti nejtvrdším kartelům za jednu z oblastí, kam musí generální ředitelství pro hospodářskou soutěž soustředit své úsilí. Toto směřování se projevilo ve zřízení nového ředitelství v rámci generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž věnovaného výlučně na postup proti kartelům. Ředitelství začalo fungovat dne 1. června. Ředitelství se zabývá většinou případů kartelů a, v úzké spolupráci

s ředitelstvím pro politiku a strategickou podporu, hraje vedoucí úlohu při rozvíjení politiky v oblasti kartelového vynucování.

173. Ředitelství pro kartely zaměstnává přibližně 60 osob, z nichž je 40 správců kauz. Hlavním úkolem nového ředitelství pro kartely je zajistit účinný a správný postup ve velkém objemu kartelových šetření. Jeho úkolem je zjednodušit a urychlit průběh těchto šetření, která jsou svou povahou složitá a zdlouhavá, tak, aby zahájená šetření byla dokončena v přiměřeném časovém rámci. Práce ředitelství pro kartely zaměří pozornost na náklady na kartely nejen pro konečné spotřebitele, ale také pro průmyslové odběratele. Tyto kartely nemají pro spotřebitele ani pro hospodářství žádné výhody a mají nepříznivé účinky na konkurenceschopnost a růst v EU.
174. Co se týče zachycování hard-core kartelů, díky leniency programu pokračoval stálý příliv případů ohlášených Komisi. Avšak pouze omezený počet uvedených případů skutečně vedl k zahájení šetření. V roce 2005 obdržela Komise 17 žádostí o imunitu a 11 žádostí o snížení pokut. V šesti případech byla udělena podmíněná imunita. Dalšími cennými informačními zdroji při zachycování kartelů byly podněty, sledování trhu a zejména spolupráce s vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž v Evropské síti pro hospodářskou soutěž. Co se týče konečných rozhodnutí, vydala Komise pět konečných rozhodnutí, ve kterých uložila pokuty 37 podnikům¹⁰⁰ v celkové výši 683 milionů EUR (v porovnání s 21 podniky a pokutami v celkové výši 390 milionů EUR v roce 2004). V osmi případech kartelů byla vydána sdělení výhrad. Nutno upozornit, že tři z pěti rozhodnutí o kartelech přijatých v roce 2005 vycházela z Oznámení Komise o leniency programu z roku 1996, ale tento poměr se v budoucnu samozřejmě změní: většina sdělení stížností vydaných v roce 2005 vyplývala z žádostí podaných podle oznámení o shovívavosti z roku 2002¹⁰¹.

5.1.2. *Leniency program Komise*

175. Leniency zůstává velmi důležitým vynucovacím nástrojem v kartelových případech. V rámci leniency programu Komise může být prvnímu podniku, od kterého získá Komise důkazy o kartelu, poskytnuta imunita, a jakýkoliv další žadatel může získat podstatné snížení pokuty. Zatímco první oznámení Komise o leniency programu z roku 1996 vedlo k více než 80 žádostem za šest let působnosti, oznámení Komise o leniency programu z roku 2002¹⁰² zvýšilo počet žádostí (o imunitu i o snížení pokut) na 165 za méně než čtyři roky (tj. v průměru asi tři měsíčně): 86 těchto žádostí se týkalo imunity a 79 snížení pokut.
176. Vysoký počet obdržených žádostí však neodráží počet šetření kartelů, která Komise od roku 2002 zahájila. Při rozhodování o tom, na které hard-core kartely se zacílit, Komise, v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž, zaměřila své úsilí na porušování pravidel hospodářské soutěže, která mají dopad alespoň v několika členských státech nebo v celém EHP. Řada případů, ačkoliv formálně spadala do zákazu stanoveného v článku 81 Smlouvy o ES, se týkala porušení, která byla omezená často na jeden členský stát, nebo dokonce na část členského státu. V těchto

¹⁰⁰ Toto číslo nezahrnuje žadatele o imunitu.

¹⁰¹ Nové oznámení se použije tehdy, jestliže žádost o shovívavost byla Komisi doručena po 19. únoru 2002.

¹⁰² Oznámení o imunitě vůči pokutám a o snížení pokut v kartelových případech (Úř. věst. C 45, 19.2.2002).

případech byly žádosti někdy následně prošetřeny vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž v dotčeného členského státu, a nikoliv Komisí, zejména když podnik podal podobné žádosti také k vnitrostátnímu orgánu pro hospodářskou soutěž v daném členském státě. Tyto případy jsou však zahrnuty do výše uvedené statistiky, jelikož Komise v nich na počátku vydala rozhodnutí o podmíněné imunitě. Navíc podle oznámení z roku 2002 může být imunita udělena, jestliže podnik poskytl Komisi dostatek důkazů, aby byly zahájeny šetření. Tyto důkazy nemusí stačit k tomu, aby skutečně dokázaly že došlo k porušení soutěžních předpisů, velmi často je zapotřebí doplňující zjišťování skutečností. Komise si proto při rozhodování o tom, jakými případy se bude zabývat, musí stanovit priority.. Jestliže se například žádosti týkaly případů, kdy údajné porušování bylo ukončeno již před mnoha lety, lze se domnívat, že nové šetření pravděpodobně nepřinese žádné přesvědčivé výsledky. V jiných případech může být předložených důkazů příliš málo nebo mohou být nepřesné, a neodůvodňují tak podmíněnou imunitu nebo zahájení šetření.

177. Počet žádostí, které nesplňovaly hmotněprávní podmínky pro imunitu, se v roce 2005 v porovnání s předešlými lety zvýšil. Pět žádostí o imunitu bylo formálně zamítnuto, jelikož informace poskytnuté Komisi jí neumožňovaly provést neočekávané kontroly ani zjistit protiprávní jednání podle článku 81 Smlouvy o ES. (Dotčené podniky se však rozhodly nestáhnout poskytnuté důkazy, ale požádaly Komisi, aby místo toho vzala tyto informace v úvahu za účelem snížení pokuty, kdyby se přesto v budoucnu rozhodla uložit v souvislosti s údajným porušením pokutu). V jednom případě kdy bylo od začátku jasné, že Komise nezahájí šetření, byl žadatel informován o záměru Komise nezabývat se žádostí o imunitu, protože je nepravděpodobné, že byly splněny podmínky pro imunitu, a případ není vhodný k dalšímu šetření Komise. Tři žádosti byly v roce 2005 posouzeny jako nezpůsobilé, protože se ohlášené skutečnosti nevztahovaly k hmotnému rozsahu oznámení Komise o leniency. Komise musí zajistit, aby leniency program nebyl zneužíván k upozorňování Komise na dohody, které by dříve spadaly do systému oznamování, jenž byl zrušen vstupem v platnost nařízení (ES) č. 1/2003. A konečně, Komise informovala podnik, kterému udělila podmíněnou imunitu, že jeho postavení nebude v konečném rozhodnutí o kartelu potvrzeno. Podnik porušil svou povinnost spolupracovat, když ostatním soutěžitelům sdělil, že požádal o imunitu, před provedením kontrol Komisí.
178. Co se týče statistik žádostí o snížení pokut, je nutné si uvědomit, že v rámci jednoho šetření požádá o snížení pokuty obvykle více než jeden podnik.
179. Po tříleté zkušenosti s prací s Oznámením Komise o Leniency programu z roku 2002 lze formulovat několik obecných závěrů. Výhody imunity jsou poskytovány podnikům, které splní podmínky a povinnosti stanovené v Oznámení Komise o leniency programu. Podniky, kterým je poskytnuta podmíněná imunita, musí plně a trvale spolupracovat s Komisí. Tato povinnost spolupracovat zahrnuje mj. povinnost nezpřístupnit žádost třetím stranám bez předchozího souhlasu Komise, povinnost vyhledávat a poskytovat Komisi veškeré možné informace o údajném kartelu a odpovědět na všechny dotazy, které může Komise případně položit, včetně možnosti vyžadovat ústní prohlášení zaměstnanců společnosti. V mnoha případech se využívá „bezpapírový“ postup (tj. zaznamenaná ústní prohlášení za společnosti), který Komise zavedla a který slouží pouze k tomu, aby žadatelé o imunitu nebyli znevýhodněni v porovnání s jinými účastníky kartelu u civilních soudů. Vždy však musí být poskytnuty již existující dokumenty relevantní pro protiprávní jednání.

180. To, zda lze důkazy posoudit jako důkazy s významnou přidanou hodnotu, tedy v souladu s podmínkami pro snížení pokuty, nebo ne, záleží na skutečnostech a na síle důkazů, které má Komise již k dispozici. Jestliže informace poskytnuté žadatelem o imunitu a získané při kontrolách stále nepostačují k prokázání porušování, mohou Komisi umožnit skutečně dokázat porušování nové důkazy poskytnuté žadatelem o snížení pokut. Významná přidaná hodnota může také vzniknout, jestliže žadatel v rámci leniency programu sice neposkytne nové důkazy, ale dosvědčí již stávající důkazy, přičemž toto dosvědčení je nutné k dokázání porušování. I v případech, kdy již Komise má dostatek důkazů k prokázání existence protiprávního jednání, mohou mít další důkazy stále přidanou hodnotu, jestliže mají přímý vliv na posouzení závažnosti nebo trvání údajného kartelu. Rozhodnutí Komise v případech *italský surový tabák* a *kaučukové chemikálie*, viz níže, vrhla světlo na některé aspekty pojmu významná přidaná hodnota. Další rozhodnutí podle oznámení z roku 2002, která budou vydána v průběhu roku 2006, tento pojem dále objasní.
181. Úkolem Komise v příštích letech je zachovávat a dále posilovat účinnost její leniency politiky. Účelem je zajistit účinné odrazení soutěžitelů od účasti v kartelech, umožnit rychlý průběh šetření a zajistit, aby kartely byly přísně pokutovány tak, aby se zajistilo konkurenceschopné prostředí ve prospěch spotřebitelů.

5.2. Případy

*Kyselina monochloroctová*¹⁰³

182. Dne 19. ledna uložila Komise pokutu třem chemickým podnikům Akzo, Hoechst a Atofina (nyní známý pod obchodní firmou Arkema) v celkové výši téměř 217 milionů EUR za jejich účast v kartelu na trhu pro kyselinu monochloroctovou. Čtvrtý podnik, Clariant, který získal podnikání s kyselinou monochloroctovou od společnosti Hoechst v roce 1997, uložení pokuty unikl díky své spolupráci s Komisí podle Oznámení o leniency.
183. Kyselina monochloroctová je reaktivní organická kyselina, která je chemický meziprodukt používaný při výrobě detergentů, lepidel, textilních pomocných prostředků, zahušťovadel v potravinách, léčiv a kosmetiky. Účastníci kartelu drželi více než 90% evropského trhu pro kyselinu monochloroctovou. Sdíleli trh prostřednictvím plánu přidělení objemu a odběratelů alespoň 15 let od roku 1984 do roku 1999. Scházeli se střídavě dvakrát až čtyřikrát ročně ve svých příslušných zemích. Od roku 1993 se stal kartel formálnější, jelikož došlo k zapojení švýcarské statistické agentury AC Treuhand, která pořádala zdánlivě nezávadné schůzky poblíž curyšského letiště, jež ve skutečnosti sloužily pro účastníky jako záminka k neoficiálním schůzkám, kde projednávali kartelové mechanismy.
184. Společnosti Clariant, Atofina a Akzo spolupracovaly s Komisí ve smyslu Oznámení o leniency. Aplikovatelné bylo oznámení o leniency z roku 1996, jelikož šetření začalo před účinností oznámení z roku 2002. Společnost Clariant poskytla rozhodující důkazy o kartelu (které vedly k zahájení šetření) a byla jí udělena úplná imunita. Atofina byl druhý podnik, který se přihlásil, a bylo mu poskytnuto 40%

¹⁰³

Věc COMP/37.773 *Kyselina monochloroctová*.

snížení pokuty. Akzo byl třetí podnik, který spolupracoval s Komisí, a získal snížení o 25%. Při stanovení pokut vzala Komise také v úvahu trvání protiprávního jednání, jeho velký rozsah a celkové zdroje některých podniků a skutečnost, že některým podnikům byla určena předchozí rozhodnutí Komise o protiprávní jednání téhož typu. Na základě toho Akzo, největší výrobce kyseliny monochloroctové, získal nejvyšší jednotlivou pokutu ve výši 84,38 milionu EUR, následovala společnost Hoechst se 74,03 milionu EUR a Atofina s 58,5 milionu EUR.

*Průmyslová nit*¹⁰⁴

185. Dne 14. září uložila Komise pokutu výrobcům nití z Německa, Belgie, Nizozemska, Francie, Švýcarska a Spojeného království v celkové výši 43,497 milionu EUR za provozování kartelu na trhu pro výrobní nitě. Průmyslová nit se používá v různých výrobních odvětvích k šití nebo vyšívání různých výrobků, například oděvů, bytového textilu, automobilových sedadel a bezpečnostních pásů, koženého zboží, matrací, obuvi a provazů.
186. Prostřednictvím neohlášených kontrol provedených Komisí v listopadu 2001 v provozovnách několika výrobců textilních/galanterních výrobků Společenství a prostřednictvím následného šetření objevila Komise důkazy, že se podniky účastnily těchto tří kartelových dohod a jednání ve vzájemné shodě: kartelu na trhu nití pro průmyslové odběratele v zemích Beneluxu a v severských zemích od ledna 1990 do září 2001; kartelu na trhu nití pro průmyslové odběratele ve Spojeném království od října 1990 do září 1996; a kartelu na trhu nití pro automobilové odběratele v EHP od května/června 1998 do 15. května 2000.
187. U těchto tří trhů se výrobci nití účastnili pravidelných schůzek a udržovali dvoustranné styky, aby se dohodli na zvyšování cen nebo na cílových cenách, aby si vyměňovali citlivé informace o cenících nebo cenách účtovaných jednotlivým odběratelům a aby předešli cenovému podbízení úřadujícího dodavatele s ohledem na rozdělení odběratelů.
188. Na tomto jednání se podílely tyto společnosti: Ackermann Nähgarne GmbH & Co, Amann und Söhne GmbH, Barbour Threads Ltd, Belgian Sewing Thread N.V., Bieze Stork B.V., Bisto Holding B.V., Coats Ltd, Coats UK Ltd, Cousin Filterie SA, Dollfus Mieg et Cie SA, Donisthorpe & Company Ltd, Gütermann AG, Hicking Pentecost plc, Oxley Threads Ltd, Perivale Gütermann Ltd and Zwicky & Co AG.
189. Porušování pravidel hospodářské soutěže, kterých se adresáti dopouštěli, jsou považována za „velmi vážná“, jelikož jejich cílem je stanovení cen, a tedy omezení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu mezi členskými státy.

*Surový tabák Itálie*¹⁰⁵

190. Dne 20. října uložila Komise pokuty v celkové výši 56,05 milionu EUR čtyřem italským zpracovatelům tabáku (Deltafina, Dimon – nyní přejmenováni na Mindo, Transcatab a Romana Tabacchi) za to, že více než šest let (1995-2002) uzavírali tajné dohody o cenách placených pěstitelům tabáku a zprostředkovatelům a o rozdělení

¹⁰⁴ Věc COMP/38.337 *PO/nit*.

¹⁰⁵ Věc COMP/38.281 *surový tabák Itálie*.

dodavatelů tabáku v Itálii. Rozhodnutí je také určeno společnosti Universal Corporation (americká mateřská společnost podniku Deltafina a největší obchodník s tabákem na světě) a Alliance Once International Inc., která vznikla spojením mateřských společností Transcatab a Dimon a je druhým největším obchodníkem s tabákem na světě.

191. Rozhodnutí také uložilo pokuty ve výši 1 000 EUR sdružením zpracovatelů a producentů (APTI a UNITAB) za fixování cen při vyjednávání odvětvových dohod.
192. Je to podruhé, co Komise přijala rozhodnutí ukládající pokuty v odvětví surového tabáku. V říjnu 2004 uložila Komise pokuty sdružením zpracovatelů a producentů ve Španělsku¹⁰⁶.
193. Jedná se o první případ, kdy bylo použito oznámení Komise o leniency z roku 2002. Pokuty uložené společností Mindo/Dimon a Transcatab zahrnují snížení o 50%, respektive 30%. Společnosti Deltafina byla na začátku řízení udělena podmíněná imunita podle podmínek oznámení o leniency. Rozhodnutí však výhodu imunity pro společnost Deltafina zamítlo v důsledku vážného porušení povinností společnosti Deltafina spolupracovat (společnost Deltafina informovala své konkurenty, že požádala o leniency, a tak odhalila existenci šetření proti nim dříve, než mohla Komise provést neočekávané kontroly). Nicméně na základě zvláštních okolností tohoto případu skutečný příspěvek společnosti Deltafina ke zjištění porušování zpracovatelů odůvodňuje snížení uložené pokuty o 50%.

*Výrobní pytle*¹⁰⁷

194. Dne 30. listopadu uložila Komise pokutu šestnácti výrobcům výrobních plastových pytlů v celkové výši 290,71 milionu EUR za jejich účast v kartelu v Německu, v zemích Beneluxu, ve Francii a ve Španělsku. Účastníci kartelu drželi přibližně 75% trhu pro výrobní pytle v uvedených zemích v roce 1996. Dohodli si mezi sebou ceny a prodejní kvóty podle geografické oblasti, sdíleli objednávky velkých odběratelů prostřednictvím plánů přidělení těchto zakázek, tajně se společně účastnili nabídkových řízení a vyměňovali si informace o svých prodejních objemech a cenách, někteří více než 20 let od roku 1982 do roku 2002. Kartel byl organizován na dvou úrovních: na celosvětové úrovni v rámci profesního sdružení Valveplast, kde účastníci pořádali schůzky třikrát až čtyřikrát ročně, a v regionálních a funkčních podskupinách, které také pravidelně pořádaly schůzky.
195. Výrobní plastové pytle se používají k balení různých výrobků, hlavně průmyslové povahy, ale také výrobků určených pro spotřebitele, jako jsou suroviny, hnojiva, zemědělské produkty, krmiva a stavební materiály.
196. Šetření začala na základě informací, na Komisi poskytl jeden člen kartelu, British Polythene Industries (BPI), podle oznámení o leniency z roku 1996. V červnu 2002 provedla Komise neočekávané kontroly v provozovnách většiny účastníků kartelu. Společnosti BPI byla udělena plná imunita vůči pokutám za to, že jako první

¹⁰⁶ Věc COMP/38.238 *surový tabák Španělsko* (neoficiální znění je dostupné na internetové stránce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž).

¹⁰⁷ Věc COMP/38.354 *výrobní pytle*.

poskytla Komisi důkazy, které jí umožnily uspořádat kontroly. Několika dalším podnikům byly pokuty sníženy podle oznámení o shovívavosti odměnou za informace, které poskytly (Trioplast, Bischof + Klein, Cofira-Sac), nebo za to, že nenapadly skutečnosti, jak je stanoveno v oznámení o námitce, které jim bylo určeno (Nordfolien, Bonar Technical Fabrics a Low & Bonar). Přitěžující okolnosti vedly ke zvýšení pokut pro společnosti Bischof + Klein (zničení dokumentů během kontroly) a UPM-Kymmene (opakované porušování téhož typu).

*Kaučukové chemikálie*¹⁰⁸

197. Dne 21. prosince uložila Komise pokutu čtyřem podnikům v celkové výši 75,86 milionu EUR za provozování kartelu v oblasti kaučukových chemikálií. Společnosti zapojené do kartelu se dohodly na výměně informací o cenách nebo zvyšování cen některých kaučukových chemikálií (antioxidantů, antiozonantů a základních urychlovačů) na trzích EHP a celosvětových trzích.
198. Kaučukové chemikálie jsou syntetické nebo organické chemikálie, které zlepšují výrobu a také vlastnosti pryžových výrobků s řadou využití, přičemž nejdůležitější jsou pneumatiky pro automobily a jiná vozidla. V roce 2001 byla hodnota trhu EHP odhadnuta přibližně na 200 milionů EUR a hodnota celosvětového trhu na 1,5 miliardy EUR.
199. Šetření v odvětví kaučukových chemikálií začalo po žádosti o podmíněnou imunitu vůči pokutám společnosti Flexsys v dubnu 2002. Následně provedla Komise v září 2002 neohlášené kontroly v provozovnách společností Bayer, Crompton Europe a General Quimica. Po těchto kontrolách společnosti Crompton (nyní Chemtura), Bayer a General Quimica požádaly o leniency.
200. I když existuje řada náznaků, že k nekalým praktikám ve výrobním odvětví kaučukových chemikálií docházelo alespoň příležitostně již v 70. letech 20. století, měla Komise dostatečně přesvědčivé důkazy pouze o existenci kartelu pro období 1996-2001 pro společnosti Flexsys, Bayer a Crompton (nyní Chemtura) (včetně Crompton Europe a Uniroyal Chemical Crompton) a pro léta 1999 a 2000 pro společnost General Quimica. Za jednání své zcela vlastněné dceřiné společnosti General Quimica jsou nicméně hnány k zodpovědnosti společnosti Repsol YPF SA a Repsol Quimica SA, ačkoliv samy se na dotyčných ujednáních nepodílely.

¹⁰⁸

Věc COMP/38443 *kaučukové chemikálie*.

C – EVROPSKÁ SÍŤ PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ: PŘEHLED SPOLUPRÁCE

1. OBECNÝ PŘEHLED

201. Rok 2005 byl prvním úplným rokem provádění nového vynucovacího systému vytvořeného nařízením (ES) č. 1/2003. Došlo k dalšímu prohloubení spolupráce mezi vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž členských států EU a Komisí. Cílem mechanismů stanovených nařízením je zajistit, aby po celý rok hladce fungovalo účinné a jednotné vynucování právních předpisů.

1.1. Spolupráce na otázkách hospodářské politiky

202. V průběhu roku 2005 byla Evropská síť pro hospodářskou soutěž využívána jako fórum pro orgány EU pro hospodářskou soutěž k projednávání obecných otázek soutěžní politiky. Práce se odehrávala ve čtyřech různých fórech:
203. Zaprvé se sešli generální ředitel generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž a vedoucí vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž, aby jednali o důležitých otázkách hospodářské soutěže; podle plánu by se tato schůzka měla konat jednou ročně. V roce 2005 se diskuse zaměřila na přezkum politiky podle článku 82.
204. Zadruhé se vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž a Komise scházely na tzv. „plenárních schůzích“, kde se projednávají obecné otázky společného zájmu související s antimonopolní politikou a vyměňují se zkušenosti a know-how; tyto diskuse a výměny zkušeností podporují vytvoření společné kultury hospodářské soutěže v rámci sítě; například proběhla užitečná diskuse o odvětvových šetřeních a ústním řízení pro prohlášení učiněné za společnost v souvislosti s leniency programem. Plenární schůze také umožňují předběžné diskuse mezi členy sítě o politických návrzích Komise, jako je např. zelená kniha o žalobách o náhradu škody.
205. Zatřetí existuje šest pracovních skupin, které se zabývají konkrétními otázkami. V roce 2005 byla jedna pracovní skupina věnována přechodným otázkám vyplývajícím z nového vynucovacího systému; další byla věnována řešení možných potíží vyplývajících z nesrovnalostí mezi leniency programy; třetí pracovní skupina řešila otázky související s různorodostí postupů a sankcí v členských státech; čtvrtá pracovní skupina se zabývala informacemi a sděleními o Evropské síti pro hospodářskou soutěž; pátá pracovní skupina je věnována otázkám souvisejícím se zneužíváním dominantního postavení a šestá pracovní skupina sestává z hlavních soutěží ekonomů agentur Evropské sítě pro hospodářskou soutěž. Tyto pracovní skupiny představují vynikající fórum pro sdílení zkušeností s konkrétními otázkami a pro rozvoj nejlepší praxe.

206. A konečně, existovalo 13 odvětvových podskupin Evropské sítě pro hospodářskou soutěž věnovaných konkrétním odvětvím¹⁰⁹. Některé podskupiny plánovaly pravidelné schůzky, zatímco jiné komunikovaly hlavně elektronickými prostředky; podskupiny se mohou zabývat jakýmkoliv otázkami konkrétního odvětví a umožňují užitečnou výměnu zkušeností a nejlepší praxe; například v roce 2005 se podskupina pro telekomunikace zabývala stlačováním cen na trzích telekomunikací a podskupina pro energetiku se zabývala dlouhodobými smlouvami a dodávkách plynu. Odvětvové podskupiny zajišťují dobrou navazující koordinaci a vedou ke společnému přístupu a konzistentní aplikaci právních předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže nad rozsah jednotlivých případů.

1.2. Přízpůsobování vnitrostátních zákonů za účelem zajištění účinného vynucování vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž

207. V roce 2005 byla také vykonána významná legislativní práce v členských státech, která zajišťuje účinné fungování nařízení (ES) č. 1/2003. Mimo zákonné povinnosti vyplývající z provádění nařízení (ES) č. 1/2003 lze v nových vnitrostátních právních předpisech pozorovat významnou úroveň konvergence vnitrostátních zákonů s právem EU. To se například projevuje ve zrušení systému oznamování v řadě členských států; dnes, s výjimkou osmi členských států, jsou vnitrostátní systémy právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže v souladu se systémem přímého používání čl. 81 odst. 3, který byl zaveden nařízením (ES) č. 1/2003; z uvedených osmi členských států tři uvažují o změně svého systému. Došlo také k souladu s vyšetřovacími pravomocemi Komise, například v oblasti kontrol v soukromém bytech. Byla také pozorována konvergence v typech rozhodnutí, která mohou přijímat vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž: mají nyní větší pravomoc nařizovat předběžná opatření a přijímat závazky.
208. Dalším výrazným trendem je přijímání vnitrostátních leniency programů: zatímco v roce 2000 měly leniency program pouze tři členské státy, nyní je jich 19. Z orgánů, které ještě nemají žádný program (Španělsko, Itálie, Portugalsko, Slovinsko, Malta, Dánsko), nyní alespoň tři uvažují o tom, zda jej zavést. Jedná se o velmi významný vývoj pro kartelové vynucování ve Společenství, jelikož programy shovívavosti jsou úhelným kamenem účinného zachycování kartelů. Velmi také usnadní rozhodování případných žadatelů využít výhody leniency programů, jelikož nyní mohou být chráněni téměř všude v EU.

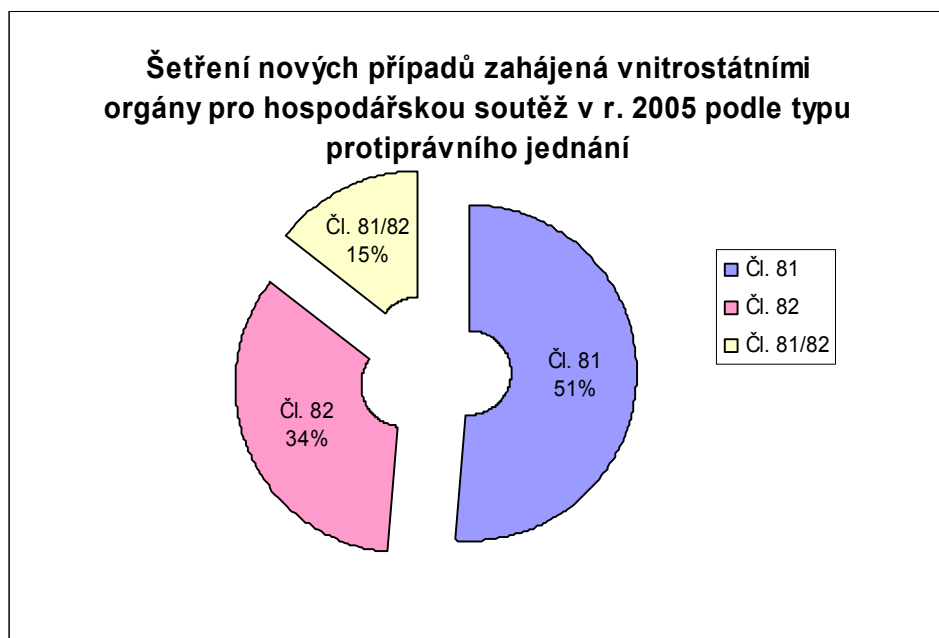
1.3. Spolupráce na jednotlivých případech

209. Spolupráce mezi členy Evropské sítě pro hospodářskou soutěž na jednotlivých případech založena na dvou hlavních povinnostech vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž informovat Komisi: na počátku řízení (čl. 11 odst. 3 nařízení (ES) č. 1/2003) a před konečným rozhodnutím (čl. 11 odst. 4 nařízení (ES) č. 1/2003). První požadavek informovat usnadňuje rychlé přerozdělení případů v těch několika málo případech, kdy se to jeví jako nutné, kdežto druhý hraje významnou úlohu při zajišťování jednotného používání práva EU.

¹⁰⁹ Bankovníctví, cenné papíry, pojištění, potraviny, léčiva, svobodná povolání, zdravotnictví, životní prostředí, energetika, železnice, motorová vozidla, telekomunikace, sdělovací prostředky.

Rozdělení případů

210. Komise byla informována přibližně o 180 šetřeních nových případů zahájených vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž. Právě na základě těchto informací dochází k případným diskusím o přerozdělení s cílem zajistit nejúčinnější mechanismus sdílení práce pro konkrétní případ v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž.

211. Zkušenosti se sdílením práce v rámci sítě potvrdily, že pružný a pragmatický přístup, který byl zaveden Nařízením a oznámením Komise o síti, funguje v praxi velmi dobře. Nutno však poznamenat, že jak předpokládá oznámení Komise o síti¹¹⁰, situace, kdy jsou případy postoupeny v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž jsou vzácné v porovnání s celkovým počtem případů, jimiž se její členové zabývají. Ze zkušeností z roku 2005 lze shrnout, že sdílení práce v Evropské síti pro hospodářskou soutěž sehrálo úlohu ve dvou hlavních oblastech.
212. První scénář, kde se jednalo o sdílení práce v Evropské síti pro hospodářskou soutěž, se týkal velmi raných fází kartelových případů, kdy mělo být dalším krokem uspořádání kontrol. Pro tuto situaci je charakteristická silná potřeba důvěrnosti a rychlosti.
213. Jako příklad lze uvést šetření v odvětví plochého skla¹¹¹. Toto šetření se vrací ke skutečnosti, že několik vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž mělo signály o kartelu stanovujícím ceny. Vzhledem k tomu, že rozsah podezření v případě mohl vyžadovat zásah Komise, informovaly vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž ve velmi rané fázi Komisi a navrhly, aby se případu ujala. Na základě informací, které Komise v souladu s článkem 12 obdržela, uspořádala kontroly. V současnosti přezkoumává shromážděné důkazy. Jedná se o vynikající příklad toho, jak úzká

¹¹⁰ Oznámení sítě, odstavec 6.

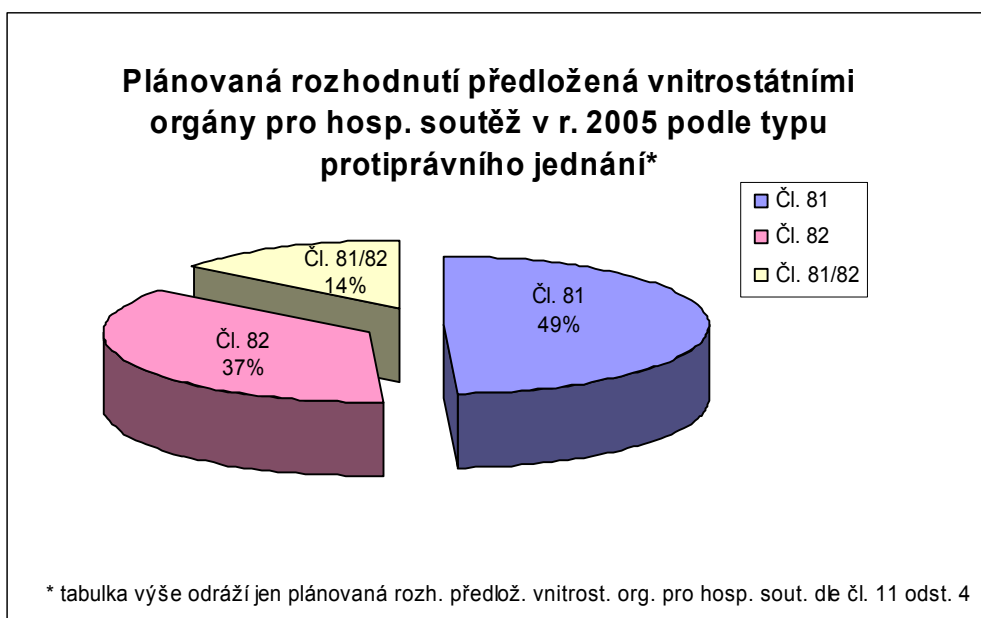
¹¹¹ Tisková zpráva MEMO 05/63 ze dne 24. února 2005.

spolupráce v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž přispívá k účinnému vynucování. Komise a vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž členských států také spolupracovaly v raných fázích několika případů, kdy byly obdrženy paralelní žádosti o leniency.

214. Druhý scénář se týkal určitého počtu podnětů obdržených Komisí nebo vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž nebo oběma těmito subjekty¹¹², které převzal a sledoval nebo sleduje vhodný orgán v síti.

Jednotná aplikace

215. Za účelem zajištění jednotného používání článků 81 a 82 Smlouvy o ES čl. 11 odst. 4 nařízení (ES) č. 1/2003 vyžaduje, aby vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž informovaly Komisi alespoň 30 dní před přijetím rozhodnutí o zákazu nebo rozhodnutí o přijetí závazků. Podle čl. 11 odst. 5 nařízení (ES) č. 1/2003 mohou vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž konzultovat Komisi v souvislosti s jakýmkoliv případem, který se týká aplikace práva EU.
216. V roce 2005 obdržela Komise podle čl. 11 odst. 4 informace o plánovaných rozhodnutích téměř v 80 případech od 18 různých vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. Tyto případy se týkaly různého porušování v různých hospodářských odvětvích.

217. V žádném z těchto případů nezačala Komise řízení. V řadě případů zahájily útvary generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž na různých úrovních diskuse s příslušným vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž a neformálně sdělily tomuto orgánu připomínky a rady. Tyto připomínky, které nepředstavují oficiální postoj Komise, se považují za interní korespondenci mezi orgány pro hospodářskou soutěž a nejsou přístupné stranám podle nařízení (ES) č. 1/2003. Pokud by se

¹¹² Tato možnost byla předpokládána v oznámení Komise o vyřizování podnětů Komisí podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES (Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 65, odstavec 19 a násl.).

vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž těmito připomínkami inspiroval k novým námitkám proti podnikům, musel by vydat další oznámení o námitce (nebo její vnitrostátní ekvivalent) a umožnit stranám slyšení. K tomu v roce 2005 nedošlo.

218. Otevřené a konstruktivní diskuse, které se v roce 2005 odehrávaly mezi orgány pro hospodářskou soutěž v EU, umožnily hladké a jednotné vynucování právních předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže.

2. POUŽÍVÁNÍ PRAVIDEL HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE EU VNITROSTÁTNÍMI SOUDY V EU: ZPRÁVA O PROVÁDĚNÍ ČLÁNKU 15 NAŘÍZENÍ (ES) Č. 1/2003

2.1. Pomoc v podobě informací nebo v podobě stanoviska

219. Čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003 dává vnitrostátním soudcům možnost požádat Komisi o informace, které má k dispozici nebo o stanovisko o otázkách týkajících se používání pravidel hospodářské soutěže EU. V roce 2005 poskytla Komise informace v reakci na tři žádosti vnitrostátních soudců a vydala šest stanovisek; tři v reakci na žádosti belgických soudů, jedno pro litevský soud a dvě pro španělské soudy (shrnutí těchto stanovisek viz níže). Tři žádosti obdržené v roce 2005 nebyly na konci roku vyřízené.

220. Za účelem zlepšení jednotného používání právních předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže a předcházení vydávání odporujících si stanovisek Komise a vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž bylo dohodnuto, že jakmile se vnitrostátní soud obrátí na Komisi nebo vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž s žádostí o stanovisko k používání právních předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže, budou se Komise a vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž uvedeného členského státu navzájem informovat.

221. Dále aby se zvýšila průhlednost, bylo rozhodnuto veřejně zpřístupnit stanoviska, která Komise vydala k používání pravidel hospodářské soutěže EU na žádost vnitrostátního soudu podle čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003. Stanoviska budou umístěna na internetovou stránku generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž, jakmile bude Komisi oznámen rozsudek v případě, kdy bylo požadováno stanovisko, podle čl. 15 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003. Stanoviska budou dostupná, pouze pokud nebude existovat žádná právní překážka, zejména s ohledem na procesní pravidla žádajícího soudu.

2.2. Rozsudky vnitrostátních soudů

222. Čl. 15 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003 požaduje, aby členské státy EU poslaly Komisi kopii každého písemného rozsudku vydaného vnitrostátními soudy týkající se používání článku 81 nebo 82 Smlouvy o ES. Komise obdržela kopie 54 rozsudků vydaných v roce 2005, které byly umístěny na internetové stránce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž, pokud je zasílající orgán neklasifikoval jako důvěrné (u důvěrných rozsudků je uveden pouze jejich seznam). Většina těchto rozsudků (43) vyplývala ze soukromoprávních žalob požadujících ve většině případů zrušení dohody z důvodu její neslučitelnosti s pravidly hospodářské soutěže EU. Pouze 10 rozsudků bylo vydáno odvolacími soudy, které přezkoumaly správní rozhodnutí vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž.

2.3. *Zásah amicus curiae*

223. Čl. 15 odst. 3 nařízení (ES) č. 1/2003 umožňuje Komisi a vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž předkládat vnitrostátním soudům vyjádření k otázkám týkajícím se používání pravidel hospodářské soutěže EU. Komise tento prostředek v roce 2005 nevyužila.

2.4. **Financování odborného vzdělávání vnitrostátních soudců v právních předpisech EU v oblasti hospodářské soutěže**

224. Trvalý odborný výcvik a vzdělávání vnitrostátních soudců v právních předpisech EU v oblasti hospodářské soutěže jsou velmi důležité pro zajištění účinného a koherentního používání uvedených předpisů. V roce 2005 Komise spolufinancovala 12 projektů odborného vzdělávání a vyčlenila téměř 600 000 EUR na odborné vzdělávání vnitrostátních soudců ze všech 25 členských států EU.

2.5. **Shrnutí stanovisek vydaných Komisí podle čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003**

Belgie

Od Odvolacího soudu v Bruselu byly obdrženy tyto tři žádosti o stanovisko:

225. Zaprvé se Odvolací soud tázal, zda je slučitelné s článkem 81 Smlouvy o ES, aby pivovar uzavřel v roce 1997 pětiletou výlučnou dohodu o odběru pro jiné nápoje než pivo poté, co v roce 1993 uzavřel 10tiletou výlučnou dohodu o odběru pro piva se stejným kupujícím. Kdyby dohody byly považovány za neslučitelné s článkem 81 Smlouvy o ES, žádal soud o pokyny k rozsahu neplatnosti takových dohod podle čl. 81 odst. 2 Smlouvy o ES.
226. S ohledem na otázku slučitelnosti s článkem 81 Smlouvy o ES odkázalo stanovisko na rozsudek Evropského soudního dvora (ESD) ve věci *Delimitis* a na oznámení Komise *de minimis*. Stanovisko upozornilo na příslušná nařízení Komise o blokové výjimce (a to na nařízení (ES) č. 1984/83 (do 31. května 2000) a jeho nástupnické nařízení (ES) č. 2790/1999). A konečně, s ohledem na rozsah působnosti čl. 81 odst. 2 Smlouvy o ES připomnělo stanovisko příslušnou judikaturu ESD, zejména rozsudek ve věci *Courage*.
227. Zadruhé se Odvolací soud tázal, zda podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES může dohoda mezi pořadatelem výstavy nákladních automobilů a dovozci a distributory vystavujícími své nákladní automobily na výstavě obsahovat zákaz účasti na jakékoliv podobné akci v Belgii v období šesti měsíců před výstavou.
228. Stanovisko uvedlo analytický rámec podle článku 81 Smlouvy o ES a upozornilo na pokyny k používání čl. 81 odst. 3 i na rozhodovací praxi Komise v oblasti výstav. Zdůraznilo nutnost definovat relevantní geografický trh za účelem posouzení toho, zda ustanovení o zákaze soutěžit může vytlačit konkurenty. Stanovisko také objasnilo vztah mezi článkem 81 Smlouvy o ES a článkem 82 Smlouvy o ES a zdůraznilo, že při posuzování podle článku 82 Smlouvy o ES lze vzít v úvahu efektivnost.
229. A konečně, Odvolací soud se tázal, zda jsou kritéria stanovená organizací pro kolektivní správu práv pro udělování statutu „*grand organisateur*“ některým

obchodním uživatelům a sleva 50% poskytovaná těmto uživatelům slučitelná s článkem 82 Smlouvy o ES, nebo zda se jedná o protiprávní diskriminaci ve smyslu uvedeného ustanovení.

230. Stanovisko, s odkazem na judikaturu o organizacích pro kolektivní správu práv, uvedlo různé prvky, které lze vzít v úvahu při určování toho, zda kritéria nebo jejich používání mohou představovat porušení článku 82 Smlouvy o ES.

Španělsko

231. Žádost o stanovisko vyplynula v souvislosti se soudním sporem mezi dodavatelem na španělském velkoobchodním trhu pro ropné produkty a provozovatelem čerpací stanice. Španělský soud se tázal, zda typ a velikost sítě dodavatele ve Španělsku může ovlivnit mezistátní obchod a vést k omezení hospodářské soutěže a zda smluvní vztah mezi stranami může využívat výjimku z čl. 81 odst. 3.
232. Stanovisko objasnilo způsob uvažování Komise pokud jde o posuzování slučitelnosti těchto výlučných dohod o dodávkách s právními předpisy EU v oblasti hospodářské soutěže. Zdůraznilo, že síť výlučných smluv o dodávkách může vést k problémům s uzavřením, a vysvětlilo jak posuzovat možné uzavření trhu s odkazem na judikaturu ESD (Delimitis), pokyny a oznámení Komise i na čl. 27 odst. 4 oznámení, které bylo zveřejněno v souvislosti s věcí COMP/38.348 (REPSOL). Co se týče posouzení toho, zda smlouva splňuje podmínky čl. 81 odst. 3, odkázalo stanovisko na pokyny Komise k používání čl. 81 odst. 3.
233. V podobném případě se španělský soud tázal, zda je dohoda mezi velkoobchodním dodavatelem ropných produktů a provozovatelem čerpací stanice slučitelná s článkem 81 Smlouvy o ES. Zejména žádal objasnění toho, zda je ustanovení o zákaze soutěžit a doložka o stanovení cen pro další prodej slučitelná s článkem 81 Smlouvy o ES, zda dotýčná dohoda může využít nařízení o blokové výjimce a zda lze provozovatele čerpací stanice považovat za zástupce.
234. Stanovisko uvedlo, že nejtvrdší omezení stanovení cen pro další prodej brání možnosti aplikovat blokovou výjimku, a dodalo, že doložky, kterými se stanoví nejtvrdší omezení stanovení cen pro další prodej, jsou neplatné, pokud nejsou součástí smlouvy o obchodním zastoupení v pravém slova smyslu. Stanovisko uvedlo kritéria pro posouzení toho, zda je maloobchodník zástupcem podle pravidel hospodářské soutěže EU, s odkazem na pokyny Komise. Stanovisko dále vysvětlilo jak provádět analýzu možného uzavření trhu i jak posoudit, zda dohoda může využít výjimku podle čl. 81 odst. 3, s odkazem na judikaturu ESD (Delimitis), pokyny a oznámení Komise i čl. 27 odst. 4 oznámení, které bylo zveřejněno v souvislosti s věcí COMP/38.348 (REPSOL). A konečně stanovisko upozornilo, že je na soudci, aby posoudil, zda lze jakoukoliv doložku, kterou je možné shledat neplatnou, od smlouvy oddělit, nebo zda by měla být zrušena celá smlouva.

Litva

235. Okresní soud ve Vilniusu se tázal, zda je slučitelné s čl. 86 odst. 1 Smlouvy o ES ve spojení s článkem 82 Smlouvy o ES, aby obec uskutečnila nabídkové řízení na udělení výlučného oprávnění ke sběru odpadu na 15 let. Žalobce v soudním řízení

projednávaném soudem tvrdil, že tato dlouhodobá výlučnost poskytne držiteli koncese příležitost účtovat některým klientům nadměrné ceny.

236. Stanovisko řeší otázku existence dominantního postavení v odvětví nakládání s odpady podle článku 82 Smlouvy o ES odkazem na judikaturu ESD související s nakládáním s odpady (Københavns¹¹³ a Dusseldorp¹¹⁴) a na oznámení Komise o definici relevantního trhu pro účely právních předpisů Společenství v oblasti hospodářské soutěže¹¹⁵. Stanovisko uvádí podmínky, které musí být splněny, aby bylo shledáno porušení čl. 86 odst. 1 spolu s článkem 82 Smlouvy o ES, a to že zneužití úspěšným držitelem koncese by muselo být nevyhnutelným nebo alespoň pravděpodobným výsledkem podmínek nabídkového řízení. A konečně stanovisko uvádí, že porušení pravidel hospodářské soutěže může být odůvodněné podle čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES, s odkazem na rozsudek ve věci *Københavns*.

3. SPOLUPRÁCE V EVROPSKÉ SÍTI PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ V RŮZNÝCH ODVĚTVÍCH

Pracovní skupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro informace a komunikaci o Evropské síti pro hospodářskou soutěž

237. Pracovní skupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro informace a komunikaci o Evropské síti pro hospodářskou soutěž si stanovila mandát a začala práce na těchto otázkách: obecný popis Evropské sítě pro hospodářskou soutěž; statistika fungování Evropské sítě pro hospodářskou soutěž, která má být zveřejněna na internetové stránce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž; struktura internetových stránek věnovaných Evropské síti pro hospodářskou soutěž; logo Evropské sítě pro hospodářskou soutěž a znění nejčastějších dotazů. Internetová stránka generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž se nyní upravuje a dočasně jsou údaje o antimonopolních případech, kterými se zabývají orgány Evropské sítě pro hospodářskou soutěž (nová šetření a předpokládaná rozhodnutí), od září měsíčně zveřejňovány v části *hot topics* (žhavá témata) internetové stránky generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž.

Pracovní skupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro zneužívání dominantního postavení

238. Od února do dubna se konalo pět schůzek Pracovní skupiny Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro zneužívání dominantního postavení. Na těchto schůzkách se projednávaly konkrétní typy zneužívání – vytlačování konkurence, odmítnutí obchodovat, margin squeeze, slevy, vázání obchodů, nadměrné ceny a diskriminace – s pomocí některých případů předložených vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž. Obecně diskuse ukázaly, že různé vynucovací praktiky mají mnoho společného a že vznikají tytéž nebo podobné problémy.

¹¹³ Věc C-209/98 *Entreprenørforeningens Affalds/Miljøsektion (FFAD) versus Københavns Kommune* Sb. rozh. 2000 s. I-3743.

¹¹⁴ Věc C-203/96 *Chemische Afvalstoffen Dusseldorp BV a jini versus Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer* Sb. rozh. 1998 s. I-4075.

¹¹⁵ Úř. věst. C 372, 9.12.1997, s. 1.

Pracovní skupina hlavních soutěžních ekonomů Evropské sítě pro hospodářskou soutěž

239. První schůzka Pracovní skupiny hlavních soutěžních ekonomů Evropské sítě pro hospodářskou soutěž se konala dne 30. září. Projednávala se ekonomická analýza řady vybraných případů spojení a antitrustových případů na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Navázáním užších kontaktů mezi ekonomy z vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž a Komisí hodlá tato podskupina rozvíjet technické odborné znalosti a společný přístup při používání modelových nástrojů na politiku hospodářské soutěže. Jako další krok bude setkání *ad hoc* v březnu 2006 projednávat pracovní metody pro ekonomy v orgánech pro hospodářskou soutěž.

Podskupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro telekomunikace a poštovní služby

240. V průběhu roku 2005 vyvíjely vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž činnost na vysoké úrovni v telekomunikačním a poštovním odvětví a předložily Evropské síti pro hospodářskou soutěž velký počet nových případů i plánovaných rozhodnutí. Pouze výjimečně se případy týkaly článku 81 Smlouvy o ES. Velká většina případů, jak se očekávalo, se týkala pokusů podniků o zneužití jejich stávajícího dominantního postavení na trhu, často převáděním tržní síly z vertikálních (přístupových) trhů orientovaných nahoru (upstream markets) na vertikální trhy orientované dolů (trhy služeb, downstream markets), jako je široké pásmo nebo hlasové služby. Je zajímavé, že téměř 50% všech případů podle článku 82 v Evropské síti pro hospodářskou soutěž týkajících se odvětví telekomunikací souviselo s konceptem margin squeeze, který byl také tématem první schůzky podskupiny Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro telekomunikace. V poštovním odvětví se většina případů také týkala různého zneužívání s cílem využít tržní sílu nebo svázat monopolní trhy s trhy liberalizovanými. Velký počet probíhajících vnitrostátních případů ukazuje, že vedle sektorové regulace existuje široký prostor pro aplikaci soutěžních pravidel.

Podskupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro energetiku

241. Rok 2005 byl velmi důležitý pro spolupráci orgánů pro hospodářskou soutěž v odvětví energetiky, jelikož odvětví energetiky nebylo prioritou pouze pro Komisi, ale také pro mnoho vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. Po vytvoření podskupiny v roce 2004 se Podskupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro energetiku sešla v roce 2005 třikrát. Konaly se dvě odborné schůzky v dubnu a červenci a jedna schůzka na vysoké úrovni pro vedoucí orgánů pro hospodářskou soutěž a energetické regulátory v listopadu. Schůzky podskupiny se zaměřovaly na probíhající/uzavřená šetření Komise a některých vnitrostátních orgánů v plynárenských a elektrárenských odvětvích. Na schůzce v listopadu vedoucí vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž a energetičtí regulátoři podpořili předběžné závěry generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž v sektorovém šetření, jak je uvedeno v dokumentu. Podskupina také projednávala definice trhu na velkoobchodních trzích elektřiny. Komisi byla předána řada velmi význačných případů v odvětví energetiky řešených na vnitrostátní úrovni, které se týkaly vysoce důležitých otázek, jako je slučitelnost dlouhodobých výlučných smluv o dodávkách plynu s právními předpisy EU v oblasti hospodářské soutěže nebo nadměrné ceny v elektrárenském odvětví.

Podskupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro železnice – Sít' pro hospodářskou soutěž v oblasti železniční dopravy

242. V březnu se Sít' pro hospodářskou soutěž v oblasti železniční dopravy sešla potřetí. Po předchozích diskusích bylo možné uskutečnit první výměnu názorů s železničními regulačními orgány na to jak posílit spolupráci mezi vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž a železničními regulačními orgány v souvislosti s otevřením železničního trhu. K výměně názorů bude docházet jednou ročně. Cílem je určit překážky hospodářské soutěže / liberalizace na trzích nákladní i osobní železniční dopravy a rozhodnout, který orgán může nejlépe zasáhnout. Spolupráce v rámci Sítě pro hospodářskou soutěž v oblasti železniční dopravy a s železničními regulačními orgány se již ukázala jako velmi plodná. Úkolem je pokračovat ve zkoumání cest a rozhodnout o konkrétních krocích, které by významně usnadnily vstup nových subjektů a zlepšily hospodářskou soutěž v odvětví.

Podskupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro životní prostředí

243. V roce 2005 Podskupina Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro životní prostředí projednávala dokument generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž o otázkách hospodářské soutěže v systémech nakládání s odpady, který byl zveřejněn na internetové stránce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž v září. Dokument se zabývá antimonopolními problémy, které mohou vzniknout v souvislosti se systémy nakládání s odpady, pokud jde o obalové odpady, automobilové vraky a elektronický odpad.

Podskupina odborníků Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro otázky cenných papírů

244. Třetí výroční schůze Podskupiny odborníků Evropské sítě pro hospodářskou soutěž pro otázky cenných papírů se konala v září. Pravidelné styky usnadňují konvergenci při používání pravidel hospodářské soutěže na toto odvětví na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Hlavním tématem na této schůzce, kde se vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž dělily o své nejnovější zkušenosti, byla konsolidace. Jako nová iniciativa byl představen určitý předběžný teoretický model účinků konsolidace na prosperitu v odvětví vypořádání.

D – VYBRANÉ SOUDNÍ PŘÍPADY

*max.mobil*¹¹⁶

245. Rozsudkem ze dne 22. února zrušil Evropský soudní dvůr (ESD) rozsudek Soudu prvního stupně ve věci T-54/99 *max.mobil* versus Komise, kterým soud uznal obecné právo stěžovatelů napadnout odmítnutí Komise jednat podle čl. 86 odst. 3 Smlouvy o ES. ESD ve svém rozsudku uvedl, že stěžovatelé podle čl. 86 odst. 3 nemohou zpochybnit rozhodnutí Komise nezačít řízení proti členskému státu, protože takové jednání nelze posoudit jako jednání se závaznými právními účinky. Při tom ESD potvrdil správnost praxe Komise vyřizovat podněty podle čl. 86 odst. 3 Smlouvy o ES způsobem, který se podobá přístupu přijatému podle článku 226 Smlouvy o ES.

*Syfait (Glaxo Greece)*¹¹⁷

246. Rozsudkem ze dne 30. května zamítl ESD jako nepřípustnou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podanou Řeckou radou pro hospodářskou soutěž v souvislosti s výkladem článku 82 Smlouvy o ES týkající se paralelního obchodu v oblasti léčiv. ESD shledal, že řecký vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž není tribunálem ve smyslu článku 234 Smlouvy o ES. K tomuto závěru dospěl na základě řady prvků zvažovaných jako celek, zahrnujících nedostatek pojmů, které by zaručovaly úplnou nezávislost řeckého orgánu pro hospodářskou soutěž, a co je důležitější, i skutečnost, že orgán pro hospodářskou soutěž může být zbaven své pravomoci rozhodnutím Komise založeným na čl. 11 odst. 6 nařízení (ES) č. 1/2003.

*Speciální grafity*¹¹⁸

247. Rozsudkem ze dne 15. června, který se z velké části zabývá pokutami, podpořil Soud prvního stupně podstatu zjištění a odůvodnění Komise v jejím rozhodnutí ze dne 17. prosince 2002 ve věci dvou kartelů v odvětví speciálních grafitů.
248. Soud prvního stupně s ohledem na pojem „podnik“ potvrdil, že se Komise může obecně předpokládat, že zcela vlastněná dceřiná společnost v podstatě dodržuje pokyny, které jí uděluje její mateřská společnost, aniž by musela ověřovat, zda mateřská společnost uvedenou pravomoc skutečně vykonává.
249. Soud prvního stupně rozhodl, že při posuzování příslušné váhy účastníků v celosvětovém kartelu stanovujícím ceny, a tedy při stanovení počáteční výše pokuty, která bude každému z nich uložena, je Komise oprávněna použít jako měřítko celosvětový obrat z prodeje konkrétního výrobku a podíly na trhu.
250. Soud prvního stupně potvrdil, že podle principu teritoriality nedochází ke střetu při výkonu pravomoci Komise a orgánů USA ukládat pokuty podnikům, které porušují pravidla hospodářské soutěže EHP a Spojených států. Komise tedy neporušuje zásadu „*ne bis in idem*“, jestliže uloží pokuty podnikům za dané protiprávní jednání,

¹¹⁶ Věc C-141/02 P Komise versus T-Mobile Austria GmbH.

¹¹⁷ Věc C-53/03 *Syfait a.o. versus GlaxoSmithkline AVEE*.

¹¹⁸ Spojené věci T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03 *Tokai, Intech EDM a SGL Carbon versus Komise*.

když již za totožné porušování byly uloženy sankce v USA, i když Komise při stanovení pokut odkázala na celosvětové podíly na trhu a celosvětový obrat.

251. S ohledem na polehčující okolnosti Soud prvního stupně potvrdil, že Komise není povinna snížit pokutu za ukončení prokázaného porušování, ať již k ukončení došlo před jeho šetřením nebo po něm.
252. Bylo však poskytnuto snížení pokut ze tří důvodů. Zaprvé Soud prvního stupně našel faktickou chybu týkající se obratu jednoho adresáta. Zadruhé Soud prvního stupně shledal, že jednání jednoho člena kartelu není možné tak lehce odlišit od jednání dvou ostatních; proto snížil úroveň příslušného zvýšení pokuty uložené uvedené společnosti za přitěžující okolnosti z 50% na 35%. Zatřetí Soud prvního stupně rozhodl, že jestliže se podnik rozdělí před přijetím rozhodnutí o zákazu, musí se strop pokuty použít na výsledné samostatné subjekty jednotlivě; Soud prvního stupně proto snížil výši pokuty uložené menšímu adresátovi. Jedna ze společností podala proti rozsudku opravný prostředek¹¹⁹.

Předizolované trubky¹²⁰

253. Rozsudkem ze dne 28. června ESD zamítl všechny opravné prostředky proti rozsudkům Soudu prvního stupně ze dne 20. března 2002¹²¹, které se týkaly rozhodnutí Komise v případě předizolovaných trubek. Poprvé tak byla ESD potvrzena legálnost způsobu, kterým Komise stanovuje pokuty popsáném v pokynech k pokutám z roku 1998¹²².
254. ESD měl za to, že používání této metody není v rozporu se zásadou ochrany oprávněných očekávání. Zdůraznil, že se Komise v oblasti hospodářské politiky těší velké volnosti uvážení, zejména pokud jde o určování výše pokut. Správné používání pravidel hospodářské soutěže EU vyžaduje, aby Komise mohla kdykoliv přizpůsobit úroveň pokut potřebám uvedené politiky. Podniky, které se účastní správního řízení, v němž mohou být uloženy pokuty, nemohou nabýt oprávněná očekávání, že Komise nepřekročí úroveň dříve uložených pokut nebo že bude použita konkrétní metoda výpočtu.
255. Dále ESD shledal, že nová metoda výpočtu pokut obsažená v pokynech byla pro podniky, jako jsou odvolatelé, v době, kdy došlo k uvedenému porušování, přiměřeně předvídatelná. Nebyla tedy porušena zásada zákazu zpětné účinnosti. ESD navíc uvedl, že při formulaci způsobu výpočtu pokut navržené Komisí v pokynech, zůstala Komise ve svém právním rámci a nepřekročila míru volného uvážení, kterou jí udělil zákonodárce.

¹¹⁹ Věc C-328/05 P SGL Carbon versus Komise.

¹²⁰ Spojené věci C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P. Dansk Rørindustri a jiní versus Komise.

¹²¹ Věci T-21/99 Dansk Rørindustri versus Komise Sb. rozh. 2002 s. II-1681, věc T-9/99 HFB a jiní versus Komise Sb. rozh. 2002 s. II-1487, věc T-17/99 KE KELIT versus Komise Sb. rozh. 2002 s. II-1647, věc T-23/99 LR AF 1998 versus Komise Sb. rozh. 2002 s. II-1705, věc T-15/99 Brugg Rohrsysteme versus Komise Sb. rozh. 2002 s. II-1613, věc T-16/99 Lögstör Rör versus Komise Sb. rozh. 2002 s. II-1633 a věc T-31/99 ABB Asea Brown Boveri versus Komise Sb. rozh. 2002 s. II-1881.

¹²² Pokyny o metodě stanovování pokut udělených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESÚO (Úř. věst. C 9, 14.1.1998, s. 3).

Nerezová ocel (příplatek za legování)¹²³

256. Rozsudky ze dne 14. července zamítly ESD opravné prostředky podané proti rozsudkům Soudu prvního stupně ze dne 13. prosince 2001¹²⁴, jež v podstatě potvrdily rozhodnutí Komise ze dne 21. ledna 1998¹²⁵, kterým uložila pokutu šesti výrobcům plochých produktů z nerezové oceli, kteří představují více než 80% evropské výroby, za porušování článku 65 Smlouvy o ESÚO. Porušování spočívalo ve zvýšení cen nerezové oceli ve vzájemné shodě, jehož bylo dosaženo změnou metody výpočtu „příplatku za legování“.
257. ESD potvrdil, že Komise nemůže předpokládat, že se mateřská společnost, která získala dceřinou společností jiné strany a výslovně přebírá odpovědnost za skutky této dceřiné společnosti, vzdala svého práva na obhajobu v souvislosti s dřívějším jednáním dceřiné společnosti, než došlo k převodu jejího podnikání. ESD také zopakoval, že v důsledku výslovného přiznání protiprávního jednání a uznání skutkových okolností, může dojít k dalšímu snížení pokuty podle oznámení o leniency z roku 1996.

SAS¹²⁶

258. Rozsudkem ze dne 18. července Soud prvního stupně zamítly všechny důvody uvedené společností SAS na podporu jejího nároku na zrušení nebo snížení pokuty, která jí byla uložena rozhodnutím Komise ze dne 18. července 2001, jež shledalo, že společnosti SAS a Maersk Air porušovaly článek 81 Smlouvy o ES, když uzavřely řadu dohod o sdílení trhu.
259. Soud prvního stupně měl za to, že Komise je plně oprávněna považovat porušování pro uložení pokut za „velmi vážné“ vzhledem k samotné povaze porušování (která je základním kritériem), jeho zeměpisnému rozsahu (neboť se týká tras do a z Dánska) a jeho značnému účinku na trh. S ohledem na trvání Soud prvního stupně rozhodl, že Komise za datum zahájení porušování správně považuje datum, kdy bylo dosaženo shody, i kdyby porušování nebylo později prováděno. Soud také rozhodl, že pro účel polehčujících okolností je ochota společnosti spolupracovat irelevantní, záleží pouze na skutečném stupni spolupráce.

Lucemburský pivní kartel¹²⁷

260. Rozsudkem ze dne 27. července potvrdil Soud prvního stupně v plném rozsahu rozhodnutí Komise ze dne 5. prosince 2001, kterým udělila pokuty za dlouhodobý kartel vytvořený prostřednictvím výslovné dohody o pivních doložkách v Lucembursku. Soud prvního stupně také potvrdil ustálenou judikaturu, podle které nemusí být prokázány žádné účinky, jestliže je cílem porušování omezení

¹²³ Spojené věci C-65/02 P a C-73/02 P Thyssen Krupp Stainless a Thyssen Krupp Acciai speciali Terni versus Komise a věc C-57/02 P Acerinox versus Komise.

¹²⁴ Spojené věci T-45/98 a T-47/98 Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni versus Komise Sb. rozh. 2001 s. II-3757 a věc T-48/98 Acerinox versus Komise Sb. rozh. 2001 s. II-3859.

¹²⁵ Věc COMP/35.814 Příplatek za legování (Úř. věst. L 100, 1.4.1998, s. 55). Pro komplexní popis rozhodnutí viz zprávu o hospodářské soutěži za rok 1998.

¹²⁶ Věc T-241/01, SAS versus Komise.

¹²⁷ Spojená věc T-49/02, T-50/02, T-51/02 Brasserie nationale versus Komise.

hospodářské soutěže. Soud prvního stupně měl za to, že pro účely pokut bylo možné kvalifikovat toto porušování jako velmi vážné výhradně na základě povahy porušování, a bylo by tomu tak, i kdyby šlo pouze o jeden členský stát, a to Lucembursko.

*Daimler Chrysler*¹²⁸

261. Ve svém rozsudku ze dne 15. září potvrdil Soud prvního stupně část rozhodnutí Komise ze dne 10. října 2001 v případě Mercedes-Benz¹²⁹, ve kterém Komise shledala, že společnost DaimlerChrysler AG sama nebo prostřednictvím svých belgických a španělských dceřiných společností porušovala pravidla hospodářské soutěže EU. Rozhodnutím uložila Komise společnosti DaimlerChrysler pokutu přes 71 milionů EUR za tři různá porušení pravidel hospodářské soutěže. Zaprvé společnost DaimlerChrysler dala svým německým obchodním zástupcům pokyny prodávat nové automobily pouze zákazníkům na jejich smluvním území tak, aby zabránila jejich soutěžení s jinými členy sítě, a požadovala platbu zálohy ve výši 15% z ceny vozidla u objednávek nových automobilů od zákazníků mimo území. Zadruhé byla společnost DaimlerChrysler sankcionována za to, že svým německým zástupcům a španělským obchodníkům bránila dodávat automobily leasingovým společnostem, kde nebyl určen žádný zákazník, čímž jim bránila mít zásobu okamžitě dostupných vozidel pro připravované leasingové smlouvy. Zatřetí se společnost DaimlerChrysler, prostřednictvím své zcela vlastněné belgické dceřiné společnosti, podílela na dohodách, které omezovaly slevy pro kupce nových automobilů v Belgii.
262. V řízení zahájeném na základě opravného prostředku podaného společností DaimlerChrysler Soud prvního stupně zrušil rozhodnutí, pokud jde o první dvě porušování, která se týkají Německa a Španělska.
263. V souvislosti s údajným protisoutěžním jednáním společnosti DaimlerChrysler v Německu Soud prvního stupně shledal, že distribuční dohody uzavřené společností DaimlerChrysler v Německu spadají pod definici dohod o obchodním zastoupení v pravém slova smyslu, a tedy mimo rozsah působnosti článku 81 Smlouvy o ES. Soud prvního stupně při formulaci tohoto závěru vzal především v úvahu skutečnost, že němečtí zástupci nenabývají vlastnictví vozidel, která prodávají jménem společnosti DaimlerChrysler konečným spotřebitelům. Kromě toho Soud prvního stupně shledal, že zvláštní tržní investice zástupců uvedené v rozhodnutí Komise ani jiné servisní povinnosti, které jsou jim uloženy, jako záruční opravy a poprodejní servis, s sebou nenesou obchodní rizika takového rozsahu, aby obchodní vztah mohl být posouzen jako dohoda spadající do rozsahu působnosti článku 81.
264. V souvislosti s jednáním společnosti DaimlerChrysler ve Španělsku Soud prvního stupně zjistil, že podle španělského práva musí mít každá leasingová společnost určeného zákazníka pro nájemní smlouvu již v době nabytí vozidla. Jednání, které Komise sankcionovala, se tedy odvíjelo od použitelných vnitrostátních právních předpisů a nebylo výsledkem provádění dohody v rozporu s pravidly hospodářské soutěže ES.

¹²⁸

Věc T-325/01, DaimlerChrysler versus Komise.

¹²⁹

Viz zprávu o hospodářské soutěži za rok 2001, s. 187.

265. Soud prvního stupně potvrdil pokutu ve výši 9,8 milionu EUR týkající se účasti společnosti DaimlerChrysler, prostřednictvím její zcela vlastněné belgické dceřiné společnosti, na dohodě o stanovení maloobchodních cen s jejími belgickými obchodníky. Tato dohoda měla omezit cenovou soutěž v Belgii, jelikož zavedla záchytná a odstrašující opatření proti slevám převyšujícím 3% zejména za třídu E.

*Belgický pивní kartel*¹³⁰

266. Rozsudky ze dne 25. října a 6. prosince Soud prvního stupně potvrdil rozhodnutí Komise ze dne 5. prosince 2001 v případě belgického pивního kartelu a zamítl argumentaci předloženou společnostmi Danone a Haacht. Pouze pokuta společnosti Danone byla mírně snížena, protože okolnosti, které Komise posoudila jako přitěžující neměly příčinnou souvislost s rozsahem kartelu.
267. Rozsudek je zejména významný s ohledem na přitěžující okolnost opakovaného protiprávního jednání. Soud prvního stupně došel k závěru, že opakované protiprávní jednání odůvodňuje velmi významné zvýšení pokuty. Soud dovodil, že opakování protiprávního jednání lze shledat tehdy, když existují předchozí rozhodnutí Komise, ve kterých posoudila jednání jako porušování, ale neuložila pokutu, a potvrdil, že rozhodnutí přijatá již před dlouhou dobou mohou tvořit správné východisko pro identifikaci opakovaného protiprávního jednání. Soud prvního stupně také potvrdil, že neexistuje povinnost definovat relevantní trh v případě porušování definovaného úmyslem (infringement by object) a že snížení pokuty za spolupráci nelze poskytnout na základě odpovědí, které neobsahují více než to, co je podnik povinen poskytnout v reakci na žádost o informace. Konzistentně s tímto závěrem soud dovodil, že neexistuje právo na snížení pokuty za poskytnutí faktických odpovědí na otázky položené Komisí v žádosti o informace, které se týkají dat schůzek a totožnosti účastníků.

*Vitamíny*¹³¹

268. Rozsudkem ze dne 6. října zrušil Soud prvního stupně rozhodnutí Komise ze dne 21. listopadu 2001 v případě vitamínů v části určené společností Sumitomo Chemical Co Ltd a Sumika Fine Chemicals Ltd. Komise shledala, že tyto společnosti porušily pravidla hospodářské soutěže, nicméně společnostem neuložila za toto jednání pokutu, protože protiprávní jednání, kterého se dopustily, bylo promlčeno.
269. Soud prvního stupně došel k závěru, že za takových okolností je Komise oprávněna přijmout rozhodnutí, kterým označí jednání, ke kterému došlo v minulosti za protiprávní, ovšem pouze za předpokladu, že má na takovém rozhodnutí oprávněný zájem. Co se týče tohoto konkrétního případu došel Soud prvního stupně k závěru, že z rozhodnutí Komise nelze dovodit, zda se Komise skutečně měla oprávněný zájem na přijetí rozhodnutí, ve kterém konstatovala porušování, jež žalobci již ukončili, a dále že Komise Soudu ani neprokázala existenci takového oprávněného zájmu.

¹³⁰

Věc T-38/02 Groupe Danone versus Komise a věc T-48/02 Haacht versus Komise.

¹³¹

Spojené věci T-22/02 a T-23/02 Sumitomo Chemical Co. Ltd a Sumika Fine Chemicals Co. Ltd versus Komise.

270. Ve čtyřech rozsudcích vynesených dne 29. listopadu Soud prvního stupně plně potvrdil posouzení Komise a zamítl všechny žaloby o zrušení nebo snížení pokut, které byly uloženy v kartelu stanovujícím ceny a sdílejícím trh fosfátu zinku, antikorozního minerálního pigmentu široce používaného k výrobě průmyslových barviv. Soud prvního stupně dovedl, že vzhledem k závažnosti a trvání protiprávního jednání byly pokuty odůvodněné a byly vypočítány správně.
271. Dotčené společnosti byly malé a střední podniky a pokuty představovaly významné procento jejich celosvětového obratu. Soud prvního stupně potvrdil hodnocení protiprávního jednání jako „velmi vážného“, více než čtyři roky dlouhé trvání kartelu a „rozdílné zacházení“ používané na společnosti.
272. V případě *Britannia* Soud prvního stupně uvedl, že Komise nebyla při stanovení horní hranice 10% obratu ve smyslu čl. 15 odst. 2 nařízení (ES) č. 17 povinna odkazovat na obrat dosažený společností v obchodním roce předcházejícím rozhodnutí o uložení pokuty. Bylo tomu tak proto, že v té době byl příslušný obrat společnosti Britannia nulový, jelikož se stala neobchodní společností. Místo toho Soud prvního stupně dále uvedl, že v tomto konkrétním případě se Komise správně opírala o poslední obrat odpovídající „celému“ roku hospodářské činnosti, tj. obchodní rok končící dne 30. června 1996, a nikoliv dne 30. června 2001.

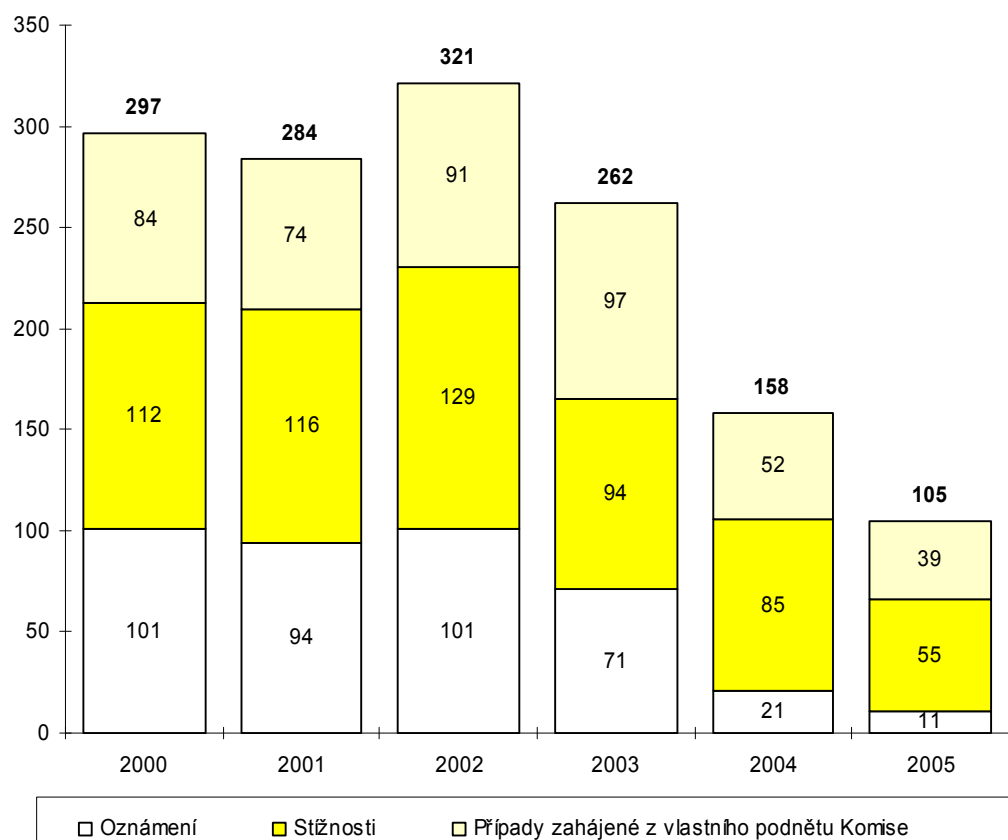
¹³²

Věci T-33/02 Britannia Alloys & Chemicals Limited, T-52/02 Société Nouvelle des Couleurs Zinciques S.A., T-62/02 Union Pigments AS a T-64/02 Hans Heubach GmbH & Co KG.

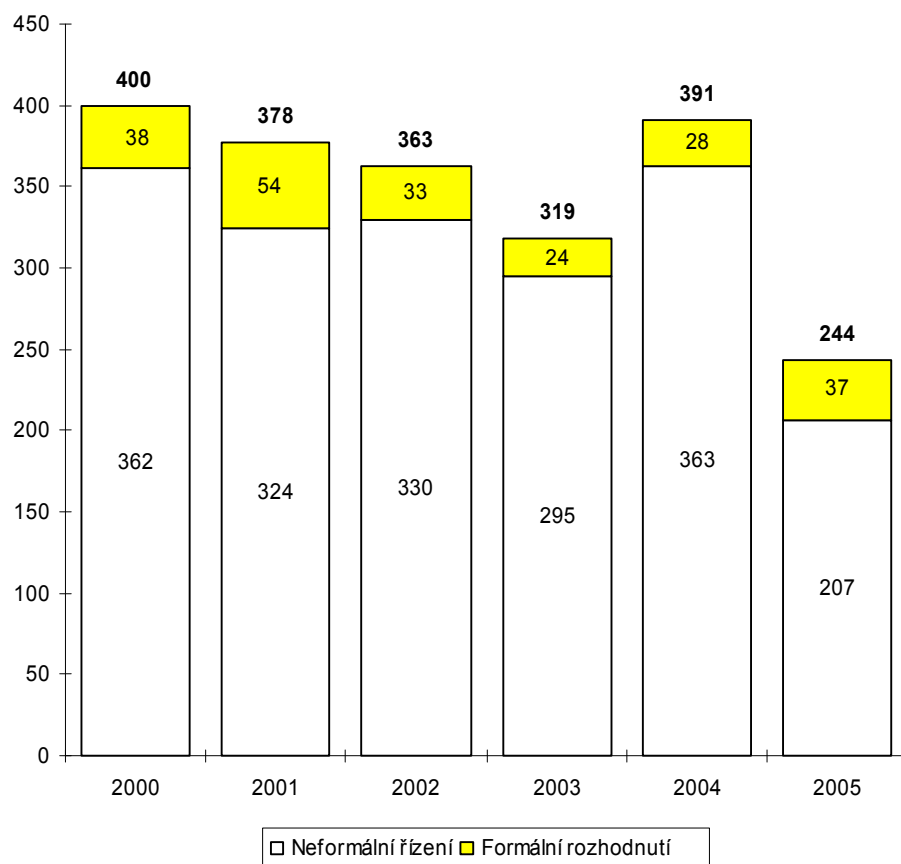
E – STATISTIKA

Obrázek č. 1

Nové případy

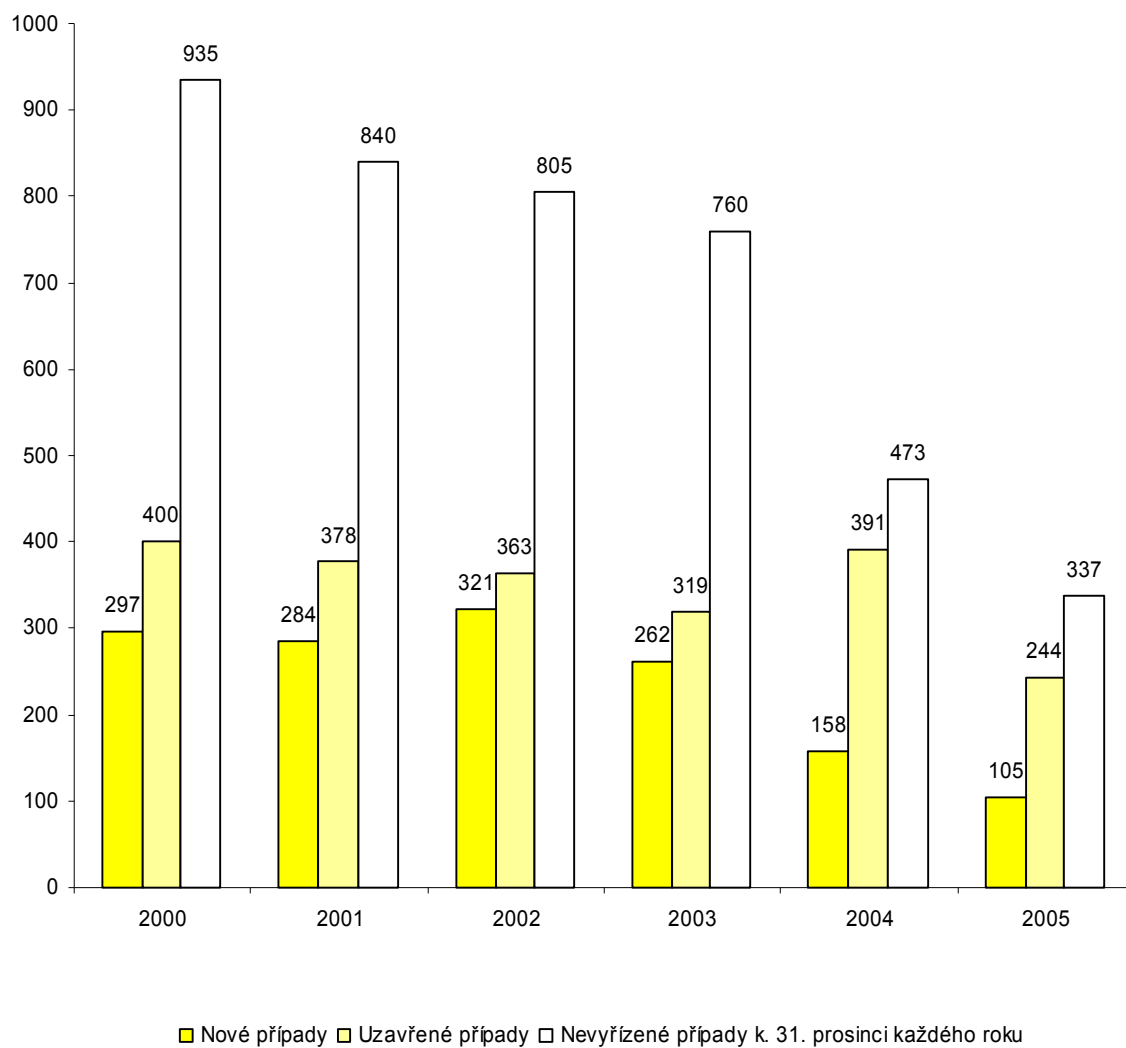

Obrázek č. 2
Uzavřené případy

Obrázek č. 3

Vývoj počtu případů nevyřízených ke konci roku

II – Kontrola spojování

273. Počet spojení a akvizic oznámených Komisi se v roce 2005 značně zvýšil na 313 případů v porovnání s 249 případy v předchozím roce.
274. Celkově přijala Komise 296 konečných rozhodnutí. Přijala 291 rozhodnutí o schválení po počátečním šetření („fáze I“). 15 z nich byla podmíněná schválení a 167 rozhodnutí (57%) bylo přijato v souladu se zjednodušeným postupem. Komise přijala pět rozhodnutí po hloubkovém šetření („fáze II“). Žádné z nich se netýkalo zákazu, dvě se týkala schválení bez podmínek a tři podmíněného schválení. Kromě toho Komise postoupila sedm případů vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž podle článku 9 nařízení Rady (ES) č. 139/2004 (dále jen „nařízení o spojování“)¹³³. Komise také obdržela 14 žádostí podle čl. 4 odst. 4 nařízení o spojování, 27 žádostí podle čl. 4 odst. 5 a čtyři žádosti podle článku 22. Pro další podrobnosti týkající se výsledku těchto žádostí viz oddíl 3 níže.
275. Přes vysoký celkový počet oznámení bylo pouze pět rozhodnutí přijato podle článku 8 nařízení o spojování. Nebylo přijato žádné rozhodnutí o zákazu podle čl. 8 odst. 3. Dále byla tři oznámení stažena oznamujícími stranami ve fázi II.
276. Procento oznámených spojení vedoucích k rozhodnutí o zákazu zůstává nízké, v průměru se pohybuje kolem 1% nebo 2%, započítáme-li stažení ve fázi II. Neexistuje zřejmé stoupající nebo klesající směřování rizika rozhodnutí o zákazu (nebo stažení ve fázi II), které vzniká oznamující straně, jak ukazuje tabulka níže.

Tabulka 1 – Zákazy a stažení ve fázi II, 1995-2005

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Celkem
Oznámení	110	131	172	235	292	345	335	279	212	249	313	2673
Zákazy	1			1	2	3	1	2	1	2	0	13
Stažení ve fázi II	0	1	0	4	5	6	4	1	0	2	3	26
Regulační riziko	0,9%	0,7%	0%	2,1%	2,4%	2,6%	1,5%	1%	0,5%	1,6%	1,0%	1,4%

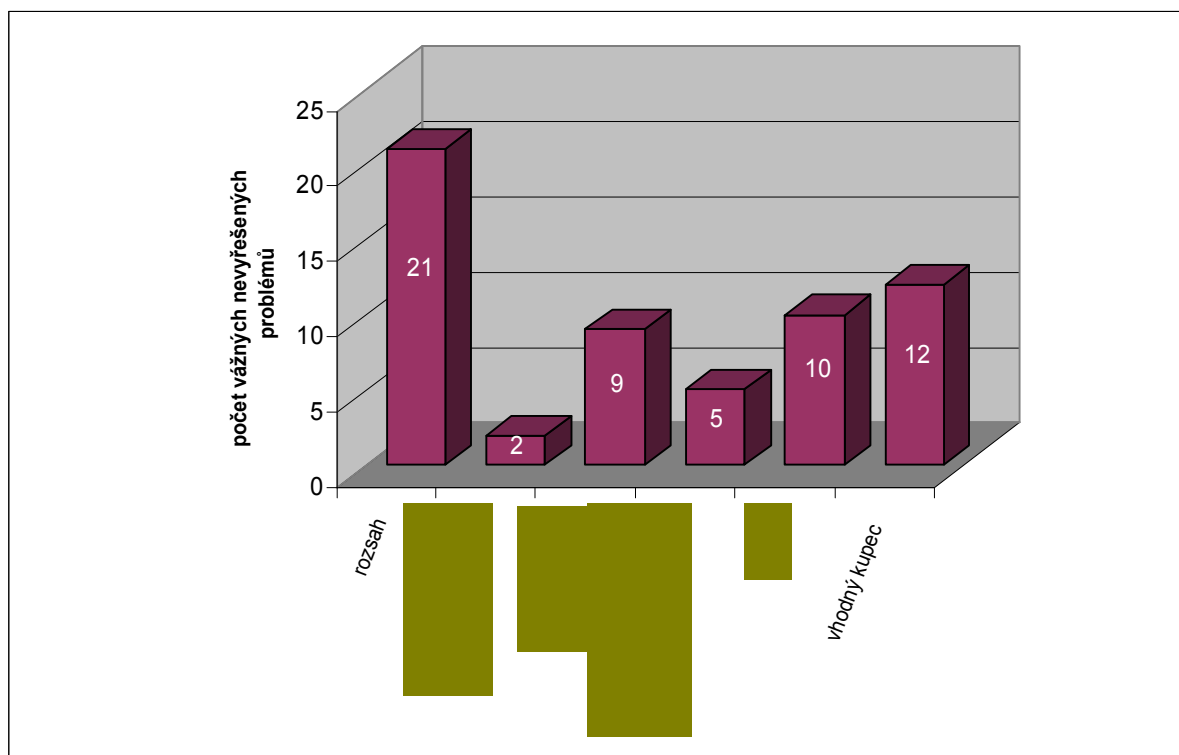
¹³³ Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 24, 29.1.2004).

A – LEGISLATIVNÍ A INTERPRETAČNÍ PŘEDPISY

1. STUDIE OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ

277. Studie opravných prostředků v oblasti spojování byla zveřejněna dne 21. října. Jednalo se o významné hodnocení *ex post*, které přezkoumalo určení a implementaci závazků přijatých Komisí v pětiletém období 1996 až 2000. Cílem studie bylo identifikovat ze zpětného pohledu, tj. tři až pět let po rozhodnutí Komise: (i) jakékoliv vážné problémy vyplývající z určení a implementace opravných prostředků; (ii) účinnost politiky opravných prostředků Komise v oblasti spojování v průběhu referenčního období a (iii) oblasti dalšího zlepšení stávající politiky a praxe opravných prostředků Komise v oblasti spojování.
278. Studie analyzovala 40 rozhodnutí Komise, která zahrnovala 96 různých opravných prostředků. Těchto 96 opravných prostředků tvořilo 42% z 227 opravných prostředků přijatých Komisí v průběhu tohoto pětiletého referenčního období a jsou reprezentativním vzorkem, pokud jde o typy přijatých opravných prostředků, počet opravných prostředků přijatých ve fázi I nebo po hloubkovém šetření ve fázi II a o různá výrobní odvětví.
279. Tým osob zabývajících se případy uskutečnil 145 rozhovorů se subjekty z praxe, které se podílely na tvorbě a implementaci opravných prostředků v té době, včetně zavazujících se stran (40 rozhovorů), kupujících (61 rozhovorů), správců (37 rozhovorů) a odběratelů a konkurentů (sedm rozhovorů). Studie tak vytvořila vítanou příležitost pro podnikatelskou a právníckou obec poskytnout Komisi zpětnou vazbu ke všem aspektům opravných prostředků v oblasti spojování, přičemž jim byla zároveň zaručena plná anonymita.
280. Drtivá většina zkoumaných opravných prostředků – 84 celkem z 96 – spočívala v závazcích prodeje podniku. Zjištění studie potvrdila význam různých aspektů praxe opravných prostředků Komise v oblasti spojování zavedené od roku 2000, tj. po referenčním období vybraného vzorku, např. oznámení o opravných prostředcích a modelových znění závazků. Zjištění nicméně také identifikovala řadu vážných problémů, které se týkají určení a implementace analyzovaných opravných prostředků a které vyžadují další pozornost.
281. Graf 1 níže dokládá počet a typ těchto vážných nevyřešených problémů s určením nebo implementací, s nimiž se studie setkala v různých fázích trvání analyzovaných opravných prostředků a které s největší pravděpodobností vedly ke snížení účinnosti opravných prostředků, jež měly obnovit podmínky účinné hospodářské soutěže. Nejčastějším problémem byl neadekvátně definovaný rozsah prodaného podniku, následovalo schválení nevhodných kupujících, nesprávné vyčlenění prodávaných aktiv a neúplný převod prodaného podniku na nového vlastníka.

Graf 1 – Počet vážných nevyřešených problémů

282. Studie analyzovala deset samostatných závazků o poskytnutí přístupu, které měly zachovat skutečnou nebo potenciální hospodářskou soutěž na relevantním trhu zabráněním uzavření přístupu k životně důležité infrastruktuře, technologii nebo právům k duševnímu vlastnictví nebo vzdáním se výlučných práv. Tyto opravné prostředky týkající se přístupu vyvolaly řadu vážných problémů s určením a implementací. Bylo zjištěno, že hlavní příčiny neplnění závazků o přístupu spočívají v neodmyslitelných potížích při stanovení podmínek pro účinný přístup předem a při jejich sledování. Podle studie se jeví, že tyto opravné prostředky pro přístup fungovaly pouze v omezeném počtu případů.
283. Studie se také pokusila o celkové vyhodnocení účinnosti každého opravného prostředku. To vycházelo z kvalitativního posouzení, pokud jde o určení a implementaci, i z posouzení shromážděných kvantitativních údajů o trhu, jako je provozní stav prodaného podniku a vývoj relativních podílů na trhu. Tento ukazatel účinnosti třídí posuzované opravné prostředky na základě toho, do jaké míry splnily svůj soutěžní cíl (tj. zachování účinné hospodářské soutěže zabráněním vytvoření nebo posílení dominantního postavení na trhu). Jelikož však nedošlo k úplnému novému šetření trhu pro každý opravný prostředek, může hodnocení podle studie poskytnout pouze určité indicie.
284. Celkové hodnocení účinnosti bylo možné u 85 z 96 analyzovaných opravných prostředků. Z 85 takto analyzovaných opravných prostředků jich bylo 57% zcela účinných, zatímco 24% bylo považováno pouze za částečně účinné. Pouze několik málo opravných prostředků, 7%, jednoznačně nedosáhlo svého zamýšleného cíle, a bylo tedy považováno za neúčinné. Co se týče různých typů opravných prostředků, studie zjistila, že celkově nejúčinnějším typem opravného prostředku je odchod

ze společného podniku (žádné nesplnění zamýšleného cíle), zatímco účinnost opravných prostředků spočívajících v poskytnutí přístupu byla nejslabší.

285. Jako doplněk zadala Komise studii na *ex post* ekonomickou analýzu opravných prostředků v oblasti spojování. Analýza měla posoudit hospodářskou účinnost menšího počtu opravných prostředků pomocí jednoduchých ekonometrických simulačních modelů. Výsledky této studie budou zveřejněny v roce 2006.
286. Výsledky studií a připomínky k nim přispějí k nadcházejícímu přezkumu oznámení o opravných prostředcích v oblasti spojování a modelových závazků prodeje a pověření správce.

2. NOVÉ POKYNY K UPUŠTĚNÍ OD SPOJENÍ

287. Dne 1. července zveřejnilo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž informační oznámení o podmínkách, které musí být splněny oznamujícími stranami v případě upuštění od spojení¹³⁴. Přepracované nařízení o spojování zavedlo nové ustanovení v čl. 6 odst. 1 písm. c), které stanoví požadavky pro uzavření řízení pro kontrolu spojení po zahájení řízení. Toto ustanovení stanovuje, že takovéto řízení je uzavřeno rozhodnutím podle článku 8, pokud dotčené podniky neprokáží ke spokojenosti Komise, že od transakce upustily. Toto ustanovení objasňuje, že jakmile je přijato rozhodnutí o zahájení řízení podle čl. 6 odst. 1 písm. c) a případ se dostal do fáze II, ztrácí Komise pravomoc ne pouhým stažením oznámení, ale pouze tehdy, jestliže strany prokáží, že od transakce upustily.
288. Informační oznámení také objasňuje, jak mohou strany prokázat, že upustily od operace. V této souvislosti je nutné vzít v úvahu, že přepracované nařízení o spojování umožňuje oznámení nejen na základě závazné dohody nebo oznámení veřejné nabídky, ale již na základě záměru v dobré víře (čl. 4 odst. 1). Informační oznámení stanoví jako obecnou zásadu, že požadavky na důkaz o upuštění musí odpovídat, pokud jde o právní formu, formát, sílu atd., původnímu aktu, který byl považován za dostatečný k oznámení spojení. Jestliže poté, co bylo oznámení učiněno na základě záměru v dobré víře, je následně uzavřena závazná dohoda, je příslušným aktem ten pozdější.
289. Informační oznámení tedy uvádí, že v případě závazné dohody musí existovat důkaz o právně závazném zrušení dohody; vyjádření záměru zrušit dohodu nebo jednostranná prohlášení stran nestačí. Vyjádření záměru zrušit dohodu nebo ji neprovádět či jednostranná prohlášení jedné ze stran nebudou považována za dostatečná. V případě záměru uzavřít dohodu v dobré víře je zapotřebí dokument, který zvrátí dopis vyjadřující úmysl nebo protokol o dohodě. Pro jiné podoby záměru v dobré víře mohou být relevantní jiné důkazy. V případě veřejného oznámení veřejné nabídky je zapotřebí veřejné oznámení, které ukončuje nabídkové řízení. U provedených spojení musí strany prokázat, že byla znovu nastolena situace, která existovala před provedením. Informační oznámení zdůrazňuje, že strany musí předložit potřebné dokumenty, aby splnily specifikované požadavky na každý typ upuštění od spojení.

¹³⁴

http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/abandonment_of_concentrations_en.pdf

3. ZJEDNODUŠENÉ PŘIDĚLOVÁNÍ PŘÍPADŮ V AKCI – ZKUŠENOSTI V PRŮBĚHU ROKU 2005

290. Systém postupování případů Komisí členským státům a naopak, který s přijetím revidovaného nařízení o spojování a s následným přijetím sdělení Komise o postupování případů¹³⁵ prošel důkladným přepracováním, funguje od 1. května 2004. Zdá se, že revidovaný systém postupování případů zaznamenává značný úspěch, pokud jde o to, do jaké míry jej využívají spojující se společnosti a vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž členských států EU, pokud jde o povahu dotčených případů a jejich vhodnost k postoupení i pokud jde o to, jak systém funguje na praktické úrovni.

3.1. Statistický přehled

291. V průběhu roku 2005 bylo využito každé ze čtyř ustanovení v nařízení o spojování, která se týkají postupování případů Komisí členským státům a naopak (čl. 4 odst. 4, čl. 4 odst. 5 a články 9 a 22). Pro shrnutí:

- *Čl. 4 odst. 4:* v průběhu roku 2005 obdržela Komise 14 žádostí o postoupení podle čl. 4 odst. 4, což je značné zvýšení oproti dvěma žádostem podaným mezi 1. květnem a 31. prosincem 2004; 11 žádostí o postoupení bylo schváleno a případy byly celé převedeny; dvě žádosti byly staženy a jedna zůstala na konci roku nevyřízená;
- *Čl. 4 odst. 5:* v průběhu roku 2005 obdržela Komise 27 žádostí o postoupení podle čl. 4 odst. 5; žádná žádost nebyla členskými státy vetována a tři zůstaly na konci roku nevyřízené; 24 žádostí vedlo k tomu, že případy získaly „význam pro celé Společenství“; toto číslo představuje zhruba 8% případů oznámených Komisi v průběhu tohoto období¹³⁶;
- *Článek 9:* v průběhu roku 2005 obdržela Komise sedm žádostí o postoupení podle článku 9; šest žádostí bylo schváleno, tři celé a tři částečně; jedna žádost byla stažena;
- *Článek 22:* v průběhu roku 2005 obdržela Komise žádosti o postoupení podle článku 22 v případě čtyř spojení podniků; ve třech případech byly žádosti schváleny a v jednom byla žádost zamítnuta.

3.2. Praktické aspekty postoupení před podáním oznámení

292. Aby se zajistilo, že systém postoupení před podáním oznámení funguje účinně, zvláště s ohledem na přísné lhůty stanovené v článku 4, navázalo generální ředitelství a vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž dotčené čl. 4 odst. 4 nebo čl. 4 odst. 5 obvykle přímý kontakt, jakmile se žádost zdála pravděpodobná. Komise také podporuje strany, které uvažují o podání této žádosti, aby se na generální ředitelství pro hospodářskou soutěž a vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž dotčené pravděpodobně čl. 4 odst. 4 nebo čl. 4 odst. 5 obrátily nejdříve neformálně.

¹³⁵ Sdělení Komise o postupování případů, pokud jde o spojování podniků (Úř. věst. C 56, 5.3.2005, s. 2) (dále jen sdělení o postupování případů).

¹³⁶ V průběhu roku 2005 bylo Komisi podáno 313 oznámení o spojení.

Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž stranám, které uvažují o podání této žádosti, zejména poradí s právními požadavky na postoupení a s kategoriemi případů, které Komise považuje za vhodné k postoupení, jak je stanoveno ve sdělení o postupování případů. Někdy lze Komisi předložit návrh formuláře OP. K dnešnímu datu strany často využívaly tuto příležitost obrátit se na příslušné orgány před podáním žádostí podle čl. 4 odst. 4 nebo čl. 4 odst. 5 neformálně.

293. Co se týče žádostí podle čl. 4 odst. 5, Komise žádající strany zejména podporuje, aby před podáním provedly důkladnou kontrolu, popřípadě aby se přímo spojily s příslušnými vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž, aby zajistily, že je formulář OP přesný a úplný pokud jde o členské státy, které označuje za „příslušné“ k přezkoumání dotyčného případu.
294. Co se týče žádostí podle čl. 4 odst. 4, pokud členský stát potvrdí, že souhlasí s postoupením v předepsané lhůtě, hodlá Komise obvykle přijmout rozhodnutí o přijetí, nebo zamítnutí postoupení tak, jak činila v souvislosti s žádostmi podanými k tomuto datu, a nenechává uplynout lhůtu 25 pracovních dnů stanovenou v čl. 4 odst. 4. Jestliže členský stát s postoupením nesouhlasí, postupuje případ obvyklým způsobem, kdy strany podají Komisi oznámení jako obvykle.

B – ROZHODNUTÍ KOMISE

1. ROZHODNUTÍ PODLE ČLÁNKU 8

*Bertelsmann/Springer*¹³⁷

295. Dne 3. května schválila Komise vytvoření společného podniku pro rotační hlubotisk německými mediálními společnostmi Bertelsmann AG a Axel Springer AG. Hloubkové šetření ukázalo, že spojení podniků zásadně nenaruší účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu ani v žádném členském státě.
296. Společný podnik spojuje pět německých tiskařských zařízení provozovaných dceřinými společnostmi společnosti Bertelsmann, a to společnostmi Arvato a Gruner+Jahr, a společností Springer a jednu tiskárnu ve Spojeném království, kterou v současnosti zřizuje Arvato. Společný podnik naopak nezahrnuje rotační hlubotisková zařízení společnosti Bertelsmann ve Španělsku a Itálii ani žádné ofsetové tiskárenské provozy držené zúčastněnými společnostmi.
297. Transakce byla Komisi oznámena dne 4. listopadu 2004. Ačkoliv vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž podal žádost o postoupení, Komise se rozhodla vyřídit případ sama vzhledem k celoevropským účinkům společného podniku na trzích pro rotační hlubotisk katalogů a reklam. Komise se však zaměřila zejména na německý trh pro rotační hlubotisk časopisů. Vzhledem k obzvláště silnému postavení zúčastněných společností na tomto trhu zahájila Komise dne 23. prosince 2004 hloubkové šetření.
298. Hloubkové šetření potvrdilo počáteční zjištění Komise, že pro tisk velkých nákladů časopisů, katalogů a reklam nelze rotační hlubotisk nahradit ofsetovou technikou. Ačkoliv všechny tiskoviny jsou tištěny na stejných rotačních hlubotiskových tiskárnách, nalezla Komise samostatné trhy pro tisk velkého nákladu katalogů nebo reklam na straně jedné a tisk časopisů na straně druhé. Tento rozdíl je způsoben zejména časovou citlivostí tisku některých časopisů a zvláštním know-how potřebným k tisku časopisů. Geograficky je trh pro rotační hlubotisk časopisů omezen na Německo, kdežto trh pro tisk velkých nákladů katalogů a reklam zahrnuje Německo, jeho sousední země, Itálii a Slovensko.
299. Na německém trhu pro rotační hlubotisk časopisů představuje spojený podíl stran téměř 50%. Šetření na trhu však také odhalilo, že navzdory vysokým podílům na trhu nebude společný podnik moci zvýšit ceny, jelikož jeho konkurenti v Německu představují účinná konkurenční omezení. Tito konkurenti by mohli okamžitě rozšířit svou kapacitu určenou na tisk časopisů. Analýza také ukázala, že konkurenti by měli motivaci přidělit kapacitu na tisk časopisů, jelikož obchodní marže z tisku časopisů se ukázala být vyšší než z tisku katalogů a reklam. Kromě konkurenčních omezení uplatňovaných německými konkurenty bude společný podnik čelit potenciálním konkurentům na německém trhu pro rotační hlubotisk časopisů zejména ze strany tiskáren se sídlem v Nizozemsku, Francii a Itálii.

¹³⁷

Věc COMP/M.3178 Bertelsmann/Springer/JV.

300. Na dalších dotčených výrobních trzích nevznikly žádné obavy o hospodářskou soutěž na vnitrostátní ani širší úrovni. Komise také dospěla k závěru, že oznámené spojení nezmění vertikální integraci společností Springer a Bertelsmann do oblasti vydávání časopisů.

*Blackstone/Acetex*¹³⁸

301. Dne 13. července Komise schválila navrhované získání výhradní kontroly nad kanadskou chemickou společností Acetex ze strany obchodní banky Blackstone v USA. Komise dospěla k závěru, že by tato transakce nenarušila závažným způsobem účinnou hospodářskou soutěž v EHP nebo v jeho podstatné části.
302. Blackstone je soukromá obchodní banka se sídlem v USA, která poskytuje služby zejména v oblasti finančního poradenství, soukromých kapitálových investic a investic do nemovitostí. Celanese, jedna ze společností kontrolovaná firmou Blackstone, je chemickou firmou s působností ve čtyřech hlavních odvětvích: chemické výrobky, acetátové produkty, technické polymery a potravinářské přísady.
303. Acetex s ústřední správou ve Vancouveru se zabývá výrobou a obchodem s acetyly a umělými hmotami. Jak Celanese, tak i Acetex vyrábějí chemické látky včetně kyseliny octové, vinylacetátu (monomer, dále jen „VAM“) a acetanhydridu. Celanese je hlavním dodavatelem v celosvětovém měřítku, zatímco Acetex působí převážně v Evropě.
304. Transakce byla Komisi oznámena dne 20. ledna. Po hloubkovém šetření na trhu Komise dospěla k závěru, že trhy kyseliny octové, VAM a acetanhydridu mají celosvětový rozsah. U těchto výrobků rozdíl mezi průměrnou cenou účtovanou v různých oblastech celého světa a výrobními náklady tvoří dostatečně velkou marži na zaplacení dopravy, skladování a cel, která umožňuje další obchod nad již tak vysokou úroveň obchodu mezi různými oblastmi světa.
305. Komise dospěla k závěru, že ačkoliv by společnost Celanese získáním Acetexu posílila svou pozici na světových trzích kyseliny octové, VAM a acetanhydridu, transakce by nevedla k narušení hospodářské soutěže. Na relevantních trzích působí ještě několik silných konkurentů, například BP, Millenium, Daicel, Dow, DuPont a Eastman. Podrobný průzkum vývoje poptávky a plánovaných nových kapacit dále ukázal, že ačkoliv poptávka po těchto výrobcích roste poměrně rychle, plánované nové kapacity zejména na Dálném a Středním východě porostou ještě rychleji. Komise dospěla k závěru, že v této situaci by jakákoli snaha jednotlivých stran zvýšit ceny či snížit kapacitu skončila neúspěchem.

*Siemens / VA Tech*¹³⁹

306. Dne 13. července Komise schválila navrhované převzetí skupiny VA Tech z Rakouska společností Siemens z Německa pod podmínkou, že Siemens prodá své podnikání v oblasti vodních elektráren společnosti VA Tech a zajistí nezávislost stavitele metalurgických závodů SMS Demag. Ve světle závazků poskytnutých

¹³⁸ Věc COMP/M.3625 Blackstone/Acetex.

¹³⁹ Věc COMP/M.3653 Siemens/VA Tech.

společností Siemens dospěla Komise k závěru, že transakce zásadně nenaruší účinnou hospodářskou soutěž v EHP ani v jeho významné části.

307. Společnosti Siemens a VA Tech působí na celém světě v řadě podobných odvětví. Jejich výrobky se používají v oblastech, jako jsou elektrárny, sítě pro dodávku elektřiny, vlaky, ocelárny a velké budovy. U některých relevantních výrobků jsou vedoucími podniky na trhu.
308. Transakce byla Komisi oznámena v lednu a dne 14. února zahájila Komise řízení ve fázi II.
309. Zejména dceřiná společnost společnosti VA Tech, VA Tech Hydro, ovládá evropský trh pro hlavní součásti používané ve vodních elektrárnách, jako jsou turbíny a generátory. Siemens má 50% podíl ve společném podniku s jinou německou strojírenskou společností, Voith Siemens, která je jedním z hlavních konkurentů VA Tech Hydro na tomto trhu. Komise zjistila, že spojení činností VA Tech Hydro a Voith Siemens by vedlo k vytvoření dominantního postavení na trhu EHP pro zařízení a služby pro vodní elektrárny, a tedy k zásadnímu narušení hospodářské soutěže na tomto trhu. Závazek společnosti Siemens prodat podnik společnosti VA Tech zabývající se vodní energií provozovaný společností VA Tech Hydro vhodnému kupujícímu znamenal, že bude odstraněno překrývání činností stran, a hospodářská soutěž tedy nebude významně ovlivněna.
310. Ve výstavbě metalurgických závodů vlastnila společnost Siemens 28% podíl ve společnosti SMS Demag, o které Komise zjistila, že je hlavním konkurentem společnosti VA Tech ve výstavbě ocelářských závodů. Společnost Siemens uskutečnila „put opci“ (s účinností k 31. prosinci 2004), aby prodala svůj podíl SMS, mateřské společnosti SMS Demag. Převod akcií se však zpozdil kvůli právnímu sporu o jejich ocenění. Šetření Komise odhalilo, že pokračující podíl společnosti Siemens ve společnosti SMS Demag jí umožňuje přístup k některým citlivým informacím o hospodářské soutěži, které souvisejí s uvedenou společností. Na vysoce koncentrovaném celosvětovém trhu pro výstavbu metalurgických závodů by spojení mezi společnostmi Siemens a VA Tech tedy podstatně omezilo hospodářskou soutěž mezi dvěma ze tří předních hráčů, a to společnostmi SMS Demag a VA Tech, a vedlo by tak k zásadnímu narušení účinné hospodářské soutěže. Podle závazků poskytnutých společností Siemens budou zástupci společnosti Siemens v akcionářských orgánech společnosti SMS Demag nahrazeni nezávislými správci, čímž se zajistí nezávislost společnosti na podniku Siemens.
311. Na všech ostatních trzích, kde se činnosti stran překrývají, dospěla Komise k závěru, že spojení zásadně nenaruší účinnou hospodářskou soutěž. Tyto trhy zahrnují zařízení a služby pro tepelné elektrárny, přenos a rozvod energie, železniční zařízení, elektrická zařízení nízkého napětí, stavební technologii a řízení, dopravní infrastrukturu a zařízení pro lanovky.
312. V samostatném rozhodnutí, které mělo zajistit, aby bylo ukončeno strukturální spojení mezi konkurenty Bombardier a Siemens na trhu pro tramvaje, Komise zprostila společnost Bombardier její povinnosti stanovené v rozhodnutí Komise

o schválení převzetí společnosti ADtranz společností Bombardier z dubna 2001¹⁴⁰ kupovat některé trakční soustavy pro tramvaje od společnosti VA Tech.

*Johnson & Johnson / Guidant*¹⁴¹

313. Dne 25. srpna schválila Komise, v závislosti na podmínkách, plánovanou akvizici v hodnotě 24 miliard USD (přibližně 18 miliard EUR) uskutečněnou americkou zdravotnickou skupinou Johnson & Johnson (J&J), která získala svého konkurenta, americkou společnost Guidant specializovanou na kardiovaskulární zdravotnické prostředky. Zejména se strany zavázaly prodat výrobu výrobků pro endoskopický odběr cév společnosti J&J nebo Guidant plus endovaskulární obchodní činnost společnosti Guidant v EHP a obchodní činnost J&J v EHP v oblasti zaváděcích pouzder. Rozhodnutí Komise následovalo po hloubkovém šetření převzetí. Ve světle závazků poskytnutých J&J dospěla Komise k závěru, že transakce zásadně nenaruší účinnou hospodářskou soutěž v EHP ani v jeho významné části.
314. Společnost J&J i Guidant působí po celém světě v oblasti vývoje, výroby a prodeje cévních zdravotnických prostředků. Jejich výrobky se používají k léčbě cévních onemocnění jak srdce (věnitě tepny), tak periferních částí lidského těla (např. krčních, ledvinových, stehenních tepen). Firmy jsou přímými konkurenty, pokud jde o počet výrobků, a obě patří k omezenému počtu předních společností na trhu pro tyto výrobky v Evropě i ve světě. Komise zahájila hloubkové šetření na trhu dne 22. dubna.
315. Šetření se zaměřilo na tři hlavní oblasti: koronární stenty uvolňující léky (DES) a příslušenství, endovaskulární stenty a příslušenství používané v periferních tepnách a prostředky používané v kardiochirurgii.
316. Koronární stenty uvolňující léky jsou trubice z lehčené oceli pokryté lékem, které se vkládají do uzavřené věnitě tepny za účelem odstranění plaku a zesílení stěn cév. Na tomto rychle rostoucím trhu jsou v současnosti pouze dva hlavní celosvětoví dodavatelé, J&J a Boston Scientific, plus řada subjektů hodlajících vstoupit na trh, včetně společnosti Guidant. Ve svém šetření musela Komise posoudit, zda by spojení odstraněním společnosti Guidant jakožto potenciálního konkurenta odstranilo hlavní konkurenční omezení na trhu DES.
317. Šetření odhalilo, že i když by společnost Guidant pravděpodobně byla jedním z klíčových hráčů na trhu pro DES, jiné nové subjekty na trhu, v první řadě Medtronic a Abbott, budou také pravděpodobně představovat významné konkurenční omezení a vyrovnají tak ztrátu konkurence vzniklou akvizicí společnosti Guidant uskutečněnou J&J.
318. Avšak v případě stentů používaných v periferních částech těla Komise zjistila, že spojení vyvolá obavy o hospodářskou soutěž v EHP vzhledem k tomu, že J&J i Guidant patří k předním dodavatelům v Evropě, trh je velmi koncentrovaný a existují velké překážky vstupu. Komise také zjistila, že spojení zájmů společností J&J a Guidant by narušilo hospodářskou soutěž na dvou malých trzích pro

¹⁴⁰

Věc COMP/M.2139 Bombardier/ADtranz; viz zprávu o hospodářské soutěži za rok 2001.

¹⁴¹

Věc COMP/M.3687 Johnson & Johnson/Guidant.

kardiovaskulární prostředky (koronární zavaděcí pouzdra a systémy endoskopického odběru cév v kardiochirurgii). Závazky nabídnuté J&J znamenají, že hospodářská soutěž nebude transakcí významně ovlivněna.

*E.ON/MOL*¹⁴²

319. Dne 21. prosince Komise schválila, v závislosti na podmínkách, akvizici MOL WMT a MOL Storage, dvou dceřiných společností podniku MOL, původně monopolní ropné a plynárenské společnosti v Maďarsku, uskutečněnou společností E.ON Ruhrgas (dále jen „E.ON“).
320. E.ON je velký integrovaný německý energetický subjekt působící ve výrobě a dodávkách plynu a elektřiny v několika evropských zemích. V Maďarsku E.ON v první řadě působí v oblasti maloobchodních dodávek plynu a elektřiny prostřednictvím vlastnictví regionálních distribučních společností. MOL působí v oblasti výroby (MOL E&P), přepravy (MOL Transmission), skladování (MOL Storage) a velkoobchodu a obchodování s plynem (MOL WMT).
321. Transakcí získala společnost E.ON společnosti MOL WMT a MOL Storage. Společnost E.ON také převzala dlouhodobé smlouvy o dodávkách plynu, které byly v té době v portfoliu MOL WMT, a to se společností Gazprom, a mohla kontrolovat všechny zásoby zemního plynu Maďarska, jak dovážené, tak domácí.
322. Po hloubkovém šetření Komise nejdříve zjistila, že operace by měla protisoutěžní účinky na velkoobchodních a maloobchodních trzích plynu a elektřiny v Maďarsku. Tyto účinky vznikly vertikální integrací dominantního postavení v oblasti velkoobchodu s plynem a jeho skladování s činnostmi společnosti E.ON v maloobchodu s plynem a elektřinou.
323. Komise analyzovala dopad navrhované operace na nabídku plynu a elektřiny v Maďarsku v současném regulačním rámci maďarských trhů plynu a elektřiny i v rámci jeho pravděpodobného budoucího vývoje ve světle úplné liberalizace těchto trhů do července 2007 a dospěla k závěru, že transakce, tak jak byla oznámena, zásadně naruší účinnou hospodářskou soutěž na těchto trzích. Komise zejména zjistila, že po transakci bude E.ON moci využít svou kontrolu nad zásobami zemního plynu v Maďarsku ke zvýšení své tržní síly na navazujících trzích pro maloobchodní dodávky plynu a elektřiny a pro výrobu/velkoobchod s elektřinou.
324. Za účelem odstranění těchto obav nabídla společnost E.ON komplexní a dalekosáhlý balíček opravných prostředků. Opravné prostředky by zejména dosáhly úplného vlastnického odpojení činností výroby a přepravy plynu, které jsou v držení společnosti MOL, od činností velkoobchodu a skladování plynu, jež získala společnost E.ON, prodejem zbývajících menšinového podílu společnosti MOL ve společnostech MOL WMT a MOL Storage. Společnost E.ON se také zavázala uvolnit na trh významné objemy plynu za konkurenceschopných podmínek. Společnost E.ON se zavázala provést osmiletý program uvolňování plynu (1 miliarda metrů krychlových za rok) a zřící se poloviny své 10leté smlouvy o dodávkách plynu s MOL E&P prostřednictvím tzv. smluvního uvolnění. Tato dvě opatření by

¹⁴²

Věc COMP/M.3696 E.ON/Mol.

uvolnila 16 miliard metrů krychlových do roku 2015, až 2 miliardy metrů krychlových za rok, což odpovídá 14% maďarské spotřeby. Jednalo by se o nejvýznamnější „uvolnění“ plynu, které kdy bylo v Evropě provedeno, pokud jde jak o objemy, tak o trvání. Jako takové by všem současným i budoucím účastníkům trhu poskytlo možnost uzavírat smlouvy o dodávkách plynu za stejných podmínek.

325. Komise opravné prostředky pečlivě posoudila na základě zkušeností s předchozími programy uvolnění plynu na vnitrostátní úrovni a podrobných připomínek tržních subjektů z Maďarska i jiných členských států. Komise dospěla k závěru, že opravné prostředky nabídnou velkoobchodníkům a odběratelům přístup k velkým zásobám zemního plynu společnosti E.ON za nediskriminačních a soutěžních podmínek. Opravné prostředky tak postačovaly k odstranění obav o hospodářskou soutěž pramenících z transakce a vytvořily by podmínky pro rozvoj hospodářské soutěže na nově liberalizovaných maďarských energetických trzích.
326. Komise úzce spolupracovala s maďarskými orgány, zejména s Maďarským energetickým úřadem. Tato spolupráce bude v budoucnu pokračovat, aby se zajistilo úplné a účinné provádění opravných prostředků.

2. ROZHODNUTÍ PODLE ČL. 6 ODS. 1 PÍSM. B) A ČL. 6 ODS. 2

327. V průběhu roku přijala Komise 15 rozhodnutí o schválení s podmínkami podle čl. 6 odst. 2 a 291 nepodmíněných schválení podle čl. 6 odst. 1 písm. b). Výběr zajímavějších podmíněných případů podle čl. 6 odst. 2 je shrnut níže. Reference všech těchto rozhodnutí o schválení budou zveřejněna ve II. díle této zprávy a texty těchto rozhodnutí jsou k dispozici na internetové stránce Komise¹⁴³.

*Reuters/Telerate*¹⁴⁴

328. Dne 23. května Komise schválila, v závislosti na podmínkách, navrhovanou akvizici poskytovatele finančních údajů Moneyline Telerate Holding (dále jen „Telerate“) jeho hlavním celosvětovým konkurentem, Reuters Limited (dále jen „Reuters“).
329. Reuters je jedním ze dvou hlavních celosvětových poskytovatelů údajů o finančních trzích a multimediálních zpráv uzpůsobených pro odborníky v odvětvích finančních služeb a sdělovacích prostředků a v podnikatelském odvětví. Jeho silnou stránkou je zejména dodávání údajů o peněžních trzích a akciích a mimoburzovních údajů souvisejících s akciemi; činnosti společnosti Reuters se poněkud doplňují s činnostmi jejího hlavního konkurenta, společnosti Bloomberg, která se zaměřuje na jiné třídy aktiv v segmentu údajů o finančních trzích a dodává své produkty bez platforem tržních dat. Telerate je také poskytovatelem údajů o finančních trzích a zpráv v celosvětovém měřítku a zaměřuje se na distribuci údajů o trhu v reálném čase z mnoha různých zdrojů.

¹⁴³ <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>.

¹⁴⁴ Věc COMP/M.3692 Reuters/Telerate.

330. Šetření se zaměřilo na účinky navrhované akvizice na hospodářskou soutěž na trzích pro poskytování údajů o trzích v reálném čase a platformy tržních dat. V souvislosti s trhem pro poskytování údajů v reálném čase Komise neshledala žádný náznak toho, že spojení zásadně naruší účinnou hospodářskou soutěž, neboť na trhu zůstane po spojení dostatečný počet silných konkurenčních dodavatelů. Šetření však odhalilo, že spojující se strany jsou jedinými hlavními poskytovateli platform tržních dat na celém světě a že spojení jejich vlastnických platform povede k téměř nenapadnutelnému postavení na trhu pro poskytování platform tržních dat. Platformy tržních dat jsou technologické prostředky, které odběratelům údajů o trzích v reálném čase umožňují integrovat a poskytovat informace ze zdrojů různých prodejců dat. S cílem vyřešit tuto obavu o hospodářskou soutěž se společnosti Reuters a Telerate zavázaly poskytnout neomezenou výlučnou celosvětovou licenci na TRS (platforma tržních dat společnosti Telerate) společnosti Hyperfeed. Licenční dohoda stanoví příslušný právní rámec, aby se společnost Hyperfeed mohla stát životaschopným a účinným konkurentem společnosti Reuters.
331. Transakce byla Komisi postoupena podle čl. 4 odst. 5 nařízení ES o spojování, což Komisi umožnilo zabývat se akvizicí, která by jinak byla přezkoumána podle zákonů dvanácti členských států. Útvary Komise úzce spolupracovaly s ministerstvem spravedlnosti USA a koordinovaly své úsilí, aby našly vhodný opravný prostředek, který by zcela vyřešil problém s hospodářskou soutěží v oblasti platform tržních dat.
- Lufthansa/Swiss*¹⁴⁵
332. Dne 4. července Komise schválila, v závislosti na podmínkách, dohodu, kterou by společnost Deutsche Lufthansa AG získala většinu akcií společnosti Swiss International Air Lines Ltd. a tím výhradní kontrolu nad touto společností. Šetření Komise ukázalo, že navrhovaná akvizice společnosti Swiss uskutečněná společností Lufthansa odstraní nebo významně omezí hospodářskou soutěž na řadě vnitroeurospeských tras, hlavně Curych-Frankfurt a Curych-Mnichov, i na některých dálkových trasách do USA, Jižní Afriky, Thajska a Egypta. Než Komise dospěla k tomuto závěru, vzala v úvahu dopad úzké spolupráce společnosti Lufthansa s členy Star Alliance.
333. Za účelem vyřešení obav Komise strany souhlasily, že se vzdají některých startovacích a přistávacích letištních časů na letištích v Curychu, Frankfurtu, Mnichově, Düsseldorfu, Berlíně, Vídni, Stockholmu a Kodani. Toto vzdání letištních časů by vytvořilo podmínky, aby nové subjekty na těchto trasách mohly poskytovat až 41 zpátečních cest denně.
334. Za účelem podpory vstupu na trh může také nový subjekt po určitém období získat tzv. „vydržená práva“ na letištní časy získané pro trasy Curych-Frankfurt a Curych-Mnichov za předpokladu, že bude na této trase nabízet služby alespoň tři roky. Závazek o letištních časech doprovází opatření, která vyžadují, aby se společnost Lufthansa zdržela zvyšování své plánované nabídky letů na těchto trasách, aby měl nový subjekt spravedlivou šanci zavést se jako důvěryhodný konkurent.

¹⁴⁵

Věc COMP/M.3770 Lufthansa/Swiss.

335. A konečně, švýcarský úřad pro civilní letectví Komisi ujistil, že poskytne dopravní práva jiným přepravcům, kteří budou chtít provést mezipřistání v Curychu na cestě do Spojených států nebo do jiných destinací mimo EU. Švýcarské a německé úřady pro letectví také poskytly ujištění, že se zdrží regulace cen na těchto dálkových trasách. Tento bod byl důležitý, protože Komise brala v úvahu existenci nepřímé neboli síťové hospodářské soutěže na dálkových trasách jako jeden z faktorů při své analýze trhu.

*Maersk/PONL*¹⁴⁶

336. Dne 29. července schválila Komise v závislosti na podmínkách navrhovanou akvizici námořní dopravní společnosti Royal P&O Nedlloyd (PONL) jinou námořní dopravní společností AP Møller-Maersk A/S (Maersk). Navrhovaná akvizice by vytvořila největší námořní dopravní společnost na světě, která by využívala přes 800 kontejnerových plavidel s celosvětovým obratem zhruba 28 miliard EUR. AP Møller-Maersk A/S vlastní námořní kontejnerové dopravce Maersk a Safmarine a působí také v odvětvích služeb kontejnerových terminálů, vlečení do přístavů, tankerů, logistiky, průzkumu ropy a plynu, letecké dopravy, stavby lodí a supermarketů. PONL je hlavně společnost kontejnerové liniové dopravy. Zabývá se také službami kontejnerových terminálů, logistikou a leteckou dopravou. Činnosti stran se překrývají hlavně v obchodní činnosti kontejnerové námořní dopravy a v menší míře v oblasti služeb terminálů.
337. Šetření Komise na trhu se zaměřilo na námořní trasy do a z Evropy s cílem určit, zda podíly stran na trhu a vazby vytvořené jejich účastí v různých konferencích a konsorciích s jejich konkurenty povedou k protisoutěžním účinkům.
338. Podle pravidel hospodářské soutěže EU použitelných na námořní dopravu požívají liniové konference (seskupení námořních dopravních společností podílejících se na pravidelné přepravě) antimonopolní imunitu. Tato imunita byla poskytnuta přibližně před 20 lety. Dopravci sdružení v konsorciích také využívají antimonopolní výjimku. Bílá kniha Komise zveřejněná v říjnu 2004 dospěla k závěru, že výjimka pro liniové konference by měla být zrušena, protože nevede k účinným a spolehlivým službám, které plní požadavky zákazníků v oblasti nákladní námořní dopravy.
339. Navrhovaná transakce vytvořila spojení mezi společností Maersk a konferencemi a konsorcií, jejichž členem je pouze PONL. Tam, kde jejich spojené podíly na trhu vzbuzovaly obavy o hospodářskou soutěž, udělila Komise souhlas pod podmínkou, že se PONL z těchto konferencí a konsorcií stáhne. Další oblastí obav byla námořní trasa mezi Evropou a Jižní Afrikou, zvláště doprava mraženého zboží v chladírenských kontejnerových lodích, kde byl spojený podíl stran na trhu vyšší než 50%. Společnost Maersk se zavázala prodat obchodní činnost PONL zabývající se nákladní dopravou z Jižní Afriky do Evropy. Tyto závazky odstranily obavy Komise o hospodářskou soutěž.

¹⁴⁶

Věc COMP/M.3829 Maersk/PONL.

340. Dne 31. března schválila Komise akvizici společnosti Novar navrhovanou společností Honeywell v závislosti na podmínkách podle čl. 6 odst. 2 nařízení o spojování. Americká korporace Honeywell je společnost vyrábějící vyspělé technologie, která odběratelům na celém světě dodává zařízení a služby v oblasti kosmické techniky, automobilové součástky, elektroniku, speciální materiály, polymery, dopravní a elektrárenské systémy a regulační a ovládací jednotky pro domácnosti, průmysl a stavebnictví. Novar je mezinárodní skupina se sídlem ve Spojeném království, která se zaměřuje na inteligentní stavební systémy, Indalex aluminium solutions a služby tisku cenin. Tato akvizice společností Honeywell a Novar umožní spojit jejich činnosti v odvětvích požárních poplachových systémů, systémů proti vniknutí a jiných bezpečnostních systémů a regulačních a ovládacích jednotek pro stavebnictví.
341. Šetření Komise ukázalo, že spojení zásadně naruší účinnou hospodářskou soutěž na trhu pro požární poplachové systémy v Itálii, kde by spojený subjekt měl velmi silné postavení. S cílem vyřešit zjištěné vážné obavy o hospodářskou soutěž navrhla společnost Honeywell prodej celého předmětu podnikání společnosti Novar v oblasti požárních poplachových systémů v Itálii (v Itálii známo pod značkou Esser Italia). Mělo se za to, že tento závazek postačuje k odstranění obav o hospodářskou soutěž.

3. POSTOUPENÍ

342. V reakci na žádost Úřadu pro poctivé obchodování (OFT) Spojeného království se Evropská komise dne 1. února rozhodla postoupit OFT akvizici NHP plc se sídlem ve Spojeném království uskutečněnou americkou společností Blackstone Group. Obě strany působí ve Spojeném království na trhu soukromých pečovatelských domů pro seniory.
343. Blackstone je mezinárodní obchodní banka, která nedávno získala Southern Cross Healthcare Limited (Southern Cross), společnost se sídlem ve Spojeném království, která provozuje pečovatelské domy pro seniory ve Spojeném království. NHP je společnost kotovaná ve Spojeném království, která také působí v odvětví pečovatelských domů ve Spojeném království. Transakce povede k určitému horizontálnímu překrývání mezi stranami v oblasti poskytování služeb pečovatelských domů pro seniory ve Spojeném království, ať jsou trhy definovány jakkoliv.
344. OFT uvedl, že trh pečovatelských domů ve Spojeném království je místní a že transakce ovlivní hospodářskou soutěž zvláště v oblastech, které spadají pod tři místní orgány Spojeného království (Arbroath, Nottingham a Port Talbot), kde by strany měly vysoké spojené podíly na trhu, ať již v odvětví ústavů sociální péče nebo ubytovacích a pečovatelských domů.

¹⁴⁷ Věc COMP/M.3686 Honeywell/Novar.

¹⁴⁸ Věc COMP/M.3669 Blackstone/NHP.

345. Proto podal OFT Komisi žádost, aby rozhodnutí o spojení bylo postoupeno jemu (podle čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení o spojování). Podle tohoto ustanovení je Komise povinná postoupit případ, jestliže spojení ovlivňuje hospodářskou soutěž na trhu v jednom členském státě, který vykazuje všechny vlastnosti samostatného trhu a který tvoří podstatnou část společného trhu.

346. Šetření Komise ukázalo, že trh pečovatelských domů ve Spojeném království je svým rozsahem místní. Dále na základě výsledků tohoto šetření nelze vyloučit, že ve Spojeném království existují samostatné výrobní trhy pro ústavy sociální péče a ubytovací a pečovatelské domy. Strany by se v některých místních oblastech staly největším poskytovatelem služeb. Spojení by tak ovlivnilo hospodářskou soutěž na některých místních trzích ve Spojeném království, které nepředstavují podstatnou část společného trhu. Žádost úřadu OFT o posouzení dopadu spojení na hospodářskou soutěž byla proto schválena.

*IESY Repository / Ish*¹⁴⁹

347. Dne 17. února se Komise rozhodla postoupit zkoumání navrhované akvizice severoporýnsko-vestfálského provozovatele kabelové sítě Ish skutečně hesenským kabelovým subjektem Iesy německému Spolkovému kartelovému úřadu. Případ byl Komisi oznámen dne 17. prosince 2004.

348. Společnosti Iesy a Ish provozují každá kabelovou síť koupenou od společnosti Deutsche Telekom AG ve svých příslušných regionech – v Hesensku (Iesy) a v Severním Porýní-Vestfálsku (Ish). Přes tyto sítě dodávají rozhlasový a televizní signál domácnostem a provozovatelům jiných sítí. Spolkový kartelový úřad požádal, aby mu byl případ postoupen z důvodu, že spojení může ovlivnit hospodářskou soutěž na německém trhu pro kabelovou televizi a že účinky spojení se omezují na Německo. Komise dospěla k závěru, že podmínky postoupení byly splněny a že vnitrostátní šetření je vhodné vzhledem ke zkušenostem, které Spolkový kartelový úřad získal v předchozích případech kabelové televize.

349. Společnosti Iesy a Ish poskytují služby kabelové televize hlavně ve svých příslušných německých regionech (spolkových zemích) a nepůsobí mimo Německo. Proto se mělo za to, že relevantní trhy pro kabelovou televizi jsou samostatné trhy v rámci EU. Komise souhlasila s názorem Spolkového kartelového úřadu, že plánované spojení může ovlivnit hospodářskou soutěž v částech německého trhu pro kabelovou televizi.

*Strabag/Dywidag (Walter Bau)*¹⁵⁰

350. Dne 29. dubna obdržela Komise oznámení o navrhované operaci, která spočívala v akvizici řady dceřiných společností insolventní německé stavební společnosti Walter Bau AG skutečně rakouskou stavební skupinou Strabag. Strabag je stavební společnost, která působí po celém světě ve všech oblastech průmyslu, zvláště ve stavebnictví a stavebním inženýrství. Walter Bau poskytuje služby v souvislosti se stavbami na klíč, stavebním inženýrstvím a stavbami silnic.

¹⁴⁹ Věc COMP/M.3674 IESY Repository/Ish.

¹⁵⁰ Věc COMP/M.3754 Strabag/Dywidag.

351. Společnost Strabag plánovala převzetí stávajících stavebních a stavebních inženýrských projektů společnosti Walter Bau, které byly převedeny na nedávno založenou společnost Dywidag Schlüsselfertig- und Ingenieurbau GmbH. Společnost Strabag také získala kontrolu nad stavebními inženýrskými společnostmi Walter Heilit Verkehrswegebau GmbH, Dywidag International GmbH a Dyckerhoff & Widmann GmbH, které působí v Rakousku, a nad společností RIB GmbH, která pokračuje v některých projektech stavby mostů řízených dceřinou společností podniku Walter Bau, Niklas GmbH.
352. Ačkoliv Strabag a Walter Bau patří k největším stavebním společnostem v Německu a ačkoliv operací došlo k horizontálnímu překrytí na řadě stavebních trhů nebo segmentů trhu v Německu a Rakousku, nevzbuzovala operace žádné obavy o hospodářskou soutěž. Bylo tomu tak proto, že se plánovalo, že společnost Strabag převezme pouze malý počet stavebních zakázek společnosti Walter Bau a spojené podíly stran na stavebních trzích, trzích stavby silnic a jiných stavebních inženýrských trzích zůstanou hluboko pod 20%. I když Strabag je největší stavební společností v Rakousku, společnost Walter Bau tam mají pouze omezené aktivity a jejich převzetím by společnost Strabag zvýšila svůj podíl na trhu pouze mírně.
353. Dne 30. května německý Spolkový kartelový úřad podal žádost o částečné postoupení případu podle čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení o spojování. Žádost Komisi informovala, že navrhovaná transakce ovlivní hospodářskou soutěž na hamburském regionálním trhu pro asfalt, že tento trh má všechny znaky samostatného trhu a že tvoří podstatnou část společného trhu. V hamburském regionu měla společnost Walter Heilit podíl v obalovně asfaltové směsi. Společnost Norddeutsche Mischwerke GmbH & Co AG, která také měla podíl v tomto závodě, kontrolovala též čtyři z dalších osmi závodů v regionu. Strabag je další konkurent, což by podle žádosti znamenalo, že by hrozilo porušení článku 81 Smlouvy o ES a že by mohlo vzniknout dominantní postavení na trhu. Německý vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž proto požádal o postoupení případu v souvislosti s tímto trhem. Komise dospěla k závěru, že podmínky postoupení byly splněny, a proto postoupila posouzení dopadu operace na hamburský regionální trh asfaltu německému vnitrostátnímu orgánu pro hospodářskou soutěž.
354. Co se týče dalších relevantních trhů, dospěla Komise k závěru, že operace zásadně nenaruší účinnou hospodářskou soutěž v EHP ani v jeho podstatné části, jelikož spojené podíly stran na relevantních trzích v Německu jsou omezené a transakce povede pouze k mírnému zvýšení podílu na trhu v Rakousku.

*Macquarie/Ferrovial / Exeter Airport*¹⁵¹

355. Dne 27. června nabývající strany Macquarie Airport Group (MAG) a Ferrovial Aeropuertos oznámily svůj záměr získat společnou kontrolu nad letištěm v Exeteru.
356. MAG, společnost se sídlem ve Spojeném království, je součástí Macquarie Group a jedná se o celosvětový soukromý akciový fond, který investuje do letišť a přidružené infrastruktury. V EU společností Macquarie Group také společně kontrolují letiště v Římě a v Bruselu a mají podíly na letišti v Birminghamu

¹⁵¹ Věc COMP/M.3823 MAG/Ferrovial Aeropuertos/Exeter Airport.

a v Kodani. Spolu se společností Ferrovial MAG společně kontroluje letiště v Bristolu. Společnost Ferrovial také působila v oblasti správy koncesí na letištní infrastrukturu. Kromě podílu na letišti v Bristolu investovala společnost Ferrovial do letiště v Sydney, Belfastu a Antofagastě.

357. Po tomto oznámení podal OFT žádost o postoupení podle čl. 9 odst. 2 písm. a) nařízení ES o spojování. V této žádosti OFT Komisi informoval, že jihozápad Anglie může být samostatným trhem pro poskytování služeb letištní infrastruktury leteckým společností. Jelikož strany již kontrolovaly letiště v Bristolu, akvizice letiště v Exeteru by znamenala, že jejich podíl na trhu v této oblasti by mohl být dostatečně vysoký, aby případně vyvolal obavy o hospodářskou soutěž. Kromě toho obdržel OFT připomínky třetích stran, které vyjadřovaly obavy z akvizice.
358. Šetření Komise ukázalo, že výrobním trhem je poskytování služeb letištní infrastruktury leteckým společností a že geografický trh může být omezený až na jihozápad Anglie (Bristol, Exeter, Bournemouth, Plymouth, Newquay a Southampton). Kdyby se tyto indicie potvrdily, podíly na trhu dvou letišť v regionu by byly dostatečně vysoké, aby případně ovlivnily hospodářskou soutěž. Komise proto souhlasila, že je zapotřebí další šetření a že k provedení tohoto šetření jsou nejvhodnější orgány Spojeného království.
359. Proto se Komise rozhodla postoupit společnou akvizici letiště v Exeteru uskutečněnou společností Macquarie Airport Group (MAG) a Ferrovial Aeropuertos vnitrostátnímu orgánu pro hospodářskou soutěž Spojeného království z důvodu, že hrozilo, že spojení významně ovlivní hospodářskou soutěž na jihozápadě Anglie v souvislosti se službami letištní infrastruktury pro letecké společnosti.

*FIMAG/Züblin*¹⁵²

360. Navrhovaná akvizice, která byla Komisi oznámena dne 26. srpna, se týkala nabytí kontroly nad německou stavební společností Züblin podnikem FIMAG, holdingovou společností skupiny Strabag (dále jen „Strabag“). Strabag je stavební skupina se sídlem v Rakousku, která působí ve všech oblastech průmyslu, zvláště ve stavebnictví a stavebním inženýrství. Dále vyrábí a distribuuje stavební materiály. Züblin je německá stavební společnost a také působí ve stavebnictví a stavebním inženýrství i ve službách souvisejících se stavebnictvím. Prostřednictvím své dceřiné společnosti ROBA Baustoff GmbH (dále jen „Roba“) působí ve výrobě a distribuci stavebních materiálů. Získáním akcií insolventní společnosti Walter Bau by společnost FIMAG získala kontrolu nad společností Züblin.
361. Strabag a Züblin patří k největším stavebním společnostem v Německu. Spojené podíly stran na stavebních trzích a trzích stavebního inženýrství by však zůstaly hluboko pod 15%, i kdyby se tyto trhy dále rozdělily. Stejně tak i když je Strabag největší stavební společností v Rakousku, podíly stran na rakouském trhu nedosáhly úrovně, která by vyvolávala obavy o hospodářskou soutěž.

¹⁵²

Věc COMP/M.3864 FIMAG/Züblin.

362. Německý Spolkový kartelový úřad podal dne 20. září žádost o částečné postoupení případu podle čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení o spojování. Domníval se, že oznámená operace ovlivní hospodářskou soutěž na regionálních trzích pro asfaltovou směs v Berlíně, Chemnitzu, Lipsku/Halle, Rostocku a Mnichově, jelikož každý vykazuje všechny znaky samostatného trhu a netvoří podstatnou část společného trhu. Spolkový kartelový úřad uvedl, že hrozí, že převzetí společnosti Roba, jednoho z posledních zbývajících nezávislých konkurentů v oblasti výroby asfaltové směsi, společností Strabag dále omezí hospodářskou soutěž na relevantních regionálních trzích kvůli strukturálnímu vztahu mezi společností Strabag a skupinou Wehrhahn, které jsou společnými akcionáři společnosti Deutag. Komise dospěla k závěru, že podmínky postoupení byly splněny, a proto postoupila posouzení dopadu operace na regionální trh asfaltu v Berlíně, Chemnitzu, Lipsku/Halle, Rostocku a Mnichově německému Spolkovému kartelovému úřadu.
363. Komise shledala, že zbývajících části navrhovaného spojení zásadně nenaruší účinnou hospodářskou soutěž v EHP ani v jeho podstatné části, jelikož spojené podíly stran na relevantních trzích v Německu budou omezené a transakce povede pouze k mírnému zvýšení podílu na relevantních trzích v Rakousku.
- Tesco/Carrefour*¹⁵³
364. Navrhovaná akvizice, která byla Komisi oznámena dne 4. listopadu, se týkala nabytí výhradní kontroly nad českým a slovenským podnikem společností Carrefour (Francie) společností Tesco (Spojené království). Šetření Komise ukázalo, že navrhovaná transakce povede k horizontálnímu překrývání na řadě místních trhů pro maloobchodní prodej zboží každodenní spotřeby v České republice a na Slovensku.
365. Tesco, se sídlem ve Spojeném království, působí v maloobchodním prodeji potravin i jiného zboží a má přes 2 300 prodejen celé řady rozmanitých formátů po celém světě. Společnost vlastní a provozuje 31 prodejen na Slovensku a 27 prodejen v České republice. Francouzská společnost Carrefour také působí v maloobchodním prodeji potravin i jiného zboží s více než 11 000 prodejny po celém světě. Provozuje 11 prodejen velkého formátu v České republice a čtyři prodejny velkého formátu na Slovensku.
366. Dne 30. listopadu Komise obdržela žádost o částečné postoupení případu od slovenského vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž. Ve své žádosti vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž tvrdil, že transakce ovlivní hospodářskou soutěž podle čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení o spojování na trhu pro maloobchodní prodej zboží každodenní spotřeby v supermarketech a hypermarketech na třech místních trzích v Bratislavě, Košicích a Žilině. Dále se slovenský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž domníval, že tyto trhy tvoří podstatnou část společného trhu.
367. Na Slovensku existovaly náznaky, že transakce posílí postavení společnosti Tesco jakožto přední maloobchodní společnosti na vnitrostátní úrovni. Navíc v Bratislavě, Košicích a Žilině by spojený subjekt měl vysoké podíly na trhu a snížil by se počet

¹⁵³

Věc COMP/M.3905 Tesco/Carrefour.

dostupných alternativních prodejen. Proto Komise dospěla k závěru, že transakce ovlivňuje hospodářskou soutěž na těchto třech místních trzích. Každý z těchto místních trhů tvoří méně než 0,1% celkového prodeje potravin na společném trhu a nelze je považovat za podstatnou část společného trhu. V souladu s nařízením o spojování Komise tedy postoupila posouzení slovenské části transakce slovenskému vnitrostátnímu orgánu pro hospodářskou soutěž. Poprvé tak byla transakce postoupena orgánu pro hospodářskou soutěž v novém členském státě.

368. Co se týče České republiky, šetření Komise ukázala, že spojený subjekt stále bude teprve čtvrtou největší maloobchodní skupinou na vnitrostátní úrovni. I na jednotlivých místních trzích by strany stále čelily konkurenci ze strany řady jiných silných maloobchodníků, jako je Lidl&Schwarz, Aldi nebo Rewe.
369. Komise transakci v souvislosti s Českou republikou schválila, jelikož by zásadně nenarušila účinnou hospodářskou soutěž v českém maloobchodním odvětví.

4. STAŽENÁ OZNÁMENÍ / OPERACE, OD NICHŽ SE UPUSTILO

*Microsoft / Time Warner / ContentGuard/JV*¹⁵⁴

370. Dne 12. července 2004 společnosti Microsoft a Time Warner Komisi oznámily operaci, kterou získaly od společnosti Xerox řadu akcí americké společnosti ContentGuard, a že po této akvizici drží každá 48% hlasovacích práv (před touto transakcí společnost Microsoft již měla 25% podíl). Kromě toho uzavřely dohodu o hlasování akcionářů, která jim dává společnou kontrolu nad společností ContentGuard.
371. ContentGuard působí ve vývoji a poskytování licencí na práva k duševnímu vlastnictví, která souvisejí s řešeními správy digitálních práv. ContentGuard má jakožto vynálezce podkladové technologie správy digitálních práv klíčové portfolio patentů. Technologie správy digitálních práv spočívá v softwarových řešeních, která umožňují bezpečný přenos digitálního obsahu jakéhokoli typu (např. zvukové záznamy, filmy, dokumenty) otevřenou sítí např. koncovým uživatelům nebo jejich výměnu mezi prostředky. Správa digitálních práv se stane standardem v celém výrobním odvětví IT a již je standardem pro poskytování mediálního obsahu on-line, jako je hudba a video. Microsoft je v současnosti předním a možná dominantním dodavatelem řešení správy digitálních práv.
372. Po rutinním přezkumu ve fázi I zahájila Komise dne 25. srpna 2004 hloubkové šetření a dne 29. listopadu 2004 zaslala stranám oznámení námitek. Jednou z hlavních obav Komise bylo, že by operace mohla posílit monopol společnosti Microsoft na trhu pro počítačové operační systémy. Ve společném vlastnictví společností Microsoft a Time Warner by společnost ContentGuard mohla ve skutečnosti získat motivaci i schopnost využít své portfolio práv k duševnímu vlastnictví k znevýhodnění soupeřů společnosti Microsoft na trhu řešení správy digitálních práv. Správa digitálních práv by mohla být využívána jako klíčová technologie nezbytná pro působení na souvisejících trzích, protože Microsoft

¹⁵⁴

Věc COMP/M.3445 Microsoft/Time Warner/Content Guard/JV.

kontroluje, na který počítačový operační systém by se programové vybavení správy digitálních práv mohlo použít. Tato společná akvizice by navíc také mohla dramaticky zpomalit vývoj otevřených standardů interoperability.

373. Po námitkách Komise společnosti Microsoft a Time Warner Komisi informovaly, že společnost Thomson získává 33% podíl ve společnosti ContentGuard. Ačkoliv tato akvizice společnosti Thomson byla oznámena v listopadu 2004, došlo k ní až dne 14. března 2005. Útvary Komise pečlivě přezkoumaly, zda transakce, která zahrnuje společnost Thomson, spadala pod nařízení o spojování. V důsledku nabytí akciového podílu společností Thomson a změn v řídicí struktuře společnosti ContentGuard by nad společností ContentGuard neměl kontrolu žádný akcionář. Proto se Komise domnívala, že po podstatné změně pravidel řízení společnosti ContentGuard a po vstupu nového klíčového akcionáře (Thomson) Microsoft již nemůže utvářet licenční politiku společnosti ContentGuard na úkor konkurentů společnosti Microsoft. Od původní operace, kterou společnosti Microsoft a Time Warner získaly společnou kontrolu nad společností ContentGuard, bylo upuštěno a společnosti své oznámení stáhly podle nařízení o spojování.

*Total/Sasol/JV*¹⁵⁵

374. Sasol Wax International AG (dále jen „Sasol“), Německo, která patří k jihoafrické skupině Sasol, je specializovaná společnost působící v oblasti parafinových vosků, zejména parafinu a mikrovosků. Total France S.A. (dále jen „Total“) je součástí skupiny Total, jedné z největších ropných a plynárenských společností na světě. Kromě výroby parafinu a mikrovosků vyrábí Total nezbytné suroviny pro jejich výrobu: parafinový gáč a vysokoviskózní světlý parafinový gáč.
375. Navrhovaná operace spočívala ve vytvoření společného podniku, který by působil ve výrobě, uvádění na trh a prodeji parafinových voskových výrobků a asfaltových příměsí a spojil by takto činnosti společností Sasol a Total v těchto oblastech. Parafinový gáč a vysokoviskózní světlý parafinový gáč se vyrábějí v rafinériích jako vedlejší produkty procesu rafinace ropy. Mohou se používat interně pro další zpracování, prodávat přímo třetím stranám nebo dále rafinovat do parafinových vosků či mikrovosků. Parafinové vosky a mikrovosky se používají v různých koncových aplikacích, jako jsou svíčky, pryž, obaly, kabely, žvýkácká guma nebo lepidla.
376. Komise zahájila dne 13. dubna hloubkové šetření navrhovaného společného podniku, protože měla vážné obavy, že transakce může zásadně narušit účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu. Počáteční šetření na trhu zejména zjistilo, že spojení obchodních činností společností Sasol a Total, dodávání surovin společností Total společnému podniku a posílení kapacitních omezení, které by bylo důsledkem transakce, může významně posílit vedoucí postavení společnosti Sasol na trzích pro parafin a mikrovosky. Na konci počátečního šetření byl navržen závazek. Komise však po tržním testu zjistila, že navrhovaný opravný prostředek je příliš složitý a zároveň neřeší vážné obavy, pokud jde o parafinové vosky.

¹⁵⁵

Věc COMP/M.3637 Total/Sasol/JV.

377. Dne 20. dubna sdělily strany Komisy ukončení dohody o společném podniku a stažení oznámení.

*AMI/Eurotecnica*¹⁵⁶

378. Dne 18. října zahájila Komise hloubkové šetření (fáze II) navrhované akvizice italské strojírenské společnosti Eurotecnica rakouskou společností Agrolinz Melamine International (AMI). Případ Komisi postoupily německé a polské vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž. Dne 20. prosince oznamující strany od dohody odstoupily.
379. AMI působí ve výrobě melaminu, speciální chemikálie, která se používá v široké řadě aplikací, jako jsou povrchové aplikace, pojiva a lepidla, a jako látka zpomalující hoření. Společnost AMI má také vlastní technologie výroby melaminu, na které v posledních deseti letech neposkytla licence třetím stranám. Eurotecnica je v současnosti jediným poskytovatelem licence na technologii výroby melaminu, který působí na světové úrovni, ale sám melamin nevyrábí.
380. Komise zahájila hloubkové šetření, protože spojení by posílilo již silné postavení AMI na trhu melaminu. Komise se obávala, že koupí jediného celosvětového poskytovatele licencí na technologii výroby melaminu by společnost AMI mohla bránit dalšímu vstupu na trh a kontrolovat projekty rozvoje aktivit svých konkurentů. Odstranění těchto konkurenčních omezení navíc mohlo zvýšit pravděpodobnost koordinovaného obchodního chování na již koncentrovaném trhu melaminu.

¹⁵⁶

Věc COMP/M.3923 AMI/Eurotecnica.

C – VYBRANÉ SOUDNÍ PŘÍPADY

*Commission versus Tetra Laval BV*¹⁵⁷

381. Dne 15. února zamítl Evropský soudní dvůr (ESD) odvolání Komise proti rozsudku Soudu prvního stupně ve věci Tetra Laval versus Komise¹⁵⁸, který zrušil rozhodnutí Komise, jež prohlásilo spojení společností Tetra Laval a Sidel za neslučitelné se společným trhem podle čl. 8 odst. 3 nařízení o spojování¹⁵⁹. Rozsudek objasňuje tři obzvlášť významné otázky: úroveň důkazů a soudní přezkum; vztah mezi nařízením o spojování a článkem 82 Smlouvy o ES a přijatelnost závazků vztahujících se ke způsobu chování.
382. Co se týče požadované úrovně důkazů, rozsudek ESD zdůrazňuje, že do budoucnosti zaměřená analýza nezbytná při kontrole spojování zahrnuje předpovídání událostí, ke kterým s větší či menší pravděpodobností dojde v budoucnu, a že v důsledku této analýzy je nutné předvídat různé řetězení příčin a následků, aby bylo možné určit, které z nich jsou nejpravděpodobnější. Rozsudek ESD tedy potvrzuje názor Komise, že úroveň požadovaných důkazů ve všech případech spojování spočívá ve vážení pravděpodobností. V tomto případě se ESD domníval, že Soud prvního stupně ve skutečnosti nezměnil podmínky související s úrovní důkazů, ale pouze připomněl požadavek, že důkaz by měl přesvědčit o opodstatněnosti teze nebo rozhodnutí. Pokud jde o analýzu předpokládaného vývoje konglomerátního spojení, ESD shledal, že otázka, zda konglomerátní spojení umožní spojenému subjektu využít své síly (pákový efekt) za účelem získat časem dominantní postavení, zahrnuje „řetězení příčin a následků, která jsou špatně rozpoznatelná, neurčitá a obtížně prokazatelná“. Kvalita důkazu, který odůvodňuje zákaz těchto spojení, je tedy obzvlášť významná pro podporu názoru, že by tento hospodářský vývoj byl „hodnověrný“.
383. Co se týče soudního přezkumu těchto zjištění, ESD se vyslovil, že Komise má volné uvážení s ohledem na hospodářské záležitosti, ale že soudy musí zjistit, zda důkazní materiály, o které se opírá, jasně odrážejí skutečnost, jsou spolehlivé a konsistentní, zda obsahují všechny informace, které musejí být vzaty v úvahu, a zda jsou schopné podložit závěry z nich vycházející. V tomto konkrétním případě se ESD domníval, že Soud prvního stupně požadavky na soudní přezkum dodržel.
384. Soud prvního stupně se vyslovil, že v případech konglomerátních spojení, kdy budoucí vytvoření dominantního postavení závisí na motivaci a odrazujících faktorech pro spojený subjekt využít své síly, by Komise také měla zvážit, zda protiprávnost určitého využití síly podle článku 82 Smlouvy o ES a pravděpodobnost odhalení a potrestání mohou spojený subjekt od takového jednání odradit. Komise tvrdila, že uvedené požadavky by byly v rozporu s nařízením o spojování.

¹⁵⁷ Věc C-12/03P, Komise versus Tetra Laval BV.

¹⁵⁸ Věc T 5/02 Tetra Laval BV versus Komise, Sb. rozh. 2002 s. II-4381.

¹⁵⁹ Věc COMP/M.2416 Tetra Laval/Sidel, přijato podle dřívějšího nařízení o spojování, nařízení Rady (ES) č. 4064/89, které bylo nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 139/2004.

385. ESD souhlasil s názorem Komise a shledal, že se Soud prvního stupně v této souvislosti dopustil nesprávného právního posouzení. Ačkoliv Komise by měla motivaci i odrazující faktory v souvislosti s využitím síly spojených podniků posuzovat komplexně, ESD shledal, že by bylo v rozporu s preventivním účelem nařízení o spojování zkoumat u každého navrženého spojení odrazující sílu nezákonnosti, pravděpodobnosti odhalení a pokut. To by bylo příliš spekulativní a neumožnilo by to Komisi založit své posouzení na všech příslušných skutečnostech. ESD však shledal, že toto nesprávné právní posouzení nestačí ke zrušení rozsudku.
386. Co se týče závazků vztahujících se ke způsobu chování, Soud prvního stupně se vyslovil, že Komise nevzala v úvahu řadu možných závazků vztahujících se ke způsobu chování, když posuzovala možnosti pro využití síly spojeného podniku. Komise v odvolání tvrdila, že závazky skutečně zvážila, ale shledala je nepřijatelnými hlavně kvůli jejich obtížnému sledování.
387. Ve svém rozsudku ESD rozlišuje případy, kdy dochází k bezprostřední strukturální změně na trhu, a případy, kdy lze dominantního postavení dosáhnout pouze časem prostřednictvím využití síly. V případech druhého typu mohou být vzaty v úvahu závazky vztahující se k budoucímu jednání při posuzování pravděpodobnosti, že by se spojený subjekt mohl na tomto jednání podílet. Vzhledem k bodům odůvodnění rozhodnutí má ESD za to, že v tomto případě Komise odmítla přijmout závazky společnosti Tetra ze zásady. ESD tedy shledal, že rozsudek Soudu prvního stupně, který ruší rozhodnutí Komise, musí být potvrzen navzdory nesprávnému právnímu posouzení Soudu prvního stupně v souvislosti s odstrašujícím účinkem článku 82 Smlouvy o ES.

*Energias de Portugal SA (EDP) versus Komise*¹⁶⁰

388. Dne 21. září zamítl Soud prvního stupně žalobu EDP na neplatnost rozhodnutí Komise ze dne 9. prosince 2004, které prohlásilo společné nabytí společnosti Gás de Portugal (GDP), bývalé monopolní portugalské plynárenské společnosti, uskutečněné společnostmi Energias de Portugal (EDP), bývalou monopolní portugalskou elektrárenskou společností, a společností Eni SpA, italskou energetickou společností, za neslučitelné se společným trhem podle čl. 8 odst. 3 nařízení o spojování¹⁶¹.
389. Ve svém rozhodnutí dospěla Komise k závěru, že navzdory závazkům navrženým stranami spojení posílí dominantní postavení EDP na trzích elektřiny v Portugalsku i dominantní postavení GDP na portugalských trzích plynu, až budou otevřeny hospodářské soutěži, čímž by byla hospodářská soutěž zásadně narušena na podstatné části společného trhu.
390. Toto spojení se posuzovalo v kontextu probíhajícího procesu otevírání energetických trhů v EU. V Portugalsku jsou trhy elektřiny otevřeny hospodářské soutěži a trhy plynu se mají otvírat postupně. Podle druhé směrnice o plynu požívá Portugalsko odchylky, která mu umožňuje zahájit liberalizaci plynárenství nejpozději v roce 2007 otevřením trhu pro dodávky zemního plynu pro výrobce elektrické energie.

¹⁶⁰ Věc T-87/05 EDP Energias de Portugal SA versus Komise.

¹⁶¹ Věc COMP/M.3440 ENI/EDP/GDP, přijato podle dřívějšího nařízení o spojování, nařízení Rady (ES) č. 4064/89.

K otevření ostatních trhů plynu má dojít nejpozději v roce 2009 pro nerezidenční odběratele a nejpozději v roce 2010 pro rezidenční odběratele.

391. Věc předložená EDP byla Soudem prvního stupně projednána ve zrychleném přezkumném řízení a rozsudek byl vynesena do sedmi měsíců, což je nejkratší lhůta, jaké kdy bylo u věci tohoto typu dosaženo.
392. Soud prvního stupně zamítl různé žalobní důvody předložené žalobcem, které se týkaly posouzení závazků navržených spojujícími se stranami.
393. Soud prvního stupně zejména potvrdil způsob, jakým Komise v současnosti posuzuje opravné prostředky, a to nejdříve prozkoumání obav o hospodářskou soutěž vyvolaných spojením, a poté závazků nabídnutých v souvislosti s těmito obavami. Soud prvního stupně rozhodl, že Komise v rámci časových omezení, která ukládá nařízení o spojování, nemohla opětovně zcela zahájit analýzu spojení ve světle předložených závazků, jako kdyby uvedená transakce byla oznámena znovu v podobě upravené závazky. Soud prvního stupně shledal, že tento přístup by byl v rozporu s požadavkem rychlosti, který charakterizuje obecnou strukturu nařízení o spojování.
394. S ohledem na závazky předložené po lhůtě stanovené různými předpisy Soud prvního stupně uvedl, že Komise správně použila své oznámení o opravných prostředcích při posuzování závazků souvisejících s elektřinou i plynem. V souvislosti s posledně jmenovanými závazky, které byly v celém rozsahu předloženy pouze tři pracovní dny před rozhodnutím Komise, Soud prvního stupně také zdůraznil, že Komise má právo je zamítnout pouze z důvodu jejich „extrémního opoždění“.
395. Co se týče hmotněprávního posouzení spojení, Soud prvního stupně se domníval, že se Komise dopustila nesprávného právního posouzení, když dospěla k závěru, že spojení by posílilo dominantní postavení GDP a vedlo by k zásadnímu narušení hospodářské soutěže na trzích plynu. Soud prvního stupně připomněl, že v důsledku odchylky stanovené v druhé směrnici o plynu nebyly trhy plynu v Portugalsku v den přijetí rozhodnutí otevřeny hospodářské soutěži. Podle Soudu prvního stupně z toho vyplývá, že jestliže neexistuje žádná hospodářská soutěž, neexistuje ani hospodářská soutěž, kterou by spojení mohlo v den přijetí sporného rozhodnutí zásadně narušit. Soud prvního stupně dále rozhodl, že posouzením pouze budoucích účinků spojení na trhy plynu, až budou tyto trhy otevřeny hospodářské soutěži, Komise chybně nevzala v úvahu bezprostřední účinky spojení na uvedených trzích. V této souvislosti odkázal soud na skutečnost, že situace na trzích plynu by se v důsledku spojení upraveného výše uvedenými závazky v oblasti plynu výrazně zlepšila.
396. Navzdory této chybě však Soud prvního stupně připomněl, že není důvod rušit rozhodnutí, kterým se zakazuje spojení, jestliže některé důvody uvedeného rozhodnutí, které nejsou protiprávní, zejména ty, které se týkají jednoho z relevantních trhů, postačují k odůvodnění jeho výroku. V tomto případě Soud prvního stupně shledal, že se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když se domnívala, že spojení by přimělo významného potenciálního konkurenta (GDP) opustit všechny trhy elektřiny. Uvedená skutečnost by vedla k posílení dominantního postavení EDP na každém trhu elektřiny s důsledkem, že by došlo k zásadnímu narušení účinné hospodářské soutěže. Uvedený závěr sám o sobě

postačoval k odůvodnění rozhodnutí Komise. Nebylo tedy potřeba posuzovat také o otázku vertikálních účinků spojení.

397. Soud prvního stupně proto zamítl žalobu EDP a potvrdil rozhodnutí Komise.

*Honeywell versus Komise a General Electric versus Komise*¹⁶²

398. Dne 14. prosince Soud prvního stupně potvrdil rozhodnutí Komise zakázat spojení společností General Electric Company (dále jen „GE“) a Honeywell Inc. (dále jen „Honeywell“). Komise zakázala toto spojení¹⁶³ v červenci 2001, jelikož se domnívala, že koupě vytvoří nebo posílí dominantní postavení, a v důsledku toho bude zásadně narušena účinná hospodářská soutěž na trzích pro kosmonautické výrobky a průmyslové systémy a odběratelé budou připraveni o výhody hospodářské soutěže. Soud prvního stupně shledal, že se Komise dopustila chybného posouzení konglomerátních a vertikálních účinků spojení, ale domníval se, že samotné horizontální účinky spojení postačují k odůvodnění zákazu transakce. Rozsudek uznává, že konglomerátní spojení mohou být za konkrétních okolností protisoutěžní, a poskytuje užitečné vodítko pro budoucí případy.
399. Žaloba společnosti Honeywell byla zamítnuta z procesních důvodů, jelikož se zaměřovala pouze na jeden aspekt rozhodnutí (tj. konglomerátní účinky), a nemohla tedy vést ke zrušení rozhodnutí.
400. V souvislosti s žalobou GE Soud prvního stupně potvrdil rozhodnutí na základě horizontálních účinků transakce na trzích pro proudové motory pro velká regionální proudová letadla, podniková proudová letadla a malé lodní plynové turbíny a shledal, že navržené závazky předložené stranami zamítla Komise oprávněně. Potvrzuje také závěr Komise, že podíl GE na trhu pro motory pro velká komerční proudová letadla je známkou dominantního postavení před spojením, které je posíleno vertikální integrací GE a vlastnostmi tohoto výrobního odvětví. Dále Soud prvního stupně zamítl procesní nesrovnalosti namítané žalobcem, kterými bylo rozhodnutí Komise údajně postiženo.
401. Na druhou stranu se Soud prvního stupně domníval, že posouzení Komise, pokud jde o vertikální a konglomerátní účinky, bylo postiženo zjevně nesprávným posouzením. Podle rozsudku, pokud jde o vertikální účinky, Komise zjistila, že společnost GE by měla schopnosti a motivaci uzavřít konkurenční výrobce motorů od dodávek spouštěčů společnosti Honeywell, ale nevzala v úvahu potenciální odstrašující účinek článku 82 Smlouvy o ES na toto jednání. Soud prvního stupně uvedl, že čím přesvědčivější je případ Komise, pokud jde o účinnost dotyčného jednání, a tedy čím zřetelnější je obchodní motivace k němu, tím větší je pravděpodobnost, že jednání bude klasifikováno jako protisoutěžní podle článku 82 Smlouvy o ES.
402. Ve svém rozsudku Soud prvního stupně potvrdil, že účinky konglomerátních spojení mohou být v některých případech protisoutěžní a že konglomerátní teorie mohou být za určitých okolností přijatelným základem pro zákaz spojení. Rozsudek však také požaduje, aby tuto skutečnost Komise prokázala přesvědčivými důkazy. S ohledem

¹⁶² Věc T-209/01 Honeywell versus Komise a věc T-210/01 General Electric versus Komise.

¹⁶³ Věc COMP/M.2220 GE/Honeywell.

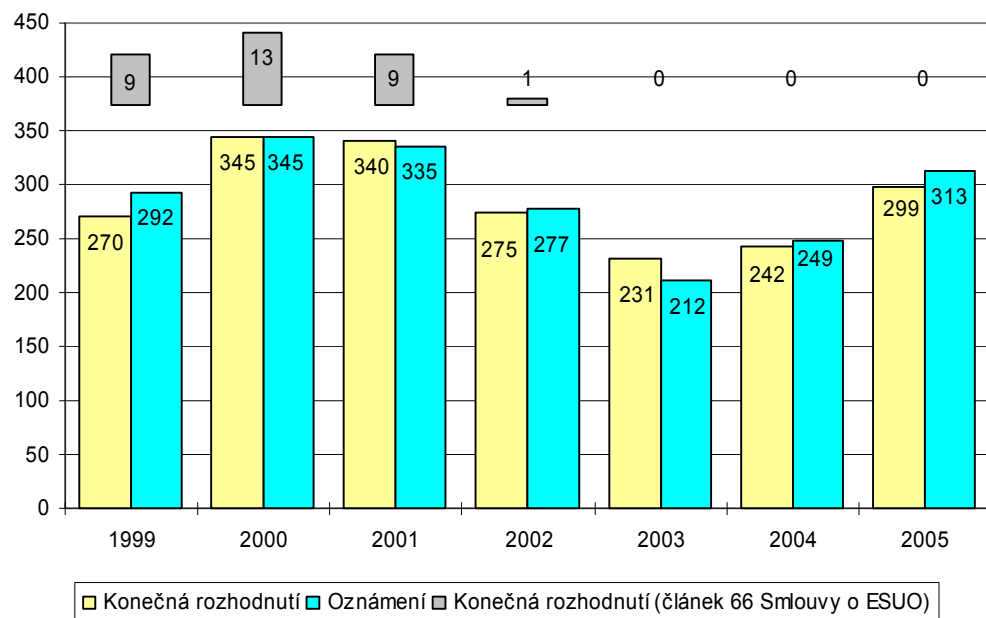
na přenesení finanční síly společnosti GE Capital a vertikální integrace společnosti GECAS na trhy avioniky a ostatního vybavení letadel společnosti Honeywell se Soud prvního stupně domníval, že toto chování Komise nezjistila s dostatečným stupněm pravděpodobnosti. I když soud považoval interní dokumenty o finanční vertikální integraci GE za přesvědčivé důkazy posilující existenci dominantního postavení GE před spojením v oblasti proudových motorů, dospěl k závěru, že rozhodnutí neposkytlo dostatečné důkazy, že nový subjekt využije svůj finanční pákový efekt / sílu k získání výběru výrobků společnosti Honeywell. V této souvislosti důkazy o jednání v minulosti nepostačují k závěru, že spojený subjekt by svou finanční sílu využil v budoucnosti. Soud prvního stupně se také vyjádřil, že Komise nevypracovala ekonomickou studii, která dokazuje, že by krátkodobé obchodní oběti, které by společnost GE musela učinit, aby přesvědčila své odběratele k výběru výrobků společnosti Honeywell, bylo možné pokrýt dodatečnými budoucími příjmy.

403. Stejně tak u konglomerátních účinků vycházejících z různých praktik vázaných prodejů (bundling) Soud prvního stupně požadoval, aby Komise dokázala schopnost i zájem spojeného subjektu podílet se na smíšeném vázaném prodeji. V této souvislosti Soud prvního stupně považoval doložené praktiky vázaného prodeje společnosti Honeywell v minulosti za nedostatečně průkazné. Soud prvního stupně si také povšiml skutečnosti, že muselo být upuštěno od využití ekonomického modelu Komise, protože Komise nemohla stranám zpřístupnit důvěrné vstupní údaje, a navíc dospěl k závěru, že ekonomické teorie předložené různými vyslechnutými ekonomy jsou kontroverzní. Soud prvního stupně použil standard pro přezkum konglomerátních spojení, který stanovil ve věci Tetra Laval, a dospěl k závěru, že Komise nezjistila, že by spojený subjekt vázal prodej motorů GE s avionikou a ostatním vybavením letadel společnosti Honeywell. Poté dospěl Soud prvního stupně k závěru, že jestliže tento důkaz neexistuje, pouhá skutečnost, že společnost má širší sortiment výrobků, nepostačuje k závěru, že by došlo k vytvoření dominantního postavení. Stejně jako ve věci Tetra Laval se Soud prvního stupně domníval, že Komise nevzala v úvahu možný dopad odstrašujícího účinku článku 82 Smlouvy o ES na praktiky, jako je čistý vázaný prodej a smíšený vázaný prodej.

D – STATISTIKA

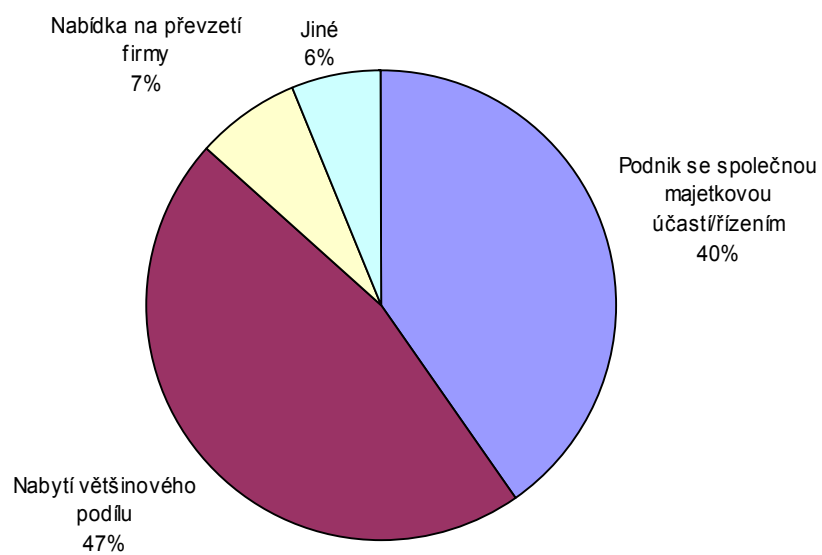
Obrázek č. 4

Počet konečných rozhodnutí přijatých každý rok od roku 1999 a počet oznámení

Obrázek č. 5

Přehled podle typu operace (1996-2005)

III – Kontrola státní podpory

A – LEGISLATIVNÍ A INTERPRETAČNÍ PŘEDPISY

1. NAŘÍZENÍ, POKYNY A SDĚLENÍ

1.1. Akční plán pro státní podpory

BOX 3: AKČNÍ PLÁN PRO STÁTNÍ PODPORY

V červnu zahájila Komise akční plán pro státní podpory¹⁶⁴, který obsahuje vůdčí zásady pro komplexní reformu pravidel a postupů státní podpory v příštích pěti letech. Komise zejména hodlá využít pravidla státní podpory EU, aby přiměla členské státy přispívat k lisabonské strategii zaměřením podpory na zlepšování konkurenceschopnosti průmyslu EU, na vytváření udržitelných pracovních míst (podpory na výzkum a vývoj, inovace a rizikový kapitál pro malé firmy), na zajištění sociální a regionální soudržnosti a na zlepšování veřejných služeb. Cílem Komise je také racionalizovat a zefektivnit postupy, aby byla pravidla jasnější a muselo se oznamovat méně podpory, a zrychlit rozhodování.

Akční plán pro státní podpory vychází z těchto prvků:

- cílenější státní podpory a jejich nižší počet v souladu s opakovanými prohlášeními Evropské rady, aby se veřejné peníze využívaly účinně ve prospěch občanů EU, pokud jde o zlepšování hospodářské účinnosti, tvorbu většího růstu a udržitelných pracovních míst, sociální a regionální soudržnost, zlepšování služeb obecného hospodářského zájmu, udržitelný rozvoj a kulturní rozmanitost;
- vytríbenější ekonomický přístup, aby bylo možné snadněji a rychleji schválit méně narušující podporu, zejména jestliže peníze jsou méně snadno dostupné z finančních trhů, a aby Komise soustředila své zdroje na případy, které mohou vést k vážnějšímu narušení hospodářské soutěže a obchodu;
- efektivnější a účinnější postupy, lepší prosazování rozhodnutí, vyšší předvídatelnost a lepší průhlednost; například členské státy v současnosti musí Komisi oznamovat většinu státních subvencí, které plánují poskytnout. Komise navrhuje vyjmout více opatření z této oznamovací povinnosti a zjednodušit postupy;
- sdílená zodpovědnost mezi Komisí a členskými státy: Komise nemůže zdokonalovat pravidla a postupy státní podpory bez účinné podpory členských států a jejich bezpodmínečného závazku dostát svým povinnostem při oznamování veškerých zamýšlených podpor a při náležitém prosazování pravidel.

Reforma není průlomem v současné praxi, ale spíše pokusem zlepšit stávající rámec, aby byl účinnější a lépe uzpůsoben současným náročným úkolům, jako je rozšíření a lisabonská

¹⁶⁴

KOM(2005)107 v konečném znění, 7.6.2005,
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/action_plan/

strategie. Představuje úsilí lépe vysvětlit politiku a používat vytříbenější ekonomický přístup ke zlepšení pravidel prostřednictvím objasnění, na základě čeho by opatření, které se kvalifikuje jako státní podpora, mělo být Komisí schváleno, nebo naopak prohlášeno za neslučitelné se společným trhem. Dále Komise zdůraznila význam evropských občanů v tomto procesu, když svůj program reformy předložila ke konzultaci a požádala o názory k těmto návrhům.

Proces konzultací, který skončil v září, přinesl připomínky více než 130 zainteresovaných stran. Své připomínky také předložil Hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů a Evropský parlament. Po posouzení výsledků konzultace začala Komise provádět různé aspekty akčního plánu, včetně zpracování budoucích pravidel.

Cílem Komise je přijmout budoucí rámec pro výzkum a vývoj a inovace a nové pokyny k rizikovému kapitálu přibližně v létě 2006, nařízení o obecné blokové výjimce na začátku roku 2007 a budoucí pokyny k podpoře na ochranu životního prostředí v roce 2007.

1.2. Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře na období 2007-2013

404. Slučitelnost regionální podpory se Smlouvou o ES upravují pokyny Komise k regionální podpoře. Současné pokyny k regionální podpoře byly přijaty v roce 1998 na neomezenou dobu. V dubnu 2003 se Komise rozhodla používat tyto pokyny do roku 2006 a přistoupit k jejich přezkoumání na období po roce 2006 „včas, aby poskytla členským státům a Komisi čas před koncem roku 2006 zpracovat, oznámit a schválit mapy regionální podpory na období po 1. lednu 2007“. Tyto nové pokyny by se měly používat celé příští programové období strukturálních fondů, od roku 2007 do roku 2013.
405. Za účelem přípravy nových pokynů podnikla Komise rozsáhlý proces konzultací, který začal v dubnu 2003. Členským státům byly rozeslány dva diskusní dokumenty, které byly umístěny na internetovou stránku generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž. Dokument navržený generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž obsahující návrh pokynů byl členským státům rozeslán v červenci a také umístěn na internetovou stránku generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž. V únoru a září byly uspořádány dvě mnohostranné schůzky s odborníky z členských států, zemí EHP, Rumunska a Bulharska a řada schůzek se uskutečnila na všech úrovních s představiteli dotyčných regionů. Celkem bylo obdrženo více než 500 podání od zainteresovaných stran. Výbor regionů a Hospodářský a sociální výbor vydaly stanovisko k přezkumu pokynů, které bylo z velké části vzato v úvahu. Evropský parlament přijal zprávu z vlastního podnětu o pokynech dne 15. prosince, která byla také z velké části vzata v úvahu.
406. Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře přijala Komise dne 21. prosince. Prozatímní znění je dostupné na internetové stránce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž¹⁶⁵ a konečné znění bude zveřejněno v Úředním věstníku.

¹⁶⁵ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/regional/

407. Při přípravě předlohy nových pokynů měly zásadní význam dvě zásady:
- potřeba významně přispět k politice soudržnosti EU zajištěním maximální možné koherence s předpisy o strukturálních fondech;
 - potřeba uskutečnit závěry několika po sobě následujících zasedání Evropské rady, které vyzývaly k méně početným a cílenějším podporám, podle obecného přístupu stanoveného v akčním plánu pro státní podpory.
408. V souladu s těmito zásadami mezi tři hlavní rysy nových pokynů patří:
- nutnost přeorientovat regionální podporu na nejzanedbanější regiony EU s 25 a brzy s 27 členskými státy a zároveň umožnit dostatečnou pružnost, aby členské státy samy mohly určovat jiné regiony jako způsobilé k podpoře na základě místních podmínek vyjádřených bohatstvím a nezaměstnaností;
 - nutnost zlepšit celkovou konkurenceschopnost EU, jejích členských států i jejích regionů prostřednictvím zřetelně odlišené a správně vyvážené výše stropů podpory, ve které se bude projevovat význam jednotlivých regionálních problémů i obavy o přelití do nepodporovaných oblastí; a
 - nutnost zajistit hladký přechod ze současného systému na nový přístup, který poskytne dostatek času k přizpůsobení a neohrozí to, čeho bylo dosaženo v minulosti.
409. V regionech, které nejsou způsobilé k podpoře podle pokynů k regionální podpoře, lze poskytnout jiné formy podpory na prosazení regionálního rozvoje (např. podporu na výzkum a vývoj, rizikový kapitál, odborné vzdělávání, podporu na ochranu životního prostředí atd.). Jak bylo oznámeno v akčním plánu pro státní podpory, tato horizontální opatření podpor se reformují a měly by členským státům poskytnout dostatečný rozsah působnosti k provádění cílů regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti stanovených v nařízeních o strukturálních fondech a k vyřešení konkrétních selhání trhu, k nimž v uvedených regionech může dojít.

1.3. Budoucí rámec pro výzkum, vývoj a inovace

410. Stávající rámec Společenství pro státní podporu na výzkum a vývoj¹⁶⁶ měl pozbyt platnosti dne 31. prosince¹⁶⁷, ale byl prodloužen do 31. prosince 2006¹⁶⁸. V akčním plánu pro státní podpory se Komise rozhodla „zvážit, zda by měla být rozšířena působnost rámce tak, aby zahrnoval druhy podpory ve prospěch některých inovativních činností, které ještě nejsou zahrnuty ve stávajících pokynech nebo nařízeních, čímž by se vytvořil rámec pro výzkum, vývoj a inovaci“¹⁶⁹.

¹⁶⁶ Úř. věst. C 45, 17.2.1996, pozměněno sdělením Komise, kterým se mění rámec společenství pro státní podporu na výzkum a vývoj (Úř. věst. C 48, 13.2.1998, s. 2).

¹⁶⁷ Úř. věst. C 111, 8.5.2002.

¹⁶⁸ Úř. věst. C 310, 8.12.2005.

¹⁶⁹ Odstavec 28 akčního plánu pro státní podpory.

411. Po přijetí konzultačního dokumentu o inovacích Komise nebylo možné zavést společný rámec pro výzkum, vývoj a inovace před koncem roku 2005. K první výměně názorů s členskými státy by mělo dojít na začátku roku 2006 s cílem přijmout budoucí rámec pro výzkum a vývoj a inovace přibližně v létě 2006. Komise se tedy rozhodla používat stávající rámec pro výzkum a vývoj do vstupu v platnost tohoto dokumentu, tj. nejpozději do 31. prosince 2006.
412. V září zahájila Komise veřejnou konzultaci o opatřeních na zlepšení státní podpory pro inovace. Navržená zlepšení, stanovená v návrhu sdělení o státní podpoře na inovace¹⁷⁰, zahrnují pravidla podpory, která financuje inovace, kritéria, která pomohou orgánům veřejné moci účinněji zacílit podporu, objasnění pravidel za účelem zvýšení právní jistoty a zjednodušení regulačního rámce.
413. Sdělení vyzvalo k předložení připomínek k řadě konkrétních opatření, pro která by Komise mohla schválit státní podporu prostřednictvím pravidel a kritérií *ex ante*. Na základě konzultace, kterou Komise v současnosti posuzuje, budou do stávajících pravidel státní podpory začleněna nová ustanovení. Tato ustanovení členskými státy, které je používají, umožní nejen rychlejší schválení státní podpory na inovace, ale také členskými státy pomohou účinněji zacílit veřejné peníze.
414. Komise v konzultaci objasňuje, že státní podpora není odpovědí na všechny problémy EU s konkurenceschopností nebo inovacemi. I když Komise uznává, že ve snaze vytvořit růst a pracovní místa lze státní podporu proaktivně využít k podpoře inovací, jelikož se tak vyřeší selhání trhu, která tržím brání přirozeně přinášet inovace, zdůrazňuje také, že aby se podnikání vydalo inovačnější cestou, je v první řadě zapotřebí účinná hospodářská soutěž. Hospodářská soutěž vytváří pro společnosti přirozené pobídky přicházet s novými nápady a novými výrobky; nutí je přizpůsobovat se změnám; a sankcionuje ty, které nic nedělají nebo zaostávají. Proto je nanejvýš důležité zajistit hospodářskou soutěž jako hnací sílu inovací.
415. V souladu s vytříbenějším ekonomickým přístupem stanoveným v akčním plánu pro státní podpory sdělení stanoví jasnou metodiku pro vypracování opatření státní podpory na inovační činnosti. Zásadou je, že státní podporu lze schválit, když i) je cílem nástroje podpory správně definované selhání trhu; (ii) státní podpora je vhodným politickým nástrojem (což ne vždy platí, neboť někdy mohou být vhodnější strukturální politiky nebo regulační opatření); (iii) podpora má účinek pobídky na inovace a je přiměřená definovanému cíli a (iv) narušení hospodářské soutěže jsou omezená.
416. Návrhy podpory na inovace se týkají šesti širokých oblastí: inovační nově zakládané podniky; rizikový kapitál; začlenění inovací do stávajících pravidel státní podpory na výzkum a vývoj; zprostředkovatelé inovací; odborné vzdělávání a mobilita vysokoškolských výzkumných pracovníků a malých a středních podniků; a póly excelence pro projekty společného evropského zájmu.

¹⁷⁰

KOM(2005) 436 v konečném znění, 21.9.2005. Tisková zpráva IP/05/1169. MEMO/05/33.

1.4. Sdělení o státní podpoře pojištění vývozních úvěrů

417. Sdělení o použití pravidel státní podpory na krátkodobé pojištění vývozních úvěrů¹⁷¹ pozbylo platnost dne 31. prosince. Po dokončení studie o situaci soukromého trhu se zajištěním v oblasti pojištění vývozních úvěrů a po konzultaci s členskými státy i s jinými zainteresovanými stranami se Komise rozhodla ponechat definici obchodovatelných rizik obsaženou ve změně z roku 2001 beze změn. Avšak vzhledem ke skutečnosti, že ve většině členských států je krytí pojištění vývozních úvěrů nabízené soukromými pojistiteli malým a středním podnikům s omezeným vývozním obrátem žádné nebo nedostatečné, Komise se rozhodla považovat jejich rizika související s vývozem, jestliže a v takové míře, v které v členských státech v současnosti neexistují soukromé trhy, za dočasně neobchodovatelná. Bere se zde také v úvahu nutnost soukromého trhu přizpůsobit se větší velikosti trhu vytvořeného rozšířením EU. Toto nové ustanovení se použije od 1. ledna 2006 do 31. prosince 2010. Komise však posoudí situaci na trhu u uvedených malých a středních podniků s omezeným vývozním obrátem do tří let. Jestliže se prokáže, že krytí vývozních úvěrů je pro tyto malé a střední podniky na soukromém trhu dostatečně dostupné, Komise toto sdělení změní a bude jejich rizika související s vývozem považovat za „obchodovatelná“. Konečné sdělení Komise zveřejnila v prosinci¹⁷². Zároveň se rozhodla prodloužit platnost sdělení z roku 1997 do 31. prosince 2010.

1.5. Revize pokynů k podpoře na ochranu životního prostředí

418. Komise začala přezkoumávat současné pokyny¹⁷³, které jsou použitelné do konce roku 2007, aby připravila nové pokyny k podpoře na ochranu životního prostředí. Jako výchozí bod Komise v srpnu zveřejnila dotazník¹⁷⁴ a vyzvala všechny členské státy a jiné zainteresované strany, aby se podělily o zkušenosti se současnými pokyny. Tento dotazník obsahoval širokou řadu otázek, jako: zda by měla být zavedena bloková výjimka pro podporu na ochranu životního prostředí; které kategorie podpory na ochranu životního prostředí by měly být zahrnuty; měla by být posílena zásada „znečišťovatel platí“ a mělo by se schvalovat méně podpory pro znečišťující podniky; zda by měla být zavedena možnost poskytovat podporu na environmentální zlepšení atd. Komise odpovědi zanalyzuje a začlení závěry do předlohy nových pokynů k podpoře na ochranu životního prostředí, které budou s členskými státy projednány v průběhu roku 2006.

¹⁷¹ Úř. věst. C 281, 17.9.1997, pozměněno v Úř. věst. C 217, 2.8.2001 a Úř. věst. C 307, 11.12.2004.

¹⁷² Úř. věst. C 325, 22.12.2005. Sdělení Komise členskými státům o změně sdělení podle čl. 93 odst. 1 [nyní článek 87] Smlouvy o ES o užití článků 92 a 93 [nyní články 87 a 88] Smlouvy o ES na pojištění krátkodobých vývozních úvěrů.

¹⁷³ Pokyny Společenství pro podporu na ochranu životního prostředí (Úř. věst. C 37, 3.2.2001).

¹⁷⁴ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/00910_questionnaire_env_en.pdf

1.6. Služby obecného hospodářského zájmu

BOX 4: SLUŽBY OBECNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO ZÁJMU

Jednou z prvních iniciativ přijatých v souvislosti s akčním plánem pro státní podpory bylo zavedení významného balíčku o státní podpoře a financování veřejných služeb v červenci. Balíček přijatý Komisí poskytuje větší právní jistotu pro financování služeb obecného hospodářského zájmu. Opatření zajistí, že společnosti mohou získat veřejnou podporu na úhradu všech vzniklých nákladů, včetně přiměřeného zisku, při vykonávání úkolů veřejné služby, jak byly definovány a jim svěřeny orgány veřejné moci, a zároveň stále zajišťují, že nedochází k nadměrným vyrovnávacím platbám, které mohou narušit hospodářskou soutěž. Lze akceptovat vyrovnávací platby nezbytné pro provoz veřejné služby, ale neexistuje odůvodnění pro nadměrné vyrovnávací platby ani pro křížové dotace sousedních trhů. Opatření se použijí pouze na podniky, které vykonávají hospodářské činnosti, jelikož finanční podpora poskytovaná subjektům, které nevykonávají hospodářské činnosti (např. základní povinné systémy sociálního zabezpečení), nejsou státní podporou.

Opatření mají podobu rozhodnutí Komise¹⁷⁵, rámce Společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby¹⁷⁶ a pozměněné směrnice Komise o finanční průhlednosti¹⁷⁷.

Balíček je důležitý, protože po rozsudku Evropského soudního dvora z července 2003 ve věci Altmark¹⁷⁸ by vyrovnávací platba za mnoho drobných služeb mohla představovat státní podporu. Přijatý balíček nabízí pragmatické, nebyrokratické řešení tím, že vyjímá tuto státní podporu z požadavku na oznámení, pokud obnos vyrovnávací platby se pohybuje pod stanoveným prahem a není vyšší, než je nutné.

Rozhodnutí Komise (na základě čl. 86 odst. 3) specifikuje podmínky, za kterých je vyrovnávací platba společností za poskytování veřejných služeb slučitelná s pravidly státní podpory EU a nemusí se předem oznamovat Komisi. Rozhodnutí je použitelné na vyrovnávací platby nepřevyšující 30 milionů EUR ročně za předpokladu, že jejich příjemci mají roční obrát menší než 100 milionů EUR. Vyrovnávací platby poskytované nemocnicím a na sociální bydlení za služby obecného hospodářského zájmu rozhodnutí také využívají bez ohledu na dotyčné částky stejně jako vyrovnávací platby za leteckou a námořní dopravu na ostrovy i pro letiště a přístavy, které nepřesahují konkrétní prahy vyjádřené objemem cestujících.

Nemocnice a sociální bydlení jsou z oznamovací povinnosti vyňaty zcela, ať je výška vyrovnávací platby jakákoliv, neboť provoz nemocnice nebo investice do nemovitostí pro sociální bydlení vedou k velmi vysokým částkám podpory na podnik. To znamená, že podpora by téměř vždy překračovala určené prahy a Komisi by musely být oznámeny téměř všechny nemocnice. To by představovalo obrovskou byrokratickou zátěž.

¹⁷⁵ Úř. věst. L 312, 29.11.2005, s. 67.

¹⁷⁶ Úř. věst. C 297, 29.11.2005, s. 4. Rámec Společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby není použitelný na veřejnoprávní vysílání, které upravuje sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání.

¹⁷⁷ Směrnice Komise 2005/81/ES ze dne 28. listopadu 2005, kterou se mění směrnice 80/732/EHS o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř určitých podniků (Úř. věst. L 312, 29.11.2005, s. 47).

¹⁷⁸ Věc C-280/00 ze dne 24. července 2003, která se týkala udělování licencí na pravidelné autobusové dopravní služby v okrese Stendal (Německo) a veřejných subvencí na provozování těchto služeb.

To samozřejmě neznamená, že členské státy mohou státní podporu poskytovat volně: výjimky z oznamování udělené nemocnicím rozhodnutím platí pouze tehdy, jestliže jsou splněny všechny podmínky, zejména nesmí docházet k nadměrným vyrovnávacím platbám a musí být zřetelně definováno poslání veřejné služby. Členské státy jsou stále zodpovědné definovat, co zahrnuje „veřejná služba“, kvalitu služeb i jak tyto služby chtějí poskytovat. Rámec Komise specifikuje podmínky, za kterých jsou vyrovnávací platby, které rozhodnutí neupravuje, slučitelné s pravidly státní podpory. Tyto vyrovnávací platby budou muset být Komisi oznámeny vzhledem k vyššímu riziku narušení hospodářské soutěže. Vyrovnávací platby, které překračují náklady na veřejnou službu nebo jsou využívány společnostmi na jiných trzích otevřených hospodářské soutěži, nejsou odůvodněné a jsou neslučitelné s pravidly státní podpory Smlouvy o ES.

Pozměněná směrnice Komise o průhlednosti objasňuje, že společnosti, které pobírají vyrovnávací platbu a působí na trzích veřejné služby i na jiných trzích, musí mít oddělené účty pro své různé činnosti, aby nedošlo ke křížovým dotacím.

2. ZEMĚDĚLSTVÍ

2.1. Nové roční zprávy o státní podpoře

419. Nová éra zpráv o výdajích na státní podporu pro odvětví zemědělství byla zahájena dne 1. března. Členské státy nyní musí vykazovat své roční výdaje na opatření státní podpory, která se týká odvětví zemědělství v nové, zjednodušené a jednotné elektronické podobě, která usnadňuje srovnávání mezi členskými státy, výpočet celkových výdajů, identifikaci typů výdajů atd. Jednotný formát významně zvýší celkovou průhlednost. V minulosti se disciplína podávání zpráv v jednotlivých členských státech velice lišila. Navzdory zahájení řízení pro porušování některé členské státy nikdy nebo pouze částečně předkládaly roční zprávy velmi proměnlivé kvality, v důsledku čehož byly analýza a srovnání velmi obtížné.
420. Nové zprávy jsou dalším příkladem značného úsilí o zjednodušení v oblasti státní podpory. V důsledku toho všech 25 členských států, s výjimkou Lucemburska a Portugalska, sdělilo podrobné údaje o svých výdajích na státní podporu za rok 2004.

2.2. Průhlednost

421. V souladu s přílohou IV částí 4 bodem 4 Smlouvy o přistoupení týkající se existujících státních podpor v zemědělském sektoru mohly nové členské státy sdělit Komisi všechny programy a jednotlivé podpory poskytnuté před přistoupením a stále použitelné po přistoupení, aby je Komise považovala za „stávající“ podporu ve smyslu čl. 88 odst. 1 Smlouvy o ES. Do konce třetího roku od data přistoupení nové členské státy tato opatření musí případně změnit, aby dodržely pokyny používané Komisí. Po tomto datu bude jakákoliv podpora, která bude shledána neslučitelnou s uvedenými pokyny, považována za novou podporu.

422. Smlouva o přistoupení vyžaduje po Komisi zveřejnit seznam opatření podpor, které schválila jako stávající podporu. Dne 17. června Komise zveřejnila seznam opatření stávající podpory v Úředním věstníku¹⁷⁹ a také umístila úplné znění všech opatření stávající státní podpory oznámených deseti novými členskými státy na internetovou stránku generálního ředitelství pro zemědělství. Celkem bylo takto zpřístupněno 451 opatření. Jedná se o velký krok k větší průhlednosti v oblasti státní podpory. Jelikož tato stávající opatření státní podpory nepodléhají úplnému posouzení Komisí, bylo by jinak pro veřejnost složité znát podstatu opatření státní podpory, která jsou v nových členských státech. Tato průhlednost zejména zlepšuje právní jistotu pro zemědělce v nových členských státech, jelikož oni (i jejich zástupci) si mohou nyní snadno ověřit, zda se na státní podporu, kterou pobírají, vztahuje stávající režim podpory.
423. Počet opatření předložených na nový členský stát je takovýto: Česká republika (63), Litva (30), Lotyšsko (33), Slovensko (32), Estonsko (23), Malta (19), Maďarsko (108), Kypr (70), Polsko (51) a Slovinsko (22). Komise zveřejnila úplné znění těchto stávajících opatření na internetové stránce generálního ředitelství pro zemědělství¹⁸⁰.

3. UHLÍ

424. Rozšířením EU se zvýšil počet zemí produkujících uhlí z tří (Německo, Spojené království, Španělsko) na sedm, když přibyl Polsko, Česká republika, Slovensko a Maďarsko. Navzdory nedávnému dramatickému zvýšení ceny uhlí na pohotovém trhu zůstává německý, španělský a maďarský uhelný průmysl bez značných státních subvencí na současnou produkci uhlí nekonkurenceschopný. Situace je lepší ve Spojeném království, Polsku, České republice a na Slovensku, kde státní subvence hradí pouze zděděné závazky a náklady na prvotní investice.
425. V červnu Komise schválila dlouhodobé plány restrukturalizace pro odvětví uhlí v Německu, Polsku a Maďarsku. Tyto plány byly oznámeny v roce 2004 a týkají se let 2004 až 2010. Komise, po zahájení formálního řízení, v prosinci schválila plán restrukturalizace pro španělský uhelný průmysl na léta 2003 až 2005. V roce 2005 Slovensko předložilo svůj plán pro prvotní investice na léta 2005 až 2010.
426. V roce 2005 Komise také přijala řadu rozhodnutí o jednotlivé státní podpoře. Přijala čtyři rozhodnutí o schválení státní podpory na zděděné závazky pro slovenský důl HBP, schválila podporu investic pro český důl Lignin Hodín, schválila státní podporu na zděděné závazky pro různé české doly a schválila roční státní podporu pro německý uhelný průmysl na rok 2005.

4. DOPRAVA

427. Jedním z hlavních cílů společné dopravní politiky je podpora ekologických druhů dopravy, aby se dosáhlo snížení záporných účinků dopravy.

¹⁷⁹ Úř. věst C 147, 17.6.2005.

¹⁸⁰ http://ec.europa.eu/comm/agriculture/stateaid/newms/index_en.htm.

428. V tomto smyslu je za hlavní prvek společné dopravní politiky EU považována revitalizace odvětví železnic. Železniční doprava se musí stát dostatečně konkurenceschopnou, aby zůstala významným aktérem v dopravním systému v rozšířené EU. Do ledna 2007 bude celá nákladní síť EU, v mezinárodním i vnitrostátním měřítku, zcela otevřena hospodářské soutěži. Příchod nových železničních podniků musí učinit odvětví konkurenceschopnějším a přimět vnitrostátní společnosti k restrukturalizaci.
429. V této souvislosti budou v roce 2006 vydány zvláštní pokyny pro odvětví železnic. Hlavním cílem těchto pokynů je stanovit společný přístup k veřejným příspěvkům do odvětví železnic. Z právního i politického hlediska je nutné, aby si vnitrostátní orgány, společnosti i jednotlivci zřetelně a průhledně uvědomili pravidla použitelná na odvětví železnic v tomto novém a konkurenceschopnějším prostředí. Tato iniciativa významně zvýší průhlednost a právní jistotu.
430. Dále co se týče legislativy, po konzultaci s členskými státy v dubnu zveřejnila Komise v červnu předlohu návrhu o změně nařízení *de minimis*, zahrnuje do jeho rozsahu působnosti odvětví dopravy (kromě podpory poskytované na nákup vozidel silničními dopravními společnostmi) a vyloučila uhelný průmysl. Vyjádření všech zainteresovaných stran Komise obdržela v červenci. A konečně, po zveřejnění zelené knihy o energetické účinnosti a po přijetí návrhu směrnice o podpoře ekologických automobilů při zadávání veřejných zakázek hraje státní podpora na zlepšování energetické výkonnosti různých druhů dopravy čím dál tím významnější úlohu. Komise schválila režimy podpory s tímto účelem pro Německo a Českou republiku. Během průběžné revize pokynů k životnímu prostředí bude tento aspekt hrát významnou úlohu.
431. Co se týče letectví, dne 6. září přijala Komise sdělení o pokynech pro financování letišť a pro státní podpory na zahájení činnosti pro letecké společnosti s odletem z regionálních letišť¹⁸¹. Po rozsáhlé veřejné konzultaci přijala Komise nová pravidla, která podpoří rozvoj regionálních letišť. Tato pravidla stanoví podmínky, za jakých lze poskytnout podporu na zahájení činnosti leteckým společnostem, jež provozují nové trasy z regionálních letišť. Nové regionální letecké služby podpoří mobilitu v EU a regionální rozvoj. Zřetelná přijatá pravidla zaručují rovné zacházení pro veřejná i soukromá letiště a zajišťují, že letecké společnosti, které pobírají podporu, nejsou nesprávně zvýhodňovány. Tyto pokyny také poskytují letišťům a členským státům vodítko pro veřejné financování letišť a stanoví pevný právní rámec pro dohody mezi letišti a leteckými společnostmi. Nové pokyny zvýší průhlednost a zabrání jakékoliv diskriminaci v dohodách o podpoře na zahájení činnosti uzavíraných regionálními letišti a leteckými společnostmi.

¹⁸¹ Sdělení Komise – Pokyny Společenství pro financování letišť a pro státní podpory na zahájení činnosti pro letecké společnosti s odletem z regionálních letišť (Úř. věst. C 312, 9.12.2005, s. 1).

5. PRŮHLEDNOST

432. Komise nadále každý rok zpracovává dvě vydání přehledu výsledků státní podpory. Aktualizace z podzimu¹⁸² 2005 se zaměřila na to, do jaké míry členské státy zareagovaly na lisabonské cíle menší a lépe zaměřené podpory, poskytuje přehled výše a typu (potenciálně) narušující státní podpory poskytnuté členskými státy v roce 2004, a poté se zabývá základním směřováním. Poprvé byly představeny komplexní údaje o všech 25 členských státech EU. Tato aktualizace také zahrnovala zvláštní zaměření na státní podporu na ochranu životního prostředí a úspory energie. Aktualizace z jara 2005¹⁸³ zahrnovala zaměření na to, jak Komise řešila řadu případů státní podpory poskytnuté veřejnoprávním stanicím, a rozsáhlý oddíl o navrácení neoprávněné státní podpory. Přehled výsledků on-line¹⁸⁴ obsahuje elektronická znění tohoto i předchozích přehledů výsledků i soubor hlavních ukazatelů a řadu statistických tabulek.
433. Po rozsáhlém přezkumu se plánuje velká úprava registru státních podpor Komise¹⁸⁵, který by měl být zcela funkční do poloviny roku 2006. Registr poskytuje podrobné informace o všech případech státní podpory, které byly předmětem konečného rozhodnutí Komise od 1. ledna 2000. Denně se aktualizuje a tak zajišťuje, že veřejnost má včasný přístup k nejnovějším rozhodnutím o státní podpoře.

6. ROZŠÍŘENÍ

6.1. Stávající podpora v nových členských státech

434. Smlouva o přistoupení z roku 2003 stanovila, že tato opatření podpory mají být považována za stávající podporu ve smyslu čl. 88 odst. 1 Smlouvy o ES od data přistoupení:
- opatření podpory zavedená do 10. prosince 1994;
 - opatření podpory uvedená v příloze Smlouvy o přistoupení (seznam „Smlouvy“);
 - opatření podpory, která byla zavedena před datem a použitelná po datu přistoupení a která byla před datem přistoupení posouzena orgánem nového členského státu pro státní podporu a shledána slučitelnými s *acquis* a proti kterým Komise nevznesla žádné námitky z důvodu vážných pochybností, pokud jde o slučitelnost opatření se společným trhem („dočasný postup“).
435. Všechna opatření, která tvořila státní podporu a která nesplňovala podmínky stanovené výše, byla po přistoupení považována za novou podporu pro účely použití čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES.

¹⁸² KOM(2005)624 v konečném znění, 9.12.2005, Přehled výsledků státní podpory, aktualizace z podzimu 2005.

¹⁸³ KOM(2005)147 v konečném znění, 20.4.2005, Přehled výsledků státní podpory, aktualizace z jara 2005.

¹⁸⁴ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/scoreboard/

¹⁸⁵ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

436. V rámci dočasného postupu mělo deset nových členských států možnost předložit opatření v období od začátku roku 2003 do data přistoupení. Do konce roku 2005 Komise dokončila předběžné posouzení všech předložených opatření, čímž ukončila dočasný postup pro deset nových členských států. Celkově bylo předloženo 559 opatření. Komise přijala předběžné rozhodnutí o 344 opatřeních (62%) a zbývajících 215 opatření (38%) nové členské státy stáhly, mělo se u nich za to, že po vstupu nejsou použitelná nebo nevstoupila v platnost před vstupem, či byla podrobena jiným řízením, jako např. opatření použitelná na odvětví uhlí. Z 344 opatření, o nichž bylo vydáno předběžné rozhodnutí, bylo 335 (97%) přijato jako stávající podpora. Komise se rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení u zbývajících devíti opatření (3%).

6.2. Přistoupení Bulharska a Rumunska

437. Podle souhrnné monitorovací zprávy Komise o stavu připravenosti na členství v EU zveřejněné v říjnu Bulharsko i Rumunsko učinily další pokrok v přijímání a provádění právních předpisů EU a dosáhly značného stupně souladu. Rumunsko a Bulharsko byly vyzvány ke zvýšenému úsilí v oblasti politiky hospodářské soutěže, zejména pokud jde o vykonávání pravidel státní podpory. Komise bude nadále intenzivně sledovat jejich pokrok až do přistoupení a hodlá předložit monitorovací zprávu Radě a Parlamentu v dubnu/květnu 2006. V tomto okamžiku může Komise doporučit, aby Rada odložila přistoupení Bulharska nebo Rumunska do 1. ledna 2008, bude-li vážně hrozit, že jedna z těchto dvou zemí bude zjevně nepřipravená na splnění požadavků na členství do ledna 2007 v řadě významných oblastí.
438. Smlouva o přistoupení Bulharska a Rumunska k EU z roku 2005 stanoví podmínky, podobné podmínkám použitým na vstup deseti nových členských států v roce 2004, aby se opatření státní podpory považovala od data přistoupení za stávající podporu. Ke Smlouvě o přistoupení Rumunska nebyla připojena žádná stávající opatření podpory ani nebude použit dočasný postup, dokud Komise nedospěje k závěru, že vykonávání státní podpory v Rumunsku dosáhlo uspokojivé úrovně. V případě Bulharska byla ke Smlouvě o přistoupení připojena tři opatření, která tedy po přistoupení budou považována za stávající podporu. V říjnu předložilo Bulharsko Komisi svou první žádost v rámci dočasného postupu podle přílohy V odst. 2.1 písm. c) Smlouvy o přistoupení. Do konce roku 2005 nebylo přijato žádné rozhodnutí, pokud jde o její případné zařazení jakožto stávající podpory.

B – PŘÍPADY

1. PODPORA NA ZÁCHRANU A RESTRUKTURALIZACI

1.1. Podpora na záchranu

439. Komise v roce 2005 schválila podporu na záchranu ve prospěch pěti společností¹⁸⁶. Podpora na záchranu spočívala v úvěrech a zárukách za půjčky. Společnosti SVZ¹⁸⁷ (21 milionů EUR), MG Rover¹⁸⁸ (6,5 milionu GBP) a CMS¹⁸⁹ (2,5 milionu EUR) byly v konkurzním řízení, když Komisi oznámily podporu na záchranu. Příčiny finančních obtíží byly různé. SVZ, německé společnosti, která se zabývá nakládáním s nebezpečnými odpady, vznikly neočekávané dodatečné náklady při vytváření pilotního projektu pro účinnější nakládání s odpady, které vedly k její platební neschopnosti. U MG Rover, britského výrobce automobilů s 6 100 zaměstnanci, pramenily potíže nejen z nepříznivých podmínek na trhu, ale také z neschopnosti představit na trhu nové přitažlivé a technologicky moderní modely. U CMS, italské společnosti vyrábějící počítače, se jako hlavní problém jevila konkurence ze zemí s nízkými mzdami. HCM¹⁹⁰ (2,95 milionu EUR), polský producent zinku, se potýkal s neočekávaným zvýšením cen koksu a s významnými měnovými ztrátami způsobenými zhodnocením polského zlotého vůči americkému dolaru. A konečně 2 miliony EUR byly poskytnuty společnosti Ernault¹⁹¹, francouzskému výrobcí obráběcích strojů.
440. U společnosti MG Rover měla podpora poskytnout jmenovaným správcům až jeden týden na to, aby zjistili, zda ještě existují nějaké vyhlídky prodat spravovaná aktiva jako prosperující podnik poté, co ztroskotala jednání o případném společném podniku se společností Shanghai Automotive Industry Corp. Když se to ukázalo jako nemožné, správci další podporu nepožadovali. Orgány Spojeného království místo toho vyvinuly značné úsilí, aby regionu pomohly reagovat na zhroucení společnosti MG Rover (viz níže Podpora na restrukturalizaci).
441. Ve čtyřech případech, v souladu s pokyny Společenství o státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích¹⁹², se dotyčné členské státy zavázaly poskytnout Komisi do šesti měsíců věrohodný plán restrukturalizace nebo likvidační plán. Spojené království se však zavázalo předložit Komisi důkaz, že podpora byla splacena nebo že byla vyžádána zpět řízením o vymáhání pohledávky, ve stejné lhůtě šesti měsíců. Komise to přijala, jelikož tento závazek přesahuje požadavek podle pokynů. Francie již oznámila podporu na restrukturalizaci ve prospěch společnosti Ernault, kterou Komise v současnosti šetří.

¹⁸⁶ Kromě odvětví dopravy.

¹⁸⁷ Věc NN 44/2004 Podpora na záchranu pro SVZ Schwarze Pumpe GmbH.

¹⁸⁸ Věc NN 42/2005 Podpora ve prospěch podniku MG Rover (Úř. věst. C 187, 30.7.2005).

¹⁸⁹ Věc N 91/2005 Podpora ve prospěch podniku Computer Manufacturing Services S.p.A. (Úř. věst. C 187, 30.7.2005).

¹⁹⁰ Věc N 275/2005 Podpora na záchranu pro společnost Cynku Miasteczko Śląskie.

¹⁹¹ Věc N 575/2004 Podpora na záchranu pro Ernault.

¹⁹² Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 288, 9.10.1999).

1.2. Podpora na restrukturalizaci

*Sledování případu Alstom (Francie)*¹⁹³

442. Dne 7. července 2004 Komise povolila Francii poskytnout podporu na restrukturalizaci společnosti Alstom. Toto povolení podléhalo dodržení řady podmínek, které sahají až do července 2008. V průběhu roku 2005 Komise pečlivě sledovala správné a včasné provádění těchto podmínek. Zaprvé, prověřovalo se, že společnost provádí provozní plán restrukturalizace, který je nezbytný k tomu, aby byla dlouhodobě konkurenceschopná a životaschopná. Zadruhé, Komise sledovala provádění prodejů požadovaných rozhodnutím. Při sledování některých prodejů pomáhal Komisi správce, který vykonával podrobný přehled procesů prodejů a pravidelně podával Komisi zprávy. Zatřetí Komise sledovala provádění strukturálních opatření cílená učinit francouzský trh kolejových vozidel konkurenceschopnějším. A konečně bylo provedeno ověření dodržování ostatních podmínek – žádné stanovení neúměrných cen, zákaz další podpory, zákaz velkých akvizic v odvětví dopravy, uzavření průmyslových partnerství.

*Frucona (Slovensko)*¹⁹⁴

443. Dne 5. července se Komise rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení v souvislosti s odepsáním daňového dluhu společnosti Frucona Košice, a. s. slovenskými daňovými úřady v rámci tzv. dohody s věřiteli. Tento postup je druhem kolektivního řízení při platební neschopnosti, který je prováděn pod dohledem soudu a spočívá v dohodě mezi zadluženou společností a jejími věřiteli a na jejímž základě jsou věřitelé dlužníkem částečně uspokojeni a zbytek pohledávek odepíší. Komise vznesla pochybnosti, že daňový úřad jednal v tomto řízení jako soukromý věřitel, jehož cílem je získat splacení částek, které jsou mu dlužné, za co nejvýhodnějších podmínek, pokud jde o stupeň uspokojení a časový rámeček. Daňový úřad zejména nevyužil svou výsadu jako samostatný věřitel, jehož pohledávky jsou zajištěny, a nezahájil konkurzní řízení, což by se vší pravděpodobností vedlo k vyššímu výnosu. Komise dospěla k závěru, že dotyčné opatření představuje státní podporu, a vznesla pochybnosti ohledně jeho slučitelnosti coby podpory na záchranu a restrukturalizaci podle pokynů z roku 1999, které se na tento případ vztahují.

*AB Vingriai (Litva)*¹⁹⁵

444. Dne 1. června Komise povolila Litvě poskytnout podporu na restrukturalizaci ve výši 7 milionů LTL společnosti AB Vingriai, která vyrábí stroje na obrábění kovů. Ve svém rozhodnutí, které vycházelo z nových pokynů k záchraně a restrukturalizaci, vzala Komise v úvahu skutečnost, že vysoké zadlužení, ztráta trhů a nadbytečná pracovní síla jsou dědictvím z období, kdy se litevské hospodářství transformovalo. Pověšila si také, že společnost příkře (mínus 90%), ale správně přizpůsobila pracovní sílu nižší úrovni poptávky a nižší potřebě vyplývající ze zavedení účinných výrobních procesů. A konečně Komise ověřila vlastní příspěvek příjemce na náklady na restrukturalizaci a analyzovala obchodní stránku plánu

¹⁹³ Věc C 58/2003, podmíněné rozhodnutí ze dne 7. července 2004.

¹⁹⁴ Věc C 25/2005 (ex NN 21/2005, ex CP 193/2004) Opatření ve prospěch společnosti Frucona Košice (Úř. věst. C 233, 22.9.2005).

¹⁹⁵ Věc N 584/2004 Podpora na restrukturalizaci společnosti AB Vingriai.

restrukturalizace. Ten s sebou nese určitá rizika, přesto se však zdá být splnitelný, a tedy schopný obnovit dlouhodobou životaschopnost.

*Chemische Werke Piesteritz GmbH (Německo)*¹⁹⁶

445. Dne 2. března ukončila Komise tři roky dlouhé šetření podpory pro společnost Chemische Werke Piesteritz (CWP), která vyrábí kyselinu fosforečnou a fosfáty a nachází se ve spolkové zemi Sasko-Anhaltsko v Německu. Komise dospěla k závěru, že částka 6,7 milionu EUR poskytnutá společnosti v letech 1997 a 1998 na její restrukturalizaci představuje státní podporu, která je neslučitelná se společným trhem, a nařídila její vrácení. Komise zjistila, že plán restrukturalizace pro CWP z roku 1996 není účinný. Rozhodnutí následovalo po rozsudku Soudu prvního stupně z roku 2001, kterým soud zrušil první rozhodnutí Komise z roku 1997, které podporu schválilo.

*Euromoteurs*¹⁹⁷ a *Ernault*¹⁹⁸ (Francie)

446. Dne 19. ledna zahájila Komise formální šetření podpory na restrukturalizaci pro Euromoteurs, francouzského výrobce motorů, a dne 6. září zahájila formální šetření podpory na restrukturalizaci pro Ernault, francouzského výrobce obráběcích strojů (soustruhů). V obou společnostech došlo časem k dramatickému poklesu prodeje a společnost Euromoteurs trpěla také nadměrnou kapacitou. Komise vznesla námitky, zda plán restrukturalizace obnoví životaschopnost společností, zda je podpora omezena na nezbytné minimum a zda se zabrání nevhodnému narušení hospodářské soutěže. V případě společnosti Euromoteurs Komise také zpochybnila, zda společnost neobdržela protiprávní a neslučitelnou podporu v rámci francouzského programu „*article 44 septies du Code des Impôts*“¹⁹⁹, která ještě nebyla splacena.

*Imprimerie Nationale (Francie)*²⁰⁰

447. Dne 20. července schválila Komise podporu na restrukturalizaci ve výši 197 milionů EUR poskytnutou státní společností Imprimerie Nationale (IN), která působí v polygrafickém průmyslu. I když společnost IN měla zákonný monopol na některé úřední fiduciární dokumenty, působila také na různých konkurenčních trzích včetně nepřetržitého tisku, rotačního tisku a tisku archů. Společnost se dostala do potíží v důsledku poklesu v polygrafickém odvětví od roku 2001. V únoru 2004 Komise schválila podporu pro IN pod podmínkou, že francouzské orgány do šesti měsíců předloží plán restrukturalizace.
448. Podpora byla schválena výměnou za významná kompenzační opatření, která omezí veškeré nepříznivé účinky podpory na konkurenty IN. Zejména bylo zásadní zabránit jakémukoliv riziku, že by podpora mohla zhoršit omezení hospodářské soutěže, která vyplývají ze zákonného monopolu poskytnutého IN na fiduciárním trhu.

¹⁹⁶ Věc C43/2001 Chemische Werke Piesteritz GmbH (Úř. věst. L 296, 12.11.2005).

¹⁹⁷ Věc C 1/2005 Podpora při restrukturalizaci podniku EUROMOTEURS (Úř. věst. C 137, 4.6.2005).

¹⁹⁸ Věc N 250/2005 Podpora na restrukturalizaci podniku ERNAULT (Úř. věst. C 324, 21.12.2005).

¹⁹⁹ Věc C 57/2002 Daňová podpora na převzetí churavějících společností (Úř. věst. L 108, 16.4.2004). Komise přijala záporné rozhodnutí s navrácením dne 16. prosince 2003.

²⁰⁰ Věc N 370/2004 Podpora na restrukturalizaci pro Imprimerie Nationale.

Francouzské orgány tedy navrhly příslušná *quid pro quo* včetně stanovení vyčerpávajícího seznamu výrobků, na které se vztahuje monopol, a včetně právního odloučení monopolu od soutěžních činností společnosti do 1. července 2007 a to s ohledem na vyloučení jakéhokoli rizika křížových dotací. Před tímto odloučením nezávislý odborník prozkoumá účty a mechanismy rozdělení nákladů IN a potvrdí, že nedochází ke křížovým dotacím.

449. Plán restrukturalizace předložený francouzskými orgány by měl společnosti IN umožnit přeorientovat se na její tradiční předmět podnikání, a to na tisk cenných papírů (pro trhy fiduciárních dokumentů a nepřetržitého tisku). Plán restrukturalizace navíc také stanovil úplné stažení z některých podstatných odvětví, jako je rotační a plošný tisk, katalogy na zásilkový prodej a technické spisy. Přinesl také reorganizaci a racionalizaci zbývajících zdrojů společnosti. Sociální plán umožní snížit pracovní sílu o dvě třetiny. Do roku 2008 by měla být obnovena ziskovost. V důsledku toho se tedy Komise domnívala, že plán restrukturalizace pravděpodobně obnoví dlouhodobou životaschopnost společnosti. Dospěla k závěru, že podpora je omezena na nezbytné minimum za účelem obnovení finanční situace společnosti a nenarušuje nevhodně hospodářskou soutěž. Jako taková byla podpora prohlášena za plně slučitelnou s pokyny z roku 1999 o státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích.

*British Energy plc (Spojené království)*²⁰¹

450. Dne 22. září 2004 Komise schválila podporu na restrukturalizaci, kterou vláda Spojeného království vyčlenila pro British Energy plc (BE), a uložila tři podmínky pro uvedené schválení.
451. Dne 7. března 2003 orgány Spojeného království oznámily plán restrukturalizace ve prospěch BE. Cílem plánu bylo obnovit dlouhodobou životaschopnost BE. Společnost BE se od září 2002 potýkala s finančními potížemi, hlavně v důsledku velkého poklesu velkoobchodních cen elektřiny po zavedení nových mechanismů obchodování s elektřinou v Anglii a Walesu.
452. Dne 23. července 2003 zahájila Komise hloubkové zkoumání s cílem posoudit, zda je plán slučitelný s pravidly státní podpory EU. V průběhu tohoto šetření Komise obdržela příspěvky od Spojeného království a BE, ale také od více než dvaceti zainteresovaných třetích stran. Mnoho třetích stran zdůrazňovalo význam existence BE jakožto zdroje elektřiny pro pokrytí základního výkonu. Ale řada konkurentů vyjádřila své obavy, že společnost by mohla využít podporu na jiné účely než na plnění svých historických jaderných závazků, jako např. na nové investice do výkonnějších elektráren nebo na agresivní získávání podílu na trhu, kdyby nabídla abnormálně nízké ceny na nejvíce se vyplácejících segmentech trhu.
453. Po analýze všech informací, které obdržela, dospěla Komise k závěru, že podporu lze shledat slučitelnou s pravidly EU. Komise zejména zjistila, že financování jaderných závazků vládou Spojeného království je slučitelné s ustanoveními pokynů z roku 1999 o státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci. Zjistila také, že nové

²⁰¹

Věc C 52/2003 Podpora ve prospěch British Energy plc (Úř. věst. L 142, 6.6.2005).

projednání smluv BE o dodávkách paliva a o nakládání s odpadním palivem s BNFL proběhlo za tržních podmínek.

454. Aby Komise zajistila, že se obavy vznesené konkurenty BE nezhmotní, rozhodla se uložit tři podmínky schválení podpory. Zaprvé, společnost British Energy bude muset právně oddělit svou podnikatelskou činnost v oblasti výroby v jaderných elektrárnách, v nejaderných elektrárnách a obchodu. Křížové dotace mezi těmito třemi předměty podnikání budou zakázány. Veškerá podpora bude muset být zaměřena pouze na odvětví jaderné výroby. Zadruhé, společnosti bude zakázáno šest let zvyšovat svou výrobní kapacitu. Z tohoto zákazu je však vyňata výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů, neboť zvýšení podílu na trhu tohoto typu energie EU upřednostňuje. Zatřetí bude zakázáno šest let nabízet ceny nižší než ceny na velkoobchodním trhu přímým zákazníkům-společnostem. Tyto tři podmínky, které se většinou vzájemně posilují, zajišťují, že společnost BE nepřeveďe podporu získanou od státu na jiné účely než na financování svých jaderných závazků.

*Skupina Biria (Německo)*²⁰²

455. Dne 20. října Komise zahájila formální šetření dvou záruk poskytnutými ve prospěch společností skupiny Biria, německého výrobce jízdních kol, v letech 2003 a 2004 a veřejné účasti v další společnosti skupiny v roce 2001. Komise měla pochybnosti, zda tyto dvě záruky byly poskytnuty v souladu se schváleným programem regionální podpory, jak tvrdilo Německo. Komise se domnívala, že společnosti měly v době poskytnutí podpor potíže, a měla pochybnosti, zda byly splněny podmínky pro podporu na restrukturalizaci. Co se týče veřejné účasti, Komise – vzhledem k obtížné finanční situaci společnosti – pochybovala, že splňuje zásadu soukromého investora, jak tvrdilo Německo.

*Konas (Slovensko)*²⁰³

456. Dne 9. listopadu se Komise rozhodla zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 v souvislosti s odepsáním daňového dluhu společnosti Konas, s. r. o. slovenskými daňovými úřady v rámci tzv. dohody s věřiteli. Tento případ připomíná jiný případ, kdy Komise zahájila formální šetření, a to Frucona, Slovensko. Komise nejdříve dospěla k závěru, že daňový odpis představuje státní podporu podle zásady soukromého věřitele. K závěru, že se daňový úřad nechoval jako soukromý věřitel jednající s náležitou péčí, vedly Komisi různé faktory (záruky dostupné, ale nevyužité, nevyužití výsady samostatného věřitele, trvalé nevynucování příslušných daňových povinností). Komise použila pokyny z roku 1999 o státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků v nesnázích a vznesla pochybnosti, zda je podpora slučitelná jako podpora na restrukturalizaci. Komise měla zejména obavy, zda příjemce předloží plán restrukturalizace v pravém slova smyslu. Komise v této souvislosti uvedla, že ačkoliv některé podmínky pro schválení podpory na restrukturalizaci mohou být méně přísné v případě malých a středních podniků v podporované oblasti, členské státy nicméně nejsou vyňaty z povinnosti podmínit podporu na restrukturalizaci provedením plánu restrukturalizace, který se bude řádně sledovat.

²⁰² Věc C 38/2005 Skupina Biria.

²⁰³ C 42/2005 (ex NN 66/2005, ex N 195/2005) Podpora na restrukturalizaci ve prospěch společnosti Konas, s. r. o.

457. Po zhroutení společnosti MG Rover (viz také výše oddíl 1.1 o podpoře na záchranu) a krizi v jejím dodavatelském řetězci navrhly orgány Spojeného království opatření za účelem přeorientování programu strukturálních fondů na priority, které přímo souvisejí s tvorbou a zajištěním pracovních míst a s vyšším HDP prostřednictvím restrukturalizace na výrobu s vysokou přidanou hodnotou. Celkový rozpočet návrhů Spojeného království činil přibližně 87 milionů GBP. Mezi navrženými a zavedenými opatřeními byla poradenská podpora na pomoc malým a středním podnikům v dodavatelském řetězci společnosti Rover; podpora na vytvoření fondu na krátkodobé úvěry a fondu úvěrových záruk; vytvoření programu mzdových subvencí, jenž by se používal jako pobídka pro zaměstnavatele, kteří v současnosti mají volná místa pro kvalifikované pracovníky; a vytvoření zápůjčkového fondu Evropského sociálního fondu pro účely pomoci propuštěným osobám starším 50 let.
458. Z hlediska státní podpory byla všechna výše uvedená opatření prováděna v rámci schválených režimů podpory, nařízení o blokové výjimce pro malé a střední podniky, podpory na odborné vzdělávání a zaměstnanost a v rámci pravidla *de minimis*. Jelikož tedy nebylo nutné předchozí oznámení Komisi, mohly orgány Spojeného království balíček podpory rychle zavést, aby vyřešily krizi.

*Huta Stalowa Wola SA (Polsko)*²⁰⁵

459. Dne 23. listopadu zahájila Komise formální šetření podpory na restrukturalizaci pro polskou stavební strojírenskou společnost Huta Stalowa Wola SA. Podle polských orgánů byla podpora poskytnuta před přistoupením a nelze ji po přistoupení považovat za stále použitelnou. Polsko případ oznámilo z důvodu právní jistoty. Posouzení Komise vedlo k závěru, že ne všechna opatření byla poskytnuta před přistoupením. Některá opatření podpory (odpis veřejných závazků) byla poskytnuta po přistoupení bez schválení Komise.

*Chemobudowa Kraków (Polsko)*²⁰⁶

460. Dne 21. prosince zahájila Komise formální šetření podpory na restrukturalizaci pro polskou stavební společnost Chemobudowa Kraków. Oznámenými opatřeními podpory jsou úvěr ve výši přibližně 2,5 milionu EUR a odložení platby veřejného závazku ve výši přibližně 170 000 EUR. Polsko navíc Komisi informovalo o 18 opatřeních státní podpory poskytnutých v období srpen 2001–srpen 2004. Polsko tvrdí, že část z nich je *de minimis* a že zbytek splňuje zásadu soukromého věřitele, tj. že nepředstavují podporu. Na základě poskytnutých informací mají útvary Komise silné pochybnosti o budoucí životaschopnosti společnosti a o jejím vlastním příspěvku k restrukturalizaci.

²⁰⁴ Věc PN 26/2005 Změna mapy regionální podpory – MG Rover.

²⁰⁵ Věc C 44/2005 Podpora na restrukturalizaci pro společnost Huta Stalowa Wola S.A.

²⁰⁶ Věc N 233/2005 Podpora na restrukturalizaci společnosti Chemobudowa Kraków.

2. STAVBA LODÍ

Podpora na inovace

461. V březnu Komise schválila režimy podpory na inovace na stavbu lodí pro Německo²⁰⁷, Francii²⁰⁸ a Španělsko²⁰⁹, první svého druhu po vstupu v platnost nového rámce pro státní podporu na stavbu lodí (dále jen „rámec pro stavbu lodí“)²¹⁰ v lednu 2004. Všechny výše uvedené režimy sledují podobnou strukturu, pokud jde o způsobilost příjemců a projektů, způsobilé náklady a procesní požadavky (např. inovační projekt posuzuje nezávislý odborník kompetentní v oblasti stavby lodí). Podrobné podmínky používání ustanovení rámce pro stavbu lodí na podporu na inovace vyplývají z úzké spolupráce mezi Komisí a evropským průmyslem.
462. Podporu na inovace lze poskytnout společností, které působí v oblasti stavby, opravy a přestavby lodí, na podporu průmyslového použití výrobků a procesů, jejichž provádění s sebou nese riziko technologického nebo průmyslového neúspěchu a které jsou technologicky nové nebo představují podstatné zlepšení stavu vývoje ve výrobním odvětví stavby lodí v EU.
463. Německý program stanoví celkový rozpočet téměř 27 milionů EUR na období 2005 až 2008. Francouzský program má roční rozpočet 25 milionů EUR. Oběma skončí platnost nejpozději šest let po jejich schválení Komisí. Platnost španělského programu skončí dne 31. prosince 2006. Kromě podpory na inovace tento program také umožňuje podporu loďařským společnostem na regionální investice a na výzkum a vývoj. U všech typů podpory tvoří celkový rozpočet programu přibližně 20 milionů EUR ročně.

Dočasný obranný mechanismus

464. V rámci reakce na nekalé korejské praktiky v odvětví stavby lodí Rada v roce 2002 přijala dočasný obranný mechanismus pro stavbu lodí jako výjimečné a dočasné opatření²¹¹. Mechanismus, který původně pozbyl platnost dne 31. března 2004, byl Radou prodloužen do 31. března 2005.
465. Na jeho základě Komise v lednu a únoru schválila vnitrostátní režimy podpory v Německu²¹², Finsku²¹³ a Polsku²¹⁴. V rámci těchto programů byly konečné smlouvy o výrobě kontejnerových lodí, tankerů na přepravu výrobků, tankerů na chemikálie a tankerů na přepravu kapalného zemního plynu uzavřené do 31. března způsobilé k přímé podpoře ve výši až 6% smluvní hodnoty před podporou, jestliže bylo konkrétně prokázáno, že o tuto smlouvu soutěžila loděnice v Jižní Koreji, která

²⁰⁷ Věc N 452/2004 Režim na inovační podporu pro stavbu lodí (Úř. věst. C 235, 23.9.2005).

²⁰⁸ Věc N 429/2004 Režim na inovační podporu pro stavbu lodí (Úř. věst. C 256, 15.10.2005).

²⁰⁹ Věc N 423/2004 Podpora společností zabývajícím se stavbou lodí (Úř. věst. C 250, 8.10.2005).

²¹⁰ Úř. věst. C 317, 30.12.2003.

²¹¹ Nařízení Rady (ES) č. 1177/2002 ze dne 27. června 2002 (Úř. věst. L 172, 2.7.2002). Pozměněno nařízením Rady (ES) č. 502/2004 ze dne 11. března 2004 (Úř. věst. L 81, 19.3.2004).

²¹² Věc N 23/2005 Prodloužení přechodných obranných opatření týkajících se stavby lodí (Úř. věst. C 131, 28.5.2005).

²¹³ Věc N 39/2005 Dočasný obranný mechanismus pro stavbu lodí (Úř. věst. C 131, 28.5.2005).

²¹⁴ Věc N 81/2005 Dočasná ochranná opatření pro lodní stavitelství (Úř. věst. C 162, 2.7.2005).

nabízela nižší cenu. Tyto programy stejně jako jiné programy v rámci dočasného obranného mechanismu schválené Komisí pozbyly platnost dne 31. března.

Tříletá dodací lhůta

466. V roce 2005 Komise schválila dvě žádosti o prodloužení tříleté dodací lhůty uložené jako podmínka pro získání zakázky související s provozní podporou na lodě podle nařízení Rady (ES) č. 1540/1998, kterým se zavádí nová pravidla podpory pro stavbu lodí²¹⁵. V jednom řeckém případě²¹⁶ bylo prokázáno, že prodlení v pracovním programu společnosti Neorion Shipyards SA bylo podstatné a obhajitelné a bylo způsobeno výjimečnými a nepředpokládanými okolnostmi mimo společnost (teroristické útoky dne 11. září 2001 ve Spojených státech a války v Afghánistánu a Iráku, které vedly k poklesu objednávek luxusních okružních plaveb). Komise byla navíc spokojena, že prodloužení lhůty bylo přiměřené. V jednom portugalském případě²¹⁷ bylo prodloužení ve prospěch společnosti Estaleiros Navais de Viana do Castelo SA schváleno na základě technické složitosti plavidla (např. prodlení v důsledku požadavku provádět nové normy pro zpracování oceli podle požadavků vlastníka lodě).

Podpora na rozvoj

467. V souladu s rámcem pro stavbu lodí Komise dne 2. února schválila podporu na rozvoj, kterou poskytlo Nizozemsko společnosti BV Scheepswerf Damen Gorinchem na stavbu dvou vlečných lodí pro Ghanu²¹⁸ a tři „vyhledávacích a záchranných“ plavidel pro Vietnam²¹⁹. Dále dne 16. března a 9. listopadu byly schváleny dva rozvojové projekty pro Španělsko: stavba vlečné lodi pro Bangladéš ve společnosti Astilleros de Huelva, SA²²⁰ a stavba remorkéru ve společnosti Astilleros Zamacona SA pro Mauretánii²²¹.
468. Mezi jinými podmínkami musí mít podpora poskytnutá jako rozvojová pomoc rozvojové zemi zřetelný rozvojový obsah, aby byla slučitelná s vnitřním trhem. Ve všech výše uvedených případech byla Komise spokojená s tím, že dodaná plavidla jsou vybavena nejmodernější technologií, díky které byla vhodná pro operace, jako je ukotvení těžkotonážních plavidel, pomoc lodím v nesnázích, boj proti požárům nebo prevence přírodních katastrof.

Programy záruk financování lodí

469. Komise potvrdila svou praxi související s přístupem k programům záruk financování lodí. V dubnu zakázala italský program²²² a v červenci povolila program v Nizozemsku²²³, jelikož nepředstavuje podporu. Zákaz italského režimu podpory zopakoval přísné používání pravidel hospodářské soutěže ve výrobním odvětví

²¹⁵ Úř. věst. L 202, 18.7.1998.

²¹⁶ Věc N 596/2003 Loděnice Neorion (Úř. věst. C 230, 20.9.2005).

²¹⁷ Věc C 33/2004 (ex N 63/2004) Prodloužení tříleté dodací lhůty u dvou lodí.

²¹⁸ Věc N/450/2004 Lodní stavitelství – Rozvojová pomoc pro Ghanu (Úř. věst. C 100, 26.4.2005).

²¹⁹ Věc N 185/2005 Podpora na vietnamskou stavbu lodí.

²²⁰ Věc N 517/2004 Bangladéš (Astilleros de Huelva), půjčka (Úř. věst. C 162, 2.7.2005).

²²¹ Věc N 436/2005 Podpora Mauretánii – rozhodnutí o stavbě lodí.

²²² Věc C 28/2003 (ex N 371/2001) Záruční program pro stavbu lodí.

²²³ Věc N 253/2005 Záruční program pro stavbu lodí (Úř. věst. C 228, 17.9.2005).

stavby lodí Komisi. Fungování tohoto záručního programu by mělo významný záporný účinek na konkurenční evropské doky, protože neukládal adekvátní cenu a neobsahoval žádné příslušné rozlišení rizik.

470. Tato dvě rozhodnutí vycházela ze schválení německého programu pro záruky financování lodí²²⁴ Komisi v roce 2003. Tento program správně používá sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk²²⁵, jelikož účtuje adekvátní cenu a rozlišuje úroveň cen podle rizika.

Polské loděnice

471. Dne 1. června se Komise rozhodla zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 v souvislosti s podporou na restrukturalizaci velkým polským loděnicím v Gdyni, Gdaňsku²²⁶ a Štětíně²²⁷. Všechny tři loděnice zahájily svou restrukturalizaci v roce 2002 a obdržely podporu od různých polských orgánů na ústřední i místní úrovni. Jelikož proces restrukturalizace byl částečně proveden před přistoupením Polska k EU dne 1. května 2004, musela Komise nejdříve určit svou soudní pravomoc v souvislosti s těmito případy. Komise není podle Smlouvy o ES ani podle Smlouvy o přistoupení příslušná k šetření nebo nařízení navrácení jakékoliv podpory poskytnuté před přistoupením a nepoužitelné po přistoupení (tzv. „minulá podpora“).
472. Opatření, v souvislosti s nimiž Komisi nepřísluší jednat, představují minulou podporu, kterou příjemce nemůže navrátit podle rozhodnutí Komise. Bude to nicméně vzato v úvahu při konečném posouzení slučitelnosti, zejména v souvislosti s kritériem, že podpora je omezená na minimum nezbytné k obnovení životaschopnosti společnosti. Ostatní opatření představují novou podporu.
473. Komise vznesla pochybnosti v souvislosti se slučitelností této podpory s pokyny z roku 1999 o státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků v nesnázích, které se používají na tyto případy. Konkrétně Komise pochybovala, zda uskutečněná restrukturalizace může obnovit dlouhodobou životaschopnost doků, jelikož spočívá hlavně v restrukturalizaci zadluženosti a podpoře likvidity. Dále Komise pochybovala, zda došlo k adekvátnímu snížení kapacity, aby se vykompenzovalo narušení hospodářské soutěže, a zda příspěvek samotných příjemců nebo vnějších soukromých zdrojů k restrukturalizačním činnostem postačuje k ukázání důvěry trhu v probíhající restrukturalizaci.

3. OCEL

474. Komise přijala několik rozhodnutí o restrukturalizaci ocelářského průmyslu v nových členských státech. I když podpora na restrukturalizaci ocelářského odvětví je podle pravidel EU obecně zakázána, dva Protokoly ke Smlouvě o přistoupení (o restrukturalizaci českého (č. 2) a polského (č. 8) ocelářského průmyslu) udělují

²²⁴ Věc N 512/2003 Německé programy záruk financování lodí (Úř. věst. C 62, 11.3.2004).

²²⁵ Úř. věst. C 71, 11.3.2000.

²²⁶ Spojené věci C 17/2005 (ex N 194/2005, ex PL 34/2004) a C 18/2005 (ex N 438/2004) Podpora na restrukturalizaci loděnic v Gdyni (Úř. věst. C 220, 8.9.2005).

²²⁷ Věc C 19/2005 (ex N 203/2005, ex PL 31/2004) Podpora na restrukturalizaci Štětínských loděnic (Úř. věst. C 222, 9.9.2005).

odchylku z tohoto pravidla. Protokoly umožňují poskytnout státní podporu na restrukturalizaci na základě vnitrostátního plánu restrukturalizace, který musí obnovit životaschopnost výrobců oceli do roku 2006. Provádění plánu Komise sleduje²²⁸.

Huta Czystochowa (Polsko)

475. Ve svém rozhodnutí ze dne 5. července²²⁹ Komise shledala, že restrukturalizace společnosti Huta Czystochowa, druhého největšího polského výrobce oceli, neobsahuje státní podporu, a uvolnila tak cestu pro její prodej. Prodej je součástí restrukturalizace a slouží k zaplacení věřitelům společnosti. Komise zahájila šetření, protože restrukturalizace společnosti vyžadovala významný odpis dluhů, mj. od veřejných věřitelů, ačkoliv společnost nebyla způsobilá ke státní podpoře podle výše uvedených protokolů o oceli. Na základě podrobného posouzení všech nároků a zřeknutí dospěla Komise k závěru, že odpis veřejných pohledávek je slučitelný s běžným tržním chováním, a netvoří tedy státní podporu. Komise však také rozhodla, že přibližně 4 miliony EUR podpory na restrukturalizaci, které byly společnosti poskytnuty dříve, jsou protiprávní a musí být navraceny.
476. V tomto případě Komise dále přiosvětila svou praxi používání testu soukromého věřitele. Společnost plánovala komplexní restrukturalizaci v roce 2003 včetně částečného odpisu veřejných a obchodních pohledávek. Avšak podle ustálené judikatury, jestliže dlužník ve finančních nesnázích navrhuje jiný kalendář splátek, aby se vyhnul likvidaci, musí každý veřejný věřitel alespoň pečlivě zvážit výhodu, která plyne ze získání nabízené částky podle plánu restrukturalizace a z částky, kterou by mohl získat po možné likvidaci firmy²³⁰. Jestliže likvidace přinese vyšší výnosy než restrukturalizace, bude zřeknutí se veřejných pohledávek státní podporou. Rozhodnutí stanovilo, že toto vyhodnocení může zvážit realistický scénář konkurzu s ohledem na to, že konkurzní řízení je časově náročnější a stojí víc než restrukturalizace. Na základě toho a po podrobném posouzení všech nároků a zřeknutí dospěla Komise k závěru, že odpis veřejných pohledávek je slučitelný s běžným tržním chováním, a netvoří tedy státní podporu.

Dvě rozhodnutí o změnách vnitrostátních plánů restrukturalizace

477. Komise přijala dvě rozhodnutí o přijetí úpravy probíhající restrukturalizace ocelářství v nových členských státech, v Polsku a České republice. První se týkalo českého výrobce oceli Válcovny plechu Frýdek-Místek²³¹ a druhé společnosti Mittal Steel Poland²³², největšího výrobce oceli v Polsku.

²²⁸ Více podrobností obsahuje dokument KOM(2005) 359 v konečném znění ze dne 3. srpna 2005. Druhá zpráva o sledování restrukturalizace ocelářství v České republice a Polsku. Viz také <http://ec.europa.eu/comm/enterprise/steel/index.htm>

²²⁹ Věc C 20/2004 Huta Czystochowa.

²³⁰ Věc T-152/99 Hamsa Sb. rozh. 2002 s. II-3049, odstavec 168.

²³¹ Věc N 600/2004 Odklad snížení kapacity VPFM (Úř. věst. C 176, 16.7.2005).

²³² Věc N 186/2005 Mittal Steel Poland – změna IBP.

4. VEŘEJNOPRÁVNÍ VYSÍLÁNÍ, ŠIROKÉ PÁSMO A FILMOVÝ PRŮMYSL

Široké pásmo

478. Na základě prvních rozhodnutí o veřejné podpoře pro široké pásmo, která byla přijata v roce 2004, schválila Komise řadu projektů, které se týkaly státního financování širokopásmové infrastruktury a služeb. Cílem projektů ve Spojeném království²³³, Španělsku²³⁴ a Rakousku²³⁵ je poskytovat širokopásmové služby ve venkovských a vzdálených oblastech, kde nejsou dostupné. Státní podpora pomůže překonat propasti v digitálních technologiích mezi oblastmi, které mají přístup k rychlému internetovému připojení, a těmi, které ho nemají. Je tedy v souladu s politikami EU²³⁶. V těchto případech se Komise domnívala, že i když byla přítomna státní podpora, prokázaly orgány nutnost zásahu, který byl proveden přiměřeně, včetně množství pojištění. Komise tedy dospěla k závěru, že státní podpora nenarušuje hospodářskou soutěž v rozporu se společným zájmem, a je tedy slučitelná v souladu s čl. 87 odst. 3 písm. c). Stojí za povšimnutí, že při vyloučení nadměrné kompenzace a dosažení přiměřeného výsledku v těchto případech hrálo významnou roli využití otevřených a nediskriminačních nabídkových řízení.
479. Ve francouzském případě, který se týkal financování otevřené širokopásmové infrastruktury v Limousinu²³⁷, podpořily regionální orgány vytvoření otevřené infrastruktury a velkoobchodních služeb v zeměpisné oblasti, kde byly pokrytí a nabídky služeb považovány za neuspokojivé. Komise souhlasila, že opatření splňují definici služby obecného hospodářského zájmu, a jelikož byla splněna kritéria stanovená Soudním dvorem v rozsudku ve věci Altmark²³⁸, nepředstavovalo dotyčné státní financování státní podporu. Společnost UPC France podala proti tomuto rozhodnutí opravný prostředek k Soudu prvního stupně²³⁹.
480. Dne 20. října zahájila Komise formální šetření, aby posoudila, zda veřejné financování přístupové sítě ze skelných vláken v nizozemském městě Appingedam splňuje pravidla státní podpory EU²⁴⁰. Bylo to poprvé, kdy Komise zahájila formální šetření v souvislosti s veřejnou podporou na rozvoj širokého pásma po pochybnostech o slučitelnosti opatření. Výsledek případu pravděpodobně ovlivní podobné projekty v celé Evropě.

Digitální pozemní televize (DVB-T) (Rakousko a Německo)

481. Přechod z analogového na digitální vysílání („digitální přepojení“) má velké výhody, pokud jde o účinnější využívání spektra a větší přenosové možnosti. Povede k novým a lepším kvalitním službám a k širšímu výběru pro spotřebitele a přispěje se tak k lisabonským cílům. Rada členských států zahájila programy podpory na spuštění digitálního vysílání.

²³³ Věc N 57/2005 Podpora širokého pásma pro Wales, rozhodnutí Komise ze dne 1. června 2005; věc N 267/2005 Projekt venkovského přístupu k širokému pásmu, rozhodnutí Komise ze dne 5. října 2005.

²³⁴ Věc N 583/2004 *Banda ancha en zonas rurales y aisladas*, rozhodnutí Komise ze dne 6. dubna 2005.

²³⁵ Věc N 263/2005 Široké pásmo v Korutanech, rozhodnutí Komise ze dne 20. října 2005.

²³⁶ Např. akční plán *eEurope* 2005 a iniciativa *i2010*.

²³⁷ Věc N 382/2004, rozhodnutí Komise ze dne 3. května 2005.

²³⁸ Věc C-280/00 *Altmark* Trans Sb. rozh. 2003 str. I-7747.

²³⁹ Věc T-367/05, *UPC versus Komise*.

²⁴⁰ Věc C 35/2005 Široké pásmo v Appingedamu. Rozhodnutí Komise ze dne 20. října 2005.

482. Dne 16. března vydala Komise své první rozhodnutí o státní podpoře pro digitální vysílání, která se týkala rakouské společnosti Digitalisierungsfonds²⁴¹. Komise se rozhodla nevznášet námitky poté, co bylo opatření rakouskými orgány podstatně upraveno v průběhu oznamovacího procesu. Úpravy zajistily, že opatření dodrží zásadu technologické neutrality, tj. že nebude zbytečně a neodůvodněně zvýhodňovat digitální pozemní přenos před konkurenčními televizními platformami. Opatření se skládalo z různých dílčích opatření: finanční podpora pro pilotní projekty a výzkumné aktivity, které se týkají digitálního televizního přenosu, finanční pobídky pro spotřebitele na koupi digitálních přijímačů, granty společnostem na rozvoj inovačních digitálních služeb a subvence televizním stanicím na vyrovnání dodatečných nákladů na přenos při současném vysílání analogové i digitální televize („fáze současného vysílání“).
483. Dne 9. listopadu vydala Komise konečné zamítavé rozhodnutí o subvencích ve prospěch digitální pozemní televize v německé spolkové zemi Berlín-Braniborsko²⁴². Rozhodla, že subvence v hodnotě přibližně 4 miliony EUR poskytnuté komerčním televizním stanicím na využívání digitální pozemní televizní sítě jsou neslučitelné se společným trhem, a nařídila navrácení části podpory, která již byla televizním stanicím vyplacena (přibližně polovina z celkové částky).
484. Aniž by to oznámil Komisi, poskytl mediální orgán Berlína-Braniborska (dále jen „Mabb“) subvenci komerčním televizním stanicím, například RTL a ProSiebenSat. 1, na pokrytí části jejich nákladů na přenos přes pozemní digitální síť spuštěnou v listopadu 2002. Televizní stanice se zase zavázaly využívat digitální pozemní síť licencovanou společností T-Systems alespoň pět let. Po stížnostech kabelových subjektů zahájila Komise v červenci 2004 formální šetření. V důsledku šetření dospěla Komise k závěru, že subvence orgánu Mabb porušuje pravidla státní podpory Smlouvy o ES. Podpora nevycházela z žádných zvláštních nákladů na přepojení a bylo o ní rozhodnuto poté, co bylo dohodnuto přepojení. Různé finanční částky byly poskytnuty bez objektivního odůvodnění televizním stanicím, které již těžily ze získání digitálních licencí zdarma, jež umožňovaly větší přenosovou kapacitu za nižší náklady na kanál. Subvence takto nepřímo zvýhodňovaly digitální pozemní síť před konkurenčními televizními platformami, např. kabelovými a satelitními, bez ohledu na zásadu technologické neutrality.
485. V rozhodnutí Komise uznala, že by se digitální přepojení mohlo zpozdit, kdyby bylo zcela ponecháno tržním silám, a že veřejný zásah může být prospěšný. Je na členských státech, aby prokázaly, že podpora je nejvhodnějším nástrojem, je omezena na nezbytné minimum a nenarušuje nevhodně hospodářskou soutěž. V případě Berlína-Braniborska nebyla splněna žádná z těchto podmínek. Komise uznala existenci určitých selhání trhu, ale zjistila, že podpora není nejvhodnějším nástrojem ani není k vyřešení těchto problémů nutná. Opravné prostředky proti rozhodnutí podalo Německo, společnost FAB Fernsehen aus Berlin a Medienanstalt Berlin-Brandenburg.

²⁴¹ Věc N 622/2003 Digitalisierungsfonds, rozhodnutí Komise ze dne 16. března 2005.

²⁴² Věc C 25/2004 Digitální pozemní televize v Berlíně-Braniborsku, rozhodnutí Komise ze dne 9. listopadu 2005.

Digitální dekodéry (Itálie)

486. Dne 21. prosince zahájila Komise formální šetření subvencí na digitální dekodéry poskytnutých Itálií v letech 2004 a 2005. Opatření poskytuje veřejné granty přesahující 200 milionů EUR těm, kdo si koupí dekodéry, které přijímají programy v digitální pozemní technologii.
487. I když Komise podporuje přechod k digitální televizi a cení si interoperability, musí státní podpora předcházet zbytečnému narušení hospodářské soutěže mezi pozemními, kabelovými a satelitními platformami. V tomto případě nebyly subvence technologicky neutrální, neboť nebyly dostupné pro dekodéry, které využívají satelitní vysílání. V důsledku toho mohla být narušena hospodářská soutěž, zejména na trhu předplaceného televizního vysílání, kde byl usnadněn vstup pozemních operátorů.
488. Kromě otázek digitálního přepojení a technologické neutrality se rozhodnutí také zabývá aspekty použitelnosti odchylky podle čl. 87 odst. 2 písm. a) na opatření, která nemají sociální charakter, a aspekty výhod nepřímo poskytovaných podnikům, které se kvalifikují jako státní podpora.

Režimy licenčních poplatků

489. Veřejnoprávními stanicím ve Francii, Itálii a Španělsku jsou poskytovány příjmy z licenčních poplatků na financování jejich veřejnoprávního poslání. Tyto mechanismy licenčních poplatků jsou stávající podporou, protože byly v dotyčných zemích zavedeny před vstoupením v platnost Smlouvy o EHS a jejich základní rysy zůstaly od té doby beze změn.
490. V průběhu postupu pro stávající podporu, jehož cílem bylo zajistit průběžnou slučitelnost režimů licenčních poplatků platných v těchto zemích, Komise formálně doporučila příslušná opatření²⁴³, která tyto tři země přijaly. Cílem těchto doporučení bylo zajistit dodržování těchto zásad: veřejnoprávní a soukromé televizní stanice musí soutěžit na obchodních trzích, jako je televizní reklama, za stejných podmínek; a financování veřejnoprávních televizních stanic by nemělo překročit minimum nezbytné k zajištění řádného plnění veřejnoprávního poslání, nemělo by protiprávně přinášet prospěch obchodním činnostem (křížové dotace) a mělo by být průhledné. Kromě toho ve španělském případě se vnitrostátní orgány zavázaly odstranit do budoucna neomezenou státní záruku ve prospěch veřejnoprávní televizní stanice. Vzhledem k závazkům těchto tří členských států Komise tyto tři případy uzavřela.

²⁴³ Věc E 10/2005 (Francie) Licenční poplatek, rozhodnutí Komise ze dne 20. dubna 2005. Věc E 9/2005 (Itálie) Kapitálová a jiná opatření – RAI, rozhodnutí Komise ze dne 20. dubna 2005. Věc E 8/2005 (Španělsko) Španělská vnitrostátní veřejnoprávní televizní stanice RTVE, rozhodnutí Komise ze dne 20. dubna 2005.

491. Dne 3. března požádala Komise Německo, Irsko a Nizozemsko, aby jí objasnily²⁴⁴ úlohu a financování veřejnoprávních stanic. Když Komise prozkoumala tvrzení několika stěžovatelů, zaujala předběžné stanovisko, že současný systém financování v těchto členských státech již není v souladu s pravidly EU, která vyžadují, aby členské státy neposkytovaly subvence, jež mohou narušit hospodářskou soutěž (článek 88 Smlouvy o ES).
492. V těchto šetřeních se projevuje obecný přístup Komise zajistit průhlednost nezbytnou k posouzení přiměřenosti státního financování a k zabránění křížových dotací pro činnosti, které nesouvisí s funkcemi veřejné služby, jak je stanoví sdělení z roku 2001 o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání²⁴⁵. Šetření nezpochybňují výsadu členských států organizovat a financovat veřejnoprávní vysílání, jak ji uznává Protokol k Amsterodamské smlouvě o veřejnoprávním vysílání.
493. V souladu s přístupem, který Komise v minulosti zaujala při šetření podobných systémů financování ve Francii, Itálii, Španělsku a Portugalsku, požadovala, aby Německo, Irsko a Nizozemsko prováděly tytéž zásady: jasná definice veřejnoprávních služeb, oddělení účtů rozlišujících veřejnoprávní a jiné činnosti a adekvátní mechanismy, které zabrání nadměrným vyrovnávacím platbám za veřejnoprávní činnosti. Členské státy taky musí zajistit, aby obchodní činnosti veřejnoprávních stanic byly v souladu s tržními zásadami. A konečně, měl by existovat nezávislý (vnitrostátní) orgán, který by kontroloval dodržování těchto pravidel.
494. Stížnosti v Německu a Nizozemsku vyvolaly také nové otázky, jako je financování on-line činností veřejnoprávních stanic. Komise nezpochybňuje, že veřejnoprávní stanice nabízejí on-line služby jako součást svého veřejnoprávního poslání. Avšak rozsah těchto on-line činností a to, zda jsou financovány veřejnými prostředky, by neměly určovat samotné veřejnoprávní stanice, ale dotčené členské státy, aby se zajistilo, že budou zahrnuty pouze ty služby, které slouží stejným demokratickým, společenským a kulturním potřebám společnosti jako tradiční vysílání.
495. Tyto tři členské státy předložily první připomínky k těmto předběžným názorům. Komise začala s dotýcnými členskými státy projednávat, které změny vnitrostátních vysílacích systémů jsou nutné k objasnění úlohy a financování veřejnoprávních stanic. Jestliže členské státy tato opatření přijmou, Komise případy formálně uzavře.

²⁴⁴ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1).

²⁴⁵ Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (Úř. věst. C 320, 15.11.2001).

496. Dne 7. června schválila Komise, na základě čl. 86 odst. 2, financování nového mezinárodního zpravodajského kanálu iniciované francouzskými orgány. Francouzské orgány se pokusily prokázat prostřednictvím podrobné studie, že by se projekt kvalifikoval podle kritérií stanovených v rozsudku ESD ve věci Altmark, a že tedy nezahrnuje žádnou státní podporu. Komise dospěla k závěru, že výsledky studie nejsou dostatečně přesvědčivé. Komise zejména vzala v úvahu, že chybělo adekvátní měřítko pro posouzení předpokládaných nákladů na nové kanály. Proto nebylo možné dospět k závěru, že se v předpovídaném rozpočtu projevují náklady na dobře řízenou a adekvátně vybavenou společnost.
497. Komise proto dospěla k závěru, že financování projektu zahrnuje státní podporu. Komise však shledala, že projekt nabízí adekvátní záruky, že budou dodrženy zásady čl. 86 odst. 2. V této souvislosti musela vzít Komise v úvahu zvláštnosti projektu, a to že mateřskými společnostmi nového kanálu by byla francouzská veřejnoprávní televizní stanice France Télévision a hlavní francouzská komerční televizní stanice TF1. Projekt zejména obsahoval podrobná pravidla pro případ, že by kanál měl zisk, aby se předešlo tomu, že mateřské společnosti neoprávněně získají podíl z tohoto zisku. Komise byla také spokojena s pojistkami projektu proti riziku, že by se kanál v obchodní oblasti (např. v reklamě) a vůči svým akcionářům nechoval podle běžných tržních podmínek.

5. BANKOVNICTVÍ

*Hessischer Investitionsfonds (Německo)*²⁴⁷

498. Dne 6. září schválila Komise vložení majetku Hesenského investičního fondu (HIF), zvláštního fondu spolkové země Hesensko, formou neomezeného vkladu tichého společníka do Landesbank Hessen-Thüringen (Helaba), německé regionální veřejné banky. Vložení majetku nevedlo k injekci likvidity ani k přílivu příjmu pro banku Helaba. Vložení majetku fondu by nicméně posílilo základnu vlastního kapitálu banky Helaba. Komise dospěla k závěru, že odměna dohodnutá spolkovou zemí Hesensko za aktiva odpovídá běžné výnosnosti investic, kterou by očekával soukromý investor. Transakce tedy nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1.

Navýšení kapitálu dvou německých bank

499. Dne 6. září schválila Komise navýšení kapitálu v celkové výši přibližně 1,2 miliardy EUR pro německé zemské banky HSH Nordbank²⁴⁸ (556 milionů EUR) a BayernLB²⁴⁹ (640 milionů EUR) jejich veřejnými akcionáři. Cílem navýšení kapitálu bylo posílení základního kapitálu těchto dvou zemských bank. Došlo k němu po zrušení veřejnoprávního záručního mechanismu pro zemské banky dne 18. července a po splacení státní podpory pro HSH a BayernLB (a pět dalších

²⁴⁶ Věc N 54/2005 Mezinárodní zpravodajský kanál CFII, rozhodnutí Komise ze dne 7. června 2005.

²⁴⁷ Věc N 248/2004 Hessischer Investitionsfonds, rozhodnutí Komise ze dne 6. září 2005.

²⁴⁸ Věc NN 71/2005 Navýšení kapitálu HSH Nordbank, rozhodnutí Komise ze dne 6. září 2005.

²⁴⁹ Věc NN 72/2005 Navýšení kapitálu banky BayernLB, rozhodnutí Komise ze dne 6. září 2005.

zemských bank), kterou Komise ve svém rozhodnutí ze dne 20. října 2004 považovala za protiprávní a neslučitelnou. Komise posuzovala, zda je kapitál poskytnut za podmínek, které by shledal přijatelnými soukromý investor, jenž by poskytl finanční prostředky srovnatelnému soukromému podniku, jestliže soukromý investor působí za běžných podmínek tržního hospodářství (tj. zásada investora v tržním hospodářství). Komise dospěla k závěru, že očekávaná výnosnost investic je skutečně ve shodě s tím, co by přijal soukromý investor, a že investice tedy nepředstavují státní podporu.

6. REGIONÁLNÍ PODPORA

Jednotlivá regionální podpora

500. Při kontrole jednotlivých případů regionální podpory, které jsou schváleny mimo veškeré programy, přímo na základě ustanovení Smlouvy o ES, bere Komise v úvahu vyšší riziko narušení hospodářské soutěže v porovnání s podporou, která vychází ze schválených režimů regionální podpory. V souladu s oddílem 2 pokynů k regionální podpoře²⁵⁰ musí za účelem odůvodnění slučitelnosti regionální podpory *ad hoc* s vnitřním trhem kladný dopad na rozvoj dotyčného regionu prokazatelně vyvážit narušení hospodářské soutěže způsobené podporou.

*Podpora na regionální rozvoj ve prospěch společnosti SABIC (Nizozemsko)*²⁵¹

501. Dne 2. února schválila Komise podporu na investice ve výši 4,2 milionu EUR ve prospěch výrobce chemikálií SABIC se sídlem v Saúdské Arábii na pomoc zřízení svého evropského ústředí v Nizozemsku. Ačkoliv se jedná o podporu *ad hoc*, Komise zjistila, že je slučitelná se společným trhem, jelikož nizozemské orgány prokázaly, že investice bude mít značný účinek na celý region, který je tradičně úzce spjat s chemickým průmyslem. Skutečnost, že se investice týkala ústředí, a nikoliv výrobní kapacity, tento posudek nezměnila. Byly také splněny všechny ostatní podmínky pokynů k regionální podpoře.

*Lignit Hodonín (Česká republika)*²⁵²

502. Dne 20. července schválila Komise jednotlivou regionální podporu společnosti Lignit Hodonín, provozovateli českého lignitového dolu, který se nachází v oblasti podporované podle čl. 87 odst. 3 písm. a). Podpora ve výši 155,5 milionu Kč (5 milionů EUR) se týká investice na otevření nových nalezišť lignitu, která zajistí 350 přímých pracovních míst v převážně zemědělském regionu, jenž trpí vysokou nezaměstnaností a strukturálními obtížemi. Vzhledem ke zvláštnostem obchodu s lignitem a k poměrně nízké úrovni produkce společnosti Lignit Hodonín jsou narušující účinky na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy v tomto konkrétním případě dosti omezené. Komise schválila podporu *ad hoc* jako slučitelnou se společným trhem, neboť její účinky na sociální soudržnost a hospodářský rozvoj regionu převažují nad narušením hospodářské soutěže.

²⁵⁰ Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře (Úř. věst. C 74, 10.3.1998).

²⁵¹ Věc N 492/2004 *Ad hoc* regionální investiční podpora ve prospěch SABIC (Úř. věst. C 176, 16.7.2005).

²⁵² Věc N 597/2004 Regionální investiční podpora Lignitu Hodonín, s. r. o. / přímá dotace (Úř. věst. C 250, 8.10.2005).

*Kronoply (Německo)*²⁵³

503. V roce 2001 schválila Komise podporu na investice ve výši přibližně 35 milionů EUR pro výrobní závod na desky z orientovaných plochých třísek, tzv. *oriented strand boards* (dřevěné panely používané hlavně ve stavebnictví), společnosti Kronoply v německém regionu Braniborsko na základě multisektorálního rámce z roku 1998. V roce 2003 Německo oznámilo zvýšení podpory přibližně o 4 miliony EUR. Německo tvrdilo, že původní rozhodnutí Komise vycházelo z nesprávných informací o podmínkách trhu, a požadovalo nové posouzení trhu a zvýšení na maximální úroveň podpory.
504. Komise zahájila v roce 2004 formální šetření a vyjádřila značné pochybnosti o nedostatečné pobídce a nutnosti, protože závod již byl dokončen. V konečném rozhodnutí přijatém dne 21. září Komise trvala na svém postoji, že výrobní závod společnosti Kronoply je životaschopný hospodářský provoz, protože společnost Kronoply pokračovala ve svém provozu po schválení nižší částky podpory v roce 2001.
505. Jelikož další podpora by v tomto případě nepředstavovala žádné pobídky pro regionální rozvoj, dospěla Komise k závěru, že výjimky z čl. 87 odst. 2 a 3 nejsou použitelné. Oznámené opatření další podpory tedy představovalo neslučitelnou provozní podporu, která nemá být provedena.

*E-Glass (Německo)*²⁵⁴

506. V prosinci 2003 oznámily německé orgány v souladu s mnohaodvětvovým rámcem z roku 1998 podporu na investice pro společnost E-Glass AG z Osterweddingenu v německé spolkové zemi Sasko-Anhaltsko, čili v podporované oblasti podle čl. 87 odst. 3 písm. a). Účelem projektu bylo postavit nový závod na výrobu surového plaveného skla. Dne 20. dubna 2004 Komise schválila podpůrný projekt se způsobilými náklady 121 milionů EUR a hrubou mírou podpory 35%.
507. Německé orgány Komisi na podzim 2004 informovaly, že původní oznámení obsahovalo chybné informace o vlastnících společnosti E-Glass. Informace o vlastnících byly využity ve zdůvodnění rozhodnutí k definici příjemců i relevantního trhu. Jelikož nové informace mohly mít vliv na maximální přípustnou míru podpory, musely se vzít v úvahu jako určující faktor rozhodnutí ve smyslu článku 9 procesního nařízení²⁵⁵. Komise tedy musela zahájit formální vyšetřovací řízení, aby určila, zda je nutné zrušit dřívější rozhodnutí a přijmout nové správné rozhodnutí. V dubnu přijala Komise rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a předpokládá, že konečného rozhodnutí dosáhne v první polovině roku 2006.

²⁵³ Věc C 5/2004 Podpora ve prospěch společnosti Kronoply GmbH.

²⁵⁴ Věc C 12/2005 E-Glass AG.

²⁵⁵ Nařízení (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1).

508. Dne 25. července 2001 přijala Komise rozhodnutí nevznášet námitky proti poskytnutí podpory ve výši 69,8 milionu EUR společností Glunz AG a OSB Deutschland GmbH na zřízení dřevozpracujícího střediska, které tvoří dva spojené závody a které vyrábí desky z orientovaných plochých třísek (*oriented strand board*, OSB) a dřevotřískové desky. Investiční projekt se nachází v Nettgau v německé spolkové zemi Sasko-Anhaltsko, čili v podporované oblasti podle čl. 87 odst. 3 písm. a). Posudek vycházel z víceodvětvového rámce z roku 1998.
509. Ve svém rozsudku ze dne 1. prosince 2004 Soud prvního stupně zrušil rozhodnutí v řízení zahájeném jedním konkurentem. Hlavním důvodem bylo, že Komise analyzovala pouze údaje o využití kapacity, a ne také to, zda klesá relevantní trh, pomocí údajů o zdánlivé spotřebě. Po podrobné analýze se Komise dne 20. července rozhodla přijmout nové rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení zejména proto, že je obtížné posoudit maximální přípustnou míru podpory a určit relevantní trhy.

*Osvobození od daně z převodu nemovitostí pro bytové společnosti v Berlíně (Německo)*²⁵⁷

510. Dne 23. listopadu Komise zakázala podle pravidel o státní podpoře provedení navrhovaného německého režimu podpory, který měl bytové společnosti na trhu práce v regionu Berlín osvobodit od daně z převodu nemovitosti v případě fúzí a akvizic. Deklarovaným cílem programu bylo přeorganizovat trh s byty na trhu práce v regionu Berlín, jelikož tento trh charakterizuje nadměrná nabídka. Protože program nebyl zacílen na tzv. „hnízda deprivace“, kde existuje vysoká úroveň sociálního vyloučení, Komise se domnívala, že osvobození od daně, které se týká celého Berlína, je nepřiměřeně široké a výsledné narušení hospodářské soutěže nelze odůvodnit podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Části programu omezené na jiné nové německé spolkové země (Braniborsko, Meklenbursko-Přední Pomořansko, Sasko, Sasko-Anhaltsko a Durynsko) Komise již schválila.
511. Řešení fyzického znevýhodnění a regenerace znevýhodněných městských oblastí je rostoucí politickou prioritou EU. Komise tedy schválila režimy podpor přímo na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) v rámci cíle hospodářské a sociální soudržnosti EU, který je zaměřen na snížení rozdílů mezi různými oblastmi. Komise uznává, že mnoho měst v EU, včetně těch, která nejvíce prosperují, obsahuje „hnízda deprivace“, tj. oblasti, pro které je charakteristické nedostatečné sociální začlenění a špatné fyzické prostředí, pokud jde o infrastrukturu, bydlení a místní vybavení. V tomto případě však zkoumání Komise ukázalo, že program navrhovaný Německem není přiměřený cíli, jelikož výhody by byly k dispozici všem bytovým podnikům, které vlastní nemovitosti na trhu práce v regionu Berlín, kdežto regeneraci ve skutečnosti potřebují pouze některé okresy.

²⁵⁶

Věc C 28/2005 Podpora společností Glunz AG (Úř. věst. C 263, 22.10.2005).

²⁵⁷

Věc C 40/2004 Osvobození od daně z převodu nemovitostí pro bytové společnosti v nových spolkových zemích.

512. V prosinci 2004 se Komise rozhodla nevznášet námitky proti částem programu omezeným na jiné nové německé spolkové země. Program byl schválen vzhledem ke konkrétním znevýhodněním v nových spolkových zemích, k omezenému stupni narušení hospodářské soutěže a k předpokládaným příznivým účinkům na trh s byty.

Úpravy vnitrostátních map regionální státní podpory ve Finsku²⁵⁸ a Řecku²⁵⁹

513. V souladu s bodem 5.6 pokynů k regionální podpoře Finsko a Řecko oznámily úpravy sazeb míry podpory u některých svých regionů a prokázaly, že se socioekonomické údaje pro tyto regiony v porovnání s jinými podobnými regiony zhoršily.
514. Komise přijala u Finska zvýšení míry podpory v regionu podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Vakka-Suomi ze 16% čistého grantového ekvivalentu²⁶⁰ na 20% čistého grantového ekvivalentu a u Řecka zvýšení míry podpory v regionech podle čl. 87 odst. 3 písm. a) Drama a Kavala z 33,2%-50% čistého grantového ekvivalentu na 45,5%-50% čistého grantového ekvivalentu podle typu projektu. Tyto upravené mapy regionální státní podpory zůstanou v platnosti do konce roku 2006, kdy budou revidovány vnitrostátní mapy regionální podpory všech členských států.

7. PODPORA VÝZKUMU A VÝVOJE, PODPORA INOVACÍ

Jednotlivá podpora výzkumu a vývoje pro BIAL (Portugalsko)²⁶¹

515. Dne 5. července Komise rozhodla, že nevznese námitky proti udělení jednotlivé podpory výzkumu a vývoje společnosti Portela & C^a, SA (známé spíše jako „BIAL“), portugalské firmy ve farmaceutickém odvětví.
516. Portugalská vláda poskytla společnosti BIAL grant ve výši 45,2 milionu EUR na podporu výzkumného a vývojového projektu na vývoj léků v oblasti centrálního nervového systému. Projekt se má provádět pět let (2004-2008) a spočívá ve zkoušení prototypů léků na zvířatech a lidech. Zahrnuje činnosti průmyslového výzkumu a předvýrobního vývoje, které se mají provádět v Portugalsku i v zahraničí.
517. Komise dospěla zejména k závěru, že fáze projektu a způsobilé náklady jsou v souladu s kritérii rámce pro výzkum a vývoj, že míra podpory je slučitelná s použitelnými prahy a že podpora má zřetelný účinek pobídky, zvláště vzhledem k velkým rizikům, která s tímto ambiciózním programem souvisejí.

Podpora na výzkum a vývoj pro letecký průmysl (Itálie)²⁶²

518. Na základě stížnosti se Komise rozhodla prošetřit 13 výzkumných a vývojových projektů v italském leteckém průmyslu financovaných podle italského zákona 808/85 a schválených Komisí v roce 1986. V říjnu 2003 se Komise rozhodla zahájit řízení

²⁵⁸ Věc N 331/2004 Změna mapy regionální podpory 2000-2006 (Úř. věst. C 223, 10.9.2005).

²⁵⁹ Věc N 236/2005 Změna řecké mapy regionální podpory.

²⁶⁰ Net grant equivalent (NGE).

²⁶¹ Věc N 126/2005 Jednotlivá podpora výzkumu a vývoje pro Portela & Ca S.A. (BIAL) (Úř. věst. C 275, 8.11.2005).

²⁶² Věc C 61/2003 Italský zákon o letectví č. 808/85 (Úř. věst. C 252, 12.10.2005).

ohledně šesti projektů. Pochybnosti vyvzaly zejména u fází výzkumu, míry podpory a účinku pobídky podpory.

519. Šetření pochybnosti, které obklopovaly těchto šest projektů, nerozptýlilo. Naopak se objevily vážné pochybnosti v souvislosti s používáním zákona 808/85, například pokud šlo o přesné podmínky splatnosti základu půjček. Tyto podmínky by měly významný dopad na slučitelnost opatření podpory, neboť hrubý ekvivalent podpory dané půjčky je v případě, že její základ nemusí být splacen, vyšší než pokud jsou odpuštěny jen úroky. Hrubý ekvivalent podpory je zásadní pro určení míry podpory, která zase určuje, zdali opatření podpory na výzkum a vývoj splňuje podmínky rámce Společenství pro poskytování státní podpory na výzkum a vývoj²⁶³.
520. Komise také dospěla k závěru, že jsou vážné pochybnosti i o existenci dalších neoznámených vysokých částek udělených jednotlivých podpor. Tyto nové pochybnosti přesahují rámec řízení, která byla zahájena dne 1. října 2003, a to nejen proto, že se týkají otázek, jež nebyly v rámci těchto řízení vzneseny, ale i proto, že se neomezuji na uvedených šest případů.
521. S ohledem na předchozí úvahy se Komise dne 22. června rozhodla rozšířit rozsah řízení uvedeného v čl. 88 odst. 2 tak, aby zahrnovalo pochybnosti o podmínkách splatnosti základů půjček a o možných dalších neoznámených vysokých částkách udělených jednotlivých podpor, a rozšířit rozsah těchto pochybností na celé použití zákona 808/85. Toto rozšíření se však omezuje pouze na občanskoprávní uplatnění zákona.
- Podpora nově vytvořeným nebo technologicky zaměřeným malým a středním podnikům (Německo)*²⁶⁴
522. Dne 3. května Komise schválila režim podpory v Německu přibližně ve výši 120 milionů EUR ročně pro nově vytvořené nebo technologicky zaměřené malé a střední podniky, které využívají služeb technologických, podnikatelských a obchodních center. Režim poskytne veřejnou podporu na vytváření nebo rozvoj těchto center a společností, které budou využívat služeb center, budou nepřímými příjemci.
523. Ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení dne 18. února 2004 vyjádřila Komise pochybnosti, zda je opatření slučitelné se společným trhem, jelikož Německo neposkytlo dostatek informací, zda se státní podpora týká všech úrovní programu, zejména úrovně vlastníků center a malých a středních podniků, které využívají služeb center, nebo zda veškerá podpora přechází na řečené malé a střední podniky. V průběhu formálního vyšetřovacího řízení Německo změnilo své původní oznámení a ujistilo, že veškerá podpora bude předávána podnikům, které využívají služeb center. Jelikož se Německo zavázalo, že bude dodržovat všechny požadavky nařízení Komise o podpoře *de minimis*²⁶⁵ a o podpoře malým a středním

²⁶³ Úř. věst C 45, 17.2.1996.

²⁶⁴ Věc C 3/2004 Technologická centra (Úř. věst. L 295, 11.11.2005).

²⁶⁵ Nařízení Komise (ES) č. 69/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu *de minimis* (Úř. věst. L 10, 13.1.2001, s. 30).

podnikům²⁶⁶, Komise se domnívala, že nehrozí, že podpora naruší hospodářskou soutěž na jednotném trhu, a je tedy slučitelná s článkem 87 Smlouvy o ES. Schválené opatření vycházelo z části II bodu 7 rámcového plánu na společný program spolkové vlády a spolkových zemí pro zlepšení regionálních hospodářských struktur a platí do 31. prosince 2006.

*Investbx (Spojené království)*²⁶⁷

524. Dne 20. října zahájila Komise formální šetření podle čl. 88 odst. 2 v souvislosti s návrhem Spojeného království vydat 3,8 milionu GBP (přibližně 4,38 milionu EUR) na zřízení „Investbx“, trhu pro kapitálové investice do malých a středních podniků v regionu West Midlands. Projekt Investbx by působil jako zprostředkovatel obchodního styku, který bude umožňovat, aby malé a střední podniky našly své investory, čímž se zjednoduší získávání finančních prostředků pro vlastní kapitál malých a středních podniků vytvořením praktického fóra pro výměnu nebo vydávání nových akcií v hodnotě od 500 000 GBP (přibližně 730 000 EUR) do 2 milionů GBP (přibližně 2,9 milionu EUR) na elektronické platformě. Financování ve výši 3,8 milionu GBP by zajistil Advantage West Midlands (AWM), orgán regionálního rozvoje regionu West Midlands. Financování by sloužilo výhradně ke zřízení a provozu Investbx. Uvádělo se, že nic z těchto finančních prostředků by se nepřevedlo na malé a střední podniky ani na investory. Po pěti letech by orgán AWM prodal své akcie společnosti Investbx, nebo by ji uzavřel.
525. Spojené království tvrdí, že opatření řeší selhání trhu způsobené nedokonalými informacemi na straně poptávky i nabídky: malé a střední podniky mají obvykle problémy získat vhodné kapitálové investory a investoři se naopak potýkají s potížemi získat přiměřené a spolehlivé informace o možných příjemcích investic. Zástupci Spojeného království prohlašují, že Investbx je zcela novým druhem opatření sloužícím potřebám trhu, které nejsou v současné době uspokojeny. Avšak vlastníci společnosti Ofex, nezávislého trhu ve Spojeném království pro akcie malých a středních podniků, si Komisi stěžovali, že je opatření nepříznivě ovlivní. Uvádějí, že Ofex již na tomtéž trhu, na kterém bude působit Investbx, působí a usiluje o další růst.
526. Komise ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení měla za to, že opatření představuje státní podporu pro Investbx ve smyslu čl. 87 odst. 1, nicméně ani investoři, ani malé a střední podniky využívající služby tohoto hospodářského subjektu *prima facie* nejsou podle dosavadních zjištění evidentními příjemci podpory. Komise nicméně oznámila, že bude pokračovat v šetření, zda dochází k poskytování státní podpory u investorů a podniků, do nichž se investuje.
527. Pokud jde o slučitelnost projektu, vyjádřila Komise pochybnosti v souvislosti se slučitelností s čl. 87 odst. 3 písm. c), zejména ve světle obdržené stížnosti, a oznámila, že podrobněji posoudí, zda opatření řeší správně definované selhání trhu, zda nástroj podpory plní svůj účel, tj. odstranit selhání trhu, a zda má narušení

²⁶⁶ Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům (Úř. věst. L 10, 13.1.2001, s. 33) pozměněné nařízením Komise (ES) č. 364/2004 ze dne 25. února 2004 (Úř. věst. L 63, 28.2.2004, s. 22).

²⁶⁷ Věc N 373/2005 Investbx (Úř. věst. C 288, 19.11.2005).

hospodářské soutěže a dopady na obchodování omezené účinky, aby se zajistilo, že opatření podpory nepůsobí proti společnému evropskému zájmu.

*Podnikové kapitálové fondy (Spojené království)*²⁶⁸

528. Dne 3. května schválila Komise podle pravidel státní podpory program, který podporuje zřizování fondů rizikového kapitálu pro malé a střední podniky ve Spojeném království. Cílem programu je zvýšit částku vlastního kapitálu pro malé a střední podniky. Autorizované podnikové kapitálové fondy budou kombinovat soukromé a veřejné finanční prostředky a využívat je k poskytování vlastního kapitálu malým a středním podnikům. Veřejné finanční prostředky se budou využívat výhradně k doplnění soukromých finančních prostředků a podnikové kapitálové fondy je budou muset splatit s úroky včetně podílu na zisku ve prospěch veřejnosti.
529. Investiční tranše navrhované Spojeným královstvím se pohybují od 250 000 GBP (357 000 EUR) do 2 milionů GBP (2,9 milionu EUR). Tyto tranše přesahují maximální investiční tranše umožněné sdělením Komise o státní podpoře a rizikovém kapitálu²⁶⁹. V těchto případech sdělení uvádí, že členské státy musí poskytnout důkazy o selhání trhu.
530. V květnu 2004 zahájila Komise formální šetření podle čl. 88 odst. 2, aby zainteresovaným stranám dala příležitost vyjádřit se ke skutečné velikosti mezery vlastního kapitálu. Komise obdržela připomínky od dvaceti zainteresovaných stran, což ukazuje, že je o tuto otázku velký zájem. Všechny obdržené připomínky byly kladné a podporovaly opatření navrhované Spojeným královstvím. Jednotným stanoviskem bylo, že existuje mezera vlastního kapitálu alespoň ve výši 3 miliony EUR. Vzhledem k poměrně vysokým transakčním nákladům nemají soukromé rizikové kapitálové firmy zájem poskytovat „malé“ částky, a přesouvají se tedy k obchodním jednáním většího rozsahu. Výsledkem je finanční mezera v obchodech malého a středního rozsahu, která zpomaluje zakládání nových podniků, růst a tvorbu pracovních míst. Toto směřování nedokládají pouze soukromé rizikové kapitálové fondy, které působí na tomtéž trhu, ale také akademické studie a jiné členské státy. Rozšiřování mezery vlastního kapitálu lze tedy považovat za panevropský jev.
531. Jelikož byly splněny všechny ostatní podmínky sdělení o státní podpoře a rizikovém kapitálu, Komise uzavřela formální vyšetřovací řízení s kladným konečným rozhodnutím a dospěla k závěru, že podnikové kapitálové fondy jsou slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c).

*Invenční a inovační program na podporu nově vytvořených inovačních firem (Spojené království)*²⁷⁰

532. Dne 20. října Komise schválila podle pravidel státní podpory EU rizikový kapitálový fond obsahující 35,3 milionu EUR, který podporuje nově vytvořené inovační mikro- a malé podniky ve Spojeném království. Inovační a invenční program Spojeného království NESTA (National Endowment for Science, Technology and the Arts, Národní nadace pro vědu, techniku a umění) zřídil rizikový kapitálový fond, který

²⁶⁸ Věc C 17/2004 Podnikové kapitálové fondy.

²⁶⁹ Sdělení Komise o státní podpoře a rizikovém kapitálu (Úř. věst. C 235, 21.8.2001).

²⁷⁰ Věc NN 81/2005 Invenční a inovační program Nesta.

poskytuje vlastní a kvazivlastní zdroje nově vytvořeným inovačním mikro- a malým podnikům, aby jim pomohl překonat nedostatek finančních příležitostí. Tato mezera vlastního kapitálu vzniká, protože malé a střední podniky jsou často pouze ve fázi předkládání důkazů o koncepci a ve fázi prvotní investice se soukromí investoři zdráhají investovat.

533. Fond při investování sleduje dvoustupňový přístup. Program poskytuje možnost uskutečňovat prvotní investice v první fázi až do výše 217 000 EUR bez soukromého podílu, ale přísně na základě ziskovosti. Všechny následné investice v druhé fázi se budou uskutečňovat spolu se soukromými investory přesně se stejnými podmínkami (rovnocennými). Díky tomuto složení mají být malé a střední podniky přitažlivé pro neformální investory („business angels“) a jiné subjekty poskytující kapitál v rané fázi a má se takto zvýšit jejich schopnost získat návazné financování ze soukromých zdrojů a minimalizovat pomoc veřejného sektoru.
534. Ve svém posudku dospěla Komise k závěru, že opatření přispívá k překonání mezery vlastního kapitálu, která je charakteristická pro malé a střední podniky v zárodku a v jiných raných fázích. Případné nepříznivé účinky na obchod a hospodářskou soutěž jsou velmi omezené a přiměřené a jsou nutné k dosažení cílů programu. Jelikož opatření splňuje všechny podmínky sdělení Komise o státní podpoře a rizikovém kapitálu, dospěla Komise k závěru, že program je slučitelný s čl. 87 odst. 3 písm. c).

8. PODPORA NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ÚSPORY ENERGIE

*Demonstrace energie vytvářené vlnami a přílivovým proudem (Spojené království)*²⁷¹

535. Dne 20. října schválila Komise program ve výši 58,8 milionu EUR oznámený Spojeným královstvím pro zařízení na demonstrování energie vytvářené vlnami a přílivovým proudem. Aby tyto typy projektů dosáhly přijatelného výnosu, vyžadují poměrně vysokou podporu na investice a vysokou provozní podporu. Provozní podpora dodržuje pravidla pokynů o státní podpoře na ochranu životního prostředí²⁷². I když míra podpory na investice, striktně vyjádřeno, nevyhovuje příslušnému pravidlu v pokynech k životnímu prostředí, vzala Komise v úvahu, že kdyby byla podpora na investice poskytnuta v podobě dodatečné provozní podpory, pravidlům by vyhovovala. Z ekonomického hlediska poskytuje opatření minimální pobídku bez nadměrných vyrovnávacích plateb pro stavitele zařízení a rozdělení na podporu na investice a provozní podporu nezpůsobuje nepřipustné narušení trhu elektřiny. Výsledky programu budou navíc všeobecně rozšířeny. Proto mohla být podpora shledána slučitelnou přímo na základě čl. 87 odst. 3 písm. c).

*Provozní podpora za účelem zpracování nebezpečného odpadu (Nizozemsko)*²⁷³

536. Dne 22. června schválila Komise provozní podporu ve výši 47,3 milionu EUR ve prospěch AVR (Rotterdam) z Nizozemska za účelem zpracování nebezpečného odpadu na období 2002-2005. Podpora kompenzovala náklady na službu obecného

²⁷¹ Věc N 318/2005 Demonstrace energie vytvářené vlnami a přílivovým proudem.

²⁷² Pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí (Úř. věst. C 37, 3.2.2001, s. 3).

²⁷³ Věc C 43/2003 Podpora ve prospěch společnosti AVR.

hospodářského zájmu, která spočívala v řádném zpracování nebezpečného odpadu z Nizozemska. Podpora zajišťovala dostatečnou domácí kapacitu, což je v souladu s cíli právních předpisů EU o odpadech. Vzhledem ke klesající nabídce dotyčného odpadu se náklady pro stát dramaticky zvýšily. Proto se nizozemské orgány rozhodly režim podpory ukončit a zařízení uzavřít. Významná část schválené podpory byla ve skutečnosti vyvolána dodatečnými náklady na uzavření zařízení dříve, než se původně plánovalo. Naopak podpora na vyrovnání nákladů na akvizici odpadu ve výši 2,4 milionu EUR nebyla shledána slučitelnou. Tato akvizice by podporovala odstraňování odpadu, a nikoliv jeho využívání, a poskytla by společnosti AVR diskriminační výhodu před jejími konkurenty. Tuto podporu příjemce navrátil.

Podpora na ochranu životního prostředí pro tři výrobce chlóru (Itálie)

537. Ve dnech 16. března a 26. června schválila Komise podporu na ochranu životního prostředí pro tři výrobce chlóru v Itálii. Společnosti Solvay Rosignano, Altair Chimica a Tessenderlo²⁷⁴ hodlaly podpořit investice do svých závodů, aby ukončily výrobu chlóru založenou na rtuťové technologii a zavedly tzv. membránovou technologii, pro kterou není zapotřebí rtuť. Podpora ve výši 13,5 milionu EUR pro Solvay Rosignano na prosazení investice ve výši 48 milionů EUR, přibližně 5 milionů EUR pro společnost Altair Chimica, která plánovala investici ve výši 13,5 milionu EUR, a 5,7 milionu EUR pro společnost Tessenderlo, která investovala 19 milionů EUR, představovala v každém případě 30% způsobilých investičních nákladů plus dalších 10% způsobilých nákladů v případě společnosti Altair, jelikož se jedná o střední podnik. Komise se domnívala, že opatření podporují cíl udržitelnosti z lisabonské strategie, jelikož se takto předchází budoucím nákladům na ochranu životního prostředí, a že jsou zcela v souladu s navrhovanou strategií EU z ledna na snížení znečištění rtuťí a s pokyny o podpoře na ochranu životního prostředí.

Volvo (Švédsko)²⁷⁵

538. Dne 1. června schválila Komise podporu na ochranu životního prostředí ve výši 85 milionů SEK (9 milionů EUR) ve prospěch společnosti Volvo Lastvagnar AB. Po postavení nové lakovny uskutečnila společnost Volvo další investici ve výši 245 milionů SEK (26 milionů EUR) do zlepšení norem EU, které se týkají hluku a emisí těkavých organických sloučenin. Komise zjistila, že podpora, která představuje 35% této dodatečné investice do ochrany životního prostředí, je slučitelná se společným trhem, neboť je pro společnost pobídkou minimalizovat znečištění a přispívá k cíli udržitelné výroby Společenství.

Výroba hliníku (Francie, Irsko a Itálie)²⁷⁶

539. Dne 7. prosince uzavřela Komise formální vyšetřovací řízení, které se týkalo podpory poskytnuté v podobě úplného osvobození od spotřební daně z minerálních olejů používaných jako palivo pro výrobu hliníku třem podnikům ve Francii, Irsku

²⁷⁴ Věc N 345/2004 Podpora ve prospěch podniku Solvay Rosignano, (Úř. věst. C 176, 16.7.2005); věc N 346/2004 Podpora ve prospěch podniku Altair Chimica (Úř. věst. C 131, 28.5.2005) a věc N 356/2004 Podpora ve prospěch podniku Tessenderlo – přímá dotace (Úř. věst. C 223, 10.9.2005).

²⁷⁵ Věc N 75/2005 Podpora ve prospěch podniku Volvo Trucks (Úř. věst. C 230, 20.9.2005).

²⁷⁶ Věci C78/2001, C79/2001 a C80/2001.

a Itálii. Podle pravidel pro provozní podporu v pokynech Společenství o podpoře na ochranu životního prostředí lze povolit částečné osvobození od této spotřební daně, ale když se snížení týká daně Společenství, musí příjemci zaplatit alespoň harmonizované minimum Společenství, aby pro ně existovala pobídka zlepšovat ochranu životního prostředí. Tedy, pokud jde o období do 31. prosince 2003, Komise zjistila, že osvobození do výše 13 EUR za 1 000 kg²⁷⁷ je neslučitelné se společným trhem. Komise příslušným členským státům nařídila navrátit pouze neslučitelnou podporu obdrženou od 3. února 2002, tj. od zveřejnění rozhodnutí o zahájení formální vyšetřovacího řízení do 31. prosince 2003, aby byla dodržena zásada oprávněných očekávání.

540. Jelikož se dne 1. ledna 2004 stala použitelnou směrnice Rady 2003/96/ES²⁷⁸, neexistuje již minimální míra spotřební daně z energetických produktů používaných k elektrolytickým a metalurgickým procesům, včetně výroby hliníku. V této situaci musí podle stejných pravidel podpory na ochranu životního prostředí příjemci platit alespoň významnou část vnitrostátní daně. Komise proto pochybovala, zda je úplné osvobození zcela slučitelné se společným trhem, a rozšířila šetření v této souvislosti na období od ledna 2004.

Snížení daní z emisí CO₂ (Slovinsko)²⁷⁹

541. Dne 23. listopadu uzavřela Komise vyšetřovací řízení a schválila podle pravidel státní podpory slovinský program, který poskytuje snížení v oblasti zdanění emisí oxidu uhličitého provozovatelům kombinovaných tepláren, energeticky nenáročným společnostem, které se účastní systému EU pro obchodování s emisemi, a společnostem, které dobrovolně uzavírají dohody o životním prostředí.
542. Slovinské právní předpisy o zdanění emisí CO₂ byly uvedeny v soulad s pokyny o státní podpoře na ochranu životního prostředí²⁸⁰ i se směrnicí o zdanění energetických produktů²⁸¹. Opatření příjemcům umožňuje snadněji se přizpůsobit vnitrostátnímu ekologickému zdanění, přičemž snížení daní každý rok klesá. Program končí v roce 2009 a od roku 2010 se nebude používat žádné snížení.
543. Daň placená společnostmi, které se účastní systému EU pro obchodování s emisemi a využívají výše uvedené snížení daní, zůstává nad harmonizovanými minimálními úrovněmi zdanění energie Společenství.

Provozní podpora na biopaliva

544. V průběhu roku 2005 schválila Komise režimy podpor, většinou snížení spotřební daně, ve prospěch biopaliv, které oznámilo Rakousko²⁸², Česká republika²⁸³, Estonsko²⁸⁴, Maďarsko²⁸⁵, Itálie²⁸⁶, Irsko²⁸⁷, Litva²⁸⁸, Švédsko²⁸⁹ a Belgie²⁹⁰.

²⁷⁷ Článek 6 směrnice Rady 92/82/EHS o sblížování sazeb spotřebních daní z minerálních olejů (Úř. věst. L 316, 31.10.1992, s. 19). Podpora byla schválena následnými rozhodnutími Rady.

²⁷⁸ Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny (Úř. věst. L 283, 31.10.2003, s. 51).

²⁷⁹ Věc C44/2004.

²⁸⁰ Úř. věst. C 37, 3.2.2001.

²⁸¹ Směrnice Rady 2003/96/ES.

²⁸² Věc NN/43/2004.

9. PODPORA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ, ZAMĚSTNANOSTI A MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

545. Počínaje rokem 2001 byla přijmuta nařízení o blokových výjimkách, pro malé a střední podniky, odborné vzdělávání a zaměstnanost²⁹¹. Nařízení prohlašují určité kategorie státních podpor za slučitelné se Smlouvou pokud splňují určité podmínky a zprošťuje je od požadavku předchozího oznámení Komisi a jejího schválení. Jen v roce 2005 členské státy předložily 197 informačních listin²⁹² na opatření v rámci blokové výjimky pro malé a střední podniky, 70 v rámci blokové výjimky pro odborné vzdělávání a 26 v rámci blokové výjimky pro zaměstnanost. Od zavedení těchto nařízení o výjimkách se počet oznámených případů, které spadají pod jeden z těchto tří cílů, významně snížil. Občas však oznámené opatření podpory nebo protiprávní opatření podpory může vyžadovat větší hloubkové šetření Komise.

*Reforma italského systému odborné přípravy (Itálie)*²⁹³

546. Po stížnosti v roce 2002, která tvrdila, že region Piemonte poskytuje protiprávní podporu subjektům pověřeným odbornými vzdělávacími činnostmi, vyšlo najevo, že se tento program používá na celý systém odborné přípravy v Itálii, jelikož jeho hlavním právním podkladem byl vnitrostátní zákon. Komise se tedy ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení rozhodla rozšířit posouzení na vnitrostátní program.
547. Cílem opatření bylo pomoci příjemcům splnit určité požadavky na kvalitu, které souvisejí s probíhající reformou italského systému odborného vzdělávání. Spočíval v grantech, které kompenzovaly různé typy nákladů, jež vznikly příjemcům, což byly veřejné i soukromé subjekty, ziskové i neziskové. Dále vykonávali činnosti odborné přípravy v rámci italského vnitrostátního vzdělávacího systému (ústavní sociálně zaměřené odborné vzdělávání určené jednotlivcům) i na otevřeném trhu pro podniky a jejich zaměstnance. V prvním případě se mělo za to, také na základě příslušné judikatury EU, že nezahrnuje žádnou hospodářskou činnost. Příjemcům byla navíc uložena povinnost odděleného účetnictví, což umožňuje rozlišit náklady a související podporu podle výše uvedených oblastí činnosti.

283 Věci N/206/2004 a N/223/2005.

284 Věc N/314/2005.

285 Věc N/427/2004.

286 Věc N/582/2004.

287 Věc N/599/2004.

288 Věc N/44/2005.

289 Věc N/187/2004.

290 Věc N/334/2005.

291 Státní podpora malým a středním podnikům – nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 (Úř. věst. L 10, 13.1.2001), pozměněné nařízením Komise (ES) č. 364/2004 ze dne 25. února 2004 (Úř. věst. L 63, 28.2.2004); podpora na odborné vzdělávání – nařízení Komise (ES) č. 68/2001 ze dne 12. ledna 2001 (Úř. věst. L 10, 13.1.2001), pozměněno nařízením Komise (ES) č. 363/2004 ze dne 25. února 2004 (Úř. věst. L 63, 28.2.2004); podpora na zaměstnanost – nařízení Komise (ES) č. 2204/2002 ze dne 5. prosince 2002 (Úř. věst. L 337, 13.12.2002).

292 Mechanismus umožněný nařízením o blokových výjimkách a který nahrazuje oznamovací požadavek.

293 Věc C 22/2003 Reforma vzdělávacích ústavů.

548. Proto Komise ve svém konečném rozhodnutí přijatém dne 28. února dospěla k závěru, že velká část dotyčných činností není hospodářské povahy, a u vyrovnávacích plateb, které souvisejí s těmito činnostmi, se tedy mělo za to, že nepředstavují státní podporu. Avšak veřejné financování, které se týkalo vykonávaných hospodářských činností, bylo považováno za státní podporu. Komise dospěla k závěru, že část podpory byla slučitelná podle nařízení o blokové výjimce pro podporu na odborné vzdělávání a zaměstnanost, ale zbytek považovala za neslučitelný a nařídila příjemcům její navrácení.

*Ford Genk (Belgie)*²⁹⁴

549. Dne 22. června oznámily belgické orgány návrh podpory na odborné vzdělávání pro Ford-Werke GmbH – součást společnosti Ford Motor Company – v belgickém Genku. Jedná se o podporu *ad hoc* od Vlámské komunity ve výši 12,28 milionu EUR pro způsobilé náklady na období tří let (2004 až 2006). Celkové způsobilé náklady odborného vzdělávacího projektu (včetně zvláštního a obecného odborného vzdělávání) činí 33,84 milionu EUR. Komise zahájila formální vyšetřovací řízení vzhledem k vážným pochybnostem, zda předpokládaná podpora splňuje podmínky nařízení o podpoře na odborné vzdělávání. Tyto pochybnosti se týkají způsobilosti některých nákladů (zejména pokud jde o účinek pobídky podpory) i navrhovaného třídění výdajů („obecné odborné vzdělávání“ versus „zvláštní odborné vzdělávání“).

*Odpočty IRAP (Itálie)*²⁹⁵

550. Dne 7. prosince schválila Komise fiskální pobídky pro společnosti přijaté Itálií ve vyhlášce o konkurenceschopnosti (14. března 2005 č. 80). Program stanoví snížení italské daně z regionálních výrobních činností (IRAP) a měl by stimulovat tvorbu pracovních míst, zvláště v jižní Itálii. Rozpočtové náklady (ušlý příjem) činí přibližně 846 milionů EUR.
551. Cílem opatření je zvýhodnit tvorbu pracovních míst snížením nákladů práce, které nesou podniky, prostřednictvím ročních odpisů z daňového základu IRAP za každé nově vytvořené pracovní místo. Podniky, které působí v podporovaných oblastech, mohou využít vyšší odpisy. Při výpočtu čisté tvorby pracovních míst bere opatření v úvahu pouze smlouvy na dobu neurčitou, čímž se zajistí, že takto vytvořená nová zaměstnanost bude stabilní a zachová se přiměřeně dlouho.
552. Případ IRAP nyní projednává Soudní dvůr, který byl požádán o předběžné rozhodnutí o otázce, zda je daň jako IRAP slučitelná se zákazem vnitrostátních daní z obratu v EU jiných než DPH. To však Komisi nebrání přijmout rozhodnutí o tomto opatření v takové míře, v jaké má Itálie nárok používat IRAP. Opatření ve skutečnosti směřuje k postupnému odstranění daně a upřednostňuje vyloučení nákladů práce z daňového základu, takže jeho schválení současnou situaci nezhorší.
553. Proto Komise ve svém posudku dospěla k závěru, že v míře, v jaké má Itálie nárok používat IRAP, opatření splňuje všechny podmínky stanovené nařízením (ES) č. 2204/02 o použití pravidel státní podpory zaměstnanosti, a považuje opatření za

²⁹⁴ Věc N 331/2005 Ford Genk.

²⁹⁵ Věc N 198/2005 Zákon č. 80/2005, článek 11-ter.

slučitelné s pravidly státní podpory, protože podporuje tvorbu pracovních míst zejména v podporovaných oblastech (Mezzogiorno), kde je nezaměstnanost stále vysoká v porovnání s jinými částmi Itálie.

10. FISKÁLNÍ PODPORA

*Společnosti na Gibraltaru osvobozené od zdanění (Spojené království)*²⁹⁶

554. Dne 19. ledna navrhla Komise vhodná opatření pro Spojené království, aby ukončilo právní předpisy o společnostech na Gibraltaru osvobozených od zdanění. Když Spojené království tato příslušná opatření dne 18. února formálně přijalo, stala se právně závaznými. V rámci tohoto programu „společnost osvobozená od zdanění“ neplatila žádnou daň z příjmu ze svého zisku, ale podléhala pouze pevně stanovené roční dani mezi 225 GBP a 300 GBP (přibližně 350 EUR-500 EUR). Z podílu na společnosti nesměl plynout prospěch žádnému občanovi Gibraltaru nebo osobě s trvalým pobytem na Gibraltaru a tato společnost nesměla na Gibraltaru provozovat žádnou obchodní ani podnikatelskou činnost.
555. Program představoval státní podporu, jelikož osvobození od daně ze zisku poskytovalo výhodu společnostem osvobozeným od daně v porovnání se společnostmi, které podléhaly standardní 35% sazbě daně z příjmu právnických osob na Gibraltaru. Dále byl omezen na společnosti s činnostmi výlučně v zahraničí („*offshore*“ činnosti), což narušovalo obchod a hospodářskou soutěž mezi členskými státy. Jelikož program předcházel přistoupení Spojeného království k EU, byl považován za stávající podporu, u které Komise musela dodržet postup spolupráce s členským státem a nemohla nařídít navrácení.
556. Opatření Komise ukončí program do konce roku 2010 a ukládají přísná omezení stávajícím přijímajícím společnostem, které změní vlastnictví nebo činnost. Bylo to poprvé, co Komise uložila takováto omezení v případě státní podpory. Nové subjekty budou do tohoto programu přijímány pouze v průběhu krátkého přechodného období méně než osmnácti měsíců a pouze ve velmi omezeném počtu. Výhody nových subjektů navíc skončí v prosinci 2007 místo prosince 2010 u stávajících příjemců. V pětiletém přechodném období pro stávající příjemce stávající fiskální podpory se projevuje rozhodovací praxe Komise v podobných případech²⁹⁷.

*Rezervní fond osvobozený od zdanění v Řecku*²⁹⁸

557. Dne 20. října zahájila Komise formální vyšetřovací řízení a v tomtéž rozhodnutí poprvé přijala příkaz k pozastavení programu rezervního fondu osvobozeného od zdanění v Řecku. Společnosti v několika odvětvích (včetně textilního, běžných kovů, automobilové výroby, výroby energie, hornictví, intenzivního zemědělství

²⁹⁶ Věc E 7/2002 Společnosti na Gibraltaru osvobozené od zdanění (Gibraltar Exempt Companies), rozhodnutí Komise ze dne 19. ledna 2005.

²⁹⁷ Rozhodnutí Komise 2003/755/ES ze dne 17. února 2003 o režimu podpory prováděném Belgií pro koordinační centra usazená v Belgii (Úř. věst. L 282, 30.10.2003); rozhodnutí Komise 2003/515/ES ze dne 17. února 2003 o státní podpoře prováděné Nizozemskem pro mezinárodní finanční činnosti (Úř. věst. L 180, 18.7.2003).

²⁹⁸ Věc C 37/2005 (ex-NN 11/2004) Rezervní fond osvobozený od zdanění.

a rybolovu, velkých mezinárodních obchodních společností a zvláštních podniků v cestovním ruchu) si mohly snížit daňový základ až o 35% svého zisku. Vytvořené fondy měly financovat investiční a jiné projekty, například expanzi a modernizaci závodů a budov, nákup nového zařízení nebo vozidel, ekologicky motivované investice, náklady na pronájem, studie, školení, registraci patentů, restrukturalizaci závodů a mnoho dalších.

558. Toto opatření představuje státní podporu, jelikož částečně poskytuje úlevy společnostem ve specifikovaných odvětvích, které se podílejí na aktivním přeshraničním obchodu, na dani z příjmu právnických osob. Komise dále předběžně dospěla k závěru, že program nesplňuje podmínky slučitelnosti stanovené v příslušných pravidlech státní podpory.
559. Toto opatření je protiprávní, protože nikdy nebylo Komisi oznámeno. Jelikož je součástí řecké daňové soustavy, bylo přímo použitelné; tisíce společností tak mohly vznést nárok na příspěvek přímo u daňových úřadů. Aby se okamžitě zastavilo jeho používání a zabránilo se zvyšování narušování hospodářské soutěže, nařídila Komise Řecku okamžitě pozastavit poskytování státní podpory, dokud nebude přijato konečné rozhodnutí.

Daňové přestávky pro investiční subjekty specializované na společnosti s malou kapitalizací (Itálie)²⁹⁹

560. Dne 6. září přijala Komise záporné rozhodnutí, kterým se nařizuje navrácení prostředků z italského daňového systému, jenž snižoval náhradní daň z výnosů otevřených subjektů kolektivního investování, které se specializují na držbu akcií malých a středních kapitálových společností kótovaných na regulovaných burzách cenných papírů EU („malé kapitálové společnosti“) z 12,5 na 5%. Subjekty kolektivního investování, na které se daňová přestávka používala, zahrnovaly subjekty typu právnických osob (jako fondy SICAV) i smluvní subjekty. Posledně jmenované subjekty neměly podobu právnické osoby, ale byly řízeny finančními zprostředkovateli, kteří jsou pro účely soutěžního práva podniky. Dotyčné malé kapitálové společnosti byly společnosti kótované na regulovaných burzách cenných papírů v EU s kapitalizací nižší než 800 milionů EUR.
561. Ačkoliv formálně byl program dostupný všem specializovaným subjektům, byl shledán nepřímou subvencí, jež zvýhodňuje (i) finanční zprostředkovatele, kteří zřizují investiční subjekty, které se věnují investování do akcií malých kapitálových společností kótovaných na burze a zejména správcovských společností, a (ii) samotné malé kapitálové společnosti, které by měly přístup ke kapitálu za příznivějších podmínek než společnosti obecně. Komise také dospěla k závěru, že podpora je neslučitelná se společným trhem z důvodů, že není zaměřena na dosažení rozvojových cílů ani tvorby pracovních míst. Podpora byla uzákoněna bez předchozího schválení Komise a Komise nařídila navrácení prostředků z daňových přestávek, které získali finanční zprostředkovatelé. Rozhodnutí je zajímavé, protože objasňuje, že (i) daňové přestávky, které zvýhodňují některé finanční produkty,

²⁹⁹ Věc C 19/2004 Daňové pobídky ve prospěch jistých subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů, které se specializují na držbu akcií společností s malou a střední kapitalizací, rozhodnutí Komise ze dne 6. září 2005.

mohou představovat nepřímou podporu pro podniky, jež prosazují a získávají investice, a (ii) finanční zprostředkovatelé musí uhradit daňovou přestávku, která byla shledána podporou.

Daňové přestávky ve prospěch společností nově kotovaných na burze (Itálie)³⁰⁰

562. Dne 16. března Komise rozhodla, že italský program, který snižuje nominální a efektivní daňové sazby společnostem kotovaným na regulované burze cenných papírů EU v roce 2004, je podporou neslučitelnou se společným trhem. Itálie uzákonila tento zvláštní daňový systém v rozpočtovém zákoně z roku 2004 s cílem přimět společnosti, aby získaly kotaci. Program umožňoval vyloučení nákladů na kotaci ze zdanitelného příjmu (kromě běžného odpočtu z daní) a tříleté snížení sazby daně z příjmu právnických osob ve výši 13% pro tyto společnosti.
563. Rozhodnutí je zajímavé, jelikož objasňuje pojem selektivity živnostenských daňových opatření. Komise rozhodla, že ačkoliv formálně byly pobídky dostupné všem podnikům kotovaným na burze cenných papírů EU, musely být považovány za státní podporu, protože byly poskytovány pouze společnostem, které se mohly kotovat v úzkém časovém rámci povoleném italskými právními předpisy. Komise shledala, že pobídky vedly k částečnému vynětí výnosů získaných příjemci v tříletém období po kotaci - jednalo se tedy o daňovou pobídku, která je nepřiměřená cíli podpořit nové kotace. Účinkem skutečnosti, že významné snížení daní bylo dostupné pouze společnostem kotovaným v roce 2004, bylo zvýhodnění některých společností v Itálii s vysokou ziskovostí a mohlo tak dojít k nepříznivému ovlivnění obchodu a hospodářské soutěže uvnitř Společenství. Komise se konečně domnívala, že jelikož podpora nebyla vyplácena v poměru k investicím způsobilým k získání podpory podle pravidel státní podpory, je neslučitelná s jednotným trhem. Jelikož podpora byla uzákoněna bez předchozího schválení Komise, konečné rozhodnutí nařizuje navrácení prostředků z poskytnutých daňových přestávek.

Osvobození od daně pro holdingové společnosti z roku 1929 (Lucembursko)³⁰¹

564. Dne 20. října navrhla Komise příslušná opatření v souvislosti s lucemburskými právními předpisy o osvobození od daně pro holdingové společnosti z roku 1929. Tyto právní předpisy stanoví, že holdingové společnosti registrované v Lucembursku ve zvláštní podobě pro osvobození holdingů od daní jsou osvobozeny od lucemburských živnostenských daní z dividend, úroků, licenčních poplatků a jiného zisku za předpokladu, že vykonávají pouze určité činnosti včetně finančních, licenčních, řídicích a koordinačních služeb v mnohonárodní skupině, ke které patří. Přezkum Komise uspíšilo v roce 2003 začlenění režimu osvobození holdingů od daní na seznam škodlivých daňových opatření, která porušují Kodex chování při zdaňování podniků přijatý Radou. K přezkumu došlo v rámci postupu spolupráce, který je použitelný na opatření platná před vstupem v platnost Smlouvy o EHS.

³⁰⁰ Věc C 8/2004 Přímé daňové pobídky ve prospěch nově kotovaných společností, rozhodnutí Komise ze dne 16. března 2005.

³⁰¹ Věc E 53/2001 Osvobození od daně pro holdingové společnosti z roku 1929 a miliardové holdingové společnosti, rozhodnutí Komise ze dne 20. října 2005.

565. Komise se domnívala, že osvobození od daní představuje podporu neslučitelnou se společným trhem. Komise zjistila, že toto osvobození zvýhodňuje pouze holdingové společnosti, které vykonávají určité vybrané činnosti, a může vážně narušit hospodářskou soutěž, jelikož finanční služby, které osvobozené holdingy obvykle vykonávají, se odehrávají na mezinárodních trzích, kde je intenzivní hospodářská soutěž. Komise se domnívala, že daňové přestávky jsou provozní podporou, jelikož zprošťují příjemce platby poplatků, které se podnikům v Lucembursku obvykle ukládají, aniž by přispívaly k hospodářskému rozvoji nebo tvorbě pracovních míst. Při uzavření postupu spolupráce vyzvala Komise Lucembursko ke zrušení osvobození od daní. Jelikož podpora je kvalifikována jako stávající, může Komise požadovat změny pouze do budoucna, ale ne pro minulost.

Komise uzavírá šetření státní podpory u daňových přestávek pro sportovní kluby v Itálii („Salvacalcium“ zákon)

566. V listopadu 2003 zahájila Komise formální vyšetřovací řízení legislativních opatření přijatých Itálií („Salvacalcium“ zákon), která upravovala účetní pravidla pro profesionální sportovní kluby a poskytovala jim určité daňové výhody. Vzhledem k obavám vyjádřeným Komisí italské orgány souhlasily s úpravou opatření tak, aby se odstranil jakýkoliv účinek na zdanění. Úpravy zavedla Itálie zákonem č. 62 ze dne 18. dubna, což Komisi umožnilo dne 22. června³⁰² rozhodnout, že pozměněná opatření již nepředstavují státní podporu. Tento případ zdůrazňuje, že – bez ohledu na kladný postoj Komise k podpoře sportu – profesionální fotbalové kluby se podílejí na příslušných hospodářských činnostech a podléhají běžným pravidlům státní podpory jako jakýkoliv jiný podnik.

Osvobození od daně pro smlouvy o nezdravotním pojištění ve prospěch vzájemných pojišťovacích spolků a vzájemných pojišťoven (Francie)³⁰³

567. Dne 2. března přijala Komise opatření, kterými vyzvala Francii do 1. ledna 2006 ke zrušení osvobození od daně pro pojistné smlouvy, kterému se těšily vzájemné pojišťovací spolky a vzájemné pojišťovny v případě nezdravotních pojistných rizik.
568. Ve Francii pojistné smlouvy uzavřené vzájemnými pojišťovacími spolky, které upravuje zákoník o vzájemných pojišťovacích spolcích a vzájemných pojišťovnách, nepodléhaly dani z pojistných smluv. Komise se domnívala, že toto osvobození od daní představuje státní podporu, jelikož poskytuje výhodu vzájemným pojišťovacím spolkům a vzájemným pojišťovnám, které se netěší jiné francouzské a zahraniční pojišťovny, s nimiž soutěží.
569. Jelikož Francie přijala příslušná opatření, narušování hospodářské soutěže mezi vzájemnými pojišťovacími spolky a vzájemnými pojišťovnami na jedné straně a pojišťovnami na straně druhé v tomto ohledu skončilo. Doporučení Komise a jeho provádění Francií navazuje na opatření přijaté dne 13. listopadu 2001³⁰⁴, kdy Komise vyzvala Francii k ukončení osvobození vzájemných pojišťovacích spolků

³⁰² Věc C 70/2003 Opatření ve prospěch italských sportovních klubů, rozhodnutí Komise ze dne 22. června 2005.

³⁰³ Věc E 20/2004 Osvobození od daně pro smlouvy o nezdravotním pojištění ve prospěch vzájemných pojišťovacích spolků a vzájemných pojišťoven, rozhodnutí Komise ze dne 2. března 2005.

³⁰⁴ Viz Zprávu o hospodářské soutěži za rok 2001, věc E46/2001.

a vzájemných pojišťoven od daní z pojistných smluv v případě zdravotních pojistných rizik. Po uvedeném návrhu Francie nahradila zvláštní osvobození od daní pro vzájemné pojišťovací spolky a vzájemné pojišťovny osvobozením od daní pro tzv. „solidární“ zdravotní pojistné smlouvy, tj. smlouvy uzavřené bez předchozí lékařské prohlídky, bez ohledu na postavení orgánu, který poskytuje krytí. Toto poslední osvobození od daní považovala Komise za slučitelné s pravidly státní podpory dne 2. června 2004³⁰⁵.

*Daňové přestávky pro převzetí churavějících průmyslových firem (Francie)*³⁰⁶

570. Dne 1. června Komise schválila nový francouzský systém daňových přestávek pro převzetí churavějících průmyslových firem. Podpora má podobu snížení daně z příjmu právnických osob, živnostenské daně (*taxe professionnelle*) a daně z nemovitosti (*taxe foncière*)³⁰⁷. Výše podpory se liší v závislosti na počtu vytvořených pracovních míst a na regionu, ve kterém dojde k převzetí. V nejméně zvýhodněných regionech je podpora dostupná všem firmám; jinde je omezena na malé a střední podniky.
571. Komise považovala program za slučitelný s pokyny k regionální podpoře³⁰⁸ a s nařízením o podpoře pro malé a střední podniky³⁰⁹, a požadovala, aby vytvořená pracovní místa byla zachována alespoň pět let.
572. Program nahrazuje dřívější program, v jehož rámci podpora na převzetí průmyslových firem nepodléhala žádnému hornímu omezení a nesouvisela s tvorbou pracovních míst; uvedený program byl považován za neslučitelný s pravidly státní podpory EU³¹⁰.

11. PODPORA NA NÁPRAVU ŠKOD ZPŮSOBENÝCH PŘÍRODNÍMI KATASTROFAMI

*Záplavy v průběhu léta 2005 (Německo a Rakousko)*³¹¹

573. V srpnu došlo v Německu a Rakousku ke katastrofálním záplavám nebyvalých rozměrů. V některých provinciích naměřily místní orgány hladinu vody, která nebyla zaznamenána za posledních až 300 let, což způsobilo značné škody na veřejné infrastruktuře, domácnostem a podnikům, které se nacházely v postižených oblastech. Za účelem částečné nápravy škod způsobených podnikům touto přírodní katastrofou oznámily vlády Rakouska a Německa Komisi několik režimů podpor.

³⁰⁵ Úř. věst. C 126, 25.5.2005.

³⁰⁶ Věc N 553/04 Daňové přestávky pro převzetí churavějících průmyslových firem, rozhodnutí Komise ze dne 1. června 2005.

³⁰⁷ Články 44 *septies*, 1383 A a 1464 B francouzského obecného daňového zákoníku.

³⁰⁸ Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře (Úř. věst. C 74, 10.3.1998, s. 9), pozměněno novými pokyny k regionální podpoře na období 2007-2013, které byly přijaty dne 21. prosince 2005.

³⁰⁹ Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům (Úř. věst. L 10, 13.1.2001, s. 33) pozměněné nařízením Komise (ES) č. 364/2004 ze dne 25. února 2004 (Úř. věst. L 63, 28.2.2004, s. 22).

³¹⁰ Úř. věst. L 108, 16.4.2004.

³¹¹ Věc N 435/2005 Rakouská opatření na nápravu škod způsobených záplavami v roce 2005; věc N 442/2005 Pomoc firmám a živnostníkům na nápravu škod způsobených záplavami v srpnu 2005 v Bavorsku a věc N 466 B/2005 Bavorský fond pro náhradu škod – letní záplavy 2005.

574. Komise se ve všech oznámených případech rozhodla nevznášet námitky a schválit podporu na základě čl. 87 odst. 2 písm. b). Komise založila svůj posudek na těchto „vůdčích zásadách“: aby se zabránilo tomu, že by na tom podnik byl po získání podpory za přírodní katastrofu lépe, musely být přísně vyloučeny nadměrné vyrovnávací platby, za způsobitelné tedy byly považovány pouze hmotné škody způsobené přímo přírodní katastrofou a v žádném případě nebyla překročena maximální kompenzace ve výši 100% těchto nákladů. Aby se ověřilo, že nadměrné vyrovnávací platby byly účinně vyloučeny, musel existovat centralizovaný a institucionalizovaný kontrolní mechanismus, kterým se určí, do jaké míry mohla být škoda pokryta pojištěním, a který zaručí, že nebude překročena maximální možná podpora. Ve všech případech vycházela koncepce škody z nákladů na refinancování nebo ze substituční hodnoty. Vzniklé ztráty a ušlý zisk související s dočasným přerušením výrobního procesu a se ztrátou objednávek, odběratelů nebo trhů nebyly považovány za způsobitelné.

12. JINÉ: ZDRAVOTNICTVÍ, POŠTOVNÍ SLUŽBY, OBRANA

*Reforma nizozemského systému zdravotního pojištění*³¹²

575. Dne 3. května schválila Komise veřejné financování ve výši 15 miliard EUR na základní reformu systému zdravotního pojištění v Nizozemsku. Cílem reformy je zaručit přístup pro všechny občany a zároveň podpořit účinnost a finanční udržitelnost poskytování zdravotní péče. Za tímto účelem zřídily orgány systém vyrovnávání rizik mezi pojišťovnami a podpořily transformaci systému poskytnutím počátečního kapitálu některým pojišťovnám.
576. Nový zákon o zdravotním pojištění vytvoří jednotný trh pro soukromé pojištění v Nizozemsku. Za účelem zajištění solidarity uloží nizozemská vláda zdravotním pojišťovnám přijmout všechny občany a pojišťovny nebudou smět diferencovat pojistné. Zaprvé, aby nizozemské orgány vykompenzovaly pojišťovnám tyto závazky veřejné služby, zavedou systém, který má neutralizovat různé rizikové profily zdravotních pojišťoven způsobené jejich různými portfolii klientů. Ačkoliv Komise nebyla přesvědčena, že opatření splňuje podmínky stanovené v rozsudku ESD ve věci Altmark, shledala opatření slučitelným se společným trhem podle čl. 86 odst. 2.
577. Zadruhé, jakožto jednorázové opatření budou současné nemocenské pokladny moci převést své finanční rezervy do nového tržního režimu jako formu počátečního kapitálu. Nemocenské pokladny, které se přemění na běžné soukromé pojišťovny, tyto rezervy potřebují, aby splnily požadovanou míru solventnosti uloženou zdravotním pojišťovnám. Při reformě systému zdravotnictví jedná nizozemská vláda v souladu s jednou z priorit lisabonské strategie, a to snažit se zajistit „finančně udržitelnou a životaschopnou zdravotní péči a dlouhodobou péči“. Komise shledala toto opatření nezbytným a přiměřeným, a dospěla tedy k závěru, že opatření je slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c).

³¹²

Věci N 541/2004 a N 542/2004 Reforma nizozemského systému zdravotního pojištění, rozhodnutí Komise ze dne 3. května 2005.

*Vytvoření Banque Postale (Francie)*³¹³

578. Po oznámení francouzskými orgány se Komise zabývala několika opatřeními, která byla součástí odprodání finančního podnikání pošty La Poste (LP) její dceřiné společnosti Banque Postale (BP).
579. Komise ověřila, že vlastní fondy převedené na BP, v souladu s účetními standardy použitelnými na operace této povahy, odpovídají vlastním fondům, které jsou v současnosti připsány finančním službám LP. Jelikož LP neposkytla žádný další kapitál, zaujala Komise stanovisko, že vzhledem k situaci v době převodu podniku toto opatření nepředstavuje státní podporu. Ověření, zda míra vlastního jmění společnosti BP postačuje pro objem a povahu jejího podnikání, není záležitostí Komise, nýbrž povinností vnitrostátních orgánů obezřetnosti.
580. Komise také na základě příslušné judikatury³¹⁴ ověřila, že BP nezíská žádnou ekonomickou výhodu prostřednictvím odměny zaplacené LP za poskytování služeb. Komise zejména ověřila, že existují mechanismy, které brání převodu případných výhod LP, aby se předešlo jakémukoliv úniku mezi společnostmi LP a její dceřinou společností. Francouzské orgány se mj. zavázaly zajistit, že společnost BP bude striktně financována za tržních podmínek. Komise navíc ověřila, že tato odměna byla vypočtena na základě analytického účetnictví LP, které bylo sestaveno podle zásad, jež se používaly jednotně a byly objektivně odůvodnitelné.
581. Dne 21. prosince Komise schválila odprodej finančních činností LP, protože to BP nepřinese žádnou ekonomickou výhodu. Související otázky, které nejsou přímo spojeny s odprodejem, například zvláštní právo distribuovat „*livret A*“ (sporožirový účet osvobozený od daně), neomezená státní záruka poskytnutá LP a důchodové programy pro pracovníky LP, kteří byli přefazeni do BP, budou prozkoumány samostatně.

Hellenic Vehicle Industry SA – ELVO

582. Dne 7. prosince zahájila Komise formální vyšetřovací řízení v případě neoznámené podpory ve prospěch společnosti Hellenic Vehicle Industry SA – ELVO³¹⁵, řeckého výrobce civilních a vojenských motorových vozidel a hlavního dodavatele řecké armády. V roce 1999 schválila řecká vláda odpis dluhů společnosti vůči veřejnému sektoru, které vznikly v letech 1989-1999. Podle Řecka činí podpora 3,5 milionu EUR, prospěla pouze vojenské výrobě ELVO, a vztahuje se na ni tedy článek 296 Smlouvy o ES, který povoluje odchylku od obecného zákazu státní podpory z důvodů, které přímo souvisejí s nezbytnými zájmy vnitrostátní bezpečnosti. Na základě dostupných informací se však Komise domnívá, že pouze část podpory byla ve prospěch vojenské výroby a spadá do rozsahu působnosti článku 296 Smlouvy o ES. Zbývající podpora musí být prozkoumána podle obecných pravidel státní podpory.

³¹³ Věc N 531/2005 Vytvoření Banque Postale, rozhodnutí Komise ze dne 21. prosince 2005.

³¹⁴ Věc C-83/01 P Chronopost Sb. rozh. 2003 str. I-6993.

³¹⁵ Věc C 47/2005 Podpora společnosti ELVO (Hellenic Vehicle Industry SA) – Řecko.

13. ZEMĚDĚLSTVÍ

Daň na minerální fosfor ve fosfátových krmivech (Dánsko)

583. Dne 19. ledna se Komise rozhodla nevznášet námitky proti nové dani na fosfor v krmivech navržené Dánskem, jejímž cílem je snížit využívání fosforu v zemědělství³¹⁶. Aby nevzrostla celková výše daní v dánském odvětví zemědělství, bude naopak snížena daň ze zemědělské půdy. Má se za to, že program nepředstavuje státní podporu ve prospěch zemědělců. Obecné snížení pozemkové daně pro zemědělství se považuje za správně nejúčinnější způsob přerozdělení výnosu z daně na fosfor pro odvětví zemědělství. Pozemková daň bude snížena všem zemědělským odvětvím, nejen těm, která využívají krmiva a platí daň na fosfor, což by, alespoň teoreticky, mohlo vést ke zvýhodnění pěstitelů rostlin. Avšak na základě ekologické logiky programu a skutečnosti, že příslušná pravidla státní podpory výslovně odkazují na pozemkovou daň jako na jeden ze způsobů vyvážení nových ekologických daní, se Komise rozhodla nevznášet námitky, i kdyby program měl vést k tomuto zvýhodnění. Průměrná výše snížení daně na zemědělce je také velmi nízká (přibližně 700 DKK (95 EUR) ročně).

Vnitrostátní režim podpory pro znevýhodněné oblasti (Finsko)

584. Dne 16. března schválila Komise nové opatření státní podpory³¹⁷, které se spojí se stávající podporou pro méně zvýhodněné oblasti spolufinancované Společenstvím v rámci finského programu rozvoje venkova. Podpora spočívá v základní platbě 20 EUR na hektar v podporovaných oblastech A, B a C1 a 25 EUR na hektar v podporovaných oblastech C2-C4. Tato základní platba se poskytuje všem oblastem způsobilým ke spolufinancované dávce. Kromě toho oblasti, které se nacházejí na území chovné farmy, získají další platbu ve výši 80 EUR za hektar.
585. Komise zajistila, že celková částka (stávající spolufinancovaná podpora, nová základní platba a nová dodatečná platba) nepřekročí v průměru 250 EUR na hektar. Výše nové základní platby a dodatečné platby se bude každoročně kontrolovat. Bude-li to nutné, bude přiměřeně snížena v celé zemi, aby nebyla překročena maximální průměrná platba 250 EUR za hektar. Komise dospěla k závěru, že kombinované platby méně zvýhodněným oblastem ve Finsku vyhovují právním předpisům EU, zejména bodu 6 pokynů EU ke státní podpoře³¹⁸ v zemědělském odvětví a článkům 14 a 15 nařízení (ES) č. 1257/99³¹⁹, z těchto důvodů: platby jsou zeměpisně rozděleny tak, že oblasti s nejnižšími výnosy získají nejvíce; odvětví, která se potýkají s obzvláštními strukturálními problémy v důsledku přírodních znevýhodnění, získají více podpory a nedochází k nadměrným vyrovnávacím platbám, když se úroveň plateb srovná s platbami ve srovnatelných regionech v EU.

³¹⁶ Věc N 343/2004.

³¹⁷ Věc N 284/2004.

³¹⁸ Pokyny Společenství ke státní podpoře v zemědělském odvětví (Úř. věst. C 28, 1.2.2000).

³¹⁹ Nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 ze dne 17. května 1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOF) a o změně a zrušení některých nařízení (Úř. věst. L 160, 26.6.1999, s. 80).

Odstraňování živočišného odpadu v roce 2003 équarissage) (Francie)

586. Dne 5. července schválila Komise státní podporu přibližně ve výši 325 milionů EUR poskytnutou v rámci systému veřejné asanační služby (*service public d'équarissage*) na skladování a zneškodnění masových mouček a na dopravu a zneškodnění uhynulých zvířat a živočišného odpadu v roce 2003³²⁰. Zároveň se Komise rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 v souvislosti s podporou poskytnutou některým obchodníkům s masem, která spočívala v osvobození od asanační daně v roce 2003. Francie nadále zprošťovala některé společnosti platby této daně, jak tomu bylo již v letech 1997 až 2002. Toto osvobození bylo použitelné na společnosti, jejichž obrát činil méně než 762 245 EUR v předchozím kalendářním roce. Asanační daň byla uložena na základě celkového obrátu společnosti, a ne na základě prodeje masa. Některé společnosti tedy mohly být osvobozeny od daně, i když prodaly více masa než jiné společnosti s vyšším celkovým ziskem z prodeje jakéhokoliv výrobku. Toto osvobození se nezdá být odůvodněným povahou daňového systému, a mohlo by proto představovat státní podporu. Kromě toho se zdá, že podpora je neslučitelnou provozní podporou, neboť toto snížení poplatků postrádá prvek pobídky a jakékoliv quid pro quo na straně příjemců. Tento postoj je v souladu s postojem, který Komise vyslovila ve svém rozhodnutí z prosince 2004 o asanační dani (*taxe d'équarissage*)³²¹.

Plans de Campagne (Francie)

587. Dne 20. července zahájila Komise formální šetření potenciálně protiprávní státní podpory poskytnuté Francií v letech 1991 až 2002 v odvětví ovoce a zeleniny³²². Podpora byla poskytnuta prostřednictvím ročních „hospodářských plánů“ (*plans de campagne*). Zahrnovala opatření, která měla vyvážit nadměrnou nabídku francouzského ovoce a zeleniny na vnitřním trhu prostřednictvím cenové podpory, podpory na dočasné uskladnění, zneškodnění výrobků nebo podpory na zpracování. Subvence mohly být také vyplaceny za účelem zvýhodnění prodeje francouzských výrobků mimo EU v době krize. Zdálo se, že podpora činila 50 milionů EUR ročně.
588. Komise pochybuje, že tato opatření lze považovat za slučitelná s pravidly hospodářské soutěže, jelikož se zdá, že narušují správné fungování organizace společného trhu pro ovoce a zeleninu. Konečné rozhodnutí se očekává v roce 2006.

Podpora skupin producentů banánů (Guadeloupe a Martinik)

589. Dne 6. září se Komise rozhodla nevznášet námitky proti státní podpoře ve výši přibližně 1,41 milionu EUR poskytnuté prostřednictvím dotovaných úvěrů skupinám producentů, která doprovázela restrukturalizační opatření v odvětví banánů³²³. Podpora poskytnutá skupinám producentů ve finančních potížích nesplňovala podmínky stanovené v právních předpisech EU o podpoře na restrukturalizaci, neboť dotyčné částky byly příliš nízké na rozvinutou restrukturalizaci odvětví banánů a předpokládaná opatření (lepší koncentrace nabídky) nemohla být vykládána jako věrohodný plán restrukturalizace. Komise schválila tuto podporu jako provozní

³²⁰ Věc C23/2005.

³²¹ Věc NN 8/2004.

³²² Věc NN 8/2004.

³²³ Věc NN 40/2004.

podporu s využitím zvláštního právního východiska pro regiony, ve kterých byla podpora poskytnuta, což umožňuje poskytnout provozní podporu na kompenzaci kombinace znevýhodnění, která vážně brání hospodářskému rozvoji v nejvzdálenějších regionech.

Podpora na ochranu hospodářských zvířat proti útokům dravců (Toskánsko, Itálie)

590. Dne 6. září Komise poprvé schválila státní podporu na náklady na pojistné za škodu vzniklou chovatelům hospodářských zvířat v důsledku útoků dravců, jako jsou vlci nebo medvědi³²⁴. Cílem těchto opatření je chránit hospodářská zvířata (skot, ovce, kozy a koně) chovaná v blízkosti přírodních parků, kde se mohou stát obětí dravců. Příslušnými ztrátami je pouze smrt zvířat a potraty v důsledku útoku dravců. Dále Komise dospěla k závěru, že státní podpora, která spočívá ve financování investic do prevence a ochrany, jako je stavba/restrukturalizace stájí, výstražné fotografické systémy a stavba ohrad pro zvířata, je slučitelná s pokyny ke státní podpoře v zemědělském odvětví. Podpora byla schválena za účelem spojení ochrany chráněných druhů se snížením rizika škod chovatelům hospodářských zvířat.

Fond solidarity pro nepříznivé povětrnostní podmínky (Itálie)

591. Dne 7. června přijala Komise rozhodnutí nevznášet námitky proti novému rámcovému zákonu o státní podpoře ve výši přibližně 100 milionů EUR ročně na odškodnění zemědělců za různé ztráty způsobené nepříznivými povětrnostními podmínkami³²⁵. Nový zákon vytvoří koherentní právní základ pro budoucí odškodnění v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek, které bude financováno ústřední vládou. Významnou změnou v porovnání s minulostí bude, že zemědělci, kteří by si mohli vzít (dotované) pojištění, již nezískají žádné jiné odškodnění. Takto budou zemědělci podporováni, aby si brali pojištění, což velmi usnadní plánování veřejných výdajů předem. Italská vláda předpokládá vydat přibližně 100 milionů EUR ročně na přímé odškodnění a dalších 100 milionů EUR jako subvenci na pojistné smlouvy.

*Holland Malt (Nizozemsko)*³²⁶

592. Dne 3. května se Komise rozhodla zahájit formální šetření plánovaného dotování v nizozemském sladovnictví do investičního projektu Holland Malt BV (spolupráce mezi společnostmi Bavaria NV a Agrifirm, družstvem pěstitelů obilí), který se týká založení výrobního závodu. Propojilo by se skladování a zpracování sladového ječmene, výroba sladu i obchod.
593. Komise se rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení, jelikož pochybuje, zda je plánovaná pomoc slučitelná se společným trhem z těchto důvodů:
- na základě informací dostupných Komisi nelze vyloučit, zda trh se sladem vykazuje nadbytečnou kapacitu;

³²⁴ Věc N 211/2005.

³²⁵ Věc NN 54/A/2004.

³²⁶ Věc C 14/2005, původně věc N 149/2004.

- Holland Malt tvrdí, že poskytne na výrobu „prémiového piva“ vysoce kvalitní „prémiový slad“ a že trh pro tento druh sladu a piva stále roste.

594. Není však zřejmé, zda „prémiový slad“ a „prémiové pivo“ nejsou pouze marketingovými pojmy a neodpovídají žádnému trhu s určitým produktem, u něž lze vyloučit nadbytečnou kapacitu.

Daň v souvislosti se změnou podnebí (Spojené království)

595. Dne 20. července schválila Komise režim podpory, který poskytne zemědělskému odvětví snížení daně ve výši 687 milionů EUR na období 10 let³²⁷. Snížení daně v souvislosti se změnou podnebí o 50% pro zahrádnictví a o 80% pro zemědělství, na něž se vztahují dohody o integrované prevenci a omezování znečištění, umožňuje zemědělskému odvětví Spojeného království přizpůsobit se vyšším cenám energie způsobeným daní a zároveň pomáhá plnit cíle snížení CO₂ pro Spojené království i pro EU.

596. Daň v souvislosti se změnou podnebí z nedomácího využívání energie zavedlo Spojené království v roce 2001, aby splnilo kjótské cíle. Energeticky náročným výrobním odvětvím bylo nabídnuto významné snížení o 80% na období 10 let, aby se přizpůsobila novému prostředí, zlepšila energetickou účinnost a snížila emise oxidu uhličitého. Zemědělská odvětví, jichž se týká toto rozhodnutí (chov prasat a drůbeže, potravinářství) uzavřela dohody o integrované prevenci a omezování znečištění a zavázala se k cílům snížení emisí a k cílům energetické efektivity. Spojené království zajišťuje přísné sledování závazků.

597. Ztráta snížení daně do budoucna, zatímco společnost musí zároveň plnit cíle, je účinným mechanismem zachování dohod se společnostmi a dosažení cílů. Mechanismus navrácení, který je přiměřený nedosaženým cílům na konci smluvního období, doprovází sankční nástroj. Dohody se pravidelně přezkoumávají. Při posuzování mnohaodvětvové státní podpory v souvislosti s daněmi z energie přijala Komise rovné zacházení pro zemědělství s jinými odvětvími, která podléhají pokynům ke státní podpoře pro ekologické účely. Dohody o integrované prevenci a omezování znečištění byly schváleny podle čl. 51 odst. 1 písm. a) pokynů.

598. Samostatné zvláštní opatření, které zahrnuje pětileté snížení o 50%, umožňuje zahrádnictví vykompenzovat ztrátu mezinárodní konkurenceschopnosti, která vznikla zavedením daně v souvislosti se změnou podnebí. Právním východiskem byl bod 5.5.4 pokynů ke státní podpoře v zemědělském odvětví.

14. RYBOLOV

599. Z případů, v nichž Komise v roce 2005 přijala rozhodnutí, stojí za povšimnutí tyto tři případy:

³²⁷

Věc NN 12/2004.

600. Investice 3 miliony GBP byla uskutečněná společností Shetland Leasing and Property Ltd (SLAP) v letech 1999 a 2000 do podniku na zpracování ryb na Shetlandských ostrovech³²⁸. Komise o tom byla uvědomena stížností. Šetření vedlo k závěru, že finanční prostředky použité na investici pocházejí ze dvou fondů spravovaných Radou Shetlandských ostrovů a musí se považovat za státní podporu. Investice představovala provozní podporu neslučitelnou se společným trhem. Avšak jelikož stejný druh financování byl považován za soukromou účast v oblasti strukturálních fondů, nebylo požadováno navrácení podpory z důvodů oprávněných očekávání na straně zapojených úřadů a orgánů.
601. Komise schválila program³²⁹ s objemem 1 milion GBP oznámený Spojeným královstvím, jehož cílem bylo poskytnout podporu na dobrovolný příspěvkový systém, který umožňuje chovatelům lososů odvoz a likvidaci odpadu z jejich chovných ryb. Ve svém rozhodnutí Komise usoudila, že pokyny ke státní podpoře související s testy na přenosné spongiformní encefalopatie, uhynulými zvířaty a jatečními odpady, které byly přijaty v souvislosti s krizí BSE, se používají také na státní podporu na uhynulá zvířata z rybích hospodářství.
602. Po výjimečně silné bouři v Baltském moři na začátku ledna schválila Komise program³³⁰ oznámený Lotyšskem na odškodnění za škody, které utrpěli rybáři a chovatelé ryb. Oznámení režimů podpor tohoto druhu, např. po bouři nebo jiné mimořádné události, jako je znečištění, nejsou neobvyklá, ale poprvé tento případ oznámil nový členský stát.

15. UHLÍ

603. Komise přijala v roce 2005 řadu významných rozhodnutí o státní podpoře v souvislosti s uhlím. V červnu schválila plány restrukturalizace pro odvětví uhlí v Německu, Polsku a Maďarsku.
604. V lednu schválila Komise roční podpůrné platby pro Německo na rok 2005. V březnu schválila státní podporu poskytnutou Německem v letech 2001 a 2002 jeho uhelnému průmyslu (ačkoliv tato státní podpora byla protiprávní, neboť nebyla oznámena). V červnu schválila roční podporu pro Slovensko za rok 2004 a roční podporu pro Polsko na léta 2004 až 2006. V červenci schválila Komise podporu na nový hnědouhelný důl v České republice na základě pokynů k regionální podpoře, jelikož regulace uhlí se na hnědé uhlí nepoužívá. A konečně Komise schválila podporu na uzavření dolů v České republice, roční podporu na rok 2005 pro doly na Slovensku a roční podporu na léta 2004 až 2006 pro Maďarsko.

³²⁸ Věc C-13/2005.

³²⁹ Věc N-285/2005.

³³⁰ Věc N-177/2005.

16. DOPRAVA³³¹

16.1. Železniční doprava

605. Dne 3. května povolila Komise České republice³³² poskytnout podporu na usnadnění nákupu nových železničních kolejových vozidel. České orgány zaručí úvěr ve výši 45 milionů EUR nabídnutý finanční společností EUROFIRMA Českým dráhám. Opatření má velmi omezený nepříznivý dopad na současné obchodní podmínky. Zaprvé, České dráhy platí úroky za úvěr, i když s úrokovou sazbou výhodnější než za plných tržních podmínek, a platí cenu za záruku. Zadruhé, záruka se používá pouze na odvětví osobní železniční dopravy, které ještě nebylo otevřeno hospodářské soutěži podle právních předpisů EU.
606. Dne 7. června schválila Komise opatření v Nizozemsku³³³ na poskytnutí podpory na prosazení instalace Evropského vlakového kontrolního systému, nového systému signalizace a řízení rychlosti, na novou železniční nákladní linku nazývanou Betuwe Route. Evropský vlakový kontrolní systém – nový evropský standard pro kontrolu vlaků – bude na tuto linku nainstalován pro zajištění bezpečnosti. Nizozemské orgány částečně vykompenzují náklady na montáž Evropského vlakového kontrolního systému do prvních nákladních lokomotiv v soupravě, která bude využívat Betuwe Route.
607. A konečně, dne 3. března schválila Komise opatření podpory na restrukturalizaci pro společnost SNCF Fret³³⁴. Opatření bylo součástí plánu restrukturalizace, který umožní návrat k životaschopnosti nákladních činností SNCF. Komise usoudila, že plán je slučitelný s právními předpisy EU, jelikož podpora je omezená na nezbytné minimum a doprovází ji kompenzační opatření jako snížení kapacity a předpokládané otevření francouzského nákladního železničního trhu.

16.2. Kombinovaná doprava

608. Dne 16. března schválila Komise belgický režim podpory³³⁵ s cílem poskytnout subvence na akvizici kombinovaného dopravního zařízení ve valonském regionu. Dne 5. července byl schválen další belgický režim podpory³³⁶ na prosazení vnitrostátních služeb kombinované dopravy. Tříletý program prospěje subjektům kombinované dopravy, které využívají železniční služby. Podpora má kompenzovat rozdíl v prvotních nákladech mezi silnicí a železnici, které jsou zvláště vysoké na krátké vzdálenosti.

³³¹ Tyto případy z odvětví dopravy spadají do působnosti generálního ředitelství pro energetiku a dopravu.
³³² Věc N 323/2004 – Česká republika – Státní záruka za účelem financování nákupu železničních kolejových vozidel Českými drahami, rozhodnutí Komise ze dne 3. května 2005.

³³³ Věc N 569/2004 – Nizozemsko – Režim podpory ohledně přizpůsobení nákladních lokomotiv Evropskému vlakovému kontrolnímu systému (ETCS), rozhodnutí Komise ze dne 7. června 2005.

³³⁴ Věc N 386/2004 – Francie – Podpora na restrukturalizaci společnosti Fret SNCF, rozhodnutí Komise ze dne 2. března 2005.

³³⁵ Věc N 247/2004 – Režim podpory na kombinovanou dopravu pro valonský region, rozhodnutí Komise ze dne 16. března 2005.

³³⁶ Věc N 249/2004 – Režim podpory na kombinovanou dopravu, rozhodnutí Komise ze dne 5. července 2005.

609. Dále Komise dne 16. března schválila německý program³³⁷, který měl podpořit tvorbu nových služeb kombinované dopravy a akvizici příslušného vybavení.
610. Dne 20. dubna schválila Komise italský režim podpory³³⁸ s cílem podpořit převod těžkých nákladních vozidel ze silnice na moře. S tímto cílem budou subvence poskytnuty silničním nákladním dopravním společnostem, které využívají stávající nebo nové námořní trasy místo silniční dopravy. Program bude platit tři roky a jeho rozpočet bude činit 240 milionů EUR. Nicméně jednou podmínkou pro poskytnutí podpory je, že příjemci musí využívat námořní služby tři roky po skončení platnosti programu.

16.3. Silniční doprava

611. Komise dne 7. prosince rozhodla o schválení finanční části plánu restrukturalizace pro skupinu ABX Logistics³³⁹ v hodnotě 176 milionů EUR. Rozhodnutí vycházelo z plánu restrukturalizace, který významně snížil kapacitu skupiny ABX Worldwide, včetně jejích poboček ABX Germany a ABX Netherlands, obnovil životaschopnost celé skupiny a převedl veškerý její kapitál na soukromého investora, který musí jednat do 12 měsíců od rozhodnutí. Co se týče domácích činností ABX France, ty byly privatizovány v roce 2005.
612. Komise se rozhodla schválit tato opatření, která by měla postačovat k obnovení životaschopnosti skupiny ABX Worldwide, i když to znamená prodat celou skupinu ABX Worldwide. Proto Komise přijala podporu na restrukturalizaci podmíněnou prodejem skupiny ABX soukromému investorovi, který by, kromě tržní ceny, měl skupině ABX přinést také podstatný finanční příspěvek.

16.4. Letecká doprava

Alitalia (Itálie)

613. Komise dne 7. června rozhodla, že rekapitalizace společnosti Alitalia a její servisní dceřiné společnosti nezahrnuje státní podporu za předpokladu, že jsou přísně dodrženy stanovené podmínky, aby se zajistilo, že se stát bude chovat jako obezřetný investor. Na jedné straně k menšinové účasti státu na budoucím navýšení kapitálu AZ Fly ve výši 1,2 miliardy EUR musí dojít za stejnou cenu a za stejných podmínek jako u soukromého investora. V této souvislosti obdržela Komise dopis o společném záměru od mezinárodní banky, který zaručuje aktivní a většinové zapojení soukromého sektoru do této operace. To zajistí dodržení závazku, který dala Itálie v červenci 2004, a to že podnik privatizuje. K rekapitalizaci letecké společnosti, která se nakonec omezila přibližně na 1 miliardu EUR, došlo v prosinci bez nutnosti využít záruku poskytnutou bankami.

³³⁷ Věc N 238/2004 – Německo - Režim podpory na financování nové kombinované dopravy, rozhodnutí Komise ze dne 16. března 2005.

³³⁸ Věc N 496/2003 – Itálie – Podpora na rozvoj logistických řetězců a modernizaci intermodality, rozhodnutí Komise ze dne 20. dubna 2005.

³³⁹ Věc C 53/2003.

614. Na druhou stranu, navrhovaná investice 216 milionů EUR veřejné holdingové společnosti Fintecna do pozemních činností AZ Services musí dodržet tržní podmínky. Komise ověřila, prostřednictvím nezávislého šetření, že tato investice představuje návratnost, která je v souladu s tím, co by očekával soukromý investor. K prvním krokům rekapitalizace účinně došlo tak, jak bylo naplánováno v prosinci.
615. Při šetření restrukturalizace dala Komise třetím stranám příležitost vyjádřit se k tomu, jak společnost Alitalia využila úvěr 400 milionů EUR, jehož záruku Komise Itálii schválila dne 20. července 2004. Ve světle těchto připomínek provedla Komise úplnou analýzu chování společnosti Alitalia, včetně nezávislého zkoumání. Zaujala názor, že nedošlo ke zneužití této podpory, že zejména kapacita společnosti dodržuje učiněné závazky a že nové trasy jsou ziskové.

Ryanair (Belgie)

616. Ve svém rozhodnutí ze dne 12. února 2004 o výhodách poskytnutých valonským regionem a veřejně vlastněným letištěm Brussels South Charleroi Airport (BSCA) letecké společnosti Ryanair v souvislosti s jejím usazením v Charleroi dospěla Komise k závěru, že některé typy podpory, které umožňují skutečný rozvoj nových tras za jednoznačně definovaných podmínek, může Komise schválit. Rozhodnutí však také uvedlo, že některé formy podpory schválit nelze.
617. V této souvislosti a na základě rozhodnutí se belgické orgány v roce 2004 se společností Ryanair dohodly, že část neslučitelné podpory, přibližně 4 miliony EUR, bude uložena na podmíněný účet, než Soud prvního stupně vynese rozsudek ve věci žaloby na neplatnost rozhodnutí Komise, kterou podala letecká společnost. Belgie musela žalovat Ryanair u irského soudu, aby získala splacení další částky asi 2,3 milionu EUR (případ ještě nebyl uzavřen).
618. Také v návaznosti na rozhodnutí o společnosti Ryanair/Charleroi přijala Komise dne 9. prosince soubor pokynů v reakci na nedávný vývoj v odvětví letecké dopravy: a sice vznik nízkorozpočtových aerolinií a větší hospodářská soutěž mezi letišti, zejména mezi regionálními letišti, která jsou obzvlášť aktivní v posledních letech, aby přilákala nová letecká spojení. Cílem těchto pokynů³⁴⁰ je zvýšit průhlednost použitelných pravidel tím, žese stanoví, co Komise povolí, a co ne.

Olympic Airways (Řecko)

619. V září Komise také uzavřela šetření tvrzení, která se týkala poskytnutí protiprávní a neslučitelné podpory Řeckem společností Olympic Airways. Komise dospěla k závěru, že od 11. prosince 2002 (datum jejího předchozího rozhodnutí o řeckém dopravci) společnosti Olympic Airways a Olympic Airlines nadále pobíraly protiprávní státní podporu. Viz také odkaz na rozsudek ESD ve věci navrácení této podpory v oddíle D níže.
620. Při zahájení vyšetřovacího řízení vyjádřila Komise pochybnosti o tom, že Olympic Airways nadále neplatí daně a závazky sociálního zabezpečení, i o způsobu, jakým byla na konci roku 2003 vytvořena společnost Olympic Airlines.

³⁴⁰ Sdělení Komise – Pokyny Společenství pro financování letišť a pro státní podpory na zahájení činnosti pro letecké společnosti s odletem z regionálních letišť (Úř. věst. C 312, 9.12.2005, s. 1).

621. V prosinci 2003 byly všechny letecké činnosti, které dříve v rámci skupiny Olympic Airways vykonávaly společnosti Olympic Airways, Olympic Aviation a Olympic Macedonian, spojeny do nového subjektu přejmenovaného na Olympic Airlines. Po hloubkové studii financí společností Olympic Airways a Olympic Airlines Komise dne 14. září zjistila, že Řecko poskytlo protiprávní a neslučitelnou státní podporu prostřednictvím řady opatření včetně neplacení daní a závazků sociálního zabezpečení, přecenění aktiv převedených společností Olympic Airways na společnost Olympic Airlines, grantů v hotovosti poskytnutých státem společností Olympic Airways a pronájmu letadel společnosti Olympic Airlines za méně než náklady³⁴¹.

Letištní infrastruktura (Německo a Belgie)

622. Dále v roce 2005 Komise přijala dvě rozhodnutí o financování letištní infrastruktury. Dne 19. ledna Komise rozhodla, že německý režim podpory³⁴² na stavbu a rozvoj regionálních letišť ve strukturálně slabých regionech je slučitelný s pravidly státní podpory EU. Program umožňuje, aby granty, které se využívají pouze na investiční náklady na letištní infrastrukturu, byly otevřeny všem případným uživatelům za rovných podmínek. Avšak náklady na každodenní provozní činnost letiště k finanční podpoře způsobilé nejsou, ani zvláštní investice leteckého přepravce, který využívá dotyčné letiště, nesmí být financovány v rámci tohoto programu.
623. Druhé rozhodnutí o letištní infrastruktuře se týkalo vytvoření partnerství veřejného a soukromého sektoru na rozvoj a provoz Antverpského mezinárodního letiště v Deurne³⁴³. Dne 20. dubna Komise usoudila, že zejména výše veřejných příspěvků a výběr obchodního partnera byly nakonec určeny prostřednictvím otevřeného a nediskriminačního výběrového řízení, které dodržovalo zásadu rovného zacházení mezi konkurenty a zajistilo, aby míra veřejné účasti byla omezena na nezbytné minimum.

³⁴¹ Věc C 11/2004.

³⁴² Věc N 644i/2002 – Německo, rozhodnutí Komise ze dne 19. ledna 2005.

³⁴³ Věc N 355/2004 - Belgie, rozhodnutí Komise ze dne 20. dubna 2005.

C – PROSAZOVÁNÍ ROZHODNUTÍ O STÁTNÍ PODPOŘE

1. Úvod

624. Akční plán pro státní podpory zdůrazňuje, že účinnost a věrohodnost kontroly státní podpory předpokládá řádné prosazování rozhodnutí Komise, zvláště pokud jde o navrácení protiprávní a neslučitelné podpory. Akční plán pro státní podpory oznamuje, že se Komise bude snažit dosáhnout účinnějšího a bezprostředního vykonání rozhodnutí o navrácení, což zajistí rovné zacházení se všemi příjemci podpory.
625. V průběhu roku 2005 odbor prosazování rozhodnutí na generálním ředitelství pro hospodářskou soutěž nadále sledoval opatření přijatá členskými státy za účelem výkonu rozhodnutí Komise o navrácení. Počet rozhodnutí o navrácení, která stále čekala na svůj výkon, klesl z 94 k 31. prosinci 2004 na 75 k 31. prosinci 2005. V průběhu roku 2005 přijala Komise 12 nových rozhodnutí o navrácení. V tomtéž období bylo uzavřeno 31 případů.
626. Geografické rozdělení neuzavřených případů navrácení zůstává poměrně stabilní: Největší počet nevyřízených případů navrácení stále připadá na Německo (35%). Dalších 53% všech nevyřízených případů navrácení představují společně Španělsko, Itálie a Francie. V 16 členských státech nejsou žádné neuzavřené případy. Téměř dvě třetiny nevyřízených případů navrácení se týkají opatření jednotlivé podpory, zatímco zbytek se týká režimů podpory.
627. Informace poskytnuté příslušnými členskými státy ukazují, že v posledních letech byla navracena podstatná část protiprávní a neslučitelné podpory. V roce 2005 obdržela Komise informace, které dokládají navrácení významných částek spojených s omezeným počtem nedávno přijatých rozhodnutí, jako je rozhodnutí o německých zemských bankách a o společnosti Bull. Tento vývoj přispěl k významnému zlepšení celkové statistiky navrácení. Z 8,6 miliardy EUR podpory, která má být navracena podle rozhodnutí přijatých od roku 2000, bylo do konce roku 2005 účinně navraceno přibližně 8,2 miliardy EUR (výše jistiny 6,0 miliard EUR a úroky téměř 2,2 miliardy EUR). Bez úroků se jedná o 71% celkové částky, která má být navracena³⁴⁴.
628. V průběhu roku 2005 Komise zajistila přísnou a jednotnou správní kontrolu všech nevyřízených rozhodnutí o navrácení, aby zajistila jejich účinné provedení. Když se Komise domnívala, že konkrétní členský stát nepřijal všechna dostupná opatření, která má ve svém příslušném právním systému k dispozici, na provedení rozhodnutí, zahájila soudní řízení podle čl. 88 odst. 2 nebo čl. 228 odst. 2. V roce 2005 se

³⁴⁴

Je třeba připomenout, že tato statistika odkazuje pouze na neuzavřené případy, o kterých členské státy poskytly poměrně přesné údaje. U 31 ze 104 rozhodnutí o navrácení přijatých od roku 2000 dotčený příslušný členský stát dosud nepředložil spolehlivé informace o dotyčné částce podpory. Dostupnost informací o částkách, které mají být navraceny, je zejména omezená v případech režimů podpory, zvláště u opatření daňové nebo kvazidaňové podpory a u opatření podpory zahrnujících záruky. Komise nadále pokračuje ve svém úsilí získat od členských států informace o dotyčných částkách podpory.

Komise rozhodla zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 pro nevykonání rozhodnutí o navrácení ve třech případech uvedených níže.

2. JEDNOTLIVÉ PŘÍPADY

*Municipalizzate (Itálie)*³⁴⁵

629. Dne 19. ledna³⁴⁶ se Komise rozhodla předložit Itálii Evropskému soudnímu dvoru (ESD) za neplnění rozhodnutí ze dne 5. června 2002. Rozhodnutí stanovilo, že podpora poskytnutá Itálií společnostem veřejné služby je neslučitelná a příjemci ji musí navrátit. Dva roky po přijetí rozhodnutí dospěla Komise k závěru, že Itálie nepodnikla žádná účinná opatření podle vnitrostátního práva, aby dosáhla okamžitého navrácení podpory. Itálie přijala pouze předběžná opatření, ale žádná konkrétní opatření, kterými by nařídila příjemcům navrácení.

*Thüringen Porzellan GmbH, Kahla (Německo)*³⁴⁷

630. Dne 16. února Komise zjistila, že Německo zcela nevyhovělo rozhodnutí o navrácení ze dne 30. října 2002 o podpoře poskytnuté německému výrobcí porcelánu Kahla Porzellan GmbH a jeho nástupnické společnosti Kahla/Thüringen Porzellan GmbH. Domnívá se, že se Německo nesnažilo o navrácení části sumy protiprávní a neslučitelné podpory uvedené v rozhodnutí.

*Naléhavá opatření pro zaměstnanost (Itálie)*³⁴⁸

631. Dne 6. dubna se Komise rozhodla předložit Itálii ESD za neplnění rozhodnutí o navrácení ze dne 30. března 2004. Rozhodnutí shledalo, že italský režim podpory pro společnosti, které získaly společnosti v likvidaci, je v rozporu s pravidly státní podpory a příjemci musí tuto podporu navrátit. Cílem programu bylo chránit zaměstnanost ve velkých společnostech v obtížích poskytnutím určitého snížení příspěvků na sociální zabezpečení. Jeden rok po přijetí rozhodnutí o navrácení Itálie Komisi ještě neinformovala o žádných opatřeních, která přijala, aby rozhodnutí vyhověla.

*Baskický fiskální program (Španělsko)*³⁴⁹

632. Dne 20. prosince se Komise rozhodla postoupit Španělsko Soudnímu dvoru za neplnění tří rozhodnutí o navrácení v případě baskického fiskálního programu. Tato rozhodnutí o navrácení shledala, že baskický fiskální program, který stanoví desetileté osvobození od daně z příjmu právnických osob pro nově vytvořené firmy, je v rozporu s pravidly státní podpory. Čtyři roky po přijetí těchto tří rozhodnutí stále neexistuje žádný náznak toho, že Španělsko přijalo jakákoliv konkrétní opatření na ukončení dotyčného programu nebo na navrácení protiprávní a neslučitelné podpory, která již byla poskytnuta.

³⁴⁵ CR 27/1999.

³⁴⁶ Věc C-207/2005.

³⁴⁷ CR 62/2000.

³⁴⁸ CR 62/2003.

³⁴⁹ CR 58/1999, CR 59/1999 a CR 60/1999.

633. V roce 2003 zahájila Komise řízení podle čl. 88 odst.2 ohledně projektu okresního vytápění v okolí Říma podle judikatury Deggenndorf, protože příjemcem podpory byla společnost ACEA, kterou kontroluje obec Řím³⁵¹. Mezitím společnost ACEA zorganizovala a vytvořila společný podnik s belgickou společností Electrabel, nazvaný AceaElectrabel. Příjemcem podpory se stala dceřiná společnost společného podniku, AceaElectrabel Produzione, společně kontrolovaná společnostmi Acea a Electrabel.
634. Dne 16. března se Komise rozhodla řízení uzavřít rozhodnutím, které potvrdilo, že opatření představuje slučitelnou podporu a že příjemce zůstává stejný jako v případě „*municipalizzate*“, i když došlo k částečné změně totožnosti příjemce. Souhlasné rozhodnutí bylo přijato pod podmínkou, že podporu lze poskytnout pouze po navrácení podpory, která byla prohlášena za protiprávní a neslučitelnou.
635. V srpnu se společnost AceaElectrabel Produzione rozhodla podat proti tomuto rozhodnutí opravný prostředek k Soudu prvního stupně.

³⁵⁰ Věc C 35/2003 Lazio – snižování úniku skleníkových plynů.

³⁵¹ Viz Věc CR 27/1999 uvedená v bodě 629.

D – VYBRANÉ SOUDNÍ PŘÍPADY

*Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*³⁵²

636. Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, orgán zodpovědný za sběr odpadu, musel zaplatit daň pokaždé, když byl odpad dodán do zpracovatelského zařízení. Požadoval vrácení zaplacené částky z důvodu, že daň byla vybírána v rozporu s povinností neprovádět žádná další opatření potenciálně narušující hospodářskou soutěž obsaženou v čl. 88 odst. 3. Novely zákona, kterým se ukládá daň a stanoví osvobození od ní, vstoupily v platnost dříve, než je Komise schválila. Po prošetření těchto opatření však Komise dospěla k závěru, že žádné prvky podpory nejsou neslučitelné se společným trhem.
637. Ve svém rozhodnutí ze dne 13. ledna o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem, který se touto záležitostí zabýval, měl Evropský soudní dvůr (ESD) za to, že daně nespádají do rozsahu působnosti ustanovení o státní podpoře, pokud nepředstavují metodu financování podpůrného opatření tak, že tvoří nedílnou součást uvedeného opatření. Tento úzký vztah a vzájemná závislost existuje pouze tehdy, jestliže je výnos z daně nutně přidělen na financování podpory. Je-li tomu tak, má výnos z daně přímý dopad na výši podpory a v důsledku toho na slučitelnost podpůrného opatření. V případě takového spojení musí oznámení také obsahovat metodu financování, a pak se na daň samotnou vztahuje zákaz provádění.
638. ESD dále uvedl, že poslední věta čl. 88 odst. 3 má přímý účinek. To znamená, že jestliže je daň nedílnou součástí podpůrného opatření, musí členské státy v zásadě splatit poplatky vybrané v rozporu s právem EU. Jednotlivci se mohou opřít o přímý účinek tohoto článku u vnitrostátních soudů nejen tehdy, když jsou postiženi narušením hospodářské soutěže, ale také jednoduše za účelem vrácení daně vybrané v rozporu s uvedeným ustanovením, samozřejmě za předpokladu, že jednotlivec podléhal dani prováděné v rozporu se Smlouvou.

*F. J. Pape*³⁵³

639. V souladu se svými nálezy ve věci Streekgewest Westelijk Noord-Brabant uvedenými výše se ESD ve věci F. J. Pape zabýval tím, zda dotyčná daň je nedílnou součástí podpůrného opatření. Jako ve věci *Streekgewest* začalo Nizozemsko poskytovat podporu dříve, než k tomu Komise dala svůj souhlas. ESD dne 13. ledna rozhodl, že neexistuje dostatečné spojení mezi daní a podpůrným opatřením, neboť podle nizozemského práva mohou příslušné orgány při rozdělování výnosu z daně na různé účely jednat podle volného uvážení. Proto výnos z daně neměl přímý dopad na výši podpory a ESD dospěl k závěru, že neexistuje taková souvislost mezi daní a podpůrným opatřením, která by členskému státu ukládala povinnost splatit daň panu Papemu.

³⁵² Věc C-174/2002 Streekgewest Westelijk Noord-Brabant.

³⁵³ Věc C-175/02 F.J. Pape versus Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

*Confédération nationale du Crédit Mutuel versus Komise*³⁵⁴

640. Ve svém rozsudku ze dne 13. ledna Soud prvního stupně zrušil rozhodnutí Komise ze dne 15. ledna 2002, které prohlásilo podporu poskytnutou Francií společnosti Crédit Mutuel za neslučitelnou se společným trhem. Podpora byla poskytnuta v podobě výběru a správy regulovaných úspor v rámci systému „Livret bleu“ (Modrá vkladní knížka). Francie a společnost Crédit Mutuel podaly proti rozhodnutí opravný prostředek k Soudu prvního stupně.
641. Soud prvního stupně rozhodnutí Komise zrušil vzhledem k nedostatečnému zdůvodnění podle článku 253 Smlouvy o ES.
642. Soud prvního stupně především uvedl, že označení podpory ve výroku rozhodnutí neumožňuje dotyčným osobám stanovit státní opatření, u nichž Komise měla za to, že představují podporu. V důsledku toho soud nemohl vykonat svou pravomoc a přezkoumat posouzení uvedených opatření.
643. Zadruhé, jelikož výrok rozhodnutí a uvedení důvodů tvoří nedělitelný celek, díval se Soud prvního stupně na ostatní části rozhodnutí a zejména na analýzu podmínek čl. 87 odst. 1. Dospěl k závěru, že ostatní části rozhodnutí neobsahují dostatečné důvody identifikace opatření, k nimž se přistupuje jako k podpoře.

*Belgie versus Komise*³⁵⁵

644. V tomto případě žádala Belgie o zrušení nařízení Komise (ES) č. 2204/2002 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory zaměstnanosti. ESD ve svém rozsudku ze dne 14. dubna zamítl opravný prostředek Belgie, potvrdil nařízení Komise a učinil tato prohlášení o příslušných pravomocích Komise a Rady v oblasti státní podpory.
645. ESD uvedl, že Komise nepřekročila své pravomoci definováním kritérií slučitelnosti státní podpory. Komise se nemusela omezit na prostou kodifikaci své předchozí praxe, ale směla využít své zkušenosti ke stanovení nových kritérií slučitelnosti, včetně ještě přísnějších kritérií, než jsou ta stávající. Rada prostřednictvím nařízení Rady (ES) č. 994/98 udělila Komisi pravomoc prohlásit, že některé kategorie podpory jsou slučitelné se společným trhem a nepodléhají oznamovací povinnosti. Ale toto nařízení neudělovalo Komisi pravomoc vykládat čl. 87 odst. 1 a ukládat obecnou a závaznou definici pojmu státní podpora, jak je stanoven v čl. 87 odst. 1.

*Sniace versus Komise*³⁵⁶

646. Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 14. dubna objasnil podmínky pro přípustnost žaloby podané k evropským soudům konkurentem příjemce podpory. V dotyčném případě žalobce, Sniace, španělská společnost, která vyrábí umělá a syntetická vlákna, zpochybnil rozhodnutí Komise, kterým se Rakousku povoluje poskytnout podporu společnosti Lenzing Lyocell GmbH & Co. KG (LLG).

³⁵⁴ Věc T-93/02 *Confédération nationale du Crédit mutuel versus Komise*.

³⁵⁵ Věc C-110/03 *Belgie versus Komise*.

³⁵⁶ Věci T-88/01 a T-141/03 *Sniace versus Komise*.

647. Soud prvního stupně zdůraznil, že aby soutěžitel mohl zpochybnit rozhodnutí Komise, musí ukázat, že se jej rozhodnutí jednotlivě dotýká. Za tímto účelem byly vzaty v úvahu dva faktory:
- zaprvé, úloha konkurenta v postupu před zahájením soudního řízení: společnost Sniace hrála v postupu před zahájením soudního řízení pouze malou roli, jelikož nepodala Komisi žádný podnět a vedení řízení v podstatě neurčovala její podání;
 - zadruhé, důkazy uvedené žalobcem, které měly ukázat, že by rozhodnutí mohlo ovlivnit jeho postavení na trhu; Soud prvního stupně uvedl, že žalobce nepůsobí na stejném trhu jako LLG ani nehodlá působení na stejném trhu v budoucnu; navíc žalobce nemohl dostatečně určit, že napadené rozhodnutí může významně ovlivnit jeho postavení na trhu, neboť jeho tvrzení vycházela ze zcela nepodložených domněnek bez důkazů a neuváděla žádné ztráty nebo nepříznivé důsledky, které utrpěl.
648. Proto Soud prvního stupně prohlásil, že žaloba podaná společností Sniace je nepřijatelná, jelikož žalobce není rozhodnutím Komise individuálně dotčen.

*Itálie versus Komise*³⁵⁷

649. Svým rozsudkem ze dne 10. května v tomto případě ESD částečně zrušil rozhodnutí Komise ze dne 6. srpna 1999 o zahájení řízení ve věci státní podpory poskytnuté podnikům ve skupině Tirrenia di Navigazione. Itálie žádala zrušení tohoto rozhodnutí, jelikož nařizovalo pozastavení dotyčné podpory.
650. Rozsudek je zajímavý, jelikož objasňuje některá procesní pravidla, která má Komise používat při posuzování podpůrných opatření.
651. Zaprvé, pokud jde o možnost Komise nařídit pozastavení nových podpůrných opatření, měla by tomuto pozastavení předcházet možnost členského státu projednat všechna opatření a předložit připomínky. V dotyčném případě Komise s italskými orgány neprojednala daňové zacházení, které skupina Tirrenia využívala pro zásoby paliva a mazacího oleje pro svá plavidla. ESD proto rozhodl, že rozhodnutí Komise má být částečně zrušeno v takové míře, v jaké z něj vyplývá pozastavení tohoto konkrétního podpůrného opatření.
652. Zadruhé, ve věci údajného zneužití pravomocí Komise ESD naznačil, že zneužití pravomocí by mohlo být určeno pouze tehdy, kdyby existovaly zřetelné pochybnosti, že opatření představují stávající podporu nebo opatření, která neobsahují žádný prvek podpory. V tomto případě by Komise neměla nárok považovat je za nová podpůrná opatření a následně nařídit pozastavení těchto opatření. V dotyčném případě pozastavení opatření označených jako nová podpůrná opatření neznamenal zneužití pravomocí.
653. A konečně ESD zkoumal, zda Komise v rozhodnutí o zahájení správně kvalifikovala opatření jako novou podporu. ESD nejdříve uvedl, že členský stát, který se domnívá, že dotyčná podpora je stávající podporou, je povinen poskytnout Komisi v nejranější

³⁵⁷

Věc C-400/99 Itálie versus Komise.

fázi informace, z kterých tento postoj vychází, jakmile Komise začne dotyčným opatřením věnovat pozornost. Kdyby, pro účely předběžného posouzení, uvedené informace umožnily Komisi zaujmout stanovisko, že dotyčná opatření pravděpodobně představují stávající podporu, musela by se jimi zabývat v procesním rámci stanoveném v čl. 88 odst. 1 a čl. 88 odst. 2. To však pro tento případ neplatí.

*Komise versus Řecko*³⁵⁸

654. Dne 11. prosince 2002 přijala Komise rozhodnutí, kterým prohlásila podporu na restrukturalizaci společnosti Olympic Airways za protiprávní a neslučitelnou. V důsledku toho Řecku nařídila podporu navrátit.
655. Řecko přijalo určitá předběžná opatření na navrácení podpory. Avšak po přijetí rozhodnutí o navrácení převedlo Řecko personál a většinu ziskových aktiv Olympic Airways, oddlužené a bez jakékoliv odměny, na nově vytvořenou společnost nazvanou Olympic Airlines a znemožnilo, aby dluhy bývalé společnosti navrátila nová firma. Komise tedy podala žalobu pro nečinnost proti Řecku k ESD.
656. ESD dne 12. května rozhodl, že převod aktiv příjemce je strukturován tak, že je nemožné, aby příjemce navrátil dluhy. Operace vytvořila překážku účinnému provedení rozhodnutí o navrácení. Účel rozhodnutí o navrácení, kterým je obnovit hospodářskou soutěž, byl tedy vážně ohrožen.
657. Opatření přijatá Řeckem nevedla k navrácení částek, které dlužila společnost Olympic Airways, jelikož byla buď neúplná, přijata příliš pozdě (neboť nebyla přijata v předepsané lhůtě dvou měsíců) nebo nebyla nezávazná. ESD tedy dospěl k závěru, že Řecko nesplnilo rozhodnutí Komise.

Corsica Ferries France SAS versus Komise

658. Rozhodnutí Komise ze dne 9. července 2003 o rekapitalizaci francouzské trajektové společnosti SNCM bylo dne 15. června zrušeno Soudem prvního stupně³⁵⁹. Soud prvního stupně zrušil rozhodnutí vzhledem ke skutečnosti, že analýza Komise, která se týkala výnosů z prodeje aktiv v hodnotě 12 milionů EUR, Komisi neumožňovala zjistit, zda částka podpory byla omezena na striktní minimum. Všechny ostatní argumenty žalobce však byly zamítnuty.

*CDA versus Komise*³⁶⁰

659. Svým rozsudkem ze dne 19. října v tomto případě Soud prvního stupně částečně zrušil rozhodnutí Komise o státní podpoře poskytnuté Německem společnosti CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Thuringia), které nařizovalo Německu navrátit podporu poskytnutou podnikům jiným než původnímu příjemci.
660. Zprvce Soud prvního stupně uvedl, že navrácení lze naříditi podniku, pouze jestliže lze dokázat, že tento podnik podporu skutečně využil. Toto využití nelze stanovit, jestliže podpora byla z původního podniku podvodně odkloněna jiným podnikem.

³⁵⁸ Věc C-415/03 Komise versus Řecko.

³⁵⁹ Věc T-349/03 Corsica Ferries France SAS versus Komise.

³⁶⁰ Věc T-324/00, CDA versus Komise.

Komise by měla využít všechny prostředky, které má k dispozici, aby členský stát požádala o přesnější informace o výši odkloněné podpory.

661. Zadruhé Soud prvního stupně uvedl, že rozšíření inkasního příkazu na jiný podnik než na původní by bylo možné v případě zjištěného obcházení inkasního příkazu. Toto obcházení lze však v tomto případě zjistit jen obtížně. I kdyby byla pravda, že aktiva využila nástupnická společnost k pokračování v činnosti původního příjemce, a i kdyby cílem tohoto převodu bylo ušetřit část aktiv právní a hospodářské nejistoty, nestačí to k prokázání záměru obejít inkasní příkaz Komise. Prvky, které vzal Soud prvního stupně v úvahu při zamítnutí údajného obcházení, které uváděla Komise, byla skutečnost, že nástupnická společnost zaplatila za aktiva tržní cenu, a skutečnost, že na převod aktiv byla vypsána otevřená a nepodmíněná soutěž.

*Nazairdis*³⁶¹

662. Tento případ se týkal žádosti o předběžné rozhodnutí o otázce podané francouzským soudem, zda progresivní daň TACA (taxe d'aide au commerce et à l'artisanat, daň na podporu obchodu a řemeslné výroby), odváděná přímo maloobchodními prodejny ve Francii, představuje státní podporu. ESD použil kritéria uvedená ve věcech Streekgewest a Pape zmíněných výše.
663. Výnos z daně TACA se využíval několika způsoby. Zpočátku se využíval k financování tzv. „odchodného“, tj. podpory obchodníkům a řemeslníkům starším 60 let, kteří definitivně ukončí svou činnost. Od doby, kdy byla daň TACA zavedena, se výnos značně zvýšil a tento přebytek výnosu byl přerozdělen do systému základního starobního pojištění osob samostatně výdělečně činných v průmyslových nebo obchodních živnostech, do nadace FISAC³⁶² a do výboru CPDC³⁶³. V souvislosti s každým z výše uvedených přidělení zvláštní právní ustanovení stanovila, kdo rozhoduje o výši výnosu z daně, který má být vydán na daný účel, nebo jak bude určena jednotlivá částka vyplacená žadateli.
664. V dubnu 2001 žalující společnosti v hlavních řízeních podala k vnitrostátním soudům ve Francii několik žalob proti orgánu pověřenému výběrem TACA. Těmito žalobami se domáhaly vrácení částek, které odvedly z titulu TACA v průběhu minulých let. Tvrdily, že TACA je protiprávní, jelikož tvoří nedílnou součást opatření státní podpory, která nebyla oznámena Komisi.
665. Ve svém rozsudku ze dne 27. října se ESD nejdříve zabýval osvobozením od daně TACA, které požívaly malé maloobchodní prodejny. Měl za to, že případná protizákonnost osvobození od daně TACA ve prospěch malých maloobchodních prodejen není dostatečná, aby ovlivnila zákonnost daně samotné. Zadruhé připomněl judikaturu ve věcech Streekgewest a Pape uvedenou výše s tím, že u daně se má za to, že tvoří nedílnou součást podpůrného opatření pouze v případě finančního propojení této daně s podpůrným opatřením. To znamená, že výnos z daně musí být nutně přidělen na financování podpory. V případě tohoto propojení má výnos z daně

³⁶¹ Spojené věci C-266/04 až C-270/04 a C-321/04 až C-325/04 *Nazairdis* (Nyní Distribution Casino France).

³⁶² Nadace pro opatření na zachování řemeslné výroby a obchodu.

³⁶³ Živnostenský výbor distributorů pohonných hmot.

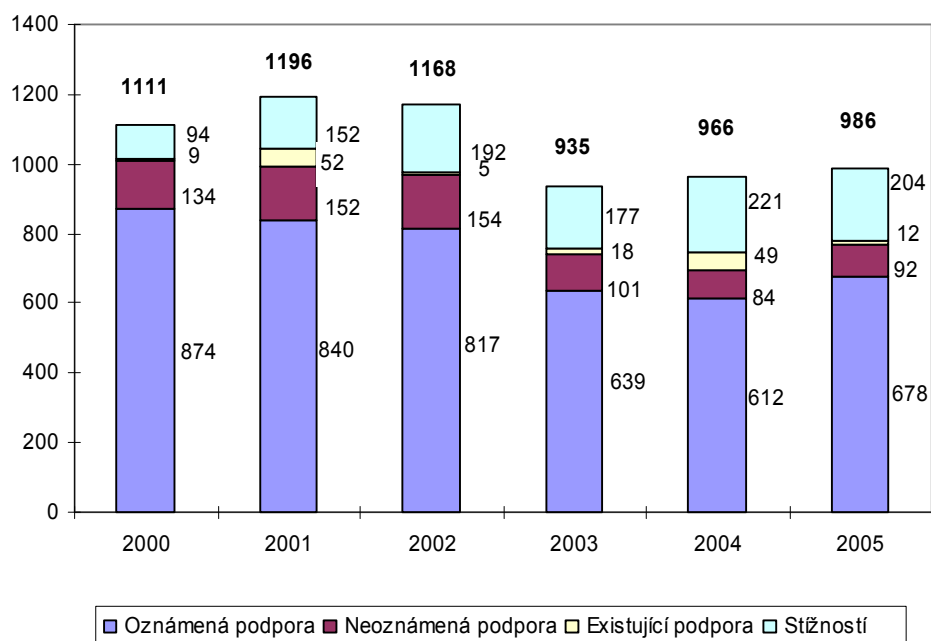
přímý dopad na výši podpory a v důsledku toho na posouzení slučitelnosti uvedené podpory se společným trhem.

666. V tomto případě dospěl ESD k závěru, že takovýto vztah neexistuje. Zdůraznil tyto vlastnosti: vnitrostátní právní předpisy nestanovily vztah daně TACA k údajnému podpůrnému opatření, ale určily částku údajné podpory v rozmezí minimálního a maximálního opatření bez ohledu na výnos z daně; činnost přijímajících fondů není hospodářskou činností a bylo na vlastním uvážení ministrů, zda přidělí výnos z daně TACA na financování některých systémů pojištění.
667. Proto se podniky, které podléhaly platbě daně TACA, nemohly u vnitrostátních soudů opírat o případnou protiprávnost osvobození, aby se vyhnuly placení uvedené daně nebo aby získaly náhradu.

E – STATISTIKA

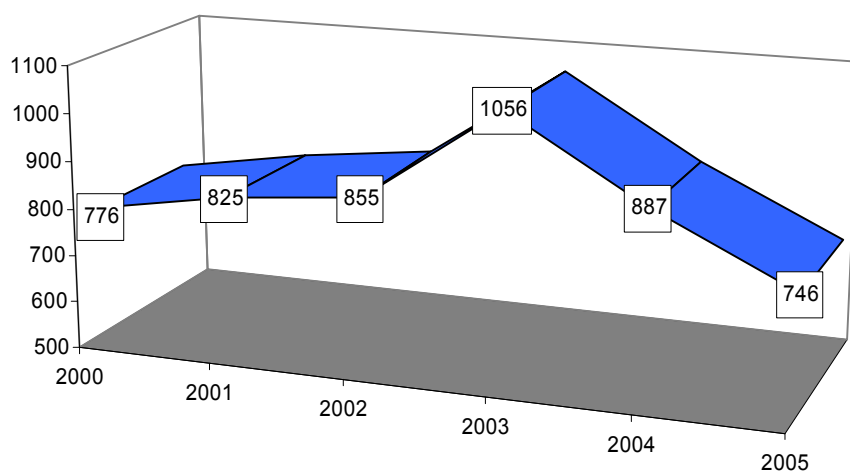
Obrázek č. 6

Tendence ve vývoji počtu registrovaných případů podpory (kromě stížností v odvětvích zemědělství, rybolovu, dopravy a uhelného průmyslu) v období 2000 až 2005

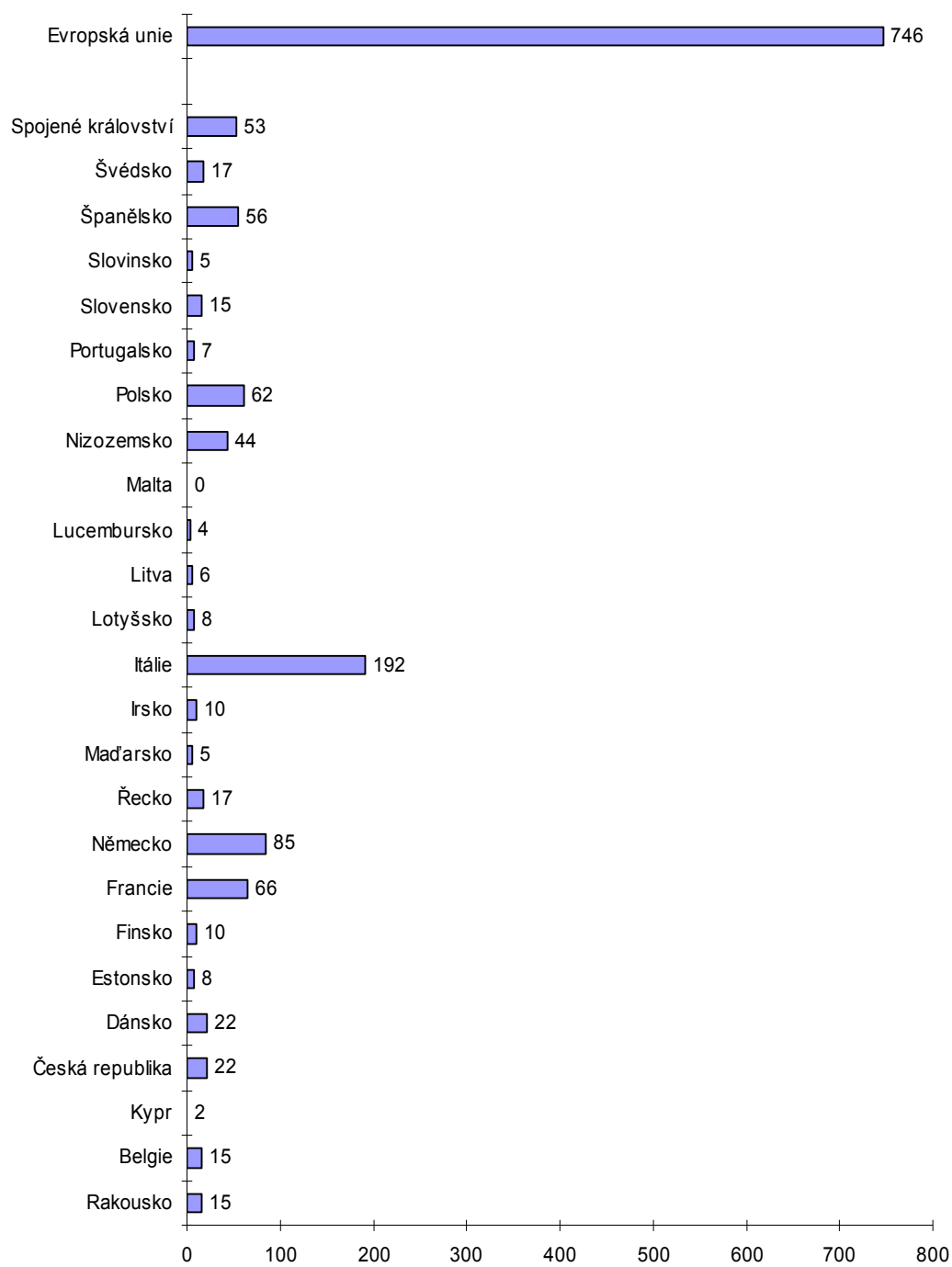
Obrázek č. 7

Tendence ve vývoji počtu rozhodnutí přijatých Komisí v období 2000 až 2005

Obrázek č. 8

Počet rozhodnutí přijatých členským státem v roce 2005

V – Mezinárodní činnosti

A – ROZŠÍŘENÍ A ZÁPADNÍ BALKÁN

668. Dne 3. října zahájila EU přístupová jednání s Tureckem a Chorvatskem. První kolo jednání o kapitole hospodářské soutěže („monitorování *acquis*“) se konalo v listopadu a v prosinci. Očekává se, že kandidátské země do data možného přistoupení vytvoří legislativní rámec pro antimonopolní politiku a kontrolu spojování a státní podpory, zřídí orgány pro hospodářskou soutěž a státní podporu a zajistí účinné vynucování těchto pravidel.
669. Během příprav na přistoupení Rumunska a Bulharska v roce 2007 Komise pečlivě sledovala přípravy na členství a pomáhala při vynucování pravidel hospodářské soutěže.
670. Komise přezkoumala opatření státní podpory, která Bulharsko oznámilo v souladu s tzv. mechanismem stávající podpory ve Smlouvě o přistoupení. Tento mechanismus stanoví, že všechna opatření podpory s přetrvávajícími účinky po přistoupení, která jsou považována za státní podporu ve smyslu Smlouvy a nejsou uvedena na seznamu stávající podpory, budou po přistoupení považována za novou podporu.
671. Co se týče Rumunska, Komise pečlivě monitorovala způsob vynucování pravidel státní podpory a přezkoumala všechny návrhy rozhodnutí před jejich konečným přijetím Rumunskem. Dne 25. října vydala Komise zprávu o pokroku Rumunska v oblasti politiky hospodářské soutěže³⁶⁴, která shledala, že Rumunsko učinilo značný pokrok ve vynucování pravidel hospodářské soutěže, zejména v oblasti kontroly státní podpory.
672. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž aktivně pomáhá s rozvojem funkčních systémů ochrany hospodářské soutěže ve všech západobalkánských zemích. Patřila sem pomoc s vytvářením zákonů o hospodářské soutěži a státní podpoře, poradenství při vytváření nezbytných institucí pro vynucování těchto pravidel a podpora dodržování pravidel hospodářské soutěže.

³⁶⁴

Příloha 1 Souhrnné monitorovací zprávy o Rumunsku, SEC (2005) 1354 v konečném znění.

B – DVOUSTRANNÁ SPOLUPRÁCE

1. Úvod

673. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž spolupracuje s řadou orgánů pro hospodářskou soutěž na dvoustranné bázi, zejména s orgány hlavních obchodních partnerů EU. EU uzavřela dohody o spolupráci v záležitostech hospodářské soutěže se Spojenými státy americkými, Kanadou a Japonskem. S Koreou představuje formální základ spolupráce memorandum o porozumění.
674. Hlavními prvky těchto specializovaných dohod je poskytování vzájemných informací o vynucovacích činnostech a jejich koordinace a výměna nedůvěrných informací. Podle těchto dohod může jedna strana požadovat, aby druhá strana podnikla vynucovací kroky (aktivní zdvořilost), a jedna strana může vzít v úvahu důležité zájmy druhé strany v průběhu svých vynucovacích činností (tradiční zdvořilost).
675. EU také uzavřela několik dohod o volném obchodu a dohod o přidružení a spolupráci, které obvykle obsahují základní ustanovení o spolupráci v záležitostech hospodářské soutěže. Příklady těchto dohod jsou dohody v rámci evropsko-středomořského partnerství, dohody s některými latinskoamerickými zeměmi a s Jižní Afrikou. Spolupráce mezi Evropskou komisí a orgány pro hospodářskou soutěž členských států OECD se provádí na základě doporučení přijatého OECD v roce 1995.

2. DOHODY S USA, KANADOU A JAPONSKEM

Spojené státy americké

676. Spolupráce s orgány pro hospodářskou soutěž USA vychází ze specializovaných dohod o spolupráci v oblasti hospodářské soutěže³⁶⁵.
677. V oblasti letecké dopravy Komise finalizovala dne 18. listopadu návrh znění nové dohody s USA, která nahradí stávající dvoustranné dohody uzavřené členskými státy (viz též část I.B.3.2 výše). Dohodnutý institucionální rámec spolupráce v podstatě stanoví stejné oblasti spolupráce jako stávající dohoda mezi EK a USA, která upravuje spolupráci v oblasti politiky hospodářské soutěže mezi Komisí, ministerstvem spravedlnosti USA a Federální obchodní komisí USA. Patří sem oznamování příslušných případů, výměna informací o obecných otázkách i o otázkách, které souvisejí s konkrétními případy, pravidelné schůzky, kde se

³⁶⁵

Dohoda mezi vládou Spojených států amerických a Komisí Evropských společenství o používání jejich právních předpisů o hospodářské soutěži byla uzavřena dne 23. září 1991. Společným rozhodnutím Rady a Evropské komise ze dne 10. dubna 1995 byla dohoda schválena a prohlášena použitelnou od data podpisu Evropskou komisí (Úř. věst. L 95, 27.4.1995, s. 47). Dne 4. června 1998 vstoupila v platnost dohoda o aktivní zdvořilosti, která posiluje ustanovení o aktivní zdvořilosti dohody z roku 1991 (Dohoda mezi Evropskými společenstvími a vládou Spojených států amerických o používání zásad aktivní zdvořilosti při vynucování jejich pravidel hospodářské soutěže (Úř. věst. L 173, 18.6.1998, s. 26)).

projednává vývoj na trhu, i otázky společného zájmu. V souvislosti s touto poslední oblastí spolupráce bylo dohodnuto vytvoření pravidelného diskusního fóra, kde se budou projednávat obecné politické otázky. Nový rámec spolupráce mezi Komisí a ministerstvem dopravy USA pro právní předpisy a politiku v oblasti hospodářské soutěže se zaměřením na leteckou dopravu usnadní společné posuzování aliancí mezi přepravci z EU a USA a podporuje konvergenci regulačních opatření. Dohoda, bude-li nakonec schválena, by se mohla používat již na konci října 2006.

678. V průběhu roku 2005 pokračovala Komise v úzké spolupráci s antimonopolní divizí ministerstva spravedlnosti USA a s Federální obchodní komisí USA. Styky mezi úředníky Komise a jejich protějšky v těchto dvou amerických agenturách byly časté a intenzivní. Tyto styky sahají od spolupráce v jednotlivých případech ke spolupráci, jež souvisí s obecnějšími záležitostmi týkajícími se hospodářské politiky. Styky související s případy mají obvykle podobu pravidelných telefonátů, e-mailů, výměny dokumentů a jiných kontaktů mezi týmy pracujícími na případech. Tato spolupráce nadále přináší značné vzájemné výhody oběma stranám ve smyslu zlepšení jejich příslušné vynucovací činnosti, předcházení zbytečným konfliktům nebo nejednotnosti mezi uvedenými vynucovacími činnostmi a ve smyslu lepšího pochopení systémů politiky hospodářské soutěže druhé strany.
679. Spolupráce s americkými antimonopolními agenturami v oblasti kontroly spojování podniků pokračovala v průběhu roku 2005 s vysokou intenzitou. Osvědčené metody EU a USA z roku 2002 v oblasti spolupráce při posuzování spojení podniků poskytují užitečný rámec pro spolupráci, zejména protože identifikují kritické fáze řízení, ve kterých může být spolupráce zvláště užitečná. V praxi je spolupráce na případech velmi pragmatická a pružná a přizpůsobená dotyčnému případu a problémům.
680. V roce 2005 se vyskytla řada případů spojení podniků s dopadem na obou stranách Atlantiku, jejichž šetření se vyznačovalo značným stupněm praktické spolupráce a výměny názorů mezi příslušnými týmy pracujícími na daných případech v EU a USA. V průběhu roku si řada případů spojení podniků vyžádala podstatnou spolupráci. Patřil sem případ Johnson & Johnson / Guidant³⁶⁶, kde se spolupráce s Federální obchodní komisí zaměřila na patentový rozměr na trhu USA a vedla k co největšímu sladění šetření, i když se načasování řízení v EU a USA lišilo. V případě Procter & Gamble / Gillette opět došlo k úzké spolupráci s Federální obchodní komisí, pokud jde o výrobní trh, posouzení možných protisoutěžních účinků a o opravné prostředky i pokud jde o co největší sladění řízení vzhledem k jejich různému načasování. V obou těchto případech se otázky hospodářské soutěže v USA a EU lišily, takže spojení v případě J&J/Guidant bylo v EU povoleno na základě závazků v oblasti endovaskulárních stentů a koronárních zaváděcích pouzder, kdežto v USA nevznikl na těchto trzích žádný problém, a v případě P&G/Gillette šetření Komise pouze zjistilo horizontální obavy o hospodářskou soutěž v oblasti zubních kartáček na baterie, kdežto v USA existovaly širší obavy o hospodářskou soutěž, které se týkaly zubních kartáček na baterie, bělicích prostředků na zuby a deodorantů. Společná nápravná opatření v souvislosti se spojením podniků byla také

³⁶⁶

Věc M.3687.

nalezena v případě Reuters/Telerate³⁶⁷, který Komise šetřila společně s ministerstvem spravedlnosti.

681. Tak jako v předchozích letech zkušenosti Komise ukazují, že spolupráce a koordinace v případech spojování podniků je nejužitečnější v otázkách týkajících se vypracování, projednání a provedení nápravných opatření určených k odstranění soutěžních problémů zjištěných příslušnými agenturami. Jednotný přístup pomáhá snížit případné nejednotnosti v přístupu, a to ke vzájemnému prospěchu spojujících se stran i samotných agentur.
682. V průběhu roku probíhaly také časté styky v řadě případů mimo oblast spojování podniků. Jednou z čím dál důležitějších oblastí ve dvoustranném vztahu mezi Komisí a ministerstvem spravedlnosti USA je společný boj proti kartelům, který oba orgány považují za prioritu. Proto byla dvoustranná spolupráce mezi Komisí a ministerstvem spravedlnosti USA obzvláště intenzivní v případech kartelů: řada kontaktů se odehrála mezi úředníky kartelových odborů generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž a jejich protějšky na ministerstvu spravedlnosti v rámci několika současných šetření. Nejčastější byly výměny informací o konkrétních případech, ale diskuse se týkaly také politických otázek. K mnoha kontaktům v souvislosti s případy došlo v důsledku současných žádostí o imunitu v USA a v EU. V řadě případů navíc v USA a v EU došlo ke koordinovaným vyšetřovacím úkonům a vynucovacím krokům, kdy se agentury snažily zajistit, aby časová prodleva mezi zahájením příslušných kroků byla co nejkratší.
683. V prohlášení k vrcholné schůzce EU a USA ze dne 20. června, nazvaném „Iniciativa Evropské unie a Spojených států na posílení transatlantické hospodářské integrace a růstu“, se obě strany dohodly na dalším zlepšení spolupráce v záležitostech hospodářské soutěže a na zkoumání způsobů výměny určitých důvěrných informací, včetně těch, jež souvisejí s mezinárodními kartely.
684. Komisařka Neelie Kroesová se při několika příležitostech setkala s vedoucími antimonopolních agentur USA. Každoroční dvoustranná schůzka mezi EU a USA se konala dne 21. září ve Washingtonu.
685. V průběhu roku učinila Komise 82 formálních oznámení. V průběhu téhož období obdržela Komise 27 formálních oznámení od orgánů USA.

Kanada

686. Spolupráce s kanadským úřadem pro hospodářskou soutěž vychází z Dohody o spolupráci v oblasti hospodářské soutěže mezi EU a Kanadou podepsané v roce 1999³⁶⁸. Styky mezi generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž a kanadským úřadem pro hospodářskou soutěž byly časté a plodné. Diskuse se týkaly otázek souvisejících s jednotlivými případy i obecnějších politických otázek. Styky související s jednotlivými případy se týkaly všech oblastí vynucování soutěžního práva, nicméně nejčastěji se jednalo o šetření spojování podniků a kartelů.

³⁶⁷ Věc M.3692.

³⁶⁸ Dohoda mezi Evropskými společenstvími a vládou Kanady o používání právních předpisů o hospodářské soutěži (Úř. věst. L 175, 10.7.1999, s. 50). Dohoda byla podepsána na vrcholné schůzce EU a Kanady v Bonnu dne 17. června 1999 a v platnost vstoupila podpisem.

687. Styk mezi agenturami má obvykle podobu pravidelných telefonátů, e-mailů a konferenčních hovorů mezi týmy pracujícími na případech. V případě kartelů zahrnuje také koordinaci vyšetřovacích úkonů.
688. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž a kanadský úřad pro hospodářskou soutěž také nadále udržovaly probíhající dialog o obecných otázkách hospodářské soutěže. V této souvislosti se konalo několik schůzek. V únoru se konala schůzka v Paříži, kde se projednávaly nápravná opatření v souvislosti se spojeními podniků; v červnu se představitelé kanadského úřadu setkali se svými protějšky z EU dvakrát, aby projednali spolupráci v šetřeních kartelů, v případech dominantního postavení a v jiných případech.
689. V průběhu roku podala Komise osm formálních oznámení. V průběhu téhož období obdržela Komise jedno formální oznámení od kanadských orgánů.

Japonsko

690. Spolupráce s japonskou Komisí pro poctivé obchodování (JFTC) vychází z dohody o spolupráci z roku 2003³⁶⁹. Styky s JFTC se v průběhu roku 2005 značně zvýšily. Týkaly se otázek souvisejících s jednotlivými případy i obecnějších politických otázek.
691. Kromě mnoha kontaktů v jednotlivých případech pokračovalo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž a JFTC v průběžném dialogu o obecných otázkách hospodářské soutěže společného zájmu. V této souvislosti se v roce 2005 konaly v Bruselu tři schůzky, jedna dne 21. března se zaměřením na ekonomickou analýzu, jedna dne 12. dubna se zaměřením na spolupráci v šetřeních kartelů a jedna dne 13. prosince se zaměřením na analýzu spojování podniků. Další schůzka mezi generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž a JFTC se konala dne 11. listopadu v Tokiu, kde byla projednána celá řada otázek.
692. V průběhu roku obdržela Komise jedno formální oznámení od japonských orgánů.

3. SPOLUPRÁCE S JINÝMI ZEMĚMI A REGIONY

Austrálie

693. V průběhu roku 2005 se generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zapojilo do spolupráce s orgány pro hospodářskou soutěž z řady jiných zemí OECD, zejména z Austrálie. Tyto styky se týkaly otázek souvisejících s jednotlivými případy i otázek souvisejících více s politikou hospodářské soutěže.

Čína

³⁶⁹ Dohoda mezi Evropským společenstvím a vládou Japonska o spolupráci na protisoutěžních činnostech (Úř. věst. L 183, 22.7.2003, s. 12). Dohoda o spolupráci mezi Evropským společenstvím a Japonskem byla podepsána v Bruselu dne 10. července 2003 a v platnost vstoupila dne 9. srpna 2003.

694. Spolupráce s Čínou vychází z mandátu strukturovaného dialogu o politice hospodářské soutěže z roku 2004³⁷⁰. V průběhu roku 2005 se styky s čínskými orgány v záležitostech hospodářské soutěže značně zvýšily a zabývaly se obecnými politickými otázkami i otázkami, které se týkaly vytvoření orgánu pro hospodářskou soutěž.
695. V průběhu roku přijalo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž různé kroky, aby Číně pomohlo v procesu vývoje jejích prvních komplexních právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže a orgánu pro hospodářskou soutěž. Komise uspořádala schůzky s čínskými úředníky podílejícími se na zpracování nového zákona o hospodářské soutěži. V dubnu společně s čínským ministerstvem obchodu uspořádala seminář o politice hospodářské soutěže v Pekingu a zúčastnila se různých jiných mezinárodních seminářů o politice hospodářské soutěže v Číně. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž také financovalo a dohlíželo na zpracování studie, která reaguje na řadu otázek čínských orgánů, jež se týkají přístupu a zkušeností EU při vypracování účinného legislativního a vynucovacího rámce pro politiku hospodářské soutěže.

Evropské sdružení volného obchodu

696. V průběhu roku Komise také pokračovala v úzké spolupráci s Kontrolním úřadem ESVO při vynucování Dohody o Evropském hospodářském prostoru. V květnu vstoupila v platnost ustanovení, která přizpůsobují protokoly 21 a 23 Dohody o EHP změnám zavedeným nařízením (ES) č. 1/2003. Protokol 23 se zabývá spoluprací mezi Kontrolním úřadem ESVO a Komisí při používání článků 53 a 54 Dohody o EHP. V prosinci státy ESVO, které ratifikovaly Dohodu o EHP (tj. Lichtenštejnsko, Island a Norsko), využily „revizní doložku“ obsaženou v protokolu 21. Na základě této doložky státy ESVO požadovaly, aby byly přezkoumány mechanismy pro vynucování článků 53 a 54 dohody.

Korea

697. Spolupráce mezi generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž a korejskou Komisí pro poctivé obchodování (KFTC) vychází z memoranda o porozumění, které bylo podepsáno v říjnu 2004. V červnu se v Bruselu konala první dvoustranná konzultace mezi generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž a KFTC podle memoranda o porozumění za účasti komisařky Neelie Kroesové a generálního ředitele Philipa Loweho za Evropskou komisi a předsedy Kanga za KFTC. Došlo k výměně informací o nedávných změnách pravidel hospodářské soutěže v EU a Koreji. Také se zkoumalo, jak dále zlepšit a posílit spolupráci. Oba orgány čím dál tím více spolupracují na různých otázkách hospodářské soutěže a vyměňují si názory zejména na vyšetřovací metody a nápravná opatření v antimonopolních případech. Druhá dvoustranná konzultace se bude konat v Koreji v roce 2006.

³⁷⁰ Mandát dialogu o politice hospodářské soutěže mezi EU a Čínou. Podepsáno v Bruselu dne 6. května 2004.

Latinská Amerika

698. V průběhu roku 2005 se generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zapojilo do spolupráce s orgány pro hospodářskou soutěž z Mexika a Brazílie v otázkách, které se týkaly jednotlivých případů a politiky hospodářské soutěže (například společné a kolektivní tržní síly, telekomunikačních otázek atd.). Komise obdržela od mexických orgánů pět formálních oznámení.

Rusko

699. Cestovní mapa pro společný hospodářský prostor mezi EU a Ruskem, která byla dohodnuta na vrcholné schůzce EU a Ruska dne 10. května, zahrnuje podstatnou část o hospodářské soutěži, která obě strany zavazuje k další koordinaci a dialogu o politice hospodářské soutěže, včetně státních podpor. K rozhovorům mezi generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž a ruskou Federální antimonopolní službou (FAS) o politických otázkách došlo v červenci (na úrovni generálních ředitelů), v říjnu a v prosinci. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zejména poskytlo FAS na její žádost vyjádření k záležitostem, které souvisejí s návrhem nového antimonopolního zákona pro Ruskou federaci, jenž v té době projednávala Duma. Pokračovala technická pomoc EU poskytovaná FAS, a to zahájením nového programu TACIS v oblasti hospodářské soutěže; Komise rovněž sponzorovala účast jednoho zástupce FAS na červnové výroční konferenci Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž v Bonnu.

C – MNOHOSTRANNÁ SPOLUPRÁCE

1. MEZINÁRODNÍ SÍŤ PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ

Výroční konference Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž, Bonn, červen 2005

700. Členství v Mezinárodní síti pro hospodářskou soutěž (ICN), které Komise přikládá značný význam jakožto fóru pro diskuse a koordinaci mezi agenturami pro hospodářskou soutěž, se v roce 2005 nadále rozrůstalo a zahrnovalo již více než 90 agentur. Úroveň činnosti zůstala vysoká, jak dokládá výroční konference v německém Bonnu v červnu. Konference byla velkým úspěchem, pokud jde o počet zúčastněných, rozsah a kvalitu diskusí a výsledky práce představené různými pracovními skupinami. Výstupy pracovních skupin pro kartely a pro spojování podniků se zabýváme níže; pracovní skupiny pro problematiku „Vynucování antimonopolních pravidel v regulovaných odvětvích“ (AERS) a problematiku „Implementace politiky hospodářské soutěže“ (CPI) také představily řadu důležitých a užitečných výstupů. Patří sem zprávy o činnostech v oblasti technické pomoci, komunikace se spotřebiteli, soutěžní advokacie a interakce mezi agenturami pro hospodářskou soutěž a odvětvovými regulátory. Činnost pracovní skupiny AERS byla v Bonnu ukončena a byla vytvořena nová pracovní skupina pro odvětví telekomunikací. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž uspořádalo jednu panelovou diskusi v Bonnu (o kartelech) a zúčastnilo se řady dalších.

Pracovní skupina ICN pro kartely a seminář o kartelech v Soulu

701. Pracovní skupina ICN pro kartely, která byla vytvořena v roce 2004 a které spolupředsedá generální ředitelství pro hospodářskou soutěž a maďarská agentura pro hospodářskou soutěž GVH, dokončila v roce 2005 řadu významných projektů a na několika dalších se podílela. Výstupy pracovní skupiny pro kartely v jejím prvním roce, které byly představeny na výroční konferenci Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž v Bonnu, byly tyto:
- zpráva s názvem „Stavební kameny účinných protikartelových opatření, 1. díl“, která se zabývala těmito tématy: vymezení nejzávažnějších (hard-core) kartelových jednání, efektivní instituce v boji proti kartelům a účinné pokuty;
 - příručka vynucování protikartelových opatření, zahrnující úvod a kapitoly o prohlídkách/kontrolách (s osvědčenými postupy) a o programech shovívavosti (leniency) (ke kterým budou později přidány další kapitoly);
 - vzorové formuláře pro oznamování informací o zákonech a dalších právních předpisech o kartelech, k jejichž vyplnění budou členské agentury ICN vyzvány.
702. Pro období 2005/2006 zahájila pracovní skupina pro kartely nové projekty, které se týkají: shromažďování elektronických důkazů (o kterém bude zpracována kapitola pro výše uvedenou příručku), spolupráce mezi agenturami při šetření kartelů (tento projekt vede generální ředitelství pro hospodářskou soutěž), interakce veřejného a soukromého vynucování a překážek šetření. Výsledky těchto projektů budou

představeny na příští výroční konferenci ICN v Kapském městě v květnu 2006 spolu se shora zmíněnými formuláři, vyplněnými členskými agenturami ICN.

703. V listopadu se v jihokorejském Soulu konal každoroční seminář ICN o kartelech (pořádaný pracovní skupinou pro kartely). Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž hrálo na semináři aktivní úlohu, když se účastnilo zasedání, která se zabývala efektivními institucemi pro šetření kartelů, spoluprací mezi agenturami při šetření kartelů a využitím výpočetní techniky při vyšetřování.

Pracovní skupina ICN pro spojování podniků – podskupina pro oznamování spojení a řízení

704. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž se v průběhu roku 2005 na práci této podskupiny nadále aktivně podílelo. Na počátku roku dokončila podskupina přípravu dalších dvou doporučených postupů, které se týkají (1) nápravných opatření v oblasti spojování podniků a (2) vynucovacích pravomocí agentur, jejich zdrojů a nezávislosti. Členové ICN je schválili v červnu na plenárním zasedání výroční konference ICN v Bonnu. Tyto dva nové dokumenty zvyšují počet doporučených postupů přijatých ze strany ICN, na základě návrhů zpracovaných touto podskupinou, na třináct. Jedenáct dalších se týká: (1) dostatečné souvislosti mezi dopady transakce a příslušnou jurisdikcí; (2) jednoznačných a objektivních prahů pro vznik oznamovací povinnosti; (3) pružnosti v načasování oznámení spojení; (4) lhůt pro zkoumání spojení; (5) požadavků na první oznámení; (6) způsobu provádění šetření spojení; (7) průhlednosti; (8) důvěrnosti; (9) spravedlivého procesu; (10) revize pravidel kontroly spojování podniků; a (11) meziagenturní spolupráce. Zdá se, že s uvedenými dvěma doporučenými postupy je soubor doporučení ICN úplný, a bylo dohodnuto, že v této fázi se nebudou vypracovávat žádná další doporučení.
705. Podskupina také dokončila práci na několika dalších projektech: vývoj vzorových formulářů pro spojující se strany a agentury pro hospodářskou soutěž, které upravují zřeknutí se ochrany důvěrnosti u materiálů odevzdaných v souvislosti s přezkumem spojení, a příprava studie o poplatcích za podání při kontrole spojení podniků. Výsledky práce o zřeknutí se ochrany důvěrnosti a o poplatcích za podání byly v červnu předloženy ke schválení na výroční konferenci v Bonnu.
706. A konečně, podskupina pokračovala v průběhu roku ve své práci, která se týkala provádění doporučených postupů. Patří sem hlavně shromažďování informací o překážkách, které v jednotlivých jurisdikcích brání provádění doporučených postupů, a zpracování zprávy, která uvádí problémy, s nimiž se agentury potýkají při přijímání těchto postupů, jakož i techniky, které pomáhají tyto překážky překonat. Tato zpráva byla představena v Bonnu a ukázala, že (podle stavu platného v dubnu) 46% členských jurisdikcí ICN, ve kterých existují pravidla pro spojování podniků, učinilo nebo navrhlo změny, které uvádějí jejich systémy kontroly spojování podniků do větší shody s doporučenými postupy, a dalších 8% takové změny plánuje. Za účelem další podpory implementačního procesu bylo rozhodnuto uspořádat na jaře 2006 seminář o implementaci, který poskytne příklady a vodítko pro další sladění s doporučenými postupy ICN. Od konference v Bonnu se práce podskupiny soustředí na přípravu tohoto semináře. Podskupina nadále sleduje reformní úsilí a poskytuje podporu členům ICN uvažujícím o změnách legislativy, předpisů a postupů jejich agentur i členům pracujícím s nečleny na vypracování nové legislativy v oblasti kontroly spojování podniků.

2. OECD

707. V roce 2005 výbor pro hospodářskou soutěž OECD poprvé provedl nezávislé hodnocení právních předpisů a politiky v oblasti hospodářské soutěže v EU. Toto hodnocení navazuje na zkoumání hospodářských politik v eurozóně, které OECD provedla v roce 2003. V OECD je ustálenou praxí, že po zkoumání hospodářské politiky v určité jurisdikci musí následovat detailní hodnocení její politiky hospodářské soutěže.
708. Hodnotící proces začal zpracováním návrhu hodnotící zprávy sekretariátem OECD, ve které byly zkoumány dosažené úspěchy a současné problémy, s nimiž se politika a instituce EU v oblasti hospodářské soutěže potýkají, a předloženy ke zvážení varianty budoucího směřování politiky hospodářské soutěže. Proces vyvrcholil slyšením na říjnové schůzce výboru pro hospodářskou soutěž OECD. Sekretariát OECD zprávu v návaznosti na toto slyšení finalizoval a zveřejnil ji v rámci své publikační řady³⁷¹.
709. Zpráva předkládá ke zvážení následující čtyři podněty pro další rozvoj politiky hospodářské soutěže:
- vyjasnit vztah mezi programy shovívavosti (leniency) aplikovaných na úrovni EU a ze strany vnitrostátních vynucovacích agentur;
 - v rámci ekonomického přístupu k problematice dominantního postavení posuzovat odpovědnost za zneužití na bázi škodlivých dopadů na hospodářskou soutěž; posouzení míry možného odškodnění by mělo být nedílnou součástí tohoto přístupu;
 - dále zvýšit kapacitu generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž v oblasti ekonomické analýzy zvýšením počtu zaměstnanců v týmu hlavního ekonoma;
 - zvážit prostředky pro rozšíření sankcí ve vztahu k jednotlivcům i podnikům, jako například prostřednictvím koordinace v oblasti aplikace zákonů členských států, které stanoví jednotlivé sankce.
710. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž analyzuje každý z těchto podnětů ve svých probíhajících projektech rozvoje politiky hospodářské soutěže. V oblasti politiky shovívavosti (leniency) pracuje generální ředitelství pro hospodářskou soutěž na vytvoření systému označovaného jako one-stop-shop. Co se týče zneužití dominantního postavení, vydalo generální ředitelství pro hospodářskou soutěž v prosinci diskusní dokument, který se také zabývá otázkami, jež se objevily v hodnotící zprávě. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž si v posledních letech buduje kapacitu v oblasti odborných ekonomických znalostí. Ekonomové pracují v různých odděleních generálního ředitelství a jsou součástí mnohaoborových týmů pracujících na případech. Další podporu poskytuje tým hlavního ekonoma. Co se týče sankcí za kartely, vychází systém EU z účinného používání kombinace sankcí pro společnosti a jednotlivce na úrovni Společenství a na vnitrostátní úrovni. Existuje

³⁷¹

Zpráva je dostupná na internetové stránce OECD: <http://www.oecd.org/dataoecd/7/41/35908641.pdf>

prostor pro zkoumání toho, jak plně využít možnosti, které jsou v tomto systému k dispozici.

711. Kromě aktivit spojených s nezávislým hodnocením se generální ředitelství pro hospodářskou soutěž nadále podílelo na práci výboru pro hospodářskou soutěž OECD. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž se účastnilo všech kulatých stolů OECD souvisejících s politikou hospodářské soutěže a aktivně se podílelo na nezávislém hodnocení politiky hospodářské soutěže Turecka a Švýcarska. Účastnilo se také jiných jednání OECD souvisejících s hospodářskou soutěží, jako bylo celosvětové fórum o hospodářské soutěži a společná zasedání výboru pro hospodářskou soutěž a výboru pro obchod. Komisařka Neelie Kroesová přednesla na únorovém celosvětovém fóru OECD o hospodářské soutěži hlavní projev nazvaný „Regulace v zájmu hospodářské soutěže a růstu“. Diskuse na celosvětovém fóru se soustředily na problémy hospodářské soutěže v regulovaných odvětvích. V březnu přijala Rada OECD doporučení o kontrole spojování podniků a v říjnu přijal výbor pro hospodářskou soutěž osvědčené postupy pro formální výměnu informací mezi orgány pro hospodářskou soutěž při šetření nejzávažnějších (hard-core) kartelů a zprávu o opatřeních proti hard-core kartelům³⁷².
712. V roce 2005 se v únoru, červnu a říjnu konaly schůzky výboru pro hospodářskou soutěž OECD. Na první schůzce uspořádaly pracovní skupiny výboru kulaté stoly o strukturální reformě v železničním sektoru a o přeshraničních nápravných opatřeních v oblasti kontroly spojování podniků. Kulatý stůl o železničním odvětví byl završením řady diskusí o zkušenostech se strukturálním oddělením v různých odvětvích (která zahrnovala mj. odvětví energetiky, telekomunikací, poštovních služeb a železniční dopravy). Diskuse ukázala, že existují značné rozdíly v železničním odvětví mezi jednotlivými členskými státy OECD a že i povaha, rozsah a úloha hospodářské soutěže se v jednotlivých zemích liší, stejně jako se bude lišit vhodná struktura, která je nejvíce prospěšná pro rozvoj hospodářské soutěže. Strukturální oddělení bylo chápáno jako doplněk regulace přístupu k traťové infrastruktuře. V závislosti na okolnostech je soutěž o trh také potenciálně cenným nástrojem pro zavedení určité formy hospodářské soutěže.
713. Diskuse u kulatého stolu o přeshraničních nápravných opatřeních v oblasti spojování podniků ukázala, že formy spolupráce založené na aktivní zdvořilosti, kdy jedna jurisdikce převezme jménem ostatních jurisdikcí vedení při vyjednávání a provádění přeshraničních nápravných opatření, jsou vhodnější pro jurisdikce, jež mají v souvislosti s kontrolou spojování podniků diskreční pravomoc (např. USA), ale nejsou právně slučitelné se systémy, které ukládají povinnost přijmout rozhodnutí, ať již povolující či zamítavé (např. v EU). Z diskuse rovněž vyplynulo, že pro účely kontroly realizace nápravných opatření není příliš významná skutečnost, že aktiva nabídnutá k odprodeji se mohou nacházet mimo EU.
714. Druhá schůzka výboru pro hospodářskou soutěž uspořádala kulaté stoly o hospodářské soutěži založené na výkonnosti (competition on the merits) a o hodnocení činnosti a zdrojů orgánů pro hospodářskou soutěž. Kulatý stůl o hospodářské soutěži založené na výkonnosti ukázal, že se jednotlivé země výrazně liší v tom, jak by se k tomuto konceptu mělo přistupovat: některé země aplikují spíše

³⁷²

Oba texty jsou zveřejněny na internetové stránce OECD: www.oecd.org/competition

formální přístup, zatímco jiné země mají ekonomický přístup nebo na ekonomický přístup přecházejí. Kulatý stůl o hodnocení činnosti a zdrojů poskytl přehled hodnotících postupů, které členské země OECD použily nebo jejich použití plánují, a sloužil k prozkoumání půdy pro další diskuse na toto téma.

715. Pracovní skupiny výboru uspořádaly kulaté stoly o dopadu zaměnitelných služeb na regulaci a o soukromoprávním vymáhání práva hospodářské soutěže. První kulatý stůl se soustředil na telekomunikační, dopravní a energetické služby a zabýval se otázkami, které vyvstávají v souvislosti s regulací zaměnitelných služeb. Diskuse ukázala, že zaměnitelné služby jsou často předmětem nedostatečné regulace nebo podléhají různým regulačním povinnostem, čímž může vznikat regulační nesouměrnost. Taková nesouměrnost by měla být obecně odstraněna tak, aby jedinými rozdíly v regulaci, které zůstanou, byly rozdíly reflektující odlišnou míru tržní síly, externí účinky nebo jiná selhání trhu vyskytující se v souvislosti s předmětnými službami. Diskuse také zdůraznila skutečnost, že aktivní vynucování právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže je pravděpodobně nezbytné pro zabránění incumbentním podnikům v jednání, jehož cílem je omezení soutěže ze strany zaměnitelných služeb.
716. Kulatý stůl o soukromoprávním vymáhání práva hospodářské soutěže se zaměřil na povinnost předložit dokumenty (discovery) a shromažďování důkazů. Jednalo se o první kulatý stůl pracovní skupiny, který se týkal soukromoprávního vymáhání práva hospodářské soutěže, přičemž další diskuse budou následovat v roce 2006. Jedna pracovní skupina výboru také v návaznosti na odborné prezentace projednávala způsoby kalkulace škody způsobené kartely a způsoby měření přínosů vynucování pravidel hospodářské soutěže. Diskuse ukázala, že ke kalkulaci škody dochází zejména v rámci soukromoprávního vymáhání práva hospodářské soutěže. Některé orgány (např. OFT) věnují pozornost účinkům kartelů také v kontextu odůvodnění smyslu své činnosti.
717. Třetí schůzka výboru pro hospodářskou soutěž uspořádala kulaté stoly o překážkách vstupu na trh a o právní úpravě dalšího prodeje pod cenou (resale below cost - RBC). První kulatý stůl ukázal, že členské země OECD jednoznačně přecházejí od analýzy, která se zaměřuje na vyhodnocení toho, zda některé faktory budou tvořit překážky vstupu, k analýze procesu hospodářské soutěže a dopadu překážek vstupu na tento proces. Členské země také při měření překážek vstupu vyvíjejí příslušné ekonomické modely; v případě technických a regulačních překážek vstupu často kombinují kvantitativní i kvalitativní posouzení, kdežto u překážek vyplývajících z jednání soutěžitelů se kvantitativní posouzení obvykle nepovažuje za možné.
718. Kulatý stůl o právní úpravě RBC ukázal, že se začínají objevovat systematické studie dopadů této právní úpravy a že tyto studie ukazují, že tyto předpisy zvyšují náklady pro spotřebitele. Existuje tedy střet mezi právní úpravou RBC a cíli práva hospodářské soutěže spočívajícími v hospodářské efektivitě a ochraně zájmů spotřebitelů. Diskuse také ukázala, jak je nezbytné, aby orgány pro hospodářskou soutěž aktivně vystupovaly na podporu principů hospodářské soutěže ve vnitrostátních zákonodárných procesech, ve kterých se projednávají iniciativy v oblasti právní úpravy RBC. Pracovní skupiny výboru dále projednávaly hospodářskou soutěž v oblasti poskytování nemocničních služeb a uspořádaly celodenní schůzku za účasti státních zástupců o spolupráci mezi orgány pro hospodářskou soutěž a státními zástupci při vyšetřování kartelů.

719. Kulatý stůl o nemocničních službách ukázal, že se v oblasti poskytování nemocničních služeb čím dál tím víc prosazuje hospodářská soutěž a že to má blahodárný účinek na efektivitu poskytování těchto služeb. Některé země OECD učinily velmi dobrou zkušenost se zavedením regulačních opatření, která podporují hospodářskou soutěž mezi veřejnými nemocnicemi.
720. Schůzka se státními zástupci se zabývala těmito otázkami: výběr případů pro trestní stíhání a rozhodování o zahájení stíhání; shromažďování důkazů; vztah mezi programy shovívavosti (leniency) a trestním stíháním; formální a neformální vztahy mezi státními zástupci a orgány pro hospodářskou soutěž.
721. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž v průběhu roku 2005 předložilo výboru pro hospodářskou soutěž OECD osm písemných podání, která se týkala následujících diskusních témat kulatých stolů:
- strukturální oddělení v železniční dopravě;
 - přeshraniční nápravná opatření v oblasti kontroly spojování podniků;
 - hospodářská soutěž založená na výkonnosti;
 - hodnocení činnosti a zdrojů orgánů pro hospodářskou soutěž;
 - dopad zaměnitelných služeb na regulaci;
 - zajišťování a shromažďování důkazů;
 - překážky vstupu na trh;
 - hospodářská soutěž a efektivita v oblasti poskytování nemocničních služeb.
722. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž také výboru pro hospodářskou soutěž předložilo svou zprávu o hospodářské soutěži za rok 2004.

V – Výhled na rok 2006

723. Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2005 představuje příležitost ukázat směr, kterým se bude Komise ubírat v oblasti politiky hospodářské soutěže v roce 2006.
724. Třemi víceletými obecnými cíli určenými generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž, které mu umožní nadále významně přispívat ke strategickým cílům Komise definovaným v rozhodnutí Komise o roční politické strategii na rok 2006 a v lisabonské strategii EU, jsou:
- zaměřit vynucovací činnost na praktiky, které hospodářství EU nejvíc škodí;
 - zlepšit konkurenceschopnost v EU tím, že se bude podílet na utváření regulačního rámce;
 - zaměřit činnost na odvětví klíčová pro vnitřní trh a lisabonskou strategii.

1. ANTIMONOPOLNÍ POLITIKA

725. V roce 2006 bude generální ředitelství pro hospodářskou soutěž přikládat vysokou prioritu prevenci a odrazování od kartelů. Kartely uměle zvyšují ceny zboží a služeb, omezují nabídku a brání inovacím, takže spotřebitelé nakonec zaplatí více za méně kvality. Kartely také mohou významně zvyšovat náklady na vstupy evropských podniků. Odhalování a odrazování od kartelů tedy hospodářství EU a evropským spotřebitelům přináší významné výhody.
726. Další prioritou generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž v roce 2006 bude dokončení odvětvových šetření zahájených Komisí v roce 2005 na trzích plynu a elektřiny na jedné straně a v odvětvích retailového bankovníctví a pojišťovnictví na straně druhé, jakož i zajištění účinných návazných opatření. Výsledky odvětvových šetření Komisi umožní rozhodnout o správné kombinaci opatření, která vyřeší zjištěné problémy. Tato kombinace bude zahrnovat vynucování práva hospodářské soutěže a/nebo soutěžní advokacii a případně i regulaci v oblastech vnitřního trhu a/nebo ochrany spotřebitelů. Odvětvová šetření také objasní další podmínky na trhu, které umožňují protisoutěžní chování.
727. V rámci podpory těchto priorit bude generální ředitelství pro hospodářskou soutěž i nadále rozhodovat o stanovení priority konkrétních vynucovacích opatření podle stupně škodlivosti protisoutěžních praktik vůči spotřebitelům, ať půjde o podniky či jednotlivce. Upřednostňována budou opatření, která řeší problémy s hospodářskou soutěží s největším nepříznivým dopadem na zájmy spotřebitelů, přičemž v úvahu bude brán objem výdajů dotčených daným protisoutěžním jednáním a povaha takového jednání. Existenci významného dopadu na soutěžní proces (uzavření trhu) lze využít jako prostředek pro stanovení újmy spotřebitele. Dalším prvkem, který bude brán při definování priorit pro vynucování v úvahu, je precedenční hodnota konkrétního zásahu, který dosáhne cíle objasnění způsobu aplikace pravidel hospodářské soutěže na složité právní nebo ekonomické otázky.

728. Jedním z hlavních rizik pro vynucovací činnost Komise, jak také shledává OECD³⁷³, je nedostatečně koherentní používání pravidel hospodářské soutěže ES vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž a vnitrostátními soudy. Zlepšování koordinace v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž (ECN) a zajištění účinné komunikace s vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž proto bude nadále hlavní prioritou práce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž v letech 2006-2007.
729. A konečně, generální ředitelství pro hospodářskou soutěž bude pokračovat ve svém úsilí o zvýšení předvídatelnosti a průhlednosti při aplikaci pravidel hospodářské soutěže prostřednictvím jednotlivých opatření, jakož i intenzivnější komunikace s veřejností, podnikatelskou obcí a jinými institucemi, zejména v oblasti zneužívání dominantního postavení.

2. SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ

730. V oblasti kontroly spojování podniků bude generální ředitelství pro hospodářskou soutěž, kromě hlavních vynucovacích činností, klást důraz na zajištění kontinuity v posuzování účinků restrukturalizace podniků. Nadále bude identifikovat obavy z narušení hospodářské soutěže pouze na základě věrohodných ekonomických analýz a důkladného zjištění skutečností. Zvláštní pozornost také bude nutno věnovat spojením, která by mohla ohrozit splnění liberalizačních cílů EU. V roce 2006 Komise přijme revidovaná a konsolidovaná pravidla týkající se jurisdikce. Připraví také zásady posuzování nehorizontálních spojení a bude pracovat na aktualizaci své politiky nápravných opatření, která zohlední studii *ex post* o nápravných opatřeních zveřejněnou v roce 2005. Dále budou zahájeny práce na přezkoumání pravidla dvou třetin obsaženého v čl. 1 odst. 2 a 3 nařízení Rady (ES) č. 139/2004, které je jedním z kritérií rozhodných pro stanovení pravomoci Komise k posuzování spojení s komunitární dimenzí.

3. STÁTNÍ PODPORA

731. V oblasti státní podpory jsou konkrétní vynucovací priority pro rok 2006 stanoveny v akčním plánu pro státní podpory. S ohledem na přezkum politiky v této oblasti zavede generální ředitelství pro hospodářskou soutěž silněji ekonomicky orientovaný přístup do tvorby pravidel státní podpory a zaměří se zejména na selhání trhu, která má státní podpora napravit, a na posílení průhlednosti a předvídatelnosti politiky státní podpory. Zreviduje proto současná pravidla o horizontální státní podpory, jak z hmotněprávního, tak z procesního hlediska, a zároveň se zaměří na přijetí opatření (osvědčených praktik) pro účinné vyřízení případů před vstupem v platnost nařízení o superblokové výjimce a na vývoj rozhodovací praxe, která se zaměří na nejvíce narušující opatření, pokud jde o účinek na obchod.
732. Dále bude pokračovat v provádění aktivní kontroly státní podpory prostřednictvím posílení ekonomické analýzy při posuzování případů a systematického vynucování vrácení poskytnuté neslučitelné podpory. V rámci postihování protiprávnosti a neslučitelnosti se generální ředitelství pro hospodářskou soutěž zaměří na

³⁷³ OECD, Hodnocení právních předpisů a politiky v oblasti hospodářské soutěže v Evropském společenství.

vypracování nového přístupu k nápravným opatřením orientovaným na zlepšení fungování trhu, na němž příjemce podpory působí. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž bude nadále používat integrovanější přístup při posuzování případů i při monitorování hlavních návrhů.

733. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž bude nadále vyvíjet úsilí o posílení vědomí společné odpovědnosti Komise a členských států za reformu pravidel státní podpory a zvaží v tomto kontextu vytvoření sítě v oblasti státní podpory. Bude také podporovat vnitrostátní soudy, aby hrály aktivnější úlohu při vynucování pravidel státní podpory na vnitrostátní úrovni.
734. V návaznosti na shora uvedené činnosti vypracuje generální ředitelství pro hospodářskou soutěž *ex post* analýzu vynucovacích opatření z minulosti s cílem poučit se o jejich dopadu.

4. MEZINÁRODNÍ ČINNOSTI

735. V roce 2006 bude pokračovat spolupráce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž s kandidátskými zeměmi a s ostatními západobalkánskými zeměmi.
736. V rámci politiky sousedství by v roce 2006 měla být ukončena jednání o dosud neschválených akčních plánech (Egypt, Gruzie, Arménie, Ázerbajdžán, Libanon).
737. Komise hodlá dále posílit spolupráci s nejvýznamnějšími zahraničními jurisdikcemi a připraví rámec pro dohodu druhé generace, která by umožnila výměnu důvěrných informací.
738. Ve dnech 3. až 5. května se bude v Kapském městě konat výroční konference Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž. Zvláštní význam pro Komisi budou mít výsledky pracovní skupiny pro kartely, které Komise spolupředsedá, a vytvoření pracovní skupiny pro jednostranné jednání.
739. V rámci formálního dvoustranného dialogu mezi EU a Čínou o hospodářské soutěži bude Komise nadále pomáhat Číně při zpracování návrhu jejího zákona o hospodářské soutěži.

Příloha – případy probírané ve zprávě

1. ČLÁNKY 81, 82 A 86 SMLOUVY O ES

Případ	Zveřejnění	Bod
3G - odvětvové šetření		78
ALROSA – De Beers (obchodní dohoda)	Úř. věst. C 136, 3.6.2005	64
AstraZeneca	IP/05/737, 15.6.2005	73, Box 2
Austrian Airlines/SAS	Úř. věst. 233, 22.9.2005	125
BMW		161
Brasserie nationale versus Komise (Lucemburský pивní kartel)		260
Britannia Alloys & Chemicals, Société Nouvelle des Couleurs zinciques, Union Pigments a Hans Heubach versus Komise (Fosfát zinku)		270
Coca-Cola	Úř. věst. L 253, 29.9.2005 a Úř. věst. C 239, 29.9.2005	147
Daimler Chrysler versus Komise (Mercedes-Benz)		261
Dansk Rørindustri a jiní versus Komise (předizolované trubky)		253
E.on Ruhrgas	IP/05/710, 10.6.2005	49
Euronext		120
Finanční služby – odvětvová šetření		114
Fotbalový svaz Premier League	IP/05/1441	105
General Motors (Opel)		161
Groupe Danone versus Komise a Haacht versus Komise (Belgický pивní kartel)		266
Kaučukové chemikálie		180, 197
Komise versus Lucembursko		90
Komise versus Řecko		90

Komise versus T-Mobile Austria GmbH (max.mobil)		245
Kyselina monochloroctová		182
Letecké pojištění		122
MasterCard Europe / International (multilateral interchange fees)		118
Microsoft		106
Německá Bundesliga		96
OMV	IP/05/195, 17.2.2005	48
Plynárenství a elektroenergetika – odvětvová šetření		35
Poštovní služby		95
Průmyslová nit		185
REPSOL		58
SAS versus Komise		258
SEP a jiní / Automobiles Peugeot		153
Sumitomo Chemical a Sumika Fine Chemicals versus Komise (Vitamíny)		268
Surový tabák Itálie		180, 190
Syfait a další versus GlaxoSmithkline		246
Širokopásmové služby na bázi sdílených linek v Německu		77
Thyssen Krupp Stainless a Thyssen Krupp Acciai speciali Terni versus Komise a Acerinox versus Komise (Nerezová ocel (příplatek za legování))		256
T-Mobile		76
Tokai, Intech a SGL Carbon versus Komise (speciální grafity)		247
Územní omezení (případy v oblasti dodávek plynu)		47
VEMW versus Directeur van de Dienst uitvoering en toezicht energie		53

Vodafone		76
Výrobní pytle		194

2. KONTROLA SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ

Případ	Zveřejnění	Bod
AMI/Eurotecnica		378
Bertelsmann/Springer		295
Blackstone/Acetex		301
Blackstone/NHP		342
E.on/Mol		319
Energias de Portugal (EDP) versus Komise		388
FIMAG/Züblin		360
Honeywell versus Komise a General Electric versus Komise		398
Honeywell/Novar		340
IESY Repository/Ish		347
Johnson & Johnson/Guidant		313, 680
Komise versus Tetra Laval		381
Lufthansa/Swiss		332
Maersk/PONL		336
MAG/Ferrovial Aeropuertos/Exeter Airport		355
Microsoft/TimeWarner/ContentGuard JV		370
Reuters/Telerate		328, 680
Siemens/VA Tech		306
Strabag/Dywidag (Walter Bau)		350

Tesco/Carrefour		364
Total/Sasol/JV		374

3. STÁTNÍ PODPORA

Případ	Zveřejnění	Bod
AB Vingriai (Litva)		444
ABX Logistics		611
Alitalia (Itálie)		613
Altair Chimica (Itálie)	Úř. věst. C 131, 28.5.2005	537
AVR (Nizozemsko)		536
Banda ancha en zonas rurales y aisladas (Španělsko)		478
Baskický fiskální program (Španělsko)		632
BayernLB (Německo)		499
Belgie versus Komise		644
BIAL (Portugalsko)	Úř. věst. C 275, 8.11.2005	515
Biria (Německo)		455
British Energy plc (Spojené království)	Úř. věst. L 142, 6.6.2005	450
Compact Disc Albrechts (CDA) versus Komise		659
Computer Manufacturing Services (CMS) (Itálie)	Úř. věst. C 187, 30.7.2005	439
Confédération nationale du Crédit Mutuel versus Komise		640
Corsica Ferries France versus Komise		658
Cynku Miasteczko Śląskie (Polsko)		439
České dráhy (Česká republika)		605
Daň v souvislosti se změnou podnebí (Spojené království)		595

Daňové úlevy pro investiční subjekty specializované na společnosti s nízkou kapitalizací (Itálie)		560
Daňové úlevy při převzetí churavějících průmyslových firem (Francie)		570
Daňové úlevy ve prospěch společností nově kotovaných na burze (Itálie)		562
Digitalisierungsfonds (Rakousko)		482
Digitální dekodéry (Itálie)		486
Digitální pozemní televize (DVB-T) v Berlíně-Braniborsku (Německo)		483
E-Glass (Německo)		506
ELVO (Hellenic Vehicle Industry) (Řecko)		582
Energie vytvářená vlnami a přílivovým proudem (Spojené království)		535
Ernault (Francie)		439
Ernault (Francie)	Úř. věst. C 324, 21.12.2005	446
Euromoteurs (Francie)	Úř. věst. C 137, 4.6.2005	446
F.J. Pape versus Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij		639
Fond solidarity pro nepříznivé povětrnostní podmínky (Itálie)		591
Ford Genk (Belgie)		549
Fret SNCF (Francie)		607
Frucona Košice (Slovensko)	Úř. věst. C 233, 22.9.2005	443
Glunz (Německo)	Úř. věst. C 263, 22.10.2005	508
Hessischer Investitionsfonds (Německo)		498
Holland Malt (Nizozemsko)		592
HSH Nordbank (Německo)		499

Huta Czestochowa (Polsko)		475
Huta Stalowa Wola (Polsko)		459
Chemische Werke Piesteritz (Německo)	Úř. věst. L 296, 12.11.2005	445
Chemobudowa Kraków (Polsko)		460
Imprimerie Nationale (Francie)		447
Investbx (Spojené království)	Úř. věst. C 288, 19.11.2005	524
Itálie versus Komise		649
Komise versus Řecko		654
Konas (Slovensko)		456
Kronoply (Německo)		503
Lazio – snižování úniku skleníkových plynů (Itálie)		633
Letecký průmysl (Itálie)	Úř. věst. C 252, 12.10.2005	518
Letištní infrastruktura (Německo a Belgie)		622
Lignit Hodonín (Česká republika)	Úř. věst. C 250, 8.10.2005	502
Loděnice Neorion (Řecko)	Úř. věst. C 230, 20.9.2005	466
Mezinárodní zpravodajský kanál CFII (Francie)		496
MG Rover (Spojené království)	Úř. věst. C 187, 30.7.2005	439, 457
Mittal Steel Poland (Polsko)		477
Municipalizzate (Itálie)		629
Naléhavá opatření pro zaměstnanost (Itálie)		631
Národní program pro likvidaci uhynulých ryb (Spojené království)		601
Národní režim podpory LFA (Finsko)		584

Nazairdis (nyní Distribution Casino France)		662
NESTA (Spojené království)		532
Odpočty IRAP (Itálie)		550
Odstraňování živočišného odpadu v roce 2003 (équarrissage) (Francie)		586
Olympic Airways (Řecko)		619
Osvobození od daně pro holdingové společnosti z roku 1929 (Lucembursko)		564
Osvobození od daně pro smlouvy o nezdravotním pojištění ve prospěch vzájemných pojišťovacích spolků a vzájemných pojišťoven (Francie)		567
Osvobození od daně pro společnosti na Gibraltar (Spojené království)		554
Osvobození od daně z převodu nemovitostí pro bytové společnosti v nových spolkových zemích (Německo)		510
Otevřená širokopásmová infrastruktura v Limousinu (Francie)		479
Plans de Campagne (Francie)		587
Podnikové kapitálové fondy (Spojené království)		528
Podpora na ochranu hospodářských zvířat proti útokům dravců (Toskánsko, Itálie)		590
Podpora na rozvoj logistických řetězců a modernizaci intermodality (Itálie)		610
Podpora skupin producentů banánů (Francie)		589
Podpora sportovních klubů (Itálie)		566
Podpora stavby lodí pro Mauretánii (Španělsko)		467

Podpora stavby lodí pro Vietnam (Nizozemsko)		467
Podpora stavby vlečných lodí pro Ghanu (Nizozemsko)	Úř. věst. C 100, 26.4.2005	467
Prodloužení tříleté dodací lhůty u dvou lodí (Portugalsko)		466
Projekt širokopásmového přístupu ve venkovských oblastech (Spojené království)		478
Provozní podpora na biopaliva (Rakousko, Česká republika, Estonsko, Maďarsko, Itálie, Irsko, Litva, Švédsko a Belgie)		544
Přechodná obranná opatření pro stavbu lodí (Finsko, Německo a Polsko)	Úř. věst. C 131, 28.5.2005 Úř. věst. C 162, 2.7.2005	465
Reforma nizozemského systému zdravotního pojištění (Nizozemsko)		575
Reforma systému odborné přípravy (Itálie)		546
Restrukturalizační plány pro odvětví uhlí (Německo, Maďarsko a Polsko)		603
Rezervní fond osvobozený od daní (Řecko)		557
Režim inovační podpory pro stavbu lodí (Francie)	Úř. věst. C 256, 15.10.2005	461
Režim inovační podpory pro stavbu lodí (Německo)	Úř. věst. C 235, 23.9.2005	461
Režim inovační podpory pro stavbu lodí (Španělsko)	Úř. věst. C 250, 8.10.2005	461
Režim podpory na financování nové kombinované dopravy (Německo)		609
Režim podpory na kombinovanou dopravu a režim podpory na kombinovanou dopravu ve valonském regionu (Belgie)		608

Režim podpory pro přizpůsobení nákladních lokomotiv Evropskému vlakovému kontrolnímu systému (ETCS) (Nizozemsko)		606
Režimy licenčních poplatků pro veřejnoprávní stanice (Francie, Itálie a Španělsko)		489
Roční platby podpory v odvětví uhlí (Německo, Maďarsko, Polsko a Slovensko)		604
Ryanair (Belgie)		616
Rybolov - škody způsobené bouří (Lotyšsko)		602
SABIC (Nizozemsko)	Úř. věst. C 176, 16.7.2005	501
Shetland Sea Fish Limited (Spojené království)		600
Sledování případu Alstom (Francie)		442
Sniace versus Komise		646
Snížení daní z emisí CO ₂ (Slovensko)		541
Solvay Rosignano (Itálie)	Úř. věst. C 176, 16.7.2005	537
Stocznia Gdynia (Polsko)	Úř. věst. C 220, 8.9.2005	471
Stocznia Szczecińska (Polsko)	Úř. věst. C 222, 9.9.2005	471
Streekgewest Westelijk Noord-Brabant		636
SVZ Schwarze Pumpe GmbH (Německo)		439
Širokopásmový přístup v Appingedamu (Nizozemsko)		480
Širokopásmový přístup v Korutanech (Rakousko)		478
Širokopásmový přístup ve Walesu (Spojené království)		478
Tažná loď pro Bangladéš (Španělsko)	Úř. věst. C 162, 2.7.2005	467

Technologická centra (Německo)	Úř. věst. L 295, 11.11.2005	522
Tessenderlo (Itálie)	Úř. věst. C 223, 10.9.2005	537
Thüringen Porzellan, Kahla (Německo)		630
Úloha a financování veřejnoprávních stanic (Německo, Irsko a Nizozemsko)		491
Volvo Trucks (Švédsko)	Úř. věst. C 230, 20.9.2005	538
VPFM (Česká republika)	Úř. věst. C 176, 16.7.2005	477
Výroba hliníku (Francie, Irsko a Itálie)		539
Vytvoření Banque Postale (Francie)		578
Záplavy v průběhu léta 2005 (Rakousko a Německo)		573
Záruční program pro stavbu lodí (Itálie)		469
Záruční program pro stavbu lodí (Německo)	Úř. věst. C 228, 17.9.2005	469
Zdanění minerálního fosforu ve fosfátových krmivech (Dánsko)		583
Změna finské mapy regionální podpory 2000-2006	Úř. věst. C 223, 10.9.2005	513
Změna řecké mapy regionální podpory		513